

GÖNÜLDEN ESİNTİLER

MEKTUPLARDA YOLCULUK

M. NUSRET TURA

NECDET ARDIÇ

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (82)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

MEKTUPLARDA YOLCULUK

M. NUSRET TURA

NECDET ARDIÇ

**İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (82)**

İÇİNDEKİLER:**Sayfa Nosu: (3)****ÖN SÖZ:.....(5)****Birinci Bölüm= Necdet Ardıç'a gelen mektuplar.****Birinci mektup=.....(9)****İkinci mektup=.....(10)****Üçüncü mektup=.....(10)****Dördüncü mektup=.....(11)****Beşinci mektup=.....(12)****Altıncı mektup=.....(13)****Yedinci mektup=.....(15)****Sekizinci mektup=.....(16)****Dokuzuncu mektup=.....(16)****Onuncu mektup=.....(18)****Onbirinci mektup=.....(20)****Onikinci mektup=22-Sohbet.....(21)****Onüçüncü mektup=.....(35)****Ondördüncü mektup=.....(36)****Onbeşinci mektup=.....(38)****Onaltıncı mektup=.....(38)****(altmışbirinci "ara" mektup)=.....(40)****Onyedinci mektup=.....(41)****Onsekizinci mektup=.....(42)****Ondokuzuncu mektup=.....(44)****Yirminci mektup=.....(44)****Yirmibirinci mektup=.....(45)****Yirmiikinci mektup=.....(46)****Yirmiüçüncü mektup=(46)****Peygamberimize bir şiir. Ya Rasûlüllah=.....(49)****Hz. Mevlânâ'ya bir şiir=.....(51)****Senin gözün gönlüme göz olunca=.....(51)****Hikmet=.....(53)****Tevhid ehli= Dört sohbet=.....(53)****Nusret Babamın el yazısından çevrilmiş üç sohbet=.....(54)**

**Nusret Babamın elimizde olan tek ses kaydından bir nât-ı şerif,
bir ilâhi, ve uzunca bir sohbet=.....(56)**

İkinci bölüm=

Nusret Babamın, Sabri beye yazdığı ve İnsan yayınları tarafından (Mektuplar) ismiyle yayınlanan mektuplar.

(1/2/3- Mektuplar.....	(68)
(4/5/6- Mektuplar.....	(72)
(7/8/9- Mektuplar.....	(76)
(10/11/12- Mektuplar.....	(78)
(13/14/15- Mektuplar.....	(82)
(16/17/18- Mektuplar.....	(85)
(19/20/21- Mektuplar.....	(91)
(22/23/24- Mektuplar.....	(95)
(25/26/27- Mektuplar.....	(98)
(28/29/30- Mektuplar.....	(102)
(31/32/33- Mektuplar.....	(105)
(34/35/36- Mektuplar.....	(109)
(37/38/39- Mektuplar.....	(113)
(40/41/42- Mektuplar.....	(115)
(43/44/45- Mektuplar.....	(117)
(46/47/48- Mektuplar.....	(120)
(49/50/51- Mektuplar.....	(123)
(52/53/54- Mektuplar.....	(127)
(55/56/57- Mektuplar.....	(131)
(58/59/60- Mektuplar.....	(135)
(61/62/63- Mektuplar.....	(137)
(64/65/66- Mektuplar.....	(141)
(67/68/69- Mektuplar.....	(144)
(70/71/- Mektuplar.....	(148)
Dipnotlar=.....	(151)
Kaynakça/Kitaplar=.....	(156)

ÖN SÖZ:

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM:

Muhterem okuyucularım bu kitab, büyüklerimizden kalan bize ait bilgilerimizin bizden sonraki nasillere sağlıklı olarak aktarılması gayesi ile hazırlanmaya başlanmıştır. Bunların ilki olan (Terzi Baba 1) kitabımızda bunlardan bir kısım bilgiler verilmiş idi. Nusret Babam bekâ âlemine yolcu olduğunda elimizde kendi basılmış üç kitabından başka fazla bir bilgi henüz yok idi bunları araştırmaya başladık ve oldukça güzel bilgilere ulaştık. Bunlardan bazılarında bende var idi onları oldukça zor şartlar içinde saklamış idim. Ve fırsat buldukça bunları düzenlemeye çalışmış idim.

Daha sonraki senelerde Hazmi Babam hakkında ki bilgileri araştırmaya başladık ve oldukça mühim bilgilere ulaştık, ayrıca **M.E.Kılıç kardeşim, talebesi olan (Fa. Se. Yö.) e Hazmi Babamın hayatını Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlamasını tavsiye etmiştiler** (Fa. Se. Yö.) isimli kızımız da Hazmi babamın hayatını, Yüksek Lisans Tezi olarak hazırladı ve tezi kabul edildi. Bana da tezinden iki adet göndermiş idi. Bunun üzerine bende kendisinden bu araştırmasının bizim kitaplarımız içinde de yer alması için izin istemiştım kendisi de izin verdi sağ olsun, böylece bizlerden sonraki evlâdlarımıza da bırakabileceğimiz, Ceddimize ait çok değerli bir kaynağa da ulaşmış olmuştuk, ve kitaplarımız arasında **(53)** üncü sıraya girmiş idi.

Daha sonra Nusret Babamın (Refi Cevat Ulunay) tarafından (1965-1966) tarihlerinde neşrine başlanan) Milleyet gazetesinde (Okuyucularım)la) başlıklı kendi köşesinde daha sonra yeni İstanbul gazetesinde haftada bir çıkan yazılarını her hafta, alıp büyük bir deftere kendi sütun sırasına göre kaybolmamaları için yapıştırarak bir kitap haline gelecek şekilde toplamış idim. Zaman zaman fırsat buldukça da, hem kendim, hemde çevreme, bir Baba hatırası ve yadigârı olarak okuyordum. Aradan epey seneler geçti bilgisayarlar devreye girdi bende elimizdeki değerleri bu vasıtalarla tekrar gün yüzüne çıkarmaya niyet edip gazete yazılarından meydana gelen o kitabı bir kardeşimize verip bilgisayar ortamına aktarmasını istedim.

Ayrıca daha eski gazete arşivlerini de yeniden gözden geçirerek eksik olan bazı haftaların da yazılarını aktararak onları da ilâve etmiş olduk. Nihayet güzel bir çalışma ile neticelenen ve ismini **(aşk ve muhabbet yolu)** olarak belirlediğimiz ve Şu anda **(85)** e ulaşan kitaplarımızın **(77)** no lu sırasını verdiğimiz, ve bizden-Ceddimizden bir kitap olarak, ortaya çıkmış oldu.

Nusret Babam sağlığında kendisinin bir kısım kitaplarını bastırmış bir kısmını bastıramamıştı. (90) ılı seneler idi, bir gün M.E. Kılıç kardeşimiz ziyaretimize gelmiş idi, Kendisi Marmara Üniversitesi'nde hoca olmanın yanı sıra "İnsan yayınları"nın da danışmanı idi. Kendisi Nusret Babamın basılmış ve basılmamış kitaplarının tekrar basılmasının büyük hizmet olacağını söylüyor ve bu konuda bizden yardım istiyor idi. Ben de Nusret

Babamın varisi olarak, ilgileri için çok memnun olduğumuzu ve kitaplar basıldığında bu değerlerin daha geniş kitlelere ulaşmış olacağından o memnuniyetimizi belirtmiş idik. Bunun üzerine kardeşimiz, bütün bunlardan telif hakkı istenip istenmediğini sormuşlardı. Ben de kendilerine "Nusret Babamın" maddi varisi olan oğlu, "Recai ağabeyim" namına da, böyle bir talebimiz olmadığını, kitapların basılması bizim için büyük bir değer olacağını kendilerine belirtmiş idim. Kardeşimizde bundan memnun kalarak yanımızdan ayrılmak üzere veda etmişti.

Daha sonraki günlerde bu kitaplar yeniden düzenlenerek belirtilen yayın evi tarafından basılarak piyasaya dağıtılmış idi tabî ki bizde bu durumdan ceddimizin-Babamızın böylece daha geniş kitlelere tanıtılmış ve okuyanlarada ayrıca ilmi bir yardım ulaşacağı için oldukça memnun olmuş idik, bu çalışmalarından dolayı gene kendilerine teşekkür ederiz.

Çıkan kitaplar arsında bir de, "*Mektuplar*" diye isimlenmiş (İnsan yayınları/116/İrfan dizisi/5) olarak numaralandırılmış, gene Nusret Babam tarafından dervişi ve derslerini bitirmiş olduğundan, bâtinen "*Halife-i şahsiye*" yani "*kendi kendisinin halifesi*," ünvanı olan, Sabri Nebioğluna yazılmış mektupların düzenlenerek basılan bir kitabı da vardı. Sabri Bey bunları Mahmud Bey'e "*Ben öldükten sonra yayınla*" desturu ile teslim etmişti. Ayrıca bu kitabında basılışından çok memnun olmuştuk.

Nusret Babamın ayrıca bana da yazdığı (20) Mektup, onların arasında (3) ayrı Mektup, (22) Sohbet, Gülşen-i Râz'dan (5) Bölüm, bir şiir (Ya Rasûlüllah, Hz. Mevlânâ'ya bir şiir, ayrıca (4) sohbet, ayrıca da gene (3) sohbet, ayrıca Nusret Babamın bende kasete alınmış bir sohbeti. Bunları toplayıp bir kitap haline dönüştürmeyi düşünerek çalışmaya başlamıştım.

Nusret Babamı her zaman görme imkânım olduğundan bana yazılan mektupları fazla değildir, çünkü mektuba ihtiyacımız fazla olmuyor idi, böyle mühim zamanlar için bazı notlar gerekiyordu bu yüzden bana yazdığı mektuplar bunlardır. Ancak bunlar dahi geçen zaman içinde en güzel hatıralarımdandır, çünkü içlerinde kendi yanında bana verdiği lâkapları da ifade etmektedirler. Asılları kendi arşivimde mevcuttur bunların arşiv klâsörleri içinde kalmasına gönlüm razı olmadı gün ışığına çıkmasını arzu ederek böyle bir çalışmaya başladım. Hattâ o mektupların içinde (19) uncu olanında yukarıda "*Mektuplar*" kitabında bahsedilen, Sabri Nebioğlunun da adı geçmektedir.

Bu mektuplarla birlikte o günlerden beri şahsıma gelen her yazıyı değerli bir evrak şeklinde dosyaları içinde saklamaya başlamıştım, daha sonraları bu mektup türü yazışmalar sorulu cevaplı olmak üzere devam etmeye başladı bende bunları cevapları ile birlikte ya posta veya faks ile sahiplerine göndermekteydim. Ayrıca bir foto kopolisini çektiler kendi dosyalarımda tasnif etmeye başlamıştım ve epey değerli mevzular içeren klâsörler haline gelmeye başladılar. Daha sonra bilgisayar kullanımı yaygınlaşmaya başlayınca bende bilgisayar kullanmaya başladım ve yazışmalarımız bilgisayar üzerinden ve daha seri olmaya başladı. Bu yazışmalar yaklaşık Nusret Babam ve diğer yakın arkadaşlarımla (1960) senesinden beri devam etmekte bende bunların hepsini muhafaza etmekteyim bu dosyalar, "**mektuplar ve zuhuratlar**" ismi altında A-4-büyükliğünde yaklaşık üçyüz sayfalık (30) dosyaya ulaşmış durumda

dır. Geniş bir coğrafi alan çalışması olan bu dosyalar, her geçen gün dahada artmaktadır. Vakit bulduğumda bunları da düzenleyerek okunur hale getirip vakti gelince yayınlamak istiyorum. Çünkü içlerinde gerçekten ilmî hakikatler, Tasavvufî sorulara verilen makul cevaplar Matlup ve talip arasında olan muhabbetler, Seyru sülûk mertebelerindeki özellikler, yaşana bilen haller ve zuhuratları yorumlama ölçüleri olduğundan, oldukça değerli bilgileri bünyelerinde bulundurmaktadırlar. Cenâb-ı Hakk'tan bunları da meydana çıkaracak kadar ömür niyaz etmekteyim.

Bu seriden olmak üzere ilk kitabımız yukarıda bahsedilen **(aşk ve muhabbet yolu)** olarak belirlediğimiz ve Şu anda **(85)** e ulaşan kitaplarımızın **(77)** no lu sırasını verdiğimiz, ve bizden-Ceddimizden bir kitap olarak, ortaya çıkmış oldu.

İkincisi ise bu kitap ile oluşturmaya çalıştığımız **(82)** nolu **(MEKTUPLARDA YOLCULUK)** kitabımızdır.

Ayrıca, gene Nusret Babamın sağlığında bastırdığı (Vecizeler ve Ata sözleri) ve (Tasavvufta aşk ve gönül) kitaplarının da, bize ait olan ilk nüshalarını da aslı üzere, yeniden düzenleyip sitemize (84-85) numara sırası ile vakit bulunca E kitap olarak ilâve etmeyi düşünüyorum.

Bu iki kitabı İnsan yayınları, tek kitap halinde (113) İrfan ve tasavvuf-3- nolu, (Gönül ve aşk) ismiyle, (1995 ve 2006) yıllarında üç baskı yaparak çıkarmışlar idi böylece kendilerine tekrar teşekkür ederiz.

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

MEKTUPLARDA YOLCULUK

M. NUSRET TURA

NECDET ARDIÇ

İRFAN SOFRASI

NECDET ARDIÇ

TASAVVUF SERİSİ (82)

Bu kitap iki bölüm halinde olacaktır birinci bölümde Nusret Babam'dan gelen arşivimizde olan evraklardan düzenlenmiş olan yukarıda özetle bildirilmiş bölümlerden meydana gelecektir.

İkinci bölüm ise gene yukarıda bahsedilen kaynağı bize ait olan ancak (İnsan yayınları) tarafından (Mektuplar) ismi altında daha evvelce yayımlanmış olan Nusret Babamın Sabri Nebioğluna yazdığı mektuplardan oluşacaktır. Ancak bu mektuplar daha evvelce belirtilen şirket tarafından basıldığından bizim kendilerinden izin almamız gerekecektir, şurasında belirtmem lâzım gelecektirki, Bu çalışma ve diğerlerinin hiçbir zaman ticari bir yönü olmayacaktır. Sadece kardeş ve evlâtlarımıza Ceddimizden kalan ilmi bir mirası aktarmak gayesi vardır ve bittiği zaman

baskısı yapılmayacak sadece sitemizde arkadaş ve evlâtlarımızın istifadelerine sunup tasavvufi bilgilerini geliştirme amacına dayanacaktır.

Ancak bu konu bizden uzun yıllar sonra bir şahıs veya şirketin bu kitabı hiçbir zaman basamayacağı gibi bir vasiyet değildir. Ayrıca birinci bölümün zâten kısıtlanacak herhangi bir durumu yoktur. Bu ve benzeri kaynaklar hepimizin müşterek mirasıdır. Gelecek nesilleri bunlardan mahrum etmek te uygun değildir.

Bu anlayışlarla daha evvel bir çok defalar görüştüğümüz sayın M.E.Kılıç kardeşime bu haliyle oluşan kitabımı gönderdim ve kendilerinin ikinci bölüm hakkında rızalarının olup olmadığını sordum ve kendilerinden gelen cevap şöyle idi. **'Ariflere hizmet bizim için şereftir'.**

Dedikleri bu güzel ve muhabbetli sözleri ve güzel hizmetleri için sayın M.E. Kılıç kardeşimize tekrar teşekkür ederiz.

İkinci bölüm Sabri beye gelen mektupları okuyor iken yazıların aralarında küçük sayılar göreceksiniz onlar, orada ki bir mevzuun izahının kitabın sonunda aynı numaralı olarak açıklamasıdır kolaylık olması için böyle düzenlenmiştir.

NOT= Bize gelen mektupların altlarına anlaşılmaları daha kolay olması düşüncesi ile küçük notlar ilâve ettim İnşallah faydalı olur.

Ayrıca birinci mektubu tarih sırasına göre, bana o günlerde çok yardımları olan Nusret Babamın kızkardeşi benimde halam olan Nafize dinçtürk ve eniştem Muammer Dinçtürke hatıralarına binaen ilk mektup olarak yer vermek istedim. Aşağıda kendileri hakkında özet bilgi gelecektir. Allah (c.c.) razı olsun.

İlâh-î bu kitaptan meydana gelecek manevi hasılayı evvelâ Efendimiz Muhammed (s.a.v.) Hz. Rûhu şeriflerine ondan artan sevapları, Ehli beyt Hz. Rûhlarına, Nusret Babamın ve Rahmiye annemin de Rûhu şeriflerine, Nafize halamın ve enişteminde Rûhu şeriflerine, ayrıca yolumuza hizmetleri olan M.E.Kılıç kardeşimizinde geçmişlerinin Rûhlarına, ayrıca tüm hizmeti geçmiş olanların da Rûhlarına hediye eyledim kabul eyle yaRabbî.

Cenâb-ı Hakk'tan okuma fırsatını bulup okuyan, herkese huzur ve Gönül genişliği niyaz ederim.

(Necdet Ardıç T.B.) Tekirdağ (06/11/2013)

MEKTUPLARDA YOLCULUK

M. NUSRET TURA UŞŞAKİ.

BİRİNCİ BÖLÜM= NECDET ARDIÇ'a GELEN MEKTUPLAR.

Birinci mektup=
13.05.1962

Sivas

Hakikatli Yavrum Necdet.

Mektubunu aldığımız zaman çok, pek çok sevindik. Vaziyetini düzelttiğine de ayrıca memnun olduk. Allah kâr açıklığı versin yavrum. İnşallah bahara başladığın evin bitmiş haberini de duyarız.

İşte böyle yavrum, Felek bizi buralara sürükledi. Hayatımızdan memnunuz ama halâ her gün soba yakıyoruz. Ev, büyük ve güzel, çifte balkonları var, fakat nadirattan çıkıp oturuyoruz, bu ev İstanbul'da olmalı. Bazen balkonda gözlerimin önüne küçük Bebekteki denizi getirip kendimi yalıda hissediyorum. Bakalım kaç sene böyle hayal kuracağım. Sabahları ezan sesiyle uyanıp eniştenle namaz kılıp tekrar yatıyoruz. Evleneli beri ezan sesine hasrettik. Pek çok zuhurat alıyorum ama hepsini ağabeyime yazmak mümkün olmuyor. Sen kaçınıcı derstesin?

Burada cer atölyesinin ve işletmenin olmak üzere 2 kısım lojmanı var, çok kalabalık. İşletmecilerin hepsi ile görüşüyoruz, fabrikacıların da bazıları ile... Ayrıca şehirden de Vali beyler, doktor ve hakimlerden de gelen oldu. Ayın (1) inden (30) una kadar gün almışlar yetmemiş bir günü iki aile alıyor. Bazen bir günde (5) kabul günü oluyor.

(Benim günün ayın 17 si) Her yerde bir şey yiyip içiyoruz. Akşama bitap karnım şiş dönüyorum, almasam damlıyorlar. Şimdi ayarladım, bir ay ekabire bir ay küçüklere gidiyorum, yine de günüm çok kalabalık oluyor. İki salonun ikisini de açıyorum yine de az geliyor. Bir kadını var, ben Ni..... yetişemiyoruz, arkadaşlar da yardım ediyor. 50-60 kişi oluyor. Ben gitmiyorum yine geliyorlar. Gittikleri zaman düğün evi boşalmış gibi oluyor, bitap düşünüyoruz. Yarın bayram, şimdiden tasalanıyorum, ne ise amirliğin cilveleri; Allah böyle neşeli şeyler göstere sin. Tabii sen de şimdi telaştasındır. Allah kolaylık versin yavrum. Elin değdikçe mektubunu bekleriz. Enişten hayatından çok memnun, hiç sinirlenmiyor, kalbi tutmuyor. Hamdolsun Ni..... de çalışıyor. Bayramını kutlar, enişten ve ben hasretle gözlerinden öperiz. Ni..... de ellerinden sıkır. Allah elemsiz kedersiz nice yıllara çıkarsın. Annene ve soranlara selam.

Halan, Nafize.

Not= Bu mektubun sahibi, Nusret Babamın kız kardeşi Na..... Di.....tür. Kendisini çok sevdiğim için öz halam yerine koymuştum ayrıca zâten mânen de, Nusret Babamın kardeşi olduğundan gene halamdı. Ben Ankarada Riyaseti Cumhur muhafız alayında askerlik yaparken, onlarda Ankara tiren istasyonu müdürlüğünde görevli idiler.

Eniştem olan makine mühendisi, Mu..... Di..... o senelerde, (T.C.D.D.Y.) "Türkiye cumhuriyeti devlet demir yolları" genel müdürlüğünde, Ankara bölgesi "dördüncü işletme cer servis müdür muavini" idi, ve Ankara tiren istasyonu yanındaki (Çardak sokak) lojmanlarında kızları Ni..... ile oturuyorlar idi. Bende hafta sonları "evci izni" ile yanlarında kalıyor idim.

Bu yüzden onlarda beni kendi evlâtları gibi severlerdi. Ben askerliği mi bitirip terhis olduğum sıralarda onlarda "Sivas"a tayin olmuşlardı. İşte bu değerli mektup oradan yazılmıştır. Nusret Babamın tek kardeşi benimde halam olduğundan hatırasını yaşatmak gayesi ile bu mektubuda ilâve etmeyi uygun buldum. Daha sonra onlar İstanbul'a tayin oldular ve orada emekli olup boğazda Arnavut köy semtine yakın bir yerde bir daire alıp oraya yerleştiler ve orada vefat ettiler. Cenâb-ı Hakk her ikisine de rahmet eylesin. T.B.

İkinci mektup=

14.05.1962

Şimdi hatırıma geldi eski Türkçeden yeni Türkçeye çevirdim. Bayramlarda meşguliyetinizi takdir etmekteyim. Bayram günü yapacağınız elbiseleri dört gözle bekleyenler vardır. Hanımları üzmeyin. Bekletmeyin. O da ibadettir.

Ünere, Şükrüye, Ali dayıya, Hocaya, annene, kardeşlerine, Mehmet efendiye, Emin ağabeye ve aileleri efradına, Ahmet, Mestan, Ruhiye ve kocasına, Güngörlere ... soran sormayan ümmeti Muhammede selametler dilerim.

Bayramlarınızı tebrik ederim, saadetler ve refahlar dilerim yavrularım.

Evdekilerin ayrıca selâmları vardır.

Elfakirül hakirül aciz

Nusret Tura

Üçüncü mektup=

01.07.1962

Esselâmü Aleyküm ve Rahmetullahu ve Berakatuhu.

Bizimkilere gösterdiğin alâkalardan dolayı teşekkür ederim. Siz onları izzetlediniz, Cenab-ı Aziz'ül Gafur da sizleri izzetlesin; Aziz eylesin. Amin.

Üner'e mektup yazamıyorum. Tekirdağ âdetince nişan kurabiyesi göndermiş, zahmetlere girmiş çok teşekkür ederim. Hz. Allah ailece cihetinden de her ikinizi de mesut ve bahtiyar eylesin. Amin. Aile saadeti insanı cennete sokar, geçimsizlik de cehenneme.

Hak Teâlâ hazretleri sevdiklerini korur; *"İnşallah fakirin sevdiklerini de sever."*

"Mustafa Hüsameddin senden o irşad etsin. Ali Muhiddin Üner'den sen irşad et."

Aşk defterinde kayıtlarımız (Muhammed Abdülkadir) evlâtlardan

"Kulluktan ayrılmayan arifler tasarruf beklemezler. Hakkın hangi sıfatı saltanat sürüyor onu gözlerler. Ona göre hareket ederler."

"Şimdi Zahir ism-i şerifi saltanatta. Batında olanlar gizlenmelidir."

"Celâl tecellisi karşınıza geldi mi, Cemâl tecellisinde olanlar boyun bükür müşahedenin zevkine doyulmaz."

"Sahnedeki oyunlara karışmaktansa seyirci olmak iyidir."

Annene selam, gözlerinizden öperim. Vapurlar başladı. Hoşça kalın.

Elfakir Nusret

NOT= Görüldüğü gibi daha (1962) o günlerden gelen bir duanın neticesi ile daha sonraki çalışmalarımızdaki feyz ve bereketlerin kaynağı anlaşılmaktadır. Yukarıda ki ifadelerde çok ârifane'dir. T.B.

Dördüncü mektup=

01.08.1962

Yavrum Necdet,

Esselamü aleyke.

Bizim Münacaat Kitabı "Yağmur" yayınevinin tetkikinde.

Şimdi bir adres daha aldım.

Abdullah Işıklar.

Mukaddesatçı, kitap, gazete, neşir ve tevzi evi

İstanbul, Çarşı kapı, Migeş Pasaj P14

Gelirken sendeki (vecizeleri) de oraya göster, 2000 adet kaç basar, ne zaman teslim eder veya Anadolu'da veya İstanbul'da satmak için yüzde kaç alır. Birinci kitaptan da bahset, iki tane daha olduğunu söyle. Belki onunla iş yapmak kabildir.

Gözlerinden öperim.

Elfakir, Nusret.

Hem de bana senin getirip de bana okuttuğun kitapların isimlerini de bir kağıda yaz ki, meselâ Altun Halkalardan, Altun'dan Pırıltılardan.... istifade edilmiştir, diyerek hırsızlık işlemiş olmayalım.

NOT= O zamanlar otogar Topkapıda idi, bende İstanbul'a gidip gelirken çağaloğlundan geçerdim ve bu vesile ile Nusret Babamın kitaplarının basımı ile ilgilenirdim.

Zaman zaman kendisine elime geçen değerli kitapları götürürdüm o da onları okur gerekli yerlerini not alırdı, bu yüzden aldığı notların hangi kitaptan nakledildiğini bildirmek için unuttuğu bazı kitap isimlerini istemişti, onu belirtmektedir.

Bizde bu kitap hakkında yukarıda belirtildiği gibi ikinci bölüm için, sayın, (M.E.Kılıç) kardeşimizden onaylarını rica etmiştik, sağaolsunlar esirgememişler idi. T.B.

Beşinci mektup= Se..... De.....

11.07.1962

Aziz! Kardeşim!

Göndermiş olduğunuz son mektup fakir kardeşini ziyadesi ile memnun etti. İnan ki yalansız çocuk gibi sevindim. Mektubunuz bize deva oldu.

Ayrıca mekteb-i cem aşıklar anlamına gelen Pir Hasan Hüsameddinin bahçesine girişin hem sana hem de o bahçeye kıymet kazandırdı.. Cenâb-ı Hak aşkı ilâhisini ve ilmi ilâhisini size de dâim kılsın.

(Kudümün rahmeti zevk-i sefadır ya rasul Allah.

Zuhurun derdi uşşâka devadır ya rasul Allah).

Bilmeceye cevaptır.

1 tevhiddir yani teklik.

2 aynalar Mevlânâ ve Hasan Hüsameddin aynaları,
elma da fakir el hakiyrdır.

Sen yine bana neticeyi bildir. Babana da gıyabi selam ve hürmetimi bildir. Resmini de sende olmaması ihtimaliyle sana tekrar gönderiyorum Sen bir dahaki mektubunda yeni çektiğin bir fotoğrafını kardeşine gön-

der. Zira seni çok özledim ve her vesile ile sizi hatırlamaktayım. İş durumumu da sorarsan Ödemiş'te Ankara'dan gelince dükkân açtım. Allah şükür Rabbıma hamdolsun ki geçinip gidiyoruz. Henüz daha evlenmedim, daha doğrusu çocukların anasını bulamadım. Fakat evlenme işini de ihmal etmemek lâzım zira mâlum İslâmiyet'te bekârlık yok. İnşallah Rabbımın inayeti ve yardımıyla o müşkülâtımız da hallolur. Bu hususta sen ne düşünüyorsun. Niyetin var mı, yoksa nişan veya düğünü de yapmış olmayasın. Bana en kısa zamanda cevabınla beraber pirinin aşkı için bildir. Mektubunu bekliyorum, tanrıya emanet olalım, hoşça kal, selâmlar.

Kardeşin Se.....

Hu...hu...hu...

NOT= Se..... De..... bu kardeşimizle (1958) senesinde Ankara Riyaseti Cumhur muhafız alayında askerlik yaparken tanışmıştık ve arkadaş olmuştuk kendisi ödemişli idi, zannediyorum (2011) senelerinde vefat etti arkadaşlığımız ömür boyu devam etti mevlâm rahmet eylesin. Kendisi de terzi idi daha sonra terziliği bıraktı, gençliğinden beri "ney" üflüyordu askerlik süresince, Ankara Kavaklı dere de yaşayan, rahmetli sayın Şevki sezginden de ney dersleri almakta idi. Böylece iyi bir ney üfleyicisi olan Se.... De..... daha sonraları terziliği bırakarak ney üreticiliği ve neyzenliği kendine meslek edinmiştir. Bu yüzden dünyanın birçok yerlerinden ney siparişleri alır ve böylece güzel dostluklar kurardı. Ancak ömrünün sonlarına doğru bir sohbetimizde! Neyini eline alarak "*bu bizi oyaladı*" demiştir.

Yukarıda bahsedilen bilmece Nusret babamın bana ve diğer evlâtlarına o günlerde gönderdiği, (*bir elma iki ayna*) isimli bilmece idi bende onu Se..... kardeşime de göndermiş idim yukarıda ki ifadeler bu bilmece nin cevaplarıdır. Bu bilmeceye ben ne cevap vermiştim hatırlıyamıyorum. T.B.

Altıncı mektup= Se..... De.....

26.07.1962

Aziz Dostum!

Yine kıymetli nağmenle fakîr kardeşini ihya ettin. Hele fotoğrafın aslınız bizde olmasına rağmen yine de çok makbule geçti ve Ankara'dayken tanıştığım bir muhterem zatı hatırlattı. Kendisi altmış yaşlarında ve çok kıymetli bir dehr-i alimdi. Ve de aynı zamanda Uşşakî Meşaiğine mensup mürşidan'dan efendi bir zattı. Kardeşine nazarı ve himmetleri nasip olmuştu. Cenab-ı mevlânın Aşıklarından kıymetli bir arkadaşına aynı zamanda ney öğretiyor, aynı zamanda ledün talim ettiriyordu. Sen resmini gönderince nedense o muhterem hatırıma geldi. Ne yapalım burada da cem aşıkları anlamına gelen (UŞŞAKÎ) yolcularıyla da sohbet ve ülfetteyiz.

Sana bu mektubumda senin dersinle alakalı hocamın bir koşmasını gönderiyorum, aynı zamanda sözleri ilâhi olarak söylenir. .

Şarap içtim dolu dolu
Bak ser hoşum eni konu
Gözüm görmez sağı solu
Sen yetersin **Sultanım Hu.**

Uyuyordum uyandırdın
Gönlüm oduna uyandın
Başımdan aklım aldıldın
Sen benimsin **Sultanım Hu.**

Sen benimsin diye diye
Hu çekerim gündüz gece
Kalbimde ismin tek hece
Benimsin **Sultanım Hu.**

Hu diyerek geldim sana
Tut elimden gayre koma
Sevgin **Sevki** senden ola
Ben seninin **Sultanım Hu.**

Kardeşinden de iki beyit

Nayınım titreten nefesinin hükmüyle ben
Ezelin ilahi nağmesi mest etti beni
Sana yalvarırım ilahi kudretin piri
Hazreti Mevlânam Pirlerin ulumu piri.

Savruldum işte yine kendi yelimle
Attım gurbete kendimi kendi elimle
Soramadım seni ağladım gurbet elinde
Attım gurbete kendimi kendi elimle

Çam sakızı çoban armağanı fakirhane deyişimizle nağmeme son verirken AŞKI niyaz eder, cenabı haktan cümlemiz için selâmetler dilerim. Kardeşini de rızayı Hak için sakın unutma ve de mektubunla hemen daima da ara.

Kardeşin Se.....

Eyvallah erenler Hu.....

NOT= Bu mektubu da hatırasına binaen rahmetli Se.... Kardeşimizin yukarıda bahsedilen hocasından gönderdermiş olduğu şiirinde ilâve etmeyi vefa borcu bildim. Rahmetli Se..... kardeşimizle yazışmalarımız çoktur onları İnşallah başka bir hatıralar bahsinde yayınlamaya çalışacağım. Hepsinde hikmetli ve fayda sağlanacak hususlar vardır. Mevlâm hizmeti olmuş zahiren geçmişte kalmış bütün hâl ehli kardeş ve büyüklerimize rahmet eylesin. Amin. T.B.

Yedinci mektup=

28.10.1962

Esselamü aleyküm ve Rahmetullah

Şü..... bey yavrumuz,

Bizi nikaha çağıran telgrafınızı aldık. Geç de olsa unutmadığınız için teşekkür ederiz.

Bunun için üzülmeysiniz. Saadetinizi temenni etmekten fariğ değiliz.

Dünya; mesut olmasını bilen kimseler için saadethanedir. Bir cennettir.

Ekmeksiz sofraya olmaz; elbisesiz adam olmaz; Allahsız hayat olmaz.

Birgün gelir bu hareketli ve eğlenceli hayat; zevksiz hatta işkenceli bir hal alır.

Vücutlarımız boş bir saman çuvalına benzer. Gönlümüzde bir yalnızlık başlar. Fakat iş işten geçmiştir.

O zamanın ibadetleri gaflet ve günah sayılır.

Bu hususları düşünerek ebedi saadetinizi unutmamanızı tavsiye ederek saadetinizin hayırlı ve sürekli olmasını temenni ederim.

28.10.1962

elfakir

Nusret Tura

Not: Eşinize ve arkadaşlarınıza selâmlar.

NOT= Bu rahmetli kardeşimizde, o tarihlerde evlenen bir arkadaşımız

idi. Ona yazılan bir tebrik ve nasihat mektubu idi. T.B.

Sekizinci mektup=

10.04.1963

Gözümün nuru evlâdım,

Esselâmü aleyküm ve Rahmetullah

Mektubunu aldım. Ergün beyden de bir mektup aldım.

Arsayı aldığınıza evce çok memnun olduk. Bizim için her olan iş hayırlıdır. Çünkü Ondan bekliyoruz. Ondan da şer sadır olmaz. Zâlim değildir.

İstersen bu Pazartesi gel 1000 TL hazır. Annene selâm. Ünerin de gözlerinden öperim. Soranlara da selâm.

Yalnız sana verdiğimiz kitapların arasında eski Türkçe iki üç yazım olacak. Rahmiye saklamış. Yeni yazmıştım. Eşi de yok. Allah muvaffak etsin yavrum.

Fakîr

Nusret Tura

NOT= Yukarıda bahsedilen (*Gözümün nuru evlâdım,*) muhabbetli sözü bizim için her zaman çok değerli bir ifade olmuştur. Mûsâ (a.s.) hakkında (Kasas/28/9) bahsedilen, (Kurreti aynin/göz nuru-göz aydınlığı) dır.

Bahsedilen arsa ise daha sonra üzerine bina inşa ettiğimiz Çalıştığımız iş yeri ve oturduğumuz yerdir. Gönderilen para, daha sonra iade edilmek üzere, arsa alımında yardım ve bereket olmuştur Allah (c.c.)T.B.

Dokuzuncu mektup=

12.04.1963

Nur-ul aynım oğlum,

Esselâmü aleyküm ve Rahmetullah

Geçen defa 4-5 mektuba cevap yazmakla meşguldüm ve Hazreti Mevlana'nın yazıp da serpuşunun arasında sakladığı 18 beytini okuyordum, size onu yazdım.

Birgün Hüsamettin Çelebi **"Ya Mevlânâ, ne olur gazellerinizden ve şiirlerinizden not alsak da bir kitap yazsak, sizden sonra gelenler de nurlansalar"** demiş.

Hız. Mevlana da hazırladığı beytleri külahından çıkarmış, okumuş ve devam ederek 25600 beytlik bugünkü mesnevî şerifi tamamlamışlar.

Kur'ân-ı Kerîm nasıl Besmele-i Şerif ile başlamışsa, o da Beşinev - dinle kelimesi ile başlamış ki başında **B** harfi var. Belki bu bir tesadüftür ama inceleyen sevgililer vardır.

Mektup yazarken 3 şekil vardır.

1. Akranlarına, arkadaşlarına (nasıl olursa olsun)
2. Kendinden küçüklerine (içinde irşat ve nasihatler olmalı)
3. Kendinden büyüklerine veyahut namazda ve münacaat'da mahviyyet ve tevazu göstererek, aşk ve muhabbeti vesile olarak ele almalı.

Meselâ namaz vakti gelince yürek titreyerek **"Rabbimin huzuruna koşayım. Şimdi kabul saatidir. Beni çağırıyor. Ben de onun huzuruna koşayım. Her türlü dünya ve ahiret hislerinden soyunmuş ve temizlenmiş olarak,"** diye işte burada Aşk, Sevgi namaza vesiledir.

Zuhuratlarda, mektuplarda bir vesile olmalıdır. Aksi halde o mektuplar gevezelikten ileri geçemez.

Şimdi mektubunu aldığımız zamanda şu iki hikâyeyi okuyordum.

1. İmam-ı Gazali Hz. bir gün kırdaki bir karga ile bir tilkinin arkadaş olduklarını ve yan yana oturduklarını görmüş, şaşırılmış. Acaba bu iki zıt yaratılıştaki hayvanları birbirine birleştirip dost eden vasıflar, sebepler nelerdir? demiş. Bir müddet sonra önlerine bir parça ekmek atmış. Her ikisi de seke seke ekmeğe doğru gelirlerken görmüş ki, ikisi de topalmış. Topallık onları birleştirdiği gibi aşk da bizleri birleştirmiştir. Aynı dertle malulüz, aynı kapının kullarıyız.

2. Meşhur İskenderin sarayına babası gelmiş, hürmetle karşılamış, bir koltuk göstererek oturtmuş. Bir başka zaman hocası gelmiş, onu daha gönülden karşılamış ve kendi koltuğunu ikram etmiş. Her ikisine de şahit olan vezir **"Sultanım demiş, hocanıza babanızdan daha ziyade hürmet ettiniz".**

İskender **"Evet demiş, babam beni semadan arza indirdi bıraktı. Hocam arzdan semaya yükseltiyor, ondan".**

Arkadaşlarınıza da selamlar ve dualar ederek gözlerinizden öperiz. Hane halkının da selâmları vardır.

Bizler inşallah ayın ikisinde veya üçünde geleceğiz Bu hafta sen Bebeğe bir uğra. Nasıllar? İyiler mi? Nuriye'nin hastalığı nasıl oldu? Bize cevap yaz.

Bir de Mehmet Amcan sünnet düğünü yapacaktı Eylülde. Nafizelerle beraber ona baskın yapacağız. Sünnet zamanını öğrenmemiz lâzım. Onu da bize yazıver, oğlum.

Annene ve Tahir'e hususi selâmlar.

Elfakir

N.Tura

Not= Yukarıda da görüldüğü gibi Nusret Babamın bize olan muhabbeti "Nur-ul aynım oğlum, Gözümün nuru evlâdım," burada da açık olarak görülmektedir. Ancak daha o zamanlar ben bu kelimelerin gerçek ma'nâ ve yaşantılarının farkında değil idim, sadece bir yakınlık vesilesi olarak düşünüyordum. Zaman içinde anladımki, "Gözümün nuru" dediği aslında kendi "gözünün nuru"nun bize aktarılmasından başka bir şey değilmiş. Ayrıca "Men reani" nin hakikatının de temellerinin atılmasıymış. T.B.

Onuncu mektup=

01.08.1964

Ve aleykümüsselâm ve Rahmetullah ve berekatüh

Necat yavrum, mektubunuzu aldık. Kandili şerifinizi tebrik ederim. Efendimizin bu âleme güneş gibi doğmalarına mukabil olarak onun nurunun da gönüllerimizde doğmasını Hazreti Allah'tan niyaz ederiz. Arkadaşlara yani evlâtlara çok selâm eyleriz hane halkıyla beraber.

Fakat fakir gözlerinizden de (*kulaklarınızdan da*) öperim.

"*Kulak öpmek*" biraz garip görünse de, fakir öpme yerine şunu üfleirim ki size, onun Arapça tabiri (*ve nefahtü fîhi min rûhi*) olarak söylenmektedir. Elimde hazreti Mevlânâ'nın 25600 beytinden (...) adedinin tefsirini okuyorum.

Duy! Şikayet etmede her an bu ney

Anlatır hep ayrılıklardan bu ney

Derki feryadım kamışlıklardan gelir

Kim işitse gözlerinden kan gelir.

Ayrılıktan parçalanmış bir yürek

İsterim ben derdim dökmek gerek

Kim uzak tuttuysa yardan canımı

Öyle bekler, öyle vuslat anını

Her mekânda bekledim, ah eyledim

Kim ki gördüm Cümleyi dost belledim.

**Herkesin yanında dost oldum ama
Kimse talip olma esrarıma**

**Hiç değil feryadıma sırrım uzak
Aşına olmuşa verde göz kulak**

**Ten canın aynasıdır her can tenin
Lâkin olmaz can gözü her kim senin**

**Ney sesi tekmi! hava oldu ateş
Hem yok olsun kimde yoksa bu ateş**

**Aşk; ateş olmuş dökülmüştür neye
Neş' esi aşkın karışmıştır neye**

**Yardan ayrı dostu ney dost kıldı hem
Perdesinden perdemiz yırtıldı hem**

**Ney zehir hem panzehir ah nerde var
Böyle bir dost, böyle bir özlemlî yar**

**Kanlı yoldan ney eder hem hasbıhal
Hem verir mecnunun aşkından misal**

**Sırrı bu aklın bilinmez akl ile
Tek kulaktır müşteri ancak dile**

**Gam dolu günler, vakit artık muhal
Gün tamam oldu yalan, yalınış, hayal**

**Kandı her şey tek balık kanmaz suya
Karnı aç insan dalar mı uykuya**

Haletinden pişkinin anlar mı ham

Söz kısa kesmek gerektir vesselam.

Feyzi halıcı

Zuhuratları ile ma'nâ âleminden haber alamayacak derecede meşgul olanlara bu sohbet yeter de artar bile. Fakir yine rabbimin huzuruna dönüyorum. Hoşça kalın.

El fakir Nusret Tura.

NOT= Yukarıda lâtife olarak ifade edilen "*kulaktan öpme*" nin nasıl muhteşem bir tabir olduğu gene aynı şekilde bildirilmektedir. Bizimde genelde sohbetlerimizde çokça zikretmeye çalıştığımız kişinin evvelâ "*kulak*" ayarlarının yapılması gereğidir. Mevlânâ Hz. İfade ettiği gibi dilin müşterisi kulaktır. Hakikat-i İlâhiye ancak kulak kapısından İnsan şehrine girip evvelâ misafiri sonra da ev sahibi olmaktadır. Bunlar irfaniyyet mektebinde okunan müşahedeli gerçeklerdir. Cenâb-ı Hakk daha sonra onu göz mahallesine aktarır orada müşahede ehli olmaya başlayınca kendisi daha sonra "fuad" gönül mahallesine aktarılır bütün bu mahaller demahallelerde oturup o civarları tanıdıktan sonra yeni bir anlayış ile insan şehrinin diğer mahallelerini de dolaşıp tanımaya başlar. Ancak bu şehrin kapısı yukarıda da bahsedildiği gibi kulaktır, bunun da anahtarı tevhid ehline emanet edilmiştir. O izin verir açarsa! ancak o kapıdan içeri girilir. Girmek içinde kapı eşiğinde bir müddet beklemek ve rüşdünü ispat etmek gerekmektedir. T.B.

Onbirinci mektup=

10.04.1965

Her aşık Maşuk libası giydirilmez. Fakat aşık olarak ölmenin de başka zevki vardır.

Pervane bile aşık olarak dönmekten usanmış, Maşukun ateşinde yanıp yok olmayı son zevk olarak bilmiş. Bu onun halini görenlerin idrakidir. Ben de böyle yandım, istersen sen de yan. Nitekim yanıyoruz. Dünyamız da bir ateşti, milyarlarca sene sonra bu hali aldı ve soğudu. Sen de soğuktan sığağa, cesetten gönüle, kesretten vahdete, sûretten ma'nâya hicret ettikçe et, devreni tamamla, aslına vasil ol.

İşte ben oyum; sen de o olduğumu anla da huzurunu bozma.

Gönül kitabını okumuyorsan bunları oku., anlamaya çalış. Kemâle ersen dahi oku, zevkten ayrılma. Çünkü hepsi senin makamlarıdır. Demini bul o zaman sen de "**ben bir gizli hazineyim,**" diyebilirsin. Evlâd-ı ıyaliniz ile beraber saadetini dilerim, bayramını tebrik ederim, efendim.

El fakir Nusret Tura.

NOT= Bir ömür boyu çalışıldıktan sonra ancak ulaşılabilinecek bu hakikatleri daha o zaman Nusret Babamın açık olarak bildirmesi ne büyük lütuf imiş o günler de bunları bir nasihat olarak anlıyordum daha sonraki zamanlarda kulak kapılarımın ayarlarının yapılması ile göz mahallesine aktarılan bu hakikat misafirleri oradan "fuad" gönül mahallesine aktararak daha sonra bütün vücûd şehrine yayılıp orasını istilâ edip beşeriye-tinden tamamen temizlendikten sonra, **"ben bir gizli hazineyim,"** diyebilirsin. İzni çıktıktan sonra. **İşte ben oyum; sen de o olduğunu anla da huzurunu bozma.** Emrinin, Müşahedeli yaşantısı ile **o olduğunu anlamam,** tahakkuk etmiş olduğundan, hamdolsun Rabb'ımızla yaşamak olan bu huzurumuz yerli yerindedir. Ancak bu huzuru sadece kendimize saklamayıp gerçekten taleb edenlere de talepleri nispetinde dağıtmaktayız. İşte Hakk'tan alıp halka vermenin Zâti ikram yönüyle hakikati budur. T.B.

Onikinci mektup= Bu mektubun içinde (22) adet sohbet vardır.

10.4.1965

Hakikatli evlâtlarım

Essalâmü'aleyküm ve Rahmetullah ve berekatuhu.

(1) inci sohbet:

Hazreti peygamberin vefatında Hazreti Ömer kılıcını çekmiş "kim Hazreti Muhammet için öldü derse boynunu uçururum. Çünkü O ölmemiştir, ruhu bakidir" demiş. Onun gibi, bir gün gelecek, bu vuslat ve beka şarabından biz de içeceğiz. Bu yazılarımla karşınızda oldukça yetimlik çekmezsınız. Okur, düşünür, ferahlarsınız.

Hayatında gamlı günler geçiren kimselerin en tabiî temayülleri kesret âleminde vahdet âlemine dönmeleridir. En nihayet Hak ile karşı karşıya kalırlar.

Ressamın, muharririn, konuşan âlimin kafasında nokta halinde olan bir fikir harekete geçince genişler, Renkler ve şekiller çoğalır. Bir tohumun büyümesi de böyledir. Zeytinyağı veya gazın bir damlasının bile su üzerindeki yayılması böyledir.

Kutuplardaki cumudiyeler, güneş görmezlerse taşlık mevkiinden kurtulamazlar. Gafil insanlar da aşıklardan hararet almazlarsa yürekleri taş ve buz mevkiinden kurtulamaz.

Bir buz parçası, suya atılırsa eriyinceye kadar "ben taşım" diyebilir. Tamamiyle eridikten sonradır, ki "taşım, buzum" diyecek hali kalmaz. Çünkü tamamiyle su olmuştur.

Yavrularım; hayvanlarla müştereken sahip oldukları duyguların boyunduruğundan kurtulan kimseye **"insan"** denir. Bir kimse doktora, "hastayım, beni tedavi et," diye müracaat ederse, ilâçlarla, nasihatlerle hastalığı geçer. Müracaat etmediği taktirde doktorun nasihatleri ve ilâçları kendisinde gizli kalmış olur. Böyle kimseler; müz'ic ve müzmin olan

hastalıklarına da derman bulamazlar.

(2) nci sohbet:

Ma'nâ âlemi herkese aynı dersi öğretir. Mevcudatın diliyle insanlara hitap eder ve der ki "Beni inceleyin. Ben kör ve sağır değilim. Ben şuur-suz ve izansız değilim. Aklınızdan geçeni bile bilirim. Benim için ölüm yoktur. Beni tanır, bulursanız, severseniz, siz de benim gibi olursunuz. Kendi içinizde olan asıl benliğinizle temasa geçmeği öğrenin. Ben sizinle ancak o cevherden konuşabilirim. SİZ BENİ, KENDİNİZ; KENDİNİZİ BEN bilmedikçe buluşamayız ve anlaşılamayız. Ben kendimi tohum olarak gönlünüze ektim. Fakat siz bana bakmıyorsunuz. Onun için tarlanız bomboş kalıyor. Bu idrak tarlanızı çoraklıktan kurtarın. Aksi takdirde hasat zamanı mahsul alamazsınız. Şundan bundan rivayet rüzgarlarının tarlanıza bıraktığı tohumu da, kibir, gurur, ukalalık azametlerinizle kuruttunuz, sararttınız. Hasat zamanı geldiğinde de ağlayıp yalvarıyorsunuz. Bana göre hava hoş, her yer benim mezram, her nefesim bin tohumdur. Benim dilim ve gözüm tektir. Hep aynı sözü tekrar eder dururum. Benden başka her şey birer hayaldir. Her zaman için sizinle tek dost olan benim, Siz "LA" diye kendinizi inkar ederseniz "illâ" olarak ben dostunuz kalırım, ki asıl saltanat sahibi de benim. "Kulhüvallahî" ayetimi kendisine göndermiş olduğum Habibimin habibi olursunuz. Şerikim, nazirim, eşim yoktur." Bunu iyi anla.

Çığırktan insanların kulakları o kadar tıkalıdır ki, hadisat diliyle söylenen hikmetli sözlerle kulak vermezler de kendi ağızlarından çıkan manâsız, cevhersiz, değersiz sözlerle kıymet verip birbirlerini alkışlar.

Dedem koruk yedi benim dişim kamaştı.

Ârifler kış mevsimini çok severler. Çünkü, kar yağdığı zaman arızımız yeknesak beyaz bir elbise giyer. Vahdet sırrı aşikâr olur. Etrafta gözü oyalayacak toprak, çiçek, yaprak, velhasıl hiçbir şey gözükmez.

(3) üncü sohbet:

Bazı kimseler "ümmetî" meşreptir. Yani kendisini unuttur, yakınında olan kimselerin iyiliğini düşünür. Hattâ bu yolda zahmetten, fedakârlıktan geri kalmaz. Sevgili Peygamberimiz gibi.

Proklis diyor ki; *"Vahidin kendisinden başkasıyla birleşmesinden daha ilâhî ne olabilir?"*

Eflâtun diyor ki; Seyrettiğiniz çokluk ve değişiklik birliğin intizamındandır. Onun ahengidir. O ahenkte esas ruhtur. Şu halde sevginiz; cismin güzelliğine takılmasın. Her şeyi ruhun güzelliğinde arasın ve ona iltifat etsin. Unutmamalıdır ki, ruhların güzellikleri de **"hüsni mutlak"** denilen güzellik membaındandır. Düşüncenizin gayesi bu olmalıdır. Bura-ya ulaşmak için de aşk ve irfan lâzımdır. İşte; aklı tatmin edecek bütün ilimlerin ve felsefenin şümul ve ihata dairesi bu kadar geniştir.

Yaşanılan muhit; içtimaî tasnifin fantazi kollarından olmayıp, ilim ve

irfan, aşk ve hikmet kolu olursa insan mutlu olur.

Hayatta erkek veya kadının talihsizliği; eti ile yaşayan birisiyle evlenmektedir. İçiyle yaşayan, gönlünü bu süflî âlemden kurtaran birisiyle evlenmek gibi bir saadet tasavvur edilemez.

Bakışlarınız yalnız sima ve vücut güzelliğine takılıp kalmasın. İdrâkinizin seviyesine yakın güzel bir ruh arayın. Ruhların da güzelliği "**hüsnü mutlak**" denilen aynı membadan aldığını düşünün.. O güzellik membaı güzel ruhlar için tasavvurun gayesi olmalıdır. Hüsnü mutlak denilen bir merkez tasavvur edin ki, güzel ruhlar oradan fışkırmış olsun. Ruhlar; sevme kabiliyetini, aşkı, idrâki hüsnü mutlaktan almışlardır. İşte özümüzü tatmin edebilecek felsefenin ve ilimlerin doğduğu yer burasıdır. İhata dairesinin merkezi de burasıdır.

(4) üncü sohbet:

Kadın odur ki, erkeğine; çölde rastlanan bir su akışı gibi dinlenmek zevkini verir.

Yıllarca çalışıp yorulan insan vücudu geceleri nasıl dinlenirse; emeklilik devresi de son dinleniştir.

Maddi vücudumuzu, manevî bünyemizi, yani iç ve dış tezahürlerimizi dinlendirdikten sonra özümüze doğru faaliyetimizi arttırmak için son mühlettir. Uzun yıllar arayıp da bulamadığımız kaybımızı telâfi etmek için -her ne bahasına olursa olsun - son fırsattır.

Ma'nâ; şekil perdesi altında gizli olduğu için gözümüz iç kıymetimizi göremiyor. Ancak dıştaki tezahürleri görebiliyoruz. Ruh göremeyip cesedi gördüğümüz gibi. Şu halde şekil ve sûret ma'nâyı bulabilmek için bir kapıdır. Birçok insanlar, bu kapının san'at inceliklerine, bedii vasıflarına hayran hayran bakarak ömürlerini tüketmekte bu sûretle içindeki gizli hazinelerden gafil bulunmaktadır. Hazine bizde ve bizim içimizdedir. Bu hazîneyi ararsak ve bulursak tam ve kâmil bir insan, Yaradana-zuhur edene, lâıyk bir kul olmuş oluruz.

İnsan vücûtları; ruhun, mânânın ince ince dokuduğu birer şaheserdir. Kendilerindeki bu ma'nâ cevherini arayıp bulmağa gayret etmeyip de yüzlerce sene evvelisine veyahut 5 -10 sene sonrasına ait fikirlerle uğraşmak; semalara çıkmak ve arzın diplerine inmek peşinde ömür sarf etmeleri ne kadar gariptir. Taş ve maden olan paralar; hayvan kılığında yapılan elbiseler ve hayvan kusmuğunu işleyerek elde edilen ipekli kumaşlara, topraktan ve ağaçtan yapılan binalar peşinde sonsuz mücadelelerle ömür hazinesini tüketenlere acır mısınız, kızar mısınız? Rabbimiz her iki taraf için de çalışmamızı emrediyor. Çünkü ruhun tezahürü, vücût iledir, vücût için de dünyalıklar lâzımdır. Aynı zamanda ilim ve idraksiz vücûtların da hayvandan farkı yoktur.

(5) inci sohbet:

Yarabbel âlemin; Senden geldiklerini, yine sana döneceklerini, hatta

senin nefhanla diri olduklarını bu insancıklar niçin düşünmezler? Niçin seni aramak, bilmek, bulmak yolunda yürümezler?

Âlemi ve âlemdekileri ve hattâ kendisini bir an hiçlik potasında eritmeden sana ulaşılamayacağını söylesem, bana da inanmazlar, alay ederler.

Dünya; güneşin doğmasıyla aydınlanır. Batmasıyla de karanlığa mahkûm olur. Fakat elinde lâmbası olan kimseye gece karanlığı tesir etmez, yine yolunu bulabilir.

Aziz kardeşim; sen de niçin aşkın nuru ile aydınlanmıyorsun? Aşk güneşi kalbindeki bulutlar arkasında gizli bir hazine olarak kalmıştır. Onun gözükmesi için beşerî ihtirasların kara bulutlarını gönlünün semasından dağıt. Bunun için; ibadet, zikir, tesbih, safiyeti kalp, nefisle mücadele sana kâfidir. O zaman; yalnız kendini değil, başkalarını da aydınlatmış ve karanlıktan kurtarmış olursun,

Eti örten deri, deriyi örten sırmalı elbiseler bir gün sırtından çıkabilir. Ruhunun üzerindeki manevî elbiseler ise çıkmaz, çalınamaz. Yolunda bulunursan kirlenmez bile.

Akıllı çiftçiler çorak ve kurak araziye tohum ekmezler. Sen de gönlünü taşlardan, vahşi otlardan temizlersen bol mahsul idrâk ilebilirsin.

Gönül kütüphanesindeki aşk ilminin mahrem kısımlarından pek azı pazara çıkmıştır. Kendisini bilen, gönül kitabını okuyan, Kur'ân-ı Kerîm-i tamamen hatmetmiş demektir. "İnsan Kur'ân-ı nâtıktır" vecizesi bu suretle ispat edilmiş olur.

(6) ncı sohbet:

Ey insan; bütün dünyaya sahip olsan, sen senin olmadıkça, kendini hiç bir şeye sahip olmuş sanma. Aşıkların istediği ve beklediği cevher tarif edilmez, kaleme gelmez, ibare ve cümleye sığmaz.

Hadisi şerif - insanlar; Allah'ın rahmetine ancak akılları miktarınca yaklaşırlar. Sen de böyle bir akıl sahibini bul ve öğren.

Hakikatte insanlar bu âlemde; ezelde kaybettiklerini aramak yolundadırlar. İdrak sahipleri kaybettikleri bu şeyi tahminen bilirlerse de onda da yanılma ihtimalleri vardır. Daldan dala konan kuş gibi kararsızdırlar.

Cenâb-ı Allah âlemi yaratmadan-zuhurdan, evvel ervahı huzuruna çağırıp *"Sizi uzun bir sefere yolluyorum, gidin benim san'atımı, kudretimi, kuvvetimi görün. İşte bakınız; bir cevherim, bir hazinem var. Bunu arayın, bulun yine bana getirin. Yolculuk esnasında başınız dara geldi mi, çağırduğınız anda sizinle beraberim,"* demiş.

Bir cevher göstermiş, kaldırıp uzaklara fırlatmış. Vakıt saati gelen ervah, birer ceset sahibi olarak zuhur etmişler. Kimisi o cevheri ararken vaadini unutmuş, dünya nimetlerine, zevklerine, şekillerine, renklerine kapılmış, ömür hazinesini tüketmiş, eli boş dönmüş. Kimisinin verdiği söz, hatırına son demlerinde gelmiş, fakat iş işten geçmiş. Kimisi bulmuş, isteklilere yol gösteriyor ve ebedî âleme göçmek için emir bekliyor.

O cevherin üzerindeki yazılardan bazıları:

- a) Nereye bakarsanız vechullahı görürsünüz,
- b) Ben bir gizli hazineyim. Kendimi aşikâr etmek için âdemi yarattım.
- c) Ben âdeme ruhumdan nefh ettim.
- d) O'nun üzerine her şey fanidir. Ancak, zülcelâl vel ikram olan Allah bakidir.
- e) Nefsini bilen Rabbini bilir.
- f) Daima O sizinle beraberken, siz neredesiniz?
- g) Ölmeden evvel ölünüz.
- h) Ben size damarlarınızdan daha yakınlım.
- ı) Tasavvuf ehliyle sohbet eden Allanın meclisin de demektir.
- j) Bana bir adım yaklaşıp ben on adım yaklaşıyorum.....

Faziletleri mükâfatını, kötülüklerin cezasını insan evvelâ kendi kendine verir.

Ölmek demek, olmak demektir.

(7) nci sohbet:

Dış birlik içi çokluk olan nar, kavun, karpuz gibi meyvalarla, dış çokluk içi birlik olan danelerin ne belîğ ifadeleri vardır.

İnsan; hilkatin nüktesidir. Halıkın kitabıdır. Onun için Resulûllah efendimize "*kendi kitabını oku*" emri verilmiştir. Denizin üzerindeki dalgacıları görürüz, onu harekete getiren rüzgarı göremeyiz, fakat idrâk ederiz.

Câhil kimseye yüksek bir kitap değil, alfabe bile bir ma'nâ ifade etmez. Böyleleri; kâinatın aşk nizamını, kanunlarını, usullerini nasıl okur da vukuf peyda eder?

En büyük kitap insanın gönül kitabıdır. "*El insan vel Kur'an tev'em*" işte herkesin; bu gönül kitabını, hikmet sahifelerini okuyamamasına sebep, masiva denilen ve Haktan başka her şey olan madde âlemine iptilâlarla, ihtiraslarla bağlanmalarıdır.

Kâinat kitabının bazı sahifelerini hoşumuza gitmediği için çıkarmak isteriz. O zaman da kitap bozulur, noksan kalır. Nitekim iki minare arasındaki ampullerin bazılarını çıkarırsak, mahyayı okumakta güçlük çekeriz. Yılanı zehirli der beğenmeyiz. Kaplanı yırtıcı der beğenmeyiz, biber acı der atarız, bazı insanlarla da câhil, meczup, divane diye konuşmayız, işte o zaman hikmet kitabı bozulur. Halbuki, her harfin, her kelimenin mânâsı vardır.

8) inci sohbet:

Onları hürmetle karşılamak, lâıyıkıyla okumayı ve anlamayı öğrenmek lâzımdır.

Halbuki hakikati görmek için, dürbün gibi bir âlet değil, ufak bir mazgal deliği dahi kâfidir. Elverir ki görme kabiliyetimiz noksan olmasın. Temiz bir aynada parmak izi nasıl belli oluyorsa, nefesle üflenlen hava nasıl buğu yapıyorsa saf olan gönül aynamızda da iptila ve ihtiras çamurları aynada aynalık bırakmaz.

İlim; mahsusat çemberini aşıp vicdan huzurunda ki mertebesini almadıkça esaretten ve dalkavukluktan kurtulmuş sayılamaz.

Bir kimse kaza kurşunu ile dahi ölse, bunu tabanca sahibinden bilmek, tasavvuf ehli nazarında cehlin en koyu mertebesidir.

Fakir, para aldığı eli öpebilir. Fakat, o elin Hakkın tasarrufunda olduğunu bilen, câhil de olsa âlimlerin çoğundan üstün mevkidedir.

Hayvani huylarını gizliyemiyen insanın, hayvandan ne farkı kalır. Hayvanlarla müşterek sıfatlarımız, fiillerimiz vardır. Endişe, irade, tefekkürgibi hususiyetler insana mahsustur. Hayvanların, hayvanlıkları dolayısıyla yaptıkları kabahatlerden cezalandırılmaları ma'nâsızdır. Hayvanların kabahatlerinden sahipleri mes'uldür ve mahkûm da olurlar. Hayvanî sıfatlar üzerimizde oldukça ilmimizin kıymeti yoktur, tavuğu için dövüşen horoz mazurdur. Bir tebeşir için dövüşen çocuk, bir lira için cana kıyan insan böyle değildir. Ufak çocuklarda ihtiraslar gizlenmiş ve mevzi almışlardır. Faaliyete geçmek için vakit saat beklerler.

(9) uncu sohbet:

İnsan olan, sevgilisinden duyduğu sözlerden zevk alır, ibret alır. Güzel bir bestenin nakaratı gibi ağızından bırakmaz. İnsanların; yaz ve kış yeşilliğini muhafaza eden ağaçlar gibi olanları mes'ut olurlar, çünkü onları ne yazın kavurucu sıcakları, ne de kışın dondurucu soğukları sarsmaz, kurutmaz.

Bütün dünya senin olsa, sen senin olmadıkça, kendini hiç bir şeye mâlik sanma.

Beni anlayan gözlerle içime bakmasını bilen kölesiyim. Her şey anlatılır ve söze gelir. Az çok ifade tarzları vardır. Fakat, vicdani zevk sahibi âşkın hali heceye, sese, söze gelmez. Tasavvufta zevkin kemali ölümdür. Ne yazık ki ölü de söz söyleyemez. Sûretteki vuslat sevgi bile manevî sevginin yanında sönük kalır. Sûltani ve şehvanî aşklar birbirleriyle mukayese edilemez.

Mükevvenatı yaratan (halkeden) ve kuşatan aşk, kendisine has bir yayılışla boş yer bırakmamıştır. Vücûda getirdiği eserden de o aşk uzak ve ayrı olabilir mi? Canlılarla onun içli dışlı olduğunu görmek bile âşık ile maşuk arasındaki perdeleri yırtmağa ve yakmağa kâfidir.

Kâinatta her bir zerrede mevcut olan aşk, inhisara girmez. Amma öyle vücûtlar da vardır ki, cilâlarının şiddetinden aynalaşmışlardır. Aşkın mutlak hüviyetini gammazlayan birer pırlanta olmuşlardır. Aynaya bakan

kimse, kendisini noksansız bir güzel olarak gördüğü gibi, onlara bakan da kendisini makbul bir insan sayabilir. Şu halde ayrı gayrı, uzak, yakın, güzel, çirkin, ne varsa hepsi O'dur. O'nun eseridir, O'nunla beraberdir. O'nu aramakla meşgul kişilerin bazıları aslın kırıntılarını görürler ki o görüş ve buluş bile makbuldür.

(10) uncu sohbet:

Kadın; erkeğin haşın, hoyrat, taşkın tab'ına muvazene verir. Sükûndan sonra taze kuvvet getirir. Akla çeki, düzen ve itidal verir. Ele avuca sığmayan erkek ruhu; kendini, kadının manevî tenhaliğinde asude bulur. Bazı kadınlarda bulunan coşkun şefkat ve ismet seli hepsinde yoktur. Erkeği mes'ut eden kadınlar da bu sel'e sahip olanlardır. Diğerlerine kadın taslağı derler. Hayatı dümdüz, arızasız, tezatsız, temiz mazisi olan kızlarla evlenmek isteyen erkekler ekseriya muvaffak olamazlar, talihsiz ve zavallı kalırlar.

Kadın ruhu; el değmemiş, yumuşak bir mermer külçesi safiyetinde olmalıdır ki kocası da usta bir heykeltıraş gibi onun üzerinde çalışabilsin. İsteddiği güzel insan şekli verebilsin. Ne kadar güzel işlenirse işlensin, kadın da bir heykel kadar sessiz ve uyar olmalıdır ki mes'ut olsun ve mes'ut etsin.

Fakat kadın müstesna, berrak, temiz bir kadeh olsa dahi boş olduktan sonra yine bir mânâ ifade etmez. Boşluğunu bilenler yine mes'ut olabilirler.

Her ne kadar satışa çıkarılan mallardan bir kâr etseniz dahi kafanızı istifsiz bir eşya ardiyesi gibi doldurmayın

Bazı akıllar; ilmin esrarlı tarafına giden yollardan korkarlar ve kaçarlar. Bu yollar çöplük manzarası arz etse dahi oralara ilmin, cihanın sırlı hazinelerinden bazıları dökülmüştür, atılmıştır. Orta halli insanlar bunlara bir kıymet vermezler. Daha fakirler ise onları toplarlar, temizleyerek hiç sahip olamayanlara satarlar. Ancak ondan sonradır ki kendilerini akıllı zannedenler o artıkları kapışırlar.

Hayatın bir de iç tarafı vardır ki esrar doludur, şifrelidir. Kudret, kuvvet sahibinin eliyle şifrelenmiştir. Bu şifreleri bilmezseniz âlemi, taş, toprak, su, hava diye geçip gidersiniz. Bu esrarı çözemeyenler çoktur, inkâr edenler bile vardır. Halbuki hadisat, şuunat mükevvet hep mânâ taşıyan kelimelerdir, cümlelerdir, hikmet kitabının sahifeleridir. Şifreleri bilenler bu kitabı kekelemeden okuyabilirler.

(11) inci sohbet:

Ey kardeşim; madem ki sen de bir insan olarak yaratıldın-halkedildin, sen de kâinat sahnesinde oynayan bir sanatkârsın. Anla ki hilkatte tesadüf yoktur. Zulüm de yoktur. Kimseye bühtan etme. Sen bu sahnede gülünç ve acemi bir uşak rolünde olmamağa dikkat et. Tam ve kâmil bir

insan rolünde oynamağa çalış. Hiç olmazsa buna istidat hasıl et.

Dişleri kırık veya dişleri var da kanatları noksan bir değirmen ne kadar buğdayı öğütür?

Bazı akıllar hafif bir rüzgârla sönen muma benzerler. Fersizdirler, kuvvetsizdirler. Halbuki hilkatin esrarlı âlemini görebilmek için sönmeyen bir meş'ale lâzımdır ki o meş'ale de akıl değil, aşktır.

Arzulanan üstün kıymetin esrarını çözebilmek için bu âlemde muhakak aşk teknesine binerek yolculuk yapmak lâzımdır. Beyaz sakallarına, okumuş oldukları birçok kitaplara rağmen hâlâ kemâle erememiş ham ve aç insanlar vardır. Çünkü onlar, ilim sütünü veren meme sahibini bulamamışlardır. Ağızlarındaki kuru meme ile avunurlar.

Sen o kuru memeyi at, anan ölmedi, onu ara bul, temiz ve taze sütle beslen. O süt aşk, anan da mürşittir. Akıldan delil isteyen akılsızlıktan kurtulamaz. Burada akıl çocukları oyalayan kuru emzik gibidir.

Bütün mükevvenata hakim olan büyük kuvvetin muayene ve müşahade neticesi verdiği hükümler yanlış olamaz, tesadüf değildir, haksızlık yoktur. Ehlullah herkes için bir hazinedir. Bir gün gelir insan gafletle geçen günleri için pişman olur. Câzibe ve dafia kanunlarının zıt tesirleri ile muallâkta kalmış gibi olur. Geç kalmadı ise bu da makbuldür.

(12) nci sohbet:

Her istidat ancak kendi kabiliyeti çevresinde olgunlaşır. Bir elma fidasına ne kadar ihtimam edilse bize olgun ve büyük bir elma verebilir. Fakat bir kayısı veremez. -Aşılama hariç-

Yaşın ilerlemiş dahi olsa, kültürü de bulunsa yine de herkesin hak ve hakikati görüp anlamasına ihtimal verilemez. Bu bir kabiliyet meselesidir. Rabbin lütfudur, hidayetidir. Fakat yolunda bulunan da mahrum kalmaz. Yaşamaktan, okuyup öğrenmekten, gezip tozmaktan, hatta zikru tesbihten maksat, cemali bakemali görmek için gözün perdelerini açmak, esrarı ilâhiyi anlayabilecek istidatı kazanmak içindir. Gönül zevkine alışmayan, vicdan gözünü açmayan insanlar, görücü ve idrak edici olamazlar.

Beni her bakan göz değil, ma'nâm ile birleşenler görür. Ne çare ki ihtiyarlıkla bunaklık arasında görünüyorum. Bir gün ihtiyarlık da geçecek tam bunaklık devresine girmiş olacağım.

Rüyalar sırlı bir cihanın pencereleridir. O pencerenin şeffaflığına vücudumuzun kesafeti perde olmuştur. Bizi; görüp bilmemiz lazım gelen nice hakikatlerden mahrum bırakmıştır. Halbuki vücût tarafı kesif olan camın manâ tarafı temiz olursa ona ayna da derler, vecit halinde bir vücût da derler.

Bir fincan bir bardak kadar, bir bardak bir maşraba kadar, bir maşraba bir küp kadar, küp göl kadar, göl deniz kadar su alamaz.

Niçin biri diğeri kadar su alamıyor diye ayıplanmaz. Elverir ki her kap dolu bulunsun. Herkes idrâki kadar alacağını alsın. Sen de çalış kendi kabını doldur. Derecenı tamamla.

(13) üncü sohbet:

Arzımıza rahmet de düşer gök taşları da. Yalnız bunların kimin başına düşeceğini atan bilir.

Ferdi gayretlerle büyük davalar halledilemez. Kova dolusu su ile yangınların söndürülemediği gibi.

Duyguları benimkine uymuyor diye arkadaşları dostluk kadrosundan çıkaramayız.

Dünyanın kıvamı için menfi kuvvetlerin vücudu zaruridir. Siz; ben olamazsınız. Niçin beni siz yapmak istiyorsunuz?

Akıl; kendisine yakışmayan çirkinlikleri gidermesini bilmelidir, insanlara hocaların, ebeveynin, kitapların öğrettiği bazı ilimler vardır ki âşık olduktan sonra bildiklerinizin çoğunun hatalı olduğunu anlarsınız.

Masalların yeraltı saraylarında şeyhzadelere güneş, ay, yıldızlar tarif edilir. Bu hususta ders verilir. Vaktaki günün birinde yeryüzüne çıkarlar, gördükleri âlemin, işittiklerinden daha geniş olduğunu anlarlar.

İnsanlar tabiat zindanından kurtulmadıkça kulaklarına çalınan güzel-likler, azametler rivayet halinde kalır. Güneşi gördüm diyebilmek için tabiat âliminin gölgesinden meydana çıkarak göğe bakmak lâzımdır. Bunun için de geceyi atlatmak icap eder.

Körün; değneğini sallayarak yürümesini fevkalâde bir hareket sayanlar da vardır. Onun peşine takılıp alkışlayanlar da bulunur. O kör ne kadar müsait ve tecrübeli olursa olsun gözü açık bir kimse ile yarışa giremez. Göz açıklığı kadar kötürüm olmamak da lâzımdır. Kıldan ince ve kılıçtan keskin sırat köprüsünde yürüyebilmemiz için bir de elimizde muvazene değneği bulunmalıdır. O değnek de akıldır. Eğer varacağımız yerden elimize bir aşk ipi verilmişse hiç bir şeye lüzum kalmadan o ipi çeke çeke hedefe varabiliriz.

(14) üncü sohbet:

Bu âlem madde âlemidir, Maddeye ihtiyacımızın olduğunu da kabul etmek lâzımdır. Madde âlemi güzeldir, lüzumludur, faydalıdır. Fakat zarf-sız bir mektup nasıl silinmeğe, yırtılmağa mahkûmsa, mektupsuz zarfın da hiç kıymeti yoktur. Zarfın içindeki hazineyi görmek için usulüyle açmak gerekir. Bir çocuk acemiliğiyle açılırsa mektubun harap olmak ihtimali vardır. Şifresi bozulan kasanın heyeti umumiyesi ateşe atılmaz. Kili-dinin bozulduğu yerin oksijen kaynağıyla açılması kâfidir.

Madde yoldur. Mânâ hedeftir. Hedefe madde yolundan gidebiliriz. Dünya cifedir, talipleri de kelpdir sözü buradan doğmuştur. Maddeye, lüzumundan fazla kıymet vermek doğru değildir. Yalnız madde ile uğra-

şarak ledün yani hakikat ilminden mahrum kalmak bir hiç için yorulmaktır. Bu hali, ölüm döşeğinde idrak edenlerden olma. Ma'nâya hail olan madde perdesini kaldırmak veya benlik incisini delmek lâzımdır. Güneşin gözükmesi için bulutların sıyrılmasını beklememiz icap ettiği gibi.

Ma'nâ; madde yolundaki ilerlememize mâni değildir. Yani din, terakkiye mani değildir. Bir filin bir kediyle, bir adamın bir çocukla gürleşmeğe tenezzül etmemesi gibi.

Fikirleri, kanaatleri, tasavvuf ilmini söylemek için istekli bir muhatap bulmak lâzımdır. Sağırlara lâf anlatmak güçtür, hatta Hazreti Mevlâna bile *"ben ölü yıkayıcısı değilim, eşek tımarcısı değilim,"* buyuruyor.

Öyle sualler vardır ki istifham halinde oldukları vakit bile bir hüküm, bir cevap, bir izah, bir mânâ taşıyacak kadar belâgatleri vardır.

(15) inci sohbet:

İnsan bazen içinin sesini duyabilmek için yalnız kalmağı ister. Sevgili peygamberimizin de Hıra dağında vahiy beklemeleri gibi. Çok garip bir hal vardır. İnsanın gönlünden geçen şeyleri karşısındaki istidat, ezberlenmiş bir söz gibi okuyuverir.

İnsanlara hak ve hakikate yaklaştıran müz'ic, kemirici, eritici işkenceler, ızdıraplar, dert ve hastalıklar aşk şeklinde de tecelli edebilir.

Her cisimde atılacak zait bir çöp veya bir kabuk vardır. Aynı madde-den insanda da vardır ki atılması lâzımdır. Bir maymun bile kendisine verilen bir findığın kabuğunu çıkardıktan sonra içini yer. İnsan niçin kendi vücûdunun içindeki öze erişmek istemez. Vücûtta hakiki lezzeti arayıp bulanlar, gönül dediğimiz iç âleme girenlerdir. Cevizi bile üç kabuğundan tecrit etmez isek asıl tadını bulamayız. Sen de kendi içine bakmasını, özünde yazılmış olan hakimin sözlerini okumak istemez misin.

Değersiz gibi görülen bir noktanın bile kıymeti vardır. Çünkü bütün harfler ve adetler noktanın hareketinden veya çoğalmasından başka bir şey değildir. Kalem baba gibidir. Kâğıt ana gibidir. Mürekkep aşk gibidir. Yazılar çocuk gibidir. Nokta her şeyde asıldır. Kâinat bile aşk noktasının hareketinden hasıl olmuştur. Her vücutta sâridir. Elverir ki ona dönüp bakmasını ve ondan nur almasını bil. Hazreti Alî Efendimizin *"Ben (B) ba altındaki noktayım," demesi, "vücut teknesinin altındaki aşk noktasıyım,"* demektir. Ba Arapça (ile) demektir. Demek ki, ben her varlıkta bulunan aşk noktasıyım demek istenmiştir.

Her şey aslında renksizdir. Suyun, havanın, hararetin, soğğun da renkleri yoktur Aşkın da. O hararet ki odun ve kömür gibi cisimlere taallük edince renklenir. Toprak bile rengini değiştirir. Aşk da renksizdir. Ancak insan vücûdunda renk sahibi olur. Onun için aşkı, sözden, renkten, şekilden tenzih etmek lâzımdır. İzaha kalkmamalıdır. Mahiyet ve keyfiyetini yalnız kendisi bilir.

(16) ncı sohbet:

Hazreti Mevlâna'ya aşkı sormuşlar, O da gülmüş. "Ben ol da gör" diye gülmüş. Dünya aşkı tanıyanlarla dolu. Bunu tadanlara ne mutlu, tatmayanlara ne yazık. Şimdi idrâkinizden son perdeyi de kaldırıyorum.

"Kainatta aşktan başka bir şey yoktur."

Mark Orel diyor ki, *"Salatalık acı ise at, hayatta zararlı şeylere rastlarsan onlardan sakın, bu sana kâfidir. Yalnız bu zararlı şeylerin dünyamızda ne işi vardır? diye sorma."* Marangoza yonga ve talaş, sakaya su, çiftçiye hububat... götürdüğü zaman onlar nasıl gülerlerse Allahını tanıyan ve bilen bir veliyi de böylece güldürmüş olursun. Zerreden yıldız kadar hep odur. Bir zerreye bile hürmetsizlik aşka hürmetsizliktir. Hilkat kadrosundan; fenâ ve lüzumsuz gördüklerimizi birer birer çıkarırsak geniş bir boşluk kalır. Belki, bizim de çıkarılmamız icap edecek zaman gelir. Bir buz parçası suya atılırsa yavaş yavaş buzluğu kaybolur. Hangi yaşta ve hangi mektepte olursan ol, sana talebe derler. Okutana da hoca dedikleri gibi.

Her su denizle birleşmek ister. Ona erişmek için yol arar. Fakat kimisi bulutta, kimisi gölde, kimisi kuyuda, kimisi nebatta ve hayvan vücudundadır. Kimisi de buz olmuş, tabiatını değiştirmiştir. İşte her insanın ulaşmak istediği makam, aşk denizidir. Bir damla suyun başına gelenler gibi gayeye ulaşmak için insanlar da bir takım çapraşık yollardan yürürler. Yolda oldukları halde nereye gittiklerini bilmeyenler olduğu gibi - sayıları az olsa dahi - hedefe varanlar da vardır.

(17) nci sohbet:

Beş yaşında bir çocukla yetmişlik bir ihtiyarın arkadaşlık etmekte olduğunu görürsün. Fakat aralarındaki bu arkadaşlık ihtiyarın lütufkârlığındandır. Halbuki, ihtiyar çocuk olmuş değildir. Çocuk da ihtiyar gibi kemâle ermiş değildir. Fakat güneşe maruz kalmış bir meyva gibi olgunluk yolundadır. Azamet, kudret, kuvvet sahibi olan Rabbimiz de böyle. Bize peygamberlerinin ve velilerinin ağzından hitap etmesi ve kitap göndermesi onun lütufkârlığındandır, merhametindendir. Yoksa ne o küçülmüştür, ne de kul Allah olmuştur. Baba ve ana ile çocuklar arasındaki münasebetler de böyledir. Çocuğun büyümesiyle ana, babanın yaşı gerilemiş değildir, fark aynı farktır. İşte Rabbimizin de bizden dilediği onun büyüklüğü karşısında buz gibi olan benliğimizin erimesidir. Onun ilâhî varlığı karşısında acimizi anlamaklığımızdır.

Esasen biz âciz varlığımızla daima onun huzurundayız. Bizim varlığımız ondandır. Zat şulesinin fenerleriyiz. Hangi bir maşuk var ki aşıkını alâkasız görsün de ses çıkarmasın. Muhakkak aşkına mukabil aşk ister. Hayatını, zuhurunu ve nail olduğu bütün nimetleri Allaha borçlu olan bir kul yaradanını unutursa, onun emirlerini duymamaktan gelirse, yapma dediği şeyleri yaparsa, bu nankörlük, bu gaflet, bu isyan cezasız kalır mı? Yıllar geçtikçe idrâkimizi, gençliğimizi, azalarımızın kuvvetini tedricen kaybederiz. O zaman *"aman Yarabbi"* diye yine döneceğimiz yer Allanın huzurudur. Niçin O'nun huzuruna yüz aklıyla varmayalım. Şu halde insanlık; O'nun emirlerini, nehiyelerini unutmamakla olur. İşte tasavvufta *"ölmeden evvel ölmek,"* dedikleri; ecel gelmeden evvel kendini ilminde,

idrâkinde bir an için ölmüş farz ederek "*Hakkın nuruyla nurlanmak, kuvvetiyle diri görmek,*" demektir. O'nun nefhasının mevcudiyetini kendinden uzak görmemek demektir.

O kullarında gizli olduğu gibi, kullarının da kendilerinde fani olmalarını istemesi sevgisinin şiddetindendir. Yaşları kemâle eren insanların birbirlerinde fani olmalarına vuslat denir, ki buna mecazi aşk dahi derler. Hakikî ve ilâhî aşk bu aşkın çok üstündedir.

Tek ve lâyemut olan aşk; akıl gözünün dürbünüdür. Dürbün uzak mesafeleri yakınlaştırdığı gibi, aşk dürbünü de Allaha olan mesafeleri kısaltır.

(18) inci sohbet:

Şiddetine göre de hiçe indirir. Bir astronomin elindeki teleskop, nihayet gökteki mesafeleri kısaltır. Aşk ile kuvvetlenmiş olan bir basiret gözü için de görülmeyen hiç bir gizlilik kalmamıştır.

Bu yazılarımı okuyup tamamiyle anladığınız anda tanışmamızın başlangıcını asırlarca geride bulursunuz. Ezel ve ebed noktaları vücûd daire-sinde kaybolmuş bulunur. Evvel, âhır, zahir, bâtın olanla beraber bulunduğunu anlarsınız ve kendinizden geçersiniz.

Her insan; kendi istidadiyla yakınlık peyda eden bir insana gönül verir. Bu da yarım bir aşktır. Aşkı, âşıkı, maşuku birleştirmek, kâmil bir insanın son mertebesidir. Rabbin de en büyük Lütfudur, atâsı'dır.

Müsb'et ve menfiyi; iki gözün birbirine karışan nuru gibi görüp ayniyet makamına yükselirseniz iki görünenin ve görenin bir olduğunu anlarsınız ki gören zat, görünen de onun sıfatıdır.

Kâmil insanlar benliği tahrik eden şeref ve zevklerden hoşlanmazlar. İddia ile yükseliş küçüklüktür, iniştir.

Gâfil, câhil, ham kimselerin düşüncesi günlük işlerin hududunu aşmaz. Yük taşıyan beygirler de günlük işiyle, yüküyle nihayet ahırıyla meşguldür.

Mü'min gibi görünenin çehresindeki sahtelik; mert adamın asîl yüzü ile mukayese edilemez. Bunlar insan vücûdunun iki kutbudur.

Aşkın kâğıt üzerine kara yazı yazmağa ihtiyacı yoktur. O kendi nuruyla yazar, yazdığı yazılar ağırmaz, solmaz, bozulmaz. Gönülün nur kalemiyle yazdığı yazılar da aşk gibi ezelîdir.

(19) uncu sohbet:

Güneşin ve ayın aksi denizde her zaman için görünür. Fakat sular hep aynı su değildir. Onlar akmaktadır. Fakat aşk hep aynı aşktır. Nitekim "*ben de dünkü ben değilim.*"

Aşkta inhisar-sınırlama yoktur. Onun için kendinizi ağıyardan sanıp küçümsemeyiniz. Su safiyetini elde ederseniz sizde de canan güneşinin

aksi görünür.

Platon, "Sevmek demek, kendisinin yarısını bulmuş, diğer yarısını arıyor demektir," diyor. Şu halde sevmek demek tamamlanmak demektir. Ben de onu arayıp bulmak için ondan başlayan ve yine onunla bitecek olan ömür dairesini tamamlamak üzere yola çıkmış bulunuyorum. Bu yol hayvan ayağıyla feth olunacak bir ülke değildir. Baş ayağı bırak, yolculuğu O'nun nur vücuduyla yap. Hazreti Musa'ya "Nalınlarını çıkar" diye emrolunması, dünya ve ahiret düşüncelerinden soyunarak yolculuğa devam etmesi için ikaz mahiyetinde söylenmiş bir sözdür.

İlim cehli törpüler. Amma iç âlemdeki şüpheleri gidermez. Onları ancak aşk giderir.

Ömer Havyamın "En büyük hekimler, şarapsız sarhoş olanlardır" demektedir. Manen sarhoş olanlar sûret şarabı aramazlar

Akılla aşkın bir alâkası yoktur. Biri istediği gibi düşünür, diğeri فرمان dinlemez.

Beş yaşındaki bir generale hakikî general ona nasıl merhametle bakıp gülerse, yaldızlı şöhrat elbisesiyle salınıp gezen meşhurlarımıza da hakikî ve kâmil insanlar öylece gülüp geçerler.

(20) nci sohbet:

Sîmâ gibi içi gammazlayan bir ayna yoktur, ömründe ayna nedir bilmeyen bir kimseye ihtiyarlığında bir ayna gösterseniz baktığında kendisini tanıyamaz. Ben bu muyum? der. Rabbim, ben de seni arayıp bulduktan sonra tanıyamadım.

İnsan; mahsusattı ve nihayet kendisini unuttuğu zaman iç âleminin semâsına yükselir. Vücûтта can nasılsa aşk da âlemlerde öyledir. Aşkın bizde yaşaması gibi biz de onda yaşıyoruz. Aşk; tabiatın bütün kuvvetlerinde gizli fakat insanda aşikârdır. İnsanlar, dünya aşkıyla Mevlâ aşkını birbirine karıştırırlar. Bir bardak suyun denize karışması gibi.

Usta hırsızlar gibi hazineyi çaldım. Göğsümde sakladım. Fakat, hırsız arayanlarla birlikte koşup "Tutun, hırsız var" diye bağırıp duruyorum.

Sevgi, ilk zamanlarda ızdıraptır, elemdir, göz yaşıdır, feryattır.

Son zamanlarda merhemdir, devadır, hayattır, ebedîliktir.

Ey aşk; "bana şunu öğret. Sensiz yaşamağa muktedir olamadığım zaman ne yapayım? Evvelce bir gönlüm vardı, yalnız kalınca onunla konuşur dertleşirdim. Şimdi o da seninle beraber gitti, yapılmaz kaldım, söyle ne yapayım? Ey sevgili; seni hakikî hüviyetinle gören artık sensiz olamıyor, Bu sensiz yaşayışa hayat diyemiyorum. Vücûdum bana bir yük oluyor. Seninle geçen asırlar bana bir an gibi geldi. Fakat Sensiz geçen bir günüm Cehennemde geçen bir asra bedel. Artık Sensiz yapamam. Hiç bir zerrem yok ki Sende ölmüş ve Seninle dirilmiş olmasın. Hiç bir nefesim yok ki Senden gelip yine Sana dönmesin.

Dünyamız bir ateşti. Sonra soğudu. Milyonlarca sene sonra da bu hali aldı. Sen de soğuktan sıcağa, suretten manaya giden yolu takip edersen aslına ulaşabilirsin. Aslın özündeki aşk ateşidir. Görünenler hep sûrettir. Kılıftır.

İşte ben oyum. Sen de o olduğumu anla da rahata kavuş, huzuru bul. Gönül kitabını okuyamıyorsan bunları oku. İstidatın kemâle erinceye kadar oku. Demini (devrini) bulduğun an, *"Ben bir gizli hazineyim"* diyebilirsin.

NOT= Görüldüğü gibi yukarıda ki, bütün sohbetler hepsi birer ibret levhaları ve sahifeleridir. T.B.

On üçüncü mektup=

06.05.1965

ADANA

Ve aleykümüsselâm ve Rahmetullahu ve berekatüh

Necdet oğlum!

Mektubun gecikti. Acaba geç mi oldu, yoksa yazlık elbiselerle işin mi arttı? Annen, İzzet paşa, Nükhet abla, kardeşlerin nasıllar? Hepsine toptan selâmlar. Üner de galiba ne yazsam diye düşünüyor.

Haydi sana biraz ata sözleri yazayım da Ünere de ver.

- Dünyayı dünya isteyenlere, ahiret'i ahiret isteyenlere bağışlayan vecdi bir huzur ve sükun içindeyim.
- Kendi kendisine yeten, başka dost aramaz. Bu hâle erinceye kadar bizim gibi ihtiyarları aramak lâzım.
- Varlık; eser ile belli olur. Hz. Allah'ın azameti kâinat âlemini yaratması, yaşatması sonsuz kuvvetine ve saltanatına delâlet eder.
- Bu âleme nereden ve niçin geldiğini bildinse gideceğin yeri de bileceğinden eminim.
- Câhillikle, avam ile sohbet eden hamlaşıp. Her kapıya baş vuran sürünür.
- İnsanın zatı gizli hazinedir. Sıfat aynasının nurudur.
- Kendi özünü bilene atasının kanı helâl olsun, kendi özünü bilmeye anasının sütü haram olsun (Mevlânâ)
- Bir lahza avam ile oturdum, bir haftada aşk hamamında temizlenemedim.
- Nuri sıfatın zatı Hakta ifnası vuslat demektir.

Mehmet amcandan soruver yavrum, 3 ayda bir 50 lira yolluyor idim. Geçen sefer haber gelmedi. Bu defa yollayacaktım. Acaba hayatta mı. Öğren ve bana bildir. Ali Okuyucu – Malkara.

Elfakir

Nusret Tura.

NOT= Nusret Babam emekli olduktan sonra Oğlu Recai Tura çalıştığı bankanın temsilcisi olarak Adana bölgesi temsilciliğine atanmış idi bu vesile ile zaman zaman Rahmiye annemle Adanaya gider bir müddet orada kalırlar idi. Gene böyle oraya gittikleri bir sefer bu mektubu oradan yazmışlar idi. Ayrıca (Terzi Baba 1) kitabımızın başlarında olan Nusret Babamla ve Üner kardeşimle çekilmiş olan fotoğrafımızda orada olduğu bir seferde bizim de bayram ziyaretine gittiğimizde biraz dolaşmak için gittiğimiz parkta çekilmiş bir fotoğrafımızdır. Mevlâm her ikisine de rahmet eylesin o fotoğraftan geriye sadece biz kalmışız.

Gene burada da görüldüğü gibi, her bir kelime büyük hakikatleri bünyesinde bulunduran arifane sözlerdir. Cenâb-ı Hak her birerlerimize bu hakikatleri anlayacak idrak ve yaşantıyı versin. Amin. T.B.

On dördüncü mektup=

22.05.1965

ADANA

Hakikatli yavrum Necdet,

Bir haftadan beri mektup alamamıştık ki, senin gönlünün coşkun ve fevri kaynamasını, akışını, sonra buhar olarak uçtuğunu gördüm.

Fani, aciz vücûdumuzun derinliklerindeki bekâ güneşini gördüğünüzü ilan ediyordunuz. Fakirane şöyle bir düzeltme yaptım. Hz. Mansur gibi konuşmaların hatalı olması dolayısıyla, peygamber-i zışanımız gibi çıplak ve hakiki vücuda bir elbise giydirmeyi münasip gördüm.

- **Ey canımın canı, ey derdimin ilacı, ey basiret gözümün cilâsı.**

Esselâmü aleyke ve Rahmetullah!

- **Ey gönlümün sultanı, ey bahtımın fermanı, Ey rabbimin Kur'ân-ı! Esselamü aleyke ve Rahmetullah!**

- **Ey arş ü kürsün tek nuru, ilk nefhada sûret âleminde öldüren; ikinci nefhası ile diriltten ey isrâfil'in sûru.**

Esselamü aleyke ve Rahmetullah!

- **Ey her mevsimde açan, kokan, solmayan aşk gülü, ay aşıkla-rını tevhid nağmeleriyle doyuran Hak bülbülü, ey ezeliyyet ve ebediyet meş'alesi. Esselamü aleyke ve Rahmetullah!**

deseydin daha arifane olurdu.

Fakat fakir yukarıda ki yazıların altında sizin imzanızı koyarak teşekkür edeyim. Ne çıkar? Denizin taşlı bir sahile vurması ile, ince kumlu bir sahile vururken çıkardığı sesler arasında tabii ki fark vardır.

Bebeğe ve Cihangire uğramanıza çok memnun olduk. Allah razı olsun. Hepimizden hepinize ayrı ayrı selâmlar. Eğer selâm verenleri ve alanları yazmağa kalksak sahifeler tutar.

Sultan'ül ulema hazretleri gibi **"minallah; illâllah, lâ havle velâ kuvvete illâ billâh"** diyelim daha iyi.

Nüketin halinden davranışından hepimiz memnun olduk, mevlâm güzelliklerden ayırmasın.

İnşallah sonbaharda Tekirdağ'ına da gelmek istiyoruz. Amcan Mehmet efendiye bir traş makinesi almak istiyorum. Acaba onun var mı? Yok mu? Sonra iki tane olacak makbule geçmeyecek. Bize bir haber gönderiver.

İnşallah ayın 4 üncü Cuma günü buradan ayrılacağız. Ertesi gün yani Cumartesi 20'de Sirkece'deyiz.

Burada sıcaklar 35 dereceye çıktı. İstanbul'u aramağa başladık. Başta annen ve Üner olmak üzere soranlara selâmlar. Yalnız bir şey daha var yavrum. Malkara'da Vakıfide mirde Ali Okuyucu dayımız vardır, öldü mü, kaldı mı? Kendisi ve ailesi sıkıntıda. Amcana sor öğren, ona bizim tarafımızdan 50 lira ver, yahut sağlam bir el ile yolla. Fakir sana veririm. Adağım böyle. Haydi hoşça kalın.

Rabbime emanet olun. Hak ve erenler yardımcınız olsun.

Elbaki Hu

Elfakir Nusret Tura

NOT= Bu mektubun ilk bölümü Nusret babama yazdığım oldukça muhabbetli sözler içeren şiir benzeri yazılar idi, sonra kendisi bunları düzenleyip yukarıdaki haline dönüştürmüş ve bu mektupla Adanadan bana göndermiş idi. Bana gelen her yazıyı sakladığım gibi burada kendi dosyası içinde saklamış idim. Ancak aradan geçen uzun zaman sonrası bu şiirimsi yazının nerede olduğunu unutmuş idim bu çalışma dolayısı ile tekrar gün ışığına çıkan bu yazı beni yeniden sevindirdi,

Görüldüğü gibi mektubun ikinci bölümü ise aile içi özel yaşantıların bildirilmesidir. Kendilerinin imkânları sınırlı olduğu halde gene de bu imkânlarla başkalarına da yardımcı olmaya çalışmakta idiler. Allah (c.c.) her türlü hallerinden razı olsun, bizlere de dünyada himmetleri olduğu gibi, Hakk'ın izni ile ahrette de şefaatleri olsun İnşallah. T.B.

On beşinci mektup=

20.08.1965

Esselâmü aleyküm ve Rahmetullah ve berakâtüh

Hakikatli oğlum Necdet,

Her nasıl olduysa baba olduğunun haberi kulağıma geç vasıl oldu. Sevindim; hep sevindik. Evlât babaya, anaya, memlekete, millete hayırlı eylesin. Amin. Dualarımın aynını Ünerin Aydını için de tekrar eylerim.

Her ikinize de manevi evlâtlar nasip eylemesini Cenâb-ı mevlâdan niyaz eylerim.

Denizlerde deniz kızı olduğunu söylerler. Yarı insan, yarı balıkmış. İnşallah böyle bir hakikat tecelli edecekse de bari yukarıdaki yarı insan olsun.

Kur'ân-ı Kerîm'de bir Âyet-i Şerife'de **"Yuhricühüm hayye minel meyyite ve Yuhricühüm meyyite minel hay,"** buyrulmuş.

Semina ve etaana; Amenna ve saddakn.

Güzel sima, güzel ahlak, güzel ve hakiki idrak sahibi olmalarını temenni eylerim.

Her ne kadar toprağın her tarafı aynı temizlikte, aynı gübre kuvvetinde değillerse de mahsul az bir farkla yine berekette ve sıhhattedir.

Şunu da bilmelidir ki, takdir-i hüdaya boynumuz eğridir. **"Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer,"** diye bir mısra vardır ki hakikaten her geçen gün aranıyor. Halbuki her nefes, her gün kemâlât ve Kabe-i hakikat yolunda yürüyenler geriye dönüp bakmaları bile geriliktir. Üst üste aynı minval üzere geçen iki günümüzün biri zayi olmuş demektir. Biz buradan **"Hay"** nefhasını gönderelim. Siz istediğiniz istikamette feyiz alınız. Dirilik kazanınız.

Cümleden selâmlar, cümlenize sevgiler.

Elfakir Nusret Tura.

NOT= Bu mektup görüldüğü gibi dünyaya gelen ilk oğlumuzun tebriki için yazılmıştır. Daha evvelki tarihlerde bir zuhuratta iki oğlumuzun olacağı bildirilmiş idi. Nusret Babama, ilk oğlumuz dünyaya gelmezden evvel ne isim koyalım diye sorduğumda (İzzet, Cemâl) gibi isimler koyabilirsiniz demişti bizde öyle yaptık, Cenâb-ı Hakk herkesin evlâtlarını vatanına, milletine, ailesine hayırlı evlâtlar eylesin. Amin. T.B.

On altıncı mektup=

01.04.1966

Merhaba Necdet, Ahmet, Üner, Şükrü, Erdinç yavrularım,

Esselamü aleyküm ve Rahmetullah ve berekatüh

Epey zamandır görüşemedik. Nasılsınız? Anneniz, babanız, aile ve çocuklarınız nasıllar? Bizden bol bol selâmlar, tebrikler. Amca ve yengelerinize, Güngörlere Ruhiye Erdenere...

Behsata da çok selâmlar. Kürk olarak iki büyük yaka, bir çocuk yakası, bir şapka istemiştım. Borcum ne ise ver, fakir sana öderim. Bir yaka, bir çocuk yakası Makbule hanımın gelini Nevzat hanıma, kahverengi bir şapka Hüseyin beyin ailesine, 2 yakada iki kızına ait. Bunlar olduysa derhal yerlerine verilsin, olmadıysa olsun. O yapmadıysa sen yap.

Şimdi size şöyle bir tasavvufa ait sualım var. Cevabını yazıp gönderin bir aya kadar.

(İnsanların kimisi varı yok görürler. Kimisi yoku var görürler. Siz hangisindensiniz?)

NOT= Zaman içinde Tekirdağında da benim çevremde olan arkadaşlarım yavaş yavaş derviş olmaya başlamışlardı zaman zaman hep birlikte Nusret Babamları ziyarete giderdik. Bu yüzden gönderilen selâmlar da artmış oluyor idi. Gene bu arada giyimle ilgili bazı ihtiyaçları aracı olarak ben temin ediyordum talep edilenler de bu tür ihtiyaçlardı.

Altta olan soruya ise şu anda elimde kaydı olmadığı için nasıl cevap verdiğimi hatırlıyamıyorum. Ancak görüldüğü gibi her bir mektupta mutlaka tasavvufi, eğitici bir yön olduğu açık olarak görülmektedir. İşte irfan ehli her vesileyi hisse çıkarılacak bir ilgi sahasına dönüştürür. Ve çok kıymetli olan hayatın dakikalarını heba ettirmemek için gayret gösterir. Bizlerde İnşallah henüz nefesimiz bedenimizde iken bu dünya günlerimizden azami şekilde yararlanmaya çalışalım. T.B.

NOT= Bu **(61)** nci mektup bana yazılmış ama Sabri beyin mektupları arsında çıkmış bende bu mektubu arıyordum, Nusret Babam bilgi olması kabilinden Sabri beye yollamış. Dikkat edilirse bir evvelki mektubun son soru satırları bu mektupta da vardır.

Sağolsunlar M.E.Kılıç kardeşimiz bu mektubumuzu Sabri beyin mektupları arasında bulduğundan bunu da derleme çalışmalrında sıraya koymuşlar. Ve altına da şöyle bir not ilâve etmişlerdi. Kendisine tekrar teşekkür ederim. Aynı mektup ikinci bölümde kendi sırasında gene gelecektir.

83. Bu mektup, bilâhire Nusret bey'in halifesi olan ve Tekirdağ'da oturan Necdet Bey'e hitaben yazılmıştır. Mektupların arasından çıktığı için onu da buraya almanın güzel olacağını düşündük. (M.E.Kılıç)

61. MEKTUP

18/4/1966

Merhaba Necdet oğlum⁸³,

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü.

Beklediğim mektubun geldi. Hatırıma şöyle bir hikâye getirdi. Bir hocca camide "Cenâb-ı Allah ne yeredir ne göktedir, eşi benzeri yoktur, görülemez, bilinemez... v.s." diye vaaz verirken, cemaat arasında bulunan bir Bektaşî dedesi dayanamamış; "Hocam!" demiş, "maksadını anlıyorum. Nerede ise Allah yoktur diyeceksin, ama utanıyorsun" demiş. İşte sen de onun gibi, "Sen varsan ben yokum; ben varsam sen yoksun" diyeceksin, ama diyemiyorsun.

İstanbul'dan sürgün bir paşa Erzurum'a gönderilmiş. Bağdat'taki vazifesine dönmekte olan bir diğer paşa arkadaşı da, şu eski arkadaşı bir ziyaret edeyim demiş. Şuradan buradan konuşurlarken sürgün olan: "Ee, Paşa hazretleri! İstanbul'dan haberler nasıl, ne var ne yok?" diye sormuş. Bağdat'a giden paşa: "Paşam! Bâb-ı âli'de sizin isminiz geçiyor. Galiba başvekil olacakmışsınız." deyince sürgün paşa: "Paşa kardeş! Biliyorsun beni buraya sürgün gönderdiler. Sultanımız beni sevmez ve de istemez. Bundan eminim. Ama sen yalan yanlış da olsa söyle, anlat; hoşuma gidiyor" demiş.

Senin de fikirlerin, görüşlerin doğruya yakın, ama heyecana kapılıyorsun. Üner de böyle, hatta daha heyecanlı. Sizleri söyletmekten maksadım; sizi söz söylemeye alıştırmak, kabiliyetinizi öğrenmek, emeklerimizin boşa gidip gitmediğini anlamak ve idrâk derecenizi bilmek istediğim içindir. Gördüm ki hepinizin neş'esi başka. Mesela Üner bir bakıma, "Ancak ve ancak Resûlullah Efendimizin neş'esine varanlar Hakk Teâlâ hazretlerini görebilirler. Âlemde İlâhî bir saltanat vardır. Bunu ilk idrak eden fahr-ı âlem efendimizdir; diğer varlıklar da onu geliştirmeye memurdurlar ve onun hizmetindedirler" demek istemiş ve Fazlî Efendi'nin ağızını kullanmış.

Evet, vahdet-i vücûd'da "her varlıkta Hakk'ın zuhûru vardır; en ufak zerre dahi bu saltanat sahibinden uzak değildir ve Hazreti Allah da tam mânâsıyla Efendimizden zâhir olmuş ve yine onda gizlenmiştir; ama mertebelere vâkıf olmak ve riayet etmek de lâzımdır. Her varlığın kemal noktası, nûr-u Muhammedî'den hissesine düşen miktar kadardır. Güneşi, doğunca görürüz. Seher vakti olunca, onun doğacağı vaktin yakınlaştığını anlarız. Karanlıkta da arzımızın güneşe arkasını döndüğünü idrâk ederiz. Gölgede olanlar göremez, fakat anlar, hissederler. Beşeriyette kalarak gözü toprağa, taş, ete, kemiğe bakanlar, onlardaki aslî nuru göremezler. İnsanların bunu idrâki, kokulu çiçeklerin koku verme zamanlarını, meyve ve sebzelerin olgun ve yenecek hallerini, kıymetli madenlerin işlenerek parmağımızda, kulağımızda takılır hallerini bilmeleri gibidir.

Şu halde, bu âlemde yokluk yok. Hep var. Yokluk cehâlette, karanlıkta ve körlüktedir. Var olan, bizleri görür gibi Hakk'ı görür-yani görülen bizden hariç değildir- o olur. Kendinde kendini nur olarak görür ki o zamanda zaten kendi kalmamıştır. Denizdeki balıklar denizi bilmezler ve bundan başka bir âlem yok derler. Sudan çıkınca nurlu âlemi görürler ve canları pahasına derhal can verirler, insanda (yenilmeleri sûretiyle) fânî olurlar. Mi'râcın başı yokluk, sonu tam olanla, Hakk'la var olmaktır.

Bu mektuplaşma sûretiyle boşa ve sohbetsiz geçen zamanlarımız bir anda telâfi edilmiş oluyor. Bu bir ilimdir, neş'edir. Olmak demektir. Hamlıktan kurtulmak demektir. Derslerinizi yeniledikçe daha iyi anlayacaksınız.

Biz Hz. Mevlânâ gibi 73 fırkayla da beraberiz. Yani hepiniz idrakiniz açısından haklısınız.

Gönlünüzde olanı lisana getiremiyorsunuz. İzin olunca o da olur. Her ağıza, her kâleme bu sırları ifşâ hakkı verilmemiştir. Her sarraf bu kasanın şifresini bilemez. Hâsıl-ı kelâm, şu halde Hakk ve Hakikat vardır, âşikârdır. Yokluk ise bizim cehlimizde, hamlığımızdadır. Yanmalıyız ki nurumuz meydana çıksın. Nur ve ateş zatımızdadır. Vücûdumuz ise odun mesabesindedir.

Şimdi sana biraz da atalar sözlerinden birkaç tane vereyim, istersen Üner'e de ver:

-Dünyâyı dünyâ isteyenlere, âhireti de âhîret isteyenlere bağışlayan vecdî bir huzûr ve sükûn içerisindeyim.

-Kendi kendine yeten başka dost aramaz. Bu hale erinceye kadar da bizim gibi ihtiyarları aramak lâzım.

-Varlık, eseriyle belli olur. Hz. Allah'ın azametiyle kâinâtı, âlemi yaratması-zuhur, yaşatması sonsuz kuvvetine ve saltanatına delâlet eder.

-Bu âleme nereden ve ne için geldiğini bildinse, gideceğin yeri de bileceğinden eminim.

-Câhillerle, avamla sohbet eden hamlaşır. Her kapıya başvuran sürünür.

-Bir lahza avam ile oturdum, bir hafta aşk hamamında temizlenemedim. (Hz. Mevlânâ)

-İnsanın zâtı gizli bir hazinedir. Sıfat aynasının nurudur.

-Nûr-ı sıfatın zât-ı Hakk'ta ifnâsı vuslat demektir.

-Kendi özünü bilene atasının kanı helâl olsun. Kendi özünü bilmeyene anasının sütü haram olsun.

Hepinize, soranlara cümlemizden selâmlar.

M. Nusret Tura

Not: Şimdi size şöyle bir tasavvufî suâlim olacak. Cevabınızı bir aya kadar yazıp gönderin. Soru şu: **İnsanların kimisi varı yok görürler, kimisi de yoku var görürler. Siz bunlardan hangisindensiniz?**

On yedinci mektup=

01.04.1966

elfakir

Nusret

Necdet yavrum,

Efendimiz Kureyş taraflarındandır. Fakat **"Arap benden değildir,"** demesi Onun tasavvuf yolunu takip etmemelerinden, şeriatı bile riya ile yapıp türlü ahlâksızlıkları mubah görmelerindendir. Hırsızlık cinayet, gasp her şey bunlardadır.

İslâm dinine lââyık ahlâk, Araplardan ziyade Türklerde vardır zan ederim. Arapların ahlâkını beğenmememiz İslamiyet'e lââyık bulmamamız, onun için böyle konuşmuş.

Necdet yavrum

Esselamü aleyküm ve Rahmetullah ve berekatühü

Annene, Nükete, İzzete çok selâmlar. Cümlemizde gözlerinizden öperiz. Size sorduğum suale Hüseyin Beyin cevabını gönderiyorum. Türkçeye çevirdikten sonra bekletmeyin hemen gönderin. Makbule Hn. Trafik kazası geçirdi, diz kapak kemiği kaymış. Ablası çürük bere içinde. Ona acele sen de geçmiş olsun yaz, adresi Ünerde.

Hüseyin beylere bir serpuş kürk, iki yaka mı bir yaka mı onu öğrenmek istiyorum.

İnşallah biz haziran başında geliyoruz. Elbaki Hu

Elfakir

Nusret Tura

Uşşaki

On sekizinci mektup=

18.04.1966

Adana

Merhaba Necdet oğlum,

Beklediğim mektubun geldi. Hatırıma şöyle bir hikâye getirdi. Bir hocca camide vaaz ederken **"Cenabı Allah ne yerde, ne göktedir, eşi yoktur, benzeri yoktur, misli yoktur, görülmez..."** derken bir Bektaşî dedesi varmış cemaat arasında. Adam dayanamamış, **"Hocam demiş, maksadını anlıyorum, nerede ise Allah yoktur diyeceksin ama utanıyorsun"**.

Sen de onun gibi **"Sen varsan ben yokum, ben varsam sen yoksun,"** diyeceksin ama diyemiyorsun.

İstanbul'dan sürgün bir paşa Erzurum'a gönderilmiş. Orası soğuk, yazın da çok sıcakmış. Bağdat'taki vazifesinden dönen arkadaşı diğer bir paşa, dönüşte oradaki eski arkadaşına uğramış ve şuradan buradan konuşmuşlar.

Sürgün olan - E, **paşa kardeş, İstanbul'dan ne haber, ne var ne yok.**

Bağdat'tan dönen - **Paşam Bab-ı alideki toplantıda sizin isminiz geçiyor, galiba yine başvekil olacaktırsınız...**

Sürgün olan - **Paşa kardeş, beni buraya sürgün gönderdiler biliyorsun. Sultanımız beni sevmez ve istemez iyi biliyorum ama sen yine yalan yanlış söyle, hoşuma gidiyor** demiş.

Senin de fikirlerin, görüşlerin doğruya yakın ama heyecana kapılmışsın. Üner de böyle, o daha heyecanlı idi. Sizi söyletmekten maksadım; söz söylemeğe alıştırmak, kabiliyetinizi öğrenmek, emeklerimin boşa gidip gitmediğini anlamak **(ki sizin emekleriniz de çoktur)**, idrak derecenizi bilmek istedim. Gördüm ki hepinizin neşesi başka.

Meselâ Ünerde; Resûlullah efendimizin neş'esine varanlar Hakk Teâla hazretlerini görebilir ancak âlemde ilâhi bir saltanat vardır. Bunu ilk idrak eden fahri âlem efendimizdir, diğer varlıklar onu yetiştirmeye memurdurlar. Onun hizmetindedirler demek istemiş ve Fazlı efendinin ağızını kullanmış.

Evet Vahdet-i vücûd da her varlıkta Hakkın zuhuru vardır. Her zerre bile bu saltanat sahibinden uzak değildir. Efendimizde Hz. Allah tam manası ile Ondandır zâhir olmuştur. Aynı zamanda Onda gizlenmiştir.

Mertebelere vakıf olmak ve riayet etmek lâzım.

Her varlığın kemâl noktası Nur-i Muhammedi'den hissesine düşen miktar kadardır.

Güneşi doğunca görürüz. Seher vakti doğacağı vaktin yaklaştığını anlarız. Karanlıkta da arzımızın güneşe arka döndüğünü idrak ederiz. Gölgede olanlar göremez, fakat onlar idrak ederler.

Beşeriyette kalarak gözünü toprağa, taş, ete, kemiğe bakanlar onlardaki asli nuru göremezler. İnsan bunu idraki, kokulu çiçeklerin koku verme zamanlarının gelmesi, meyvelerin, sebzelerin olgun ve yenecek hale gelmeleri, kıymetli madenlerin parmağımızda, kulağımızda takılmaları gibidir.

Şu halde bu âlemde yokluk yok, hep var. Yokluk cehalette, karanlıkta, körlüktedir. Var olan bizleri görür gibi, Hakkı görür. Yani görülen bizden hariç değildir, olur. Kendinde kendini nur olarak görür, ki o zaman da kendi kalmamıştır.

Denizdeki balıklar denizi bilmezler, **"bundan başka âlem yoktur,"** derler. Sudan çıkınca nurlu âlemi görürler, fakat canlan pahasına. O zaman da can verirler, yok olurlar, insanda fani olurlar.

Miracın başı yokluk, sonu tam ve Hakla var olmaktır. Bu sözleri Üner de yazsın.

Bu suretle boşa ve sohbetsiz geçen zamanlarınız bir anda telafi edilmiş oluyor. Bu bir ilimdir, neş'edir. Olmak demektir. Hamlıktan kurtulmak demektir. Derslerinizi yeniledikçe daha iyi anlayacaksınız.

Hz. Mevlânâ gibi 73 fırkayla da beraber, yani hepiniz idrakiniz açısından farklısınız. Gönlünüzde olanı lisana getiremiyorsunuz. İzin olunca o da olur. Her ağıza, her kaleme bu sırları ifşa hakkı verilmemiştir. Her

sarraf bu kasanın şifresini bilemez. Şu halde hak ve hakikat vardır, aşıkardır.

Yokluk bizim cehlimizde, hamlığımızdadır. Yanmalıyız ki nurumuz meydana çıksın. Nur ve ateş zatımızdadır. Vücûdumuz odun gibidir.

Hepinize, soranlara selamlar.

Hüseyin beylere kaç kürk verdiğini yaz.

Cümlemizden selâmlarla.

Nusret Tura

NOT= Her ne kadar bu mektup yukarıda olan **(61)** nolu mektup gibi görülüyorsa da onun sonlarında olan ilâveler burada yoktur. Bu yüzden tekrar gibi duruyor isede ikisinin de yeri ayrıdır. T.B.

On dokuzuncu mektup=

Oğlum Necdet,

Esselâmü aleyküm ve Rahmetullah ve berekatüh

İnsanların hayatında çok mesut ve unutulmaz izler bırakan bu en sevinçli gününüz hayırlı olsun, uğurlu olsun. Saadetinizin başlangıcı olsun, devamlı olsun. Hak erenler yardımcı olsun. Annene, kızıma, arkadaşlarına selâmlar.

Amcandan müsaade al. Kabul ederse "**Sabri bey**" le kaptanı sünnete götür. Çok hoşlanırlar. Eğer erkekler tarafı varsa.

Bir de kitapların ilk sahifesi olan yıldızları bulamadım. Bastırmak için teşebbüse geçeceğim. Daktiloya çeken arkadaşında kalmışsa gönderiver.

El fakiyr

Nusret Tura

NOT= Görüldüğü gibi yukarıda bahsedilen kişilerden biri ikinci bölümde kendisine yazılan mektupların sahibi "**Sabri bey**" dir. Fakiri çok severdi bende onu severdim tabî onların yaşı bizden epey ileri idi. "*Bu sünnet düğünü amcamın çocuklarının sünnet düğünü idi.*" Kendisi "*halife-i şahsiye*" olduğu halde bize ilk biat edenlerden idi ve sohbetlerimize hep katılır idi üzümlere şu sözleri sık sık söylerdi. "*Biz Efendi Babamızı tam anlayamadık.*" Derdi. T.B.

Yirminci mektup=

Selâmün aleyküm

Necdet yavrum

Bizim Ali yanlış anlamış kumaşın hepsi değil metresi 70 TL imiş, kesmeyesin diye acele bunu yazdım. Yanımda kağıt yoktu.

Selâmlar iyi günler

El fakiyr Nusret Tu

NOT= Görüldüğü gibi bu mektup bir iş hakkında imiş, Ali diye bahsedilen kişi Nusret Babamın damadı Ali enişte idi. Eşi Nusret Babamın kızı Nuriye ablam idi ikisi birlikte bir trafik kazasında aynı zamanda vefat etmişler idi. Mevlâm rahmet eylesin. T.B.

Yirmi birinci mektup=

21.01.1971

Oğlum Necdet,

Biz artık evi değiştirdik. İnşallah gelirsen buraya gel. Başımızı dinlemek için hava tebdiline çıktık.

Muammer ağabeyinin yeni aldığı eve geldik. Bebeğe gelirken son otobüs durağı, Çamlı bahçe durağı, Vezir Köşkü sokak, Nur apartmanı 22/5 oldu.

Her gün buradayız.

Not: Gelirken iki kilo tereyağı getir. Nükete, İzzete, arkadaşlara selâm.

NOT= Burada bahsedilen yeni ev, mektupların başında bahsettiğim Na.... halam'ın ve eniştemin yeni aldıkları daireleri idi. Kendileri görevli olduklarından daha henüz İstanbul'a gelmemişler idi bu yüzden boş durmasını giye Ağabeyisine-Nusret Babamlara oturmaları için vermişlerdi. Ayrıca içinde kalerüferide olduğundan kışın rahat ederler düşüncesi ile geçici olarak onlara vermişler idi. Daha sonra onlar İstanbul'a tayin oldular. Nusret Babamlar da gene kendi evlerine dönmüşler idi.

Bu arada ben İstanbul'a gelip giderken onların bazı ihyaçlarını Tekirdağ'ından götürüyordum. Bu mektuplarında da yağ istemişler idi.

Gene bu arada, Tekirdağ'ında kendisine bağlanan bir çok arkadaşlarımız olmuştu. 1972 senesinde ilmîl yakîn olarak (12) derslerimi bitirmiştim ve bulunduğum yerde **"vekil halife"** olarak Nusret Babama o civarda yardım etmeye başlamıştım. Aslında gerçek derslerimiz (40) tır. Birinci (12) ders ilmîl yakîn olarak, ikinci sürec, Aynel yakîn olarak, üçüncü sūraç ise Hakk'el yakîn, olarak tatbik edilir. Böylece ders sayısı (36) olur. Diğer (4) ü ise "tecelli-i ef'âl, tecelli-i esmâ, tecelli-i sıfat ve tecell-i zat" olmak üzere (40) a tamamlanır. Ancak birinci turdan sonra ders sırasına bakılmaz hangi mevzu işleniyorsa o mevzuun orada bulunan kişi diğer tecellilerini idrak etmeye başlar böylece seyr idrak seviyesinde devam eder. Dileyen ilk seyr olan "ilmîl yakîn" de kalabilir dileyen

gayreti ve azmi ve gücü varsa diğer seyrlerini de takib eder, ancak bu seyirler artık baştan, nefs-i emmâreden alınmaz hangi makamın dersi yapılıyor ise o dersin, aynel yakînine veya Hakk-el yakîni'ne ulaşmaya çalışılır bu da çok özel bir çalışmadır. Mevlâm taliplerine kolaylıklar ve idrak genişliği nasib etsin İnşallah.

Daha sonra Nusret Babam (1979) bu âlemin gurubundan baka âlemine doğunca, yerine asaleten bu fakiri bırakmışlar idi. Mevlâm rahmet eylesin. T.B.

Yirmi ikinci mektup=

28.06.1971

Nuru aynım Necdet,

Esselâmü aleyküm ve Rahmetullah,

Yavrum, Recai'nin Tekirdağ'ına gelmesi ayın 25 - 28 inci güne kaldığı için, bizim de orada fazla kalamayacağımız için Recai'yi beklemeye mecburuz. Gözlerinden öperim. Daha epey zaman olduğu için bildirmeğe mecbur oldum.

Ahmed'e, Ünere, Mehmed'e, Ünerin babasına selâmlar,
Nükete, İzzete sıhhat ve afiyetler dilerim.

Elfakir

Nusret Tura

Rahmiye Tura

NOT= Bu mektubun başındaki **"Nuru aynım"** ifadesi yukarıda **"Nurul aynım"** ifadesine benzemektedir ancak buradaki, **"Nuru aynım" (benim nurumun aynı)** yukarıda ki ifadesi ise, yukarıda da geçtiği gibi **(gözümün nuru)** manâsına'dır. Her iki halde de kendisinin velâyet nurunun da fakire geçtiğini belirten hususlardır. Mevlâm razı olsun. T.B.

Yirmi üçüncü mektup=

"Ben Allahım" sürmesini yalnız kendi gözüne değil, 2 âlemin gözüne de çek.

Yaşadığın hayatı, ebedi hayat yapmak istersen hayal harmanını Hazreti Musa'nın ağaçta gördüğü ateşe yak.

Sen bir incisin amma şu samanlıkta toprak rengini alarak gizlenmişsin. Güzel ne olur şu yüzündeki çamuru bir yıkayıp versen de arınsan.

Sen padişah oğlusun Cebrail bile sana secde eder, hürmet eder, Ne olur babanın mülkünü bilsen de babanı tanışan

Tanrı zikrinden bir şerbet iç, düşüncede hayalden kurtul.

Tümden ayrılmış bir parçasın ne için aslını aramakta tembellik edersin.

Ey düşünce! Bütün akıllarda bütün gönüllerde uçarsın fakat doğrusunu söylemek lâzım gelirse ne gönlümüzden haberin var ne de sevgiliden.

Gözlüler; akıl, fikir, zekâ, tecrübe; diye bir takım isimler takmışlar, o ise bunların tavanından bakıp, bakıp güler.

Yolunun üzerinde işveli dilberler var, yol kesmek için uğraşıyorlar. Onlarla alâkalanmağâ başlarsan asıl sevgilinin huzuruna erişmeğâ geç kalırsın.

Gökte ay parlıyorsa senin alnın da yeryüzünde parlıyor.

Aşk âleminde dertlenmek, neşelenmek, sıcak soğuk, iyi kötü kaydında olmak hatadır.

Gayb alemine doğru merdivenleri çıkıp yükseldikçe arkada bıraktığın basamakları önüne getirirler daha fazla yükseksin diye.

Kâmil ona derler ki yokluğâ avlar, çünkü tektir, birlik şehrinde bir kula bile yer yoktur.

Köpekler kapı dışında ölürler, insan olan evin içinde, yani gönül âleminde kaybolurlar. A'yanlarını bu âlemde bir müddet için kapayanlar öteki alemde açarlar.

Ay ve güneşin doğup batması bize göredir. Halbuki onların neş'esi daimdir. Doğmak batmak gibi arızî sıfatları yoktur. (2)

Aşıkların bedenden soyundukları dem maşukta bir idrakimizin hayalinden sayar. İşte vuslat.

Şu âlem sûret ve ma'nâ olmak üzere 2 kanattan ibarettir. Sen de konaklara iltifat etme. Onların sahibine hizmetten ayrılma çünkü iki âlemin sahibi de odur ve birdir.

Arif insan şol fidana benzer ki kökü topraktadır amma semaya doğru boy atar, zamanı gelince goncaları açar, güzel kokular da arşa kadar yükselir.

Eğer canını ten ve toprağa bağlayıp da uçarmağa alışmamışsa kişinin son demleri çok firaklı ve azaplı olur.

Tenini ruh ve nur yapan nefisler cesedi bırakıp sonsuz aleme uçmağa alışmışlardır. Onlar için ölüm yoktur ebedilik vardır.

2 elini varlığından yıka da sofraya gel öyle otur.

Dert derman ararken emin olun diğer taraftan derman dertli arar.

Aşık maşuk ararken emin olun diğer taraftan maşuk da aşık arar.

Canın yardımı olmasa bu âlem mezarlığa döner, bunu unutma ki bu âlemin cümbüşü ondadır.

Bir nefescik ömrün bile kalsa yine aşkla alâkalı ol çünkü insanın değeri alâkalandığı şeyle ölçülür.

Sâki ile yoldaş olanın tabii aklı başında olmaz, o da sarhoş olur.

Ne abdaldır o Âdem ki, sevgilisi gönül evindedir de o dışarılar-

da arar, gezer tarar eğlenirim, der.

Gül niçin gülüyor bilir misin, gül yanaklının elindedir de ondan. Sen de gül yanaklı birinin elinde olduğunu unutma.

Hayatta insan işini, eşini, aşını seçmesini bilmelidir.

Arz üzerinde çiçekler meyvalar güzellikler, gök yüzünün gönlünden kopmuş da serpiştirilmiştir.

Gök yüzündeki sâki illâ okuyarak zevk ve neş'e içindedir. Yer yüzündeki sâkinin de lâ demekten dudakları kurumuş.

Can otağını göğün en yüksek yerlerine kur ki herkesin çıkmayacağı bir yer senin ayağının altında kalsın.

Renksiz âlemin zevkine alışıversen ne olur. Kendinden sefer et de cihandan da geç.

Düşünce ile gam yanıımızdaki evde yerleştiler, biz de hem içelim hem o mahalleden kaçalım.

Ya Rasulallah

Seha mu aşkına her âlem vücûdum bir siper oldu
Fekat gönlün göğüs açmış hedeftir **Ya Rasulallah.**
Senin şevkinle geldim âleme sensiz serap oldu
Gece gündüz senin müştakın oldum **Ya Rasulallah.**
Düşe kalka geçen 60 yıl ömrüm hep helâl olsun
Seni görmek diler dîdem gözüm bir Ya **Rasulallah.**
Sana nispet edince kendimi sarhoş olup kaldım
Ağır ismin gönül sevginle meşgul **Ya Rasulallah.**
Huzurunda seher vakti senin methin okurken ben
Acep idrak hatamız var mı bilmem **Ya Rasulallah.**
Seninle hasbihal eyler iken leylim nihan oldu

Şeb-i yelda olur sensiz geçen gün **Ya Rasulallah.**
Gönül âyinemi pâk eyledim ne olur bana bir bak
Ölürken ben raksını kıble edinsem ben **Ya Rasulallah.**
Niyaz etmekte ben çok hoş, sana naz eylemek hoştur
Dilersen narı vuslatla Yakıp kül eyle **Ya Rasulallah.**
Senin nur-u cemâlinde fakir pervaneyim her an
Dileren Nusreti şad et; dileren yok et **Ya Rasulallah.**
Eğer azad olursa her köle mesrur ve handandır
Senin Nusrat kölen kullukla handan **Ya Rasulallah.**
Eğer mâziyi fikr etsem harabenden harabım ben
Huzurunda şermisarım kerem kıl **Ya Rasulallah.**
Bana bir lâhza ümmit ver gözümden akmasın yaşlar
Cehennemler söner sonra yaşımdan **Ya Rasulallah.**
Seni ahir zamanda anlayan gerçi pek az kaldı
Sana davet edem halkı emir ver **Ya Rasulallah.**
Eğer halkı cihan bilse ki zâtın zâtı Rahmândır.
Sıfatınsa sıfatı Hak şefaât **Ya Rasulallah.**
Ağır şeyler, akıl sus der, gönül yaz der şaşırdım ben
Gözüm gözler seni lütfet görem bir **Ya Rasulallah.**
Senin zikrinle sînemden alevler arşa yükseldi
Seni görsem ne bayramlar yapar dil **Ya Rasulallah.**
Cenâb-ı zât-ı Sabiye giden tek yol senin gönlün
Fakirden de sana varsın gönüller **Ya Rasulallah.**
Bilir bilmez görür görmez bütün âlem sana dönmüş
Kemâlât nuru sendedir muhakkak Ya **Rasulallah.**
Yüzümden perdeyi açtım numune almada kastım
Ne yar kaldı ne ağyarım soyundum **Ya Rasulallah.**
Boyun büktüm seher vakti kapıda inledim durdum
Sesimden başka ses var mı bilinmez **Ya Rasulallah.**
Beni bende gören olsa bağışlardım ona canım
Beni senden bilenlerse bizimdir **Ya Rasulallah.**
Kerem kıl Nusratı şadet bağışla ahvalimi şahım
Huzur-u Hakkı aç rahîm, yoruldum **Ya Rasulallah.(2)**

Hazreti Mevlânâya

Bir hafta seni anmak için yılda pek azdır
Aşıklarının her nefesi bil ki niyazdır
Nusret seni kalbinde arar sohbetin ister
Sevginle senin arşuhuruş ağlamak ister
Gel hali perişanımı gör kalbimi dinle
Çık kabri bırak: sarım al Ben ile inle
Hep söylediğin sözlerinin aslı Kur'andan
Hikmet doludur, Aşk doludur, şüphemi vardır
Sen baştan aşağı sevgilisin sinene bir bak
Andıkça senin ismini ben inlerim elhak
Aşkın kimdedir bizlere mi? Söylemiyorsun
Peygamber mi? Ah çekerek baş eğiyorsun
Allahı mıdır? Mayla coşup raks ediyorsun
Bizler de senin ardına düştük kaçıyorsun
Bir ateşe attın ki bizi Nuru dışında
Bir nur ile sardım ki bizi Ruhun içinde
Bir toprak idik sen bizi altın ediverdin
Bir zerre idim ben bana şems ol diyiverdin
Bir katre idik sen bizi derya ediverdin
Biz aciz iken; sen bana sultan diyiverdin
Ey Aşıkı Allahü Teala sen ne imişsin
Yaktın beni de nerde ise mahvedeceksin
İsmin anılan yerde benim halimi görme
Nerden geldi bu aşk bana esrarını söyle
Pır pır ederek bir kuşu üstte uçamazken
Nutkunla senin arşa kadar gökte uçan ben
Rahat uyu sen Konya'da ey Nur-u İlahi
Nusret seni andıkça yaşar Na Mütenahi

**Senin gözün gönlüme göz olunca
O benim görmeyen gönlüm tamamiyle göz olur
Ve nihayet o zaman sen ben olursun ben de sen.**

**Hançer benim çiçeğim, ölüm de bağı bahçemdir.
Böyle bir mahfiyette olan kimsede halifelik hırsı olur mu.**

Cenâb-ı Allah münkesir kalblerin yanındadır üzülmesin

**Naçar kalacak yerde
Nagah açar ol perde
Derman eder her derde
Mevlam görelim neyler
Neylerse güzel eyler**

**Haktan gelen bu sıkıntı onun için bir davet olmalıdır
Bu fânî âlemde güvenilecek bir şey yoktur.
Cenâb-ı Allah kulların kendisine yönelmesi için böyle sıkıntılar
verir sonu hayırlıdır.**

Katreler deryada, deryalarda katre gizlidir.

Nar içinde nur var, Nur içre Niran istemem.

**Kudreti aşkından âlâ var mı? Rabbilâlemin
Her ne var aşkın kemali aklü iz'an istemem.**

Hakiki varlık Hz. Allah'ındır. Göze görülen ne varsa hepsi onun isimlerinin ve sıfatlarının tecellisinden başka bir şey değildir. Âlemlerin ve tabiatın yaratılmasından-zuhur, gaye insanın ve nihayet olgun insanın zuhura gelmesidir. Kâmil insanın hayatta vazifesi irfan ile hikmete göre yaşamaktır.

Hikmet? Eşyanın hakikatini imkan nispetinde ve olduğu halde üzere bilmek ve muktazasile amel etmektir. Yani? Arif insanın vazifesi kainatın kanunlarını arayıp bularak kendi hal ve hareketini ona uydurmaktır. Kainatın gidiş ve akış nizamı muvazeneli ve ahenkli bir tekâmüldür.

Bir insan-ı kâmilde bu ahengi bu tekâmül alemine uyarak gaflette ve cehilde kalanları irşad ederek kendine ve kâinatı ahengine uydurmak için nefsinin hasretmesidir. Bu hareket aynı zamanda Allah'a kulluk ve ibadettir. Kâinatın yaradılış-zuhur, sebebi böyle insanların yetişmesidir, ki (Teklif) zât-ı böyle istiyor. Yani insanlar sözlerini Allah'a duyurmak ve Allah'ın sözlerini duymak kendi aczini ve nihayet Allah'a olan sonsuz varlığını ölmezliğini anlamasıdır. İnsanlık mertebesi âlemde olan mertebelerin hepsini camidir, hepsinin üstündedir. Bu mertebeye insandan başkası yükselemez.

Kitab-ı âlemde mufasssalar mevcut olan her şey insanda icmalen mevcuttur. Olgun insan bu büyük kitaptan seçilmiş beğenilmiş öz bir kitapçıktır. Tanrı isimlerinin ve sıfatlarının mevcudiyetiyle tecelli eder, insan da tohum halinde gelişmeye ve çoğalmaya müctehit tanrı sıfatlarının hepsi mevcuttur amma azdır. Tabii tanrı da ise namütahtır.

Fakat insandaki aza bakarak çoğu seyredebiliriz. Âleme nispetle insan tanrıdır. Aynı zamanda insan kulluğu da camidir. Yalnız yolunu şaşırp bu azamet karşısında tanrılık iddiasında bulunmamalıdır. Bu keyfiyet kendi ilim ve irfanında ve kendi zevkinde kalmalıdır. Çünkü insandan aciz bir varlık yoktur. Bu zilleti hastalıkla, açlıkla görmek ve bulmak mümkündür.

Tevhid ehli? Olgun insan her şeyde tanrıyı görür, atamdan güneşe katreden deryaya kadar bütün mevcudat kendi ışığı ve istidatı nisbetinde tanrıyı tecelli ettirmektedir.

Kâinat sonsuz bir okyanusun yaz gecesinde pırıl pırıl parlayan yakamozla görünüşündedir. Bu âlemleri seyr eden zâttır. Seyran edilen de sıfatıdır, asarıdır, işleyen de ef'âlidir.

Ârif ve kâmil bir insan nazarında hamır ile şarap, Hristiyan ile Müslüman, cami ile kilise aynı şeylerdir. Cümle mevcudat zâkiri haktır, cihan bir dergahtır, ibadethanedir. İnsan iki taraflı bir aynadır, bir yüzü yukarıdan gelen tanrının en yüce vasıflarını temaşa eder, diğer tarafı aşağıda tabiat âleminin en çirkin nakışlarını seyretmeğe müsaittir.

Yani insan batını itibariyle tanrı, zahiri itibariyle kuldandır yani sülûk ile bir taraftan tanrıya kadar yükselebilir. Diğer taraftan mahlûkların en aşağı mertebesine de erişebilir. Esasen Cenab-ı Hak insan hakkında buyurmuştur: **"Ben yerlere ve göklere sığmam fakat bir mü'min kulumun kalbine sığarım."** Olgun ve Ârif bir insan nazarında zât-ı ile sıfatları da seyr eden etmekte olan her şey tanrıdan başka bir şey değildir.

Olgun ve Ârif bir insanın kalbi Hak nurunun ta kendisidir. O kalbe kâinat girer ve bir çekirdek kadar kalırken insanın kalbi öyle bir aynadır ki kendi istidat ve mertebesine göre tanrıya tecelli ve inkisas ettirir. Tecelli o insan kalbinin istidat ve kabiliyeti rengine boyanarak tezahür eder. En mükemmel ayna insanı kâmilin kalbidir. En mükemmel tecelli de on-

da bulunan insan kalp aynasının tasfiyesi nisbetinde tecelliden yükselir. Buna dikkat etmeyen kalbi çalışan insandan daha zelil bir şey yoktur. Kâinatta tanrı göklere her an birbirine benzemeyen tecellilere sahiptir.

İnsanın kalbi de hariçte ve nefsinden gelen hatıralarla daima menkul bir haldedir. Bizim yegâne vazifemiz, tecelliyi gözletecek ve bozacak şeylerden tasavvurlardan duygulardan düşüncelerden kalbimizi temiz ve masum tutmaktır. Zât-ı Kibriya en ufak bir toz olan kalbe nazar etmez, tecelli eylemez, teşrif buyurmaz. Herkes için günah ve mesuliyet işlendikten sonra teayyün eder. Ârif insana her hangi bir fenalığın, çok ufak da olsa hatırına gelmesin. Tevbekârdır; aydın kimselerin hal ve hareketlerinin doğruluğu kafi değildir. Emel ve arzularının dahi doğruluğu lâzımdır. Hatta onların gönüllerindeki bu iyi arzular bile müşahedeye bir perdedir.

Akıl gözün gördüğü şey üzerinde incelemeler yapar. Kendisine gelen her emre itiraz halindedir. Öğrenmek maksadıyla dahi olsa fakat Hakkı her şeyden gören akıl sahipleri değil gönül sahipleri. Aşk ve irfaniyet âleminde akıl çamura batmış eşeğe benzer, onun için mi'rac gecesi "**Ya rasulullah ben daha ileri gidemem yanarım**" demiştir.

Kalpleri en temiz ve olgun insanlardır ki, bütün vücûtları ile keder olmuşlardır. Kendilerinden dahi geçmişlerdir. Onların artık görmeleri mevzubahis olamaz. Onları görmek, bilmek, tanımak bile çok yüksek mertebelerin ehli olmak lazımdır. Akıl "**Hakka giden yol benim yolumdur,**" der. Başkalarını tekfin ve techil eder, yalnız kendisini beğenir.

Gönül sahipleri ise, bütün yolların ortasını bulabilmişlerdir, orada dururlar, bütün yolların kendisinden başladığını, kendisinde bittiğini bilirler. Kâinatın kiblesi ve Kâ'be'si olmuşlardır fakat demezler vücûtlarının içinde bir güneşe bir hazineye sahiptirler ama senin benim gibi ararlar dururlar Hak nerede. Yani Hakkı arayan nerede demek isterler. Anladınsa helâl olsun, nuş can olsun sevgili kardeşim afiyetler olsun.

Hakiki varlık Hz. Allah'ındır. Göze görülen ne varsa hepsi onun isimlerinin ve sıfatlarının tecellisinden başka bir şey değildir. Âlemlerin ve tabiatın yaratılmasından-zuhur, gaye insanın ve nihayet olgun insanın zuhura gelmesidir. Kâmil insanın hayatta vazifesi irfan ile, hikmete göre yaşamaktır.

Not: Efendi babamın el yazmasından çevrilmiştir.

Muhterem yavrularım,

Esselâmu Aleyküm ve Rahmetullahu ve Berakatuhu,

Tahir'in 75 kuruşa satın aldığı Eyyüb Sultan mezarlığından Haliç'e bakan manzaralı kartını aldım. O hüsn-ü niyette ve gideceğimiz yer burasıdır. Er geç ölmekten evvel ölmek arzusundayım, bu yolda çalışıyorum demek istiyor. Manzara güzel, mezar taşlarının kimisi düz, kimisi eğri duruyor. Nazarı dikkatimi çekti, acaba dünyada eğri olanların mezar taşları da mı eğri oluyor diye düşündüm.

Böyle bir zarf, bir de şu maksatla gönderilir. Ey zâlim adam ne kadar zulüm yapsan gideceğin yer burasıdır, bu dünya sana da kalmaz, bak işte nice sultanlar yıkılmış, nice benlikler toprak olmuştur, aklın başına al, ey Vallah.

Herkesi zulümden, cehâletten, fenâ ahlâktan kurtarmak yolunda yürüyorum. Herkesi nura kavuşturmak evvelce ne imiş, şimdi nedir, sonra ne olabilir öğretmek istiyorum. Esasen yıllar var ki ölmüş de bir daha dirilmiş ve ruhlar âleminde yaşadığımızı idrak eden bir fakir olarak nefes almaktayız. Ne ise şakayı bırakalım da fazla müteessir olmasın.

Bu resimler fakir iki hikaye hatırlattı.

1) Hazreti Ömer'in bir valisi zengin bir yahudinin evini cami yaptırmış, adama evin bedelini vermemiş. Yahudi koşarak Hazreti Ömer'e gidiyor, valiyi şikayet ediyor. Hazreti Ömer de mezarlığa gidiyor, bir ölü kemiği alıyor, bir başkası ile valiye gönderiyor. "Ey **Vali bugün kuvvet ve selâhiyyet elinde iken bu kemik sahibi gibi sen de öleceksin, herkesin parasına evine sahip olmak olur mu?**" demek istedi diye vali yahudiye evini teslim ediyor. **(1)**

Sizler de Allah'ın evi olan vücûdunuzu kiralamışsınız. İbadetten ibaret olan kira bedelini vermiyormusunuz?.... Riya denizinde yüzen nefislerini zi pak etmeğe uğraşın ki ev aynı zamanda sizin olsun.

2) Bir çalgıcı ömrünü, gençliğini meyhanelerde, düğünde, derneklerde geçirmiş. Yaşı yetmişe varmış, sesi bozulmak üzere, gençlik ve güzellik kalmamış, daha gençler dururken onun çalgısından istifade etmeği düşünen olur mu hiç... O da bir gün akşama doğru bir mezarlığa gitmiş, son defa hüznü parçalar çalmış, ölülerin ruhlarına yollamış. "Ey **çalgı, beni yıllarca oyaladın, meşgul ettin, Haktan uzak bıraktın, bir müddet sonra ben de bu ölüler gibi olacağım, yaradanıma ne cevap vereceğim, niçin benim yolumu kestin,**" deyip çalgıyı taşlara vurmuş, kırmış, hüngür hüngür ağlayarak uykuya dalmış.

Bu pişmanlığı Allah-ı Teâlâ Hazretlerinin hoşuna gitmiş, Hazreti Ömer'e de bulunduğu yerde bir uyku gelmiş, "**Allah, Allah**" demiş, "**böyle vakitsiz bir zamanda uykum gelmezdi acaba neden icap etti,**" dedi ise de uykuyu yenememiş ve uykuya dalmış.

Rüyasında gaibden bir ses "**falanca mezarlığa git, orada benim sevgili bir kulum var, beytil malden 1000 akçe al o kulumu korkutmadan kendisine ver,**" demiş. O da gözünü açmış, parayı yanına almış, bildirilen mezarlığa gitmiş dolaşmış, kimse yok. Bir daha dolaşmış, kenarda taşlar üzerinde uyuyan bir fakir görmüş. Hakkın sevgili kulu bu olamaz demiş.

Yine aramağa başlamış, koca mezarlıkta başka adam bulamamış. Gelmiş o adamın başı ucuna uyanmasını bekliyor, nihayet adam uyanmış, baş ucunda halifeyi görünce korkmuş, "**efendim emin olun ben fenâ bir adam değilim, hiç bir suçum, kabahatim yoktur,**" diye yalvarmaya başlamış ve mazisindeki hataları pişmanlığı anlatmış. **(2)**

Hazreti Ömer de "**geçen geçmiştir, artık onları anmağa lüzum yok, yine o hayatı yaşamış olursun, gelecekte ise, hiçbirimizin**

haberi yoktur, pişmanlık duyduğun, ağladığın, yalvardığın şu mutlu anı kaçırma kıymetini bil. Dâima bu anı yaşa, çünkü Cenâb-ı Hak kırık kalblerin yanındadır," demiş, paraları teslim etmiş, Hakkın selâmını bildirmiş, o zavallıyı neş'eeye, rızk ve huzura kavuşturmuştur.

Nasıl siz de geçmiş zamanlarınıza pişman mısınız? Yoksa **"benim hiçbir kabahatim, günahım yoktur,"** diye benlik iddiasında mısınız? Hakkın huzurunda olduğumuzu idrak etmediğimiz her an bir kabahattir, işte sırat-ı müstakim budur.

Âdet olmuş cümle âlem yılda bir kurban keser, gün be gün, saat be saat, ben senin kurbanınım, diye hiç olmazsa senden ferman **ben kurban** diyerek Hakka karşı aczimizi yokluğumuzu itiraf etsek kâfi **(3)**

NOT= Görüldüğü gibi yukarıdan beri yazılmış olan satırların her biri ayrı bir ibret ve irfan tablosu halinde göz ve gönüllerimize cömertçe sunulmaktadır. Cenâb-ı Hakk razı olsun. T. B.

Nusret Babamın elimizde olan tek ses kaydından bir nât-ı şerif, bir ilâhi, ve uzunca bir sohbet=

Esselâtu vesselâmu aleyk,
Aleyke ya ya ya Rasûlullah.

Esselâtu vesselâmu aleyk,
Aleyke ya ya ya Habibellah.
Esselâtu vesselâmu aleyk,
Aleyke ya ya ya Seyyidel evveline vel âhirin.

Eeey Serveri zî şan Nur-u pûr Hz. Ahmed.
Sensin gülü ferdane-i gülzarı nübüvvet.

Kutsiyeti sermed hurşid-i şefeât.
Ah, ah afaki risalette doğan neyyiri hiclâl.

Pirare-yi kudsiyyeti kemâlinden alır nur ey maşrıki amâl.
Hurunla zuhurunla füyuzunla ferara.

Levhu kalem arşı Hûda âlemi ma'nâ, eflâk ile garba.
Dûn etme bizi ziri livayı kereminden aman,

Ah ah ey nur'u Îlâh-i sebebi hilkati âlem, hengâm-ı,
Kıyamette gönüller ola hep şen pervâ ola Hürrem.

Ah, ah HU HU Hu dost.

**Rahmiye Annemin sevdiği Îlâhisi idi. Zaman zaman bu ilâhiyi
hep birlikte okurduk.**

Gel durma gönül rahına erkân-ı Alidir,
Ey can gözün aç sıdk ile bürhan-ı Alidir. (2)

Pak eyle gönül Kâ'besin durma tavaf et,
Her şahsa nasib olmaz o divanı Alidir. (2)

Kalbinde eğer doğdu ise şems-i hakikat,
Ref eyle o dem perdeni meydan-ı Alidir. (2)

Maksudun eğer ruyeti didar ise el Hakk,
Zâtında o bir noktayı irfani Alidir. (2)

Takdir edegör sende o mihrabı elestü,
Hestin görünen âlemeikân-ı Alidir. (2)

Sen senden haber aldın ise sende refîki,
Seyreyle özün sırrıle seyran-ı Alidir. (2)

----- Nusret Babamın ses kaydından dinleyerek yazıya ak-
tarabildiklerimiz bunlardır. T.B.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Sağa sola, takılıp da efendim teferruatla uğraşma "ne varsa senin gönül kitabında yazılı, onu oku!" dediğinden, mühim olarktan çıkarır kendisini düşünen âlim Kur'an-ı Kerim okuyor demektir. Başkalarını düşünürse (söyleyiverir âlemleri/ seyreyleyiverir âlemleri). Gönlün içine girip kaybolmuşsa, düşünmeden de kalmışsa "mi'rac" ediyor demektir. Hep aynı "Sistem-i Vücûdî". "vücûdun sistemi"

..... "Buraları kayıtlar çok eskimiş olduğundan anlaşılamadı."

.....

.....

Ey Arif!

Aşıkların istediği.....:

Hayatında gamlı günler geçiren kimselerin en tabiî temayülleri, kesret aleminden vahdet alemine dönmeleridir. En nihayet Hak ile karşı karşıya kalırlar.

Ressamın, muharririn, konuşan alimin kafasında nokta halinde olan bir fikir harekete geçince genişler. Renkler ve şekiller çoğalır. Bir tohumun büyümesi de böyledir. Zeytinyağı veya gazın bir damlasının bile su üzerindeki yayılması böyledir.

Kutuplardaki cumûdiyeler, güneş görmezlerse taşlık mevkiinden kurtulamazlar. Gafil insanlar da aşıklardan hararet almazlarsa, yürekleri taş ve buz mevkiinden kurtulamaz.

Bir buz parçası, suya atılırsa, yürekleri eriyinceye kadar "Ben taşım" diyebilir. Tamamiyle eridikten sonradır ki "taşım, buzum" diyecek hali kalmaz. Çünkü tamamiyle su olmuştur.

Yavrularım! Hayvanlarla müştereken sahip oldukları duyguların boyunduruğundan kurtulan kimseye "insan" denir. Bir kimse doktora "Hastayım, beni tedavi et" diye müracaat ederse, ilaçlarla, nasihatlarla hastalığı geçer. Müracaat etmediği takdirde doktorun nasihatleri ve ilaçları kendisinde gizli kalmış olur. Böyle kimseler müz'ic ve müzmin olan hastalıklarına da derman bulamazlar.

Mânâ alemi herkese aynı dersi öğretir. Mevcudatın diliyle insanlara hitab eder ve der ki: "Beni inceleyin. Ben kör ve sağır değilim. Ben şursuz ve iz'ansız değilim. Aklınızdan geçeni bile bilirim. Benim için ölüm yoktur. Beni tanır, bulursanız, severseniz, siz de benim gibi olursunuz. Kendi içinizde olan asıl benliğinizle temasa geçmeyi öğrenin. Ben size ancak o cevherden konuşabilirim. SİZ BENİ KENDİNİZ; KENDİNİZİ BEN bilmedikçe buluşamayız ve anlaşılamayız. Ben kendimi tohum olarak gönülünüze ektim. Fakat siz bana bakmıyorsunuz. Onun için tarlanız bomboş kalıyor. Bu idrâk tarlanızı çoraklıktan kurtarın. Aksi takdirde hasat zamanı mahsul alamazsınız. Şurdan burdan rivâyet rüzgârlarının tarlanıza bıraktığı tohumu da kibir, gurur, ukalâlık azametlerinizle kuruttunuz, sararttınız. Hasat zamanı geldiğinde de ağlayıp yalvarıyorsunuz. Bana

göre hava hoş; her yer benim mezram/tarlam, her nefesim bin tohumdur. Benim dilim ve sözüm tektir. Hep aynı sözü tekrar eder dururum. Benden başka her şey bir hayâldir. Her zaman sizinle kalan tek dost olan benim. Siz 'Lâ' diye kendinizi inkâr ederseniz, 'İLLÂ' olarak ben dostunuz kalırım. Ki asıl saltanat sahibi de zâten benim, bu idrake vardığınız zaman "Kulhüvallah" Âyetimi okumuş olursunuz. Kendisine göndermiş olduğum Habîbimin habîb-i olursunuz. Şerîkim, nazîrim, eşim yoktur." Bunu iyi anla.

.....

.....

.....

.....

Beni de aydınlatıyor.

Ve eğer; dışarıda âlem-i Lâhut' var; en dışarıda.. Onda bu âlem-i Ceberût' geliyor.

Sonra âlemi Melekût dairesi var. Sonra bir âlem-i Nâsut; dairesi var. Ortasında bir insân-ı kâmil.. Şu halde zikir, tesbih ile insan o hâle geliyor ki hakikat gözü açılıyor, gönül gözü gözden dışarı çıkıyor amma gözümü-zün noktasının etrafında rızâ-i ilâhî hep bütün bunları görüyoruz.. Görmemiz lâzım!!

Efendim.. Oradan ne oluyor? Ne âlem-i Lâhut var, ne melâike âlemi, ne Nâsut âlemi, ne mücâhadele... hepsi bir aralarda, bir yerlerde görüşüyor. Ama işte insan o görüş sahibi olursa... Hani gözü açık falan derler ya! Kalp gözü ile bakarken insan: Göz böyle olabiliyormuş..!

Düşüncelerden aslında anladığımız ne bizim?

Kul olarak bu aleme geldik fakat kullukta kalmayalım.. Mâdem ki insanda "Cenâb-ı Allah'ın sevgilisi olma kâbiliyeti var, bütün esrârı görme kâbiliyeti var, efendim anlama kâbiliyeti var, şu halde biz de öyle bir hâle erelim ki! diyor; bir insan dedikleri zaman da gözbebeği noktası, demekmiş ma'nâsı bu... Yaa/Haa.. o hale gelelim ki bir bakışta günüller sana baksın.. Kalpten görelim, görerek tescîl edelim! Demeye getiriyor.

Şimdi, gördüğüne îman edenlere nazaran gâibden gelen emri duymak var, duyamamak var. Mâdemki bu emir gâibten gelmekte ve dâima gelmekte, insanlardan idrak sâhibi olanlar bu emri her an duymakta, eğer duymazsa gönül râzılığı kapalı demektir. Meselâ şu yakınlarda yine birkaç mektup geliyor bana, diyor ki:

Aman!" diyor "Hocam!" diyor "Bana Allah'ı göster!"

Ya'nî, Allah Allaaah!

Şimdi, bacak kadar çocuk efendim, gözünü açar da neyi görür? Daha bir, iki yaşında gözünü açınca ilk karşısına gelen anasıdır, akşam babası gelecek.. Şimdi, bu çocuk doğrudan doğruya "Allah'ı görüyorum" derse haddini bilmiyor demektir değil mi?

Bilmiyor çünkü çocuk.. Şimdi, insanlarda da böyle kimseler var de-

mek, pek yükseklerde dolaşıyorlar.

Nasreddin hoca'ya demişler, efendim,

"-Bir büyük söz söyleyim mi?" Efendim, o da demiş:

"-Söyle!"

"- Karınca...?" falan demiş..

Evet. "-Aaa..." demiş, "-O, çok küçük.." demiş.

"-Ee,pekâlâ ..." demiş,

"-Fil...?" demiş.

O da, "çok büyük" demiş.

"-Ee,ortası" demiş

"-Ben bilmiyorum.." demiş.

..Doğrudan doğruya Cenâb-ı Allah'ı görmek istemesi ile haddini aşıyor.

Ondan sonra diyorlar ki; "-Cenab-ı Allah..", efendim,"-Şey..." diyorlar:

Hani Ahmet, Mehmet, Hasan, Hüseyin derler ya, böyle bir varlık zannediyorlar.. Efendim, işte: "Allah dediğin, O da görüntü, insanlar falan gibi.."

Şimdi ben ona diyorum ki:

"-Sen, kendi kendini görebiliyor musun?"

"-Yok, göremiyorum."

"-Aklını, fikrini?"

"-Onu da göremiyorum."

"-Ee, peki sen onu göremezsen efendim, onların daha fevkinde olan bir Nûr'u nasıl göreceksin?"

Görülüyor ki,

(Nusret Baba hazretleri: Gülümsemede!...Dışarıdan nara,patırtı sesleri geliyor:

`-Eeeeeyyyy!....Sohbeti dinleyenlerden de bir ses: '- ..fasihde olmak...' gibi bir şey diyor, tam anlaşılamıyor maalesef!)

Efendim, bir varlığın bir varlığı görebilmesi için, "Kesîf, latîfî göremez!" diye bi usûl var.. Hakîkatte, şimdi, âlemdeki sistem tesâdüf değil! Binâenaleyh, nasıl burada Hakk'ı görebilir? (Haksızlık ediyorlar/Aslını göremiyorlar)

Fakat, Ehlullah'a napıyorlar?

(Kılıç, keski ile bir hale varıyorlar ki!)

Efendim... Akıl bilemiyor amma akıl bile geliyor seninle oraya. Akıl-

dan sonra 'can' var, 'ruh'.... Sonra 'sır'.... 'Sırda sır..' Hafa.. Ahfa..

Bunların gittikçe esaslaşan bir çizgidir. Şu ahfa bütün mertebeleri görüyor, fakat zâhir karşısını görüyor, şu ilâhî Nûr'uniye görmiyor?

Şu halde, halbuki, Hakk'tan gayrı bir varlık yok!

Efendim,engelli insan idrak gözüyle bakarsa : 'Gözlemlere ilk evvel isâbet eden İlâhî nûr, Hakk'ın nûru. Şimdi O'nun nûrunun farkında olmuyoruz. Cenâb-ı Peygamber yalan söyler mi?

"LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDEN RASÛLULLAH"

"ALLAH'TAN BAŞKA ALLAH YOKTUR!"

Hatta Hz. Ali: "-Görmediğim O Allah'a ibâdet etmem !" diyor. Bu ne demek?:

"Yani, görüyor Cenâb-ı Allah'ı...."

Desek, sizin de aradığınız O... Ama yıllarca zikir, tesbih çekmek lâzım. Efendim, onlar kemâle ermeden belki bir zâfiyetiyle şımarıp, şımarıp da üstüne kırk tavır ederse insan, dediğimiz? Tabi' göremez, bilemez.

Şurda, istediğin bir anda, zamanda bile şumulünü görüyoruz. Vahdetini gören varmı! Peki, O'nu gören, olurda, Hakk'ı nereden görür? Israr edip mesela, kabul ettin artık.....

..... ".....etrafa rûkû etmiş. Hep ona rûkû etmiş..... ikilik yok"

İşin esasında o kamburdan da zuhur eden kendisi.. Kamburu, göze kesret gördü, çokluk geliyor da bunu üstlenmen lazım. Şimdi burda dikkat ettim güzel bir söz geçti..Efendim:

"Bir çocuk, Hakk'a uzak farzedin doğada yavaş yavaş, her gün büyüye büyüye; büyüye büyüye ve hep sohbetler ile efendim zikir, tesbih ile idraki arta arta nihayet Hakk'a yaklaşıyor, diyelim. Her hareketinizde yaklaşıyor. Fakat bir de zamanı geliyor ki... Bak, burda anlaşılan bu:

Bir ayna uzaktan baktığınızda acaba kendimi görebiliyor muyum? Diye biz biraz daha gidelim, diyoruz, görüp... Ayna gezdiriyor. Bilince az daha giriyorsun. En nihâyetinde bakıyor ki ayna olan zâtî tecelî:

"-Ey! Kulum! Nerde kaldın, gel bakayım!"

Nihayet kendini kucaklıyor farzet.. Yani işte bu!

Küçük yaştaki kimseler, küçük idrakli olan kimseler gibi. Vaktâki, idrak arta arta bir kendine inatlaşıyor, kendinden geçti, ancak Hakk'ı görmüş oluyor.(Sonuna yaklaşmış oluyor) Eeee, şimdi buna 'ölmek' diyorlar. 'Ölmeden evvel ölmek' diyorlar. Bunu sûret ehli yanlış anlıyor: "-Ben ölürsem ne olacak, ne kalacak geriye?" falan diyorlar. Halbuki, cesette bir de ruh var. Toprakten yaratılmış bir ceset, vücut öldü, toprak küt dedi düştü! Bak tenevvü etmiş toprak. İşte onu kes, döv, ne yaparsan yap duymaz, vaktaki, neş'eyi tadan, hayatı anlayan 'İlâhî Nûr' olduğunu

görebilen, efendim, işte olmuş oluyor, kemâle ermiş oluyor. Ve o zamanda da demek tabir-i câizse, hani güya "sevgiliyle görüşüp, kucaklaşmalar" varya:

"-Ey kulum, gel bakayım, sen nerdeydin şimdiye kadar, ben seni özlemiştim... Yarattım, işte şu kadar yaşla gittin ve nihâyet beni anlayacak hale geldin.." Yani, o zamanda yaş kırk üç falan gelmiş işte . Peygamberlik geldiği seneler, Efendim, mi'racın kalk dediği seneler şeyler. Zikri tesbih ile ellerine (naif) bastırmış ki.. Allah Allaaaah! Bir yokluğa dalıyor insan. Herşeyinde hayret! Bir aldığımız bir ilâhiyye var. Büyüyorsun düşüncede zaafılık var. Bütün ilim köşelerinde nihâyet sonunda varılacak ki, "HAYRET MAKÂMI" var... "bu hilkat" nasıl olmuş da buraya kadar gelmiş? Hayret, hayret! Fakat, trajedide ilâhî tecellî vardır, varki o perdeyi yırttığı zaman da bakıyorsun her taraf "göz" olmuş. Her taraf 'vücûdü' olmuş; her tarafta ilâhî bir nûrun arzûsu var.İşte:

"-Gel Habîb'im! Gel!" diyen Hakk'ın iştîyâkını duyuyorsun... Hah, demek ki Hakk'ın iştîyakı öyle kolay kolay onun cemâli kolay kolay, her yaş zamanında görülür değil. Çiçek gül açacak, efendim aylar geçecek, gonca olacak. O gonca o kadar koku salacak ki, kokusu duyulsun bu sırrı anlamamışsan, ne koku duyarsın ne birşey! Canım işte bu kokan çiçek değilmi idi? Değil! Vakti saati var. O dikilecek kemâle erecek vakti saati geldiğinde kendiliğinden açılacak... "Açılalım da, koklayım" tamam işte o!...Konuşacaksan keşfin götürüyor zâten, yani diğerleri vakitsiz hareketlerdir.

"-İnsana bazen sabırsızlık geliyor" diyor meselâ, çocukların dediği gibi.

"-Ben, Hakk'ı niye göremiyorum?"

Eğer görmek lâzım geliyorsa sen "göz" ol! Hatta göz bir sûrettir, 'gözün nûr'u ol. Öyle nasıl olunur? O da efendim, pır pır diyerekten göz nûr'u olamaz. Efendim, gece tesbihlerle sabahlayacaksınız. Efendim, türlü türlü 'makâmlar' var, 'dersler' var. Onları geçeceksiniz. Bir zaman gelecek ki efendim, bir 'ayniyyet' hâsıl olacak.

Yaa, o zaman anlıyacaksın sen. Ammâ çok yorulmuş olacaksın. Eski kudretin, kuvvetin kalmayacak, ihtiyarlamış olacaksın. Ya'nî hayatla memat arasında ufak bir perde olacak ki zâten benim de kayıklar da öyle ya! Hayatla memat arasında kat kat sandalın tahtası var, tamda orta tahtasını kır! Böyle oldun, bitti işte! Fakat o kırılıncaya kadar bizzat da inanmıyor.. Efendim.. O daha evvel bi sözü ona anlatıyor:

" Evvel giden evvel diyor, efendim..

" Evvel evvel git, evvele kadar.."

Nereye gidiyorsun, gidebildiğin kadar git! Nihâyet bir noktaya geleceksin, değil mi? En nihayet noktası da var ve zayıf bir halin var fakat vaktaki efendim;

"-Orda noktalar var mı?"

"-Yok!"

Âlem noktalardan ibaret. O cem'iyet zâten o da bir üstteki nokta, tek nokta yani, işte aslımızda özümüzde hep o nokta burada olmak da o noktayı idrak gerekir.

Îlâhî Zât'ın tecellî ettiği andır, o da bir nokta zaten. Ve bunu biz daha açık olsun diyerekten efendim, hikmet-i ilâhiyye "Noktayı toplaya toplaya gönülde tutuyoruz.." Türlü koncağı noktanın muhafazası böyle olur.

O, ehline görür, yapar, eder, evveli yok,değil mi?

Evvel sürekli düşünüyorsunuz. Hilkatın daha ilerisine git! Gönül gidiyor.. Evet, gayrı gayrı geziyorum ama oruç gidecek değil.. İdrakını biliyor.. Demek ki, bizim idrakimizin bir son noktası var ki, orada Hakk tecellî ediyor.. İşte ve efendim işte:

"-Ey Habîb'im!" falan dediği zaman; ve o noktaya erenler de 'HABÎB' olmuş oluyor. Ya'nî, efendime söyliyeyim bu kendi makamına gelenler ama işte mi'rac ederekten. Ben demedim ki bu mi'rac bana mahsustur:

"-Bana bir geldilerse, aynı mi'racı yapabilirler..!" diyor.

Evet, onun için çok sıkıntılı değerler var tabi...

İnsanlar mi'racta tasavvur edin: 8 yaşında çocuk! Evlenmek isterse kaadir olur mu? Olmaz. Evlenmek demek; kemal ihtiyaçlara varmak demektir. Efendim, bu gerek erkek, gerek kadına okşamaya tebessüme varmayınca bu iş olamaz. Şey olmuyor yani cemalini açmıyor..! Muhakkak bu tesbitlerden efendim, kemale ermek, bülüğa ermek lazım.

Efendim, bir âlim için şerâite sahip olmak lazım, o zaman bu daha evvel olursa, mahremiyet kalkar. Mesela şimdi mektepler umumi ders kuralı koyuyorlar. Efendim, koyuyorlar ama, çocuk zaten kendi kemale ermemiş.. Hatanın kimde olduğu dâima meçhul. Erkekli kızlı dolaşıyorlar. Eee n'oluyor değil mi? Maalesef tezellüller oluyor ya'nî müzminleşiyor hastalık.. Ya'nî her şeyin bir kemâli var, zamanı var. Evet, insan eşini alır yanına gezer, gezer ammâ işte yirmi-yirmi beş yaşına gelmeyince bu iş olmayacak. Eee olursa ne olur? İşte o olursa o ne olacak, berbât olacak. Ne ahlak kalır, ne bir şey kalır!

Delinin deliliğiyle ,evet, yaparsan ne olur? Delinin deliliğiyle yapar, fakat deli olduğu anlaşılır. Efendim, evet, gençlerine göre bulaşıyor. Ne oluyor efendim, müzminleşmiş birinde bir dert sahibi olduğu anlaşılıyor. Ya'nî, bu dert de nefsinde ait bir keyfiyet..

Ya Hakk'ın istediği mahremiyyet? Eger mahremiyyeti olmasa kendini bu kadar gizler mi? Ee yıllarca yıllarca zikir, tesbih, ondan sonra Cemâl-i Kibriyâ diyecek:

"-Gel, ey kulum! Ne arıyorsun? Ben seni zaten giydirdim..!" efendim,

"Sende âşikârım fakat bu âşikârlığının zâyîsi dolayısı ile sen Ben'i görmedin. Çünkü senin istikametini başka yere gönderdim. Oraya bura-ya, sağa sola bakıyordun sen. Eğer sana Ben küçük yaşta iken sen Ben'i bulmak için doğru dürüst kabiliyyetini verseydim, o zaman kendim açığa

düşerdim, böyle bir şey de Rabb'lığa uymaz"

Sürekli kemâl, kemâl, kemâl.."

Nitekim Hak Peygamberi'nin (s.a.v) 43 yaşında peygamber gelmesi, peygamber olması; peki kendisinden evvel bu kadar peygamberlerin gelmesi, hep insan kemâlâtının, insan olgunluğunun mirâsesidir, onların mertebeleridir. İşte Âdemoğlu, Hûdiyyet, İbrâhimiyyet, İsmâiliyyet.. falan gelmiş. İşte, bunlar açıkçası o devirlerin peygamberleriydi, gelmiş geçmiş fakat, Efendimiz'in (s.a.v) devrimi bu: "Zât'ını görüyor..!"

Şimdi tesâdüf ki; İdris makâmı olan bir kimse:

"-Ben niye Muhammed (s.a.v) olamıyorum?"

Olur mu? İdris'le (a.s) Muhammed (s.a.v) ilerler mi? Evet ya'nî 12-13 yaşındaki çocuğa: "-Sen kemâle erdin!" derler mi? Demezler.. Şu halde, her şeyin kendine ait Kemalâtı vardır.

Şimdi, orta mektepte okuyan birisi mektepte okur, akşam üstü eve gelir. Sanki onun bildiği ilmi anası babası bilmiyor! Tek bildiği muhasebe. Bir kahraman gibi gelir, halbuki, onun bildiği nerde! Solda sıfır. Daha lazım, işte, orta iki, bilmem ne ismi işte, bilmem sultânî dereceleri var, nihâyet üniversitesi falan var. Oraya gelmeden, çocuk her öğrendiği bir şeyde böbürlenir;

"-Benden başka bilen yoktur!" der. Malûmatı bir paylaş, bir şeyler konuş diye.. Halbuki ne oldu? Hiç bir şey olmadı. Eee vaktaki daha kemale erecek efendim, o sınıflardan a'zâde olacak,kayıtsız olacak, ondan sonra İlâhî varlığa erecektir...

Mesela, kara hizasında oluruz, namaz kılarız, oruç tutarız, kullukları tam yaparız fakat bir de kemale ere ere ruhun mülkiyeti var ki o zaman sen namaz kılan değil, namazı kabul eden oluyorsun! Kâ'be'n,n ortasında, "KA'BE"de. Ya'nî bir de bu var, marifet makamı var. Ka'be'de... etraf-taki şeyleri sen topluyorsun, bir de o makâm var..

Hız.Mevlana'nın dönmesi de güneş gibi oluyor ya'nî zannetmeyin hareketsiz bir varlık var. Güneşin de kendi etrafında bir dönüşü var yürün-gesi etrafında fakat aynı zamanda hem o dönüyor, hem etrafında Ay dönüyor, yıldızlar dönüyor. Seyyârenin bir kitabı, atlası vardı, ona bak-tım şaşırdım kaldım. Güneşin etrafında dönüp devrediyor, 720 senede yine oraya geliyor. "Ne güneşler varmış" dedim şimdi burada. Yıldızların isimleri var. Dönüyor yıldızlar fakat bir güneş daha var orada ötede, bir güneş daha var ötede. Alışmışlar ki güneş sür'atiyle (700-760) sene sürüyor.Tekâmüllerini buluncaya dek. Onun için bu azametli âlemde efendim, düşünen akıllar hariç kalıyor.

Mesela diyelim ki! Burda bir Ehlullah var. İlâhî vücûda sâhip olmuş. Fakat bir de bakıyorsunuz ki aynı Ehlullah, Ka'be'de de böyle bir zat var. Diyelim ki Tunus'da da böyle bir zat var. İşte haritada görüldüğü gibi oradaki de güneş, oradaki de güneş fakat burada bir güneşin etrafında dönenler var. Tunus'daki güneşin etrafında dönenler var. Onların kâh buraya kâh oraya seyahatleri de var. Daha başka kimbilir kaç tane güneş var.

Şimdi 1800 sene geriye gidip kendi 6000 sene falan dönünceye giden güneşler var.. Ee, şimdi gösteriyor ki halkın üzerinde ehlullah'ın Hakk'ın istediği gibi, Hakk'tan bare bare kimselerin, muhtelif yerlerde bulunmasını gösteriyor, bulunduğunu gösteriyor. Müslümanların zaten buradaki, kimi deyim, ziyâretler, oradaki minik ziyaretler. Sonuçta onun seyyaresi umûmi çünkü âlem ne kadar büyük olursa olsun, gönülde hep si birleşiyor. Şimdi eğer sizin gönlünüz ilâhî tecellîyi kabûl edecek tarzda büyürse, genişlerse o zaman Tunus şuracıkta bir nokta, efendim, Şam şurada bir nokta, biraz yanında, ötede değil mi? Şu halde vücûdumuz nasıl kâinatı toplamışsa işte odanın üstünde, tavan gibi yıldızlar var.. Ee bir makâm var ki gönlümüzde bütün ervahı'ı toplamış.

Şimdi o Şam'daki, magribteki âşıklar, efendim, evet diyorlar ki insanlar tavafa giderler. Efendim, herkesin tavaf edeceği yerden evvel bir velîyi ziyâret ederler ondan sonra Ka'be'ye hakîkatle giderler. Ee, fakat sen "Ka'be" olmuşsan, bu sefer herkes seni ziyarete gelir ama öyle olur ki, sen O'na var; Ka'be'de bizde var...

Yani herkesde bir, o sembol ya'ni "sırlı âlem" var, baştan gözlenir. Efendime, seyittiriyor, o gözdeki ufacık bir nokta, mercimek kadar bir tahta parçası çıktıysa göz görmüyor. Demek ki gözümüzden bakan da biz değiliz. İdrâk gözümüzde ilâhî bir nûr var:

"O, bize bizden yakın!"

"-Damarlarından yakınım!.." diyor zaten... Ama bunu herkes anlamıyor. İllâ başka biri var sanıyor. Hatta birisi, efendim, o anlatıyordu, "Nokta-yı süveyda", medhetmişler çok, tutmuş, bir koyunun ciğerini çıkarmış, onun keşfine dayandığı nokta. Hakk cemâlini bile kesiyor. Gönül âleminde bir insan ölür. Efendim, yahut keserler, öldürürler, şimdi onun gönlünü ondan ayıramazlar fakat gönül denilen bir dâire ki, ben gidersem sizde kalır; siz de giderseniz başkasında kalır. Gönül ilâhî bir saltanat!" Fakat, yok değil. Ee, şimdi, gönle dâhil olmayan, gönlü olmayan bir kimse:

"-Ben, gönül olmasını istiyorum.." derse olabilir mi?..

Olamaz! Bu ilâhî tecellî, bu ilimle olacak şekilde, efendim, ensene vuracağını zâten Hakk biliyor hepsini. Hangi gönüllerde dolaşacak, hangi yönlerde ayağın olacak, hangilerinde pünhan olacak, ilâhî saltanat bu. Efendim, tutupta, efendim, konuşmasını bilmeyen bir çocuğa lisân bilmeyen bir çocuğa: "İllâ konuş!" demezler. Deseler bile konuşamaz, çekilir gider değil mi? Ayrıca yanlış yola gider...

Şu halde konuşmak da neye yarar? Konuşmak demek zaten, "o âleme gitmiş, gelmiş olmak lâzım! Ve Hakk'ın hikmet kitabını almış, okumuş, cebinde taşıyor demektir" ki 'o zaman hatasız okur. Efendim, bazı tabi ufak tefek hatalar olur, olmaz değil! Fakat hiç okuma bilmeyene nasıl okutursun; öyle, oku deyip, imkânı yok okuyamaz çünkü okuyacağı kitap "kendi kitabı çünkü "Efendi" zaten emretmiş:

ilk kitabı: "ikrek kitabik"-Kendi kitabını oku!"

Evet, sûrette bir çok ilimler var; askerlik, ticâret, mühendislik, elektrik şu bu, falan filan. Fakat ilim, Hakk'ı bilmektir. Ondan başkası

kuru emektir. O ancak nafaka için ne yiyeyim, ne içeyim diyerekten her şey için çalışıyoruz. Bu lâzım. Çalışma olmasa bu âlem tembeller ile dolar. Zâten tembeli diğerinden bu fark tescîl ediyor. Herkese efendim, çalışmak, mi'rac yapmak, kemâle ermek, ikrâm-ı ilâhî takip ediyor. Ya'nî:

"-Mi'rac" diyor,

"-...Yükselmek neden istemiyorsunuz? "

Efendim, işte o yükselmek değil, alçalmanın ta kendisi; üşenmenin ta kendisi. Hiç gönül âlemine girmemiş. Onun için Ehlullah diyor:

"-Ya gönül ol, yahut diyor "bir gönül bul, oraya gir!"

"-Hep ne varsa âlemde gönülde var!"

Ya'nî bir ehlullahın gönlüne gireceksiniz ki, işte her dem Ka'be'yi tavaf etmiş gibi olacaksınız!"

"Veyâhut da gönül olacaksınız" diyor.. Bu sefer ne oluyor?

"-Herkes sizin gönlünüze girip çıkıyor sırayla.!"

Nitekim, bakın hiç farkındamısınız, ispâtı budur: "KAN"

Yediğimiz gıdâlarla hâsıl olur, kalpte toplanır efendim, orda devri başlar, yollarda kirlenir, ciğerlere gelir, orada temizlenir, havayla yine. Kendi saltanatı, kendi fabrikası içinde, fakat hiç kalbe uğramayan bir kan kalıyor mu? Kalmıyor! İnsan vücudunda,bilmem 1 santimetreküp yerde 3 milyar,4 milyar akyuvar varmış! Hele şimdi daha ileri gidiyorlar, bir insan vücudunda 80 milyar nötron varmış, son taksîmatta. İşte atom falan arıyorlar ya! En nihâyet 80 milyar...! Bu ne, saymaya gelir mi?

Şu halde, Allah'ın azametini bakınız!

Hep nötronlarla doluyuz! Fakat, biz efendim, insan vücûduna geldik mi cebinde üç beş kuruş oldu mu: "Benim!" diyoruz. Bir paracık kudret oldu mu: "Dağları deviririm. Yaparım,ederim..!" falan diyoruz. Halbuki ilâhî azamet karşısında hiçiz, zerre nasılsa hiç.. Mesela mikroplar varmış, 35-40 saniye hayatı var, ne zaman doğdu, ne zaman büyüdü, ne zaman ölüyorsun? 40 saniye hayat. Şöyle ya, işte gitti 100 bin tane mikrop. Ee koşarken havada, hızından gidiyor. Ee şimdi, mesela "yaratmak" kelimesi, bu, Allah'a mahsus bir iş, bir şey fakat bir de bakıyorsun ki kendini bilmeyenler:

"-Bilmem kim yarattı?" diyor.

"-Ne yaptı yav..! Yarattı ise niye doğdu? Doğdu ise niye öldü?..

Bu kadar da âciz, bir o kadar da şerefsizler!..

Bu kelimeleri yerinde kullanmıyoruz. Hattâ "İlâhî aşk" keyfiyetinde yaratmak da yok!

Ne var ? "Hakk'ın zuhuru var!"

Ne İlâhî azamet, Hakk'ın zuhuru da. Güneş misal; Güneş doğdu diyoruz. Halbuki Güneş yerinde duruyor. Onların doğması, batması falan

yok; hep yerlerinde, dönüyorlar. Onların bir hareketi var, bu kendileri etrafında. Hakk'ın etrafında da hareketleri var. Şu halde İlâhî bir adâlet, saltanat böyle bir devr-i dâim yapıyor. Hz.Mevlânâ'da da vara vara buraya varıp dönmeye başlamış.....

Sohbetin kaydı buraya kadar alınmış, her halde kasetin sonuna gelindiğen burada kalmıştır. Mevlâm hizmeti geçenlerin hepsinden razı olsun. T. B.

İKİNCİ BÖLÜM=

NUSRET BABA'MIN, SABRİ BEYE MEKTUPLARI:

Not= Bu bölümü okurken satır aralarında bazı kelimelerin sonunda küçük sayılar dikkatinizi çekecektir. Bu sayıların karşılıkları kitabın sonundaki bölümde **(dipnot)** izah edilmesi gereken konuyu numara sırasıyla bildirmektedir. Ne olduklarını anlamak için kitabın sonuna bakabilirsiniz. T.B.

1. MEKTUP

5/4/1961

Çok muhterem Sabri Bey,

Telgrafınız ve bir müddet sonra da mektubunuz geldi. Deli ile veliye her gün bayram her gece kadîr demişler. Biz bunlardan ikisine de dâhîliz. Mektup yazarken sabahın en erken saatlerini ve aç olmayı tercih ederim. Onun için okuyanlar da aynı usûle riâyet ederlerse, gönülden doğan nemalar işkenbeye ve akıl denen gölgeye uğramadan yine gönüle varıp devrini tamam eder.

Sevgili arkadaşınız Reşat Bey'le¹ bu mektubu okurken bir de şunu unutmayın ki seyahatiniz uzaklarda değil, gönlümüzün okyanusundadır. Cenâb-ı Hak selâmetler ihsân buyursun. Gelelim zuhûratlarınıza:

Sordular Mecnûn'a Leylâ'nın saâdethânesin

Sîneden bir âh çekip gösterdi dil vîrânesin.

dedikleri gibi Hazmi Babamız da² sînemizde yatıyor, toprakta değil. Efendi babamızın soyadı Tura'dır. Fakirin de Tura'dır. "Tuğra" derler eski Türkçe'de. Ma'nâda da sultanların sultanının tuğrasıdır. Esâsen tuğraya pâdişâhların imzâsı derler. Cenâb-ı Kibriyâ'nın gönlümüze vurduğu tura'nın pırıltılarını sözlerimizde, gözlerimizde görmek mümkündür. Efendi babamızın irtihallerinden sonra, vâli-demiz Mürşîde Hanım³ bizi bir varlık zannederek ihvânı bize göndermeye başladı. Vâlidemizin besmele ile anahtar soktuğu tuğranın kırmızı kâlemle işaretlenmiş yeri gönlümüzdür.⁴ Tabii sonra kendisinin kayıp olması îcâb eder. Çünkü vazîfe bitmiştir. Anahtar sokulan yer ki turanın ucudur. O da turaların son bulmakta olduğuna delâlet eder. Erenler ekseriya beyaz elbise giyerler. Efendi babaya biraz dikkat etseniz fakire inkılâb edebilirdi. Çünkü onun size su dökerek abdest aldırması fakirin sözlerle sizi temizlemesine, abdest alarak namaza hazır bir vaziyet almanıza delâlet eder.

Gelelim Mâ'ûn Sûresi'ne, âyetlerinin ma'nâsı sıra ile şöyledir:

"Dîni yalan sayan kimseyi gördün mü; işte odur öksüzü iten kakan; ve odur yoksulu doyurmak için ön ayak olmayan. Vay haline o namâz kılanların ki kıldıkları namazın değerine aldırış etmezler. Gösteriş yapar onlar. En sakınılmayacak yardımı esirgerler."(Mâ'ûn Sûresi).

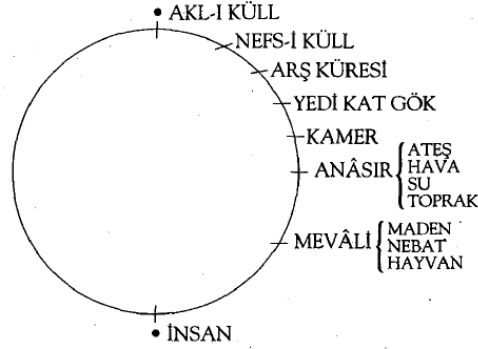
Efendi babamızın okuduğu ve sizin de tekrar edip fakire okuduğunuz bu sûre-i şerîfe de fakire nâzil olmuştur. Anlıyorsunuz ya, Cebrâîl aleyhisselâm kim imiş, habîb-i Hüdâ kim imiş ki sûre gönderiliyor. Eyvalah... Ona göre amel etmek lazım. Yani fakir için perde arkasında kalma-ya imkân yok. Öksüzleri, yetimleri sahip olduğumuz kadar ilimle doyurmak lâzım. Söylenecek sözler çok fakat saadet hâricine çıkarsak hedefi şaşıracağız.

Efendi babamızın ufak bir iskemleye oturup da plak dinlemesi ve talebe keyfiyeti aynıyle vâki. Fakire Ankara'dan bir ihvandan mektup geldi. Kocası Hindistan'da imiş, ama orada da kolera varmış; çocuğu da beşinci sınıfta, sınıf geçmesi için duâ istiyordu. Kalbi çok münkesir. Yani münkesir kalblerin tamircisi ve hamisi Hazret-i Allah'tır. Diğer taraftan da Hacı Bayram Velî hazretleri kelime-i tevhîdi tavsiye ediyor. Onunla meşgûl idim. Bizim atomlarımız sizde tekâsûf etmiş.

Efendi babamız bizim sînemizde yatıyor. Onun efendi babası da otuz sene evvel onun sinesinde yatmıştı. Nitekim efendi babasının efendi babası da altmış sene evvel oğlunun sînesinde yatmıştı ve nihâyet fahr-ı kâinât efendimiz de evlatlarının ve dolayısıyla ahfâdının ve etbânının sînelerinde yatmaktadır. Yani sînelerde yatanlar uykuda değildirler. Yemek, içmek, uyumak, üşümek, terlemek, gamlanmak, kederlenmek gibi kayıtlardan uzak olarak dâima Hay'dırlar. Ne ise gelelim ikinci zuhûrâtınıza: idrâkiniz vücut gemisinden ayrılmış sâhilimsi bir fener gibi bir kimse ile veyâ onun kitabı ile alâkadar olmuştunuz, sonra dâire çizerek gemiye dâhil olmuştunuz.

Makâm-ı kâb-ı kavseyn-i ev ednâ derler, bir dâire vardır ki evliyâullahâ mahsustur. Siz de o devri tamamlarsınız inşallah. Evvela Cenâb-ı Hak ahsen-i takvim üzere yarattı insanı, sonra esfel-i sâfiline red etti. Yine yükselip dâireyi tamamlamak lazım. Yukarı uçan bir kuş semânın sonuna varamasa da topraktan kurtulmayı öğrenmiştir. Demek ki rûhu da vücûd toprağından kurtarıp uçmaya alıştırmalıdır.

Gördüğünüz renkler, tattığınız lezzetler size kalmaz. Bütün gönül sıkıntıları dünyâyâ bağlandığınız nisbettedir. Bunları azalttığınız zaman üzüntülerden halâs olup zâtın cennet bahçesine girmiş olacaksınız, ikini- zin de gözlerinizden öper, sıhhat ve selâmetler ve feyizler dilerim efendim. Size her okuyuşta bir başka zevk kaynağı olacak yazılar yazıyorum, her dem taze çiçekler gibi daima aşk ile kaynayınız. Başka çare yok, tevhîde devam.⁵

“Aman lafzı senin ism-i şerîfinle müsâvidir.

Anınçün âşıkın zikri amandır yâ resûlallah”

Not⁶: Fakirde, safra kesemde bir taş var. Bir ilaç varmış Almanlar yeni îcât etmişler, adını bilmiyorum. Eğer kâbil olursa, o ilacı tedârik edebilirsiniz memnun olurum.

el-Fakîr el-Hakîr,

M. Nusret Tura.

2. MEKTUP

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Hakîkatli kardeşim!

Hakîkaten mektubunuzun gecikmesini düşünüyordum. Fakat tesellisi var. Çünkü Hakk’a emânet etmiştim. Gönül çerçevesinin dışında da değiliz. “Allah selâmet versin kim bilir nerelerdedir?” diyordum ki Reşat Bey’den mektup geldi. Belki akşama sabaha gelirler. Fakiri özlemişlerdir.

Yavrum! Hakikat ehli kendi vatanında da olsa sözünü anlayabilecek bir dert ortağından mahrumsa gurbette sayılır. Eğer kendisine bir dost var ise dünyânın bir ucunda gurbette de olsa garip sayılmaz. O zaman **“Fefirrû ilallah”** (Zâriyât, 50) yani “Allah’a kaçınız, O’na doğru firar ediniz.” demektir. Yani gönlünüzde râbitanızda olanla sohbet ediniz. İstekle o yorucu yazıları yazmanız size bir hidâyet beşâretidir. Hak’tan öyle bir gemiye düşmeniz, hatıra gelmeyecek kadaf süflî ne âlemler, ne adamlar varmış bunları size göstermek içindir.⁷ Yalnız bir hikmet daha var. İyi düşün, Mevlânâlar bizleri himâye, bizler de onları himâye ederiz. Cevâbınız kâfi ve güzel. Hak ettikleri gazâb-ı ilâhîyi sefer sonuna te’hir için Cenâb-ı Muntakîm’den niyâz eyledim. Ne olur ne olmaz etrafa zararları olmasın. Bu da geçer ya Hû!

Yıllarca fakir de (hem de ramazân-ı mübarekte) serhoşlara, münkirilere, hırsızlara vs. hizmet ettim. Bunlar Hakk’a ve erenlerine sığınmak

için birer sebeptir. Lütûftur. Fakat kahr gözükerek tecellî eder.

Gelelim zuhûratlara: Denizden ne çıkarırsan çıkar, canlı olarak nerede ve ne görürsen öldür; çünkü nefsidir. "A" harfini Abdullah'lar olarak tasavvur ettim, iplerin ucu Hak'tadır. Her gördüğün Allah'ın kuludur. Kul-ları hareket ettiren ma'nâdır. Ma'nâ güneşi vurdu mu herkesi lâyık olduğu sıfatta görmek kâbilidir. Tabii ki ehlullah için.

Bu âlemde her mahlûka verilen bir vazîfe vardır. Ma'nâsız ve fazladan yani lüzumsuz hiç bir şey yapılmamıştır. Hattâ Mevlânâ'nın cenaze merâsimine fahişelerin bile, İslâm ve Hristiyanlarla beraber iştirak ettiklerini bilirsiniz. "O bizim de babamızdı." diye arkasından gelenler çeşit çeşitti. O mübârek, bir gün fâhişeleri de ziyâret etmişti de onlara: "Siz ne sabırlı; ne ferâgat sâhibi kimselersiniz ki erkeklerin hırs ve gazablarını, taşkınlıklarını teskîn etmek için kendinizi fedâ etmişsiniz." diyerek onları teselli etmişti. Böyle bir zâta dil uzatanların başkalarını da zehirlememeleri için fedâ etmek lazımdır. Ona verilmiş başka bir vazîfe yoksa.

Altın çamura da düşer, helâlara da düşer; fakat yine altın altındır, kıymetinden bir şey kaybetmez. Eski zamanda müşidler dervişleri sabra alıştırmak için mesela bir yıl helâlaları süpürmek, bir yıl hasta ve yaralı tedâvi etmek, bir yıl bulaşık yıkamak, bir yıl sokaklarda arabalara ve insanlara mâni olabilecek taşları yol ortasından kenara atmak, bir sene dergâhta kahvecilik yapmak, odunculuk yapmak v.b. gibi çeşitli çileler verirlerdi.

Size bunu Hak verdi; fakir böyle bir tasarrufta bulunabilecek bir vücuda sahip değil. Biz de bir hiç ve O'nun emrinde bir köleyiz. Hem de idrake vardığımız 20 yaşımızdan beri, 40 senelik bir köle ki çok kölelerden daha kıdemli bir köleyiz. "Varım", "benim" deyip Hakk'ın karşısına vücûdla çıkmaktansa "yokum, fakirim, âcizim, hakîrim" diye bir yol tutmak kendimiz için daha iyi. Çünkü "varım" diyenin karşısına daha büyük bir varlık çıkar da varlığını ispat ediverir, görür gününü. Yokum diyene ise ne yapılabilir ki? Zaten yokmuş derler. Bilmem diyene öğretilir. Bilirim diyene ne öğretilir, ne söylenir.

Bilet istemeye geldiler.⁸ Gözlerinden öper, hayırlı seyahatler niyâz ederim efendim.

M. NusretTura

3. MEKTUP

Ey muhterem kardeş!

Esselâmü aleyküm ve rahmetullah

İki perşembe bekledik. Bir defa hastahaneye gittim; diş çektirmeye. Hem de boynumuzdaki çiban dolayısıyla. Gelirseniz de rastlarım diye koğuşları dolaştım. Anladım ki zuhûrât var, tecellî var. Nihâyet beklediğimiz mektub geldi.

Fakir de yıllarca "Tayyar" ve "Seyyar" vapurlarında çile doldurmuştum. Mesele nerede? Tecellîlerin hayır mı şer mi nereden geldiğini bilmektedir. Râbitan olsun, gönül Allah sevgisiyle dolu olsun, kalb dost için çarpsın kâfi.

İbrahim Edhem hazretlerini duymuşsunuzdur. Bir gece canı sıkılmış, gönlünde bir boşluk var. Gece vakti biraz uzanmış, ama sarayın damında gürültüler var. Bağırır: "Ne oluyor tavanda?" Cevap gelmiş: "Devemizi kaybettik de onu arıyoruz." "Damda deve aranır mı, ne işi var orada devenin?" "Ya sen kuş tüyü yatak, yastık, ipek yorgan arasında Allah'ı nasıl arıyorsun; öyle mi olur Allah'ı aramak?"

Büyük peygamberlerin kitapları var. Küçüklerin suhufları var. Velîlerin de bol bol hikâyeleri var. Fakir sizin sefer ihtimâlinizi düşünerek iyi ki not defterimi verdim. Size bir arkadaş olsun. Mâlum ya "Ben O'yum ki ağzımdan ve kâlemimden çıkmıştır." Efendimiz o peygamber ve O Allah'ın habîbidir ki Kur'ân-ı Kerîm de aslında odur. Onların nûrudur ki gönül âleminde, gaibden, âlem-i ehâdiyetten ya huruf ve ses olarak elbise giyiyor veyâhut da kâleminden harf şekillerine bürünerek okuyanların karşısına çıkıyor.

Onunla beraber olursa insan suya batmaz, ateş yakmaz. Cehennemde olsa cennet sefâsı içindedir. Bu seferki yazıları kâğıtların her iki tarafına da yazsanız iyi olur. Satırları ve kelimeleri biraz açık yazsanız tashih imkânı kolay olur. Gönlünüzü ferah tutunuz. "Bu da geçer ya Hû" derler. Bazan deler de geçer, ama yaması kendindendir.

"Hicrânımı kimseye demedim ellere yarar diye

Vermedim gönlümü sevgilim arar diye

Açtığın yârelere, ellerin şifâ verir

Sardırmadım ellere yar gelir sarar diye."

Mihnet ve elem benî âdemin bâtınını tasfiye eder. Zât ile arasındaki en kalın perdeleri yırtar atar.

Sâlik okumakla, sohbetle ilim ve idrâk sahibi olur, fehmi artar; fakat terfî ve derecelerinin yükselmesi için zikir lazımdır. Cenâb-ı Hak ve Tekaddes Hazretleri "Beni zikr edin ki ben de sizi zikredeyim." buyuruyor. Sülûkün sonlarında da zikir, zâkir, mezkûr birleşecektir. Şimdi yazmakta olduğum bir notu da son olarak ilâve edeyim:

"Bu dünyâ mihnet temeli üzerine kurulmuş bir ev değildir.

Başı ve sonu olmayan bir zevk ve aşk âlemidir. "

Cenâb-ı Hakka emânet ol, gözlerinden öperim.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

4. MEKTUP

10/8/1961

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Sevgili kardeşim!

Bu sefer sizi biraz üzüntülü hissettim. İstek peşinde koşan gönüller daldan dala konan, sıçrayan serçe kuşları gibi heyecanlı olurlar. Maddî ve manevî vazifesini yapanların huzûr içinde Hakk'ın tecelliyâtına, lütuf ve inâyetlerine muntâzir olması gerekir. Eğer beklemediğimiz nafoş bir şey olursa, hemen Fâil-i Hakîkî'yi düşünüp rahatâ varmalıdır. Her an, herke- se Hakk'ın yeni şu- ûnatları vardır. Denizin dalgasız olması imkânsızdır. Dalga hareket demektir. Hareket ise yeni bir zuhûra delâlet eder. Yeni bir zuhûr ise muhabbetten ileri gelir. Bal geldiği zaman nasıl sevinirsek, kinin⁹ geldiği zaman da sevinelim, yemesi acıdır ama şifâ vardır.

Zuhûrâtınız terakki yolunda, iki kişinin yardımından bahse- diyorsunuz.¹⁰ Tavuklar veled, yani vakti gelince yumurtlama kudretine sahip hayvanlardır. Onları muhasaraya almışsınız, iyidir. Yalnız baş olan bu kimselerin mânevî şekilleri dikkate şayândır. Reşat Bey'in tuttuğu balığa gelince, bu ufak bir canavara benziyor; kala kala iki dişi kalmış, onların da sökülmesi büsbütün zararsız hale gelmesi demektir; parçala- nıp yenmesi ise daha iyi olurdu.

Deniz deyince hatırıma bir "Hep", bir "Bütün" gelir. Karadeniz, Akde- niz, Şimal denizi v.s. hep aynı sudur; ama bulundukları yere göre isim alırlar. Donarsa buz olur, kaynarsa buhar denir; yağarsa yağmur, dolu, çiselerse kırığı, şebnem, sulu sepken olur; üzümde kavunda, karpuzda, ispanakta hep odur. Aşıkın kalbindeki denize aşk denizi, âriflerde ilim denizi, zalimlerde kahr ve azap denizi, kâfirlerde inkâr denizi, denize varmayan sulara ise dere, çay, ırmak, nehir derler. Akmazsa göl olur, kokarsa çiçek olur. Velhâsıl *"ve mine'l-mâi külle şey'in hay"* (Her şey sudan hayat bulur)¹⁰ demektir. Yalnız unutmadan söyleyelim, size yar- dımı dokunan bu iki arkadaşın gönüllerini al. Mesela bir kahve pişirip ikrâm edersin. Bir sigara veyâ sevdikleri ufak bir hediye onları sözden ziyâde harekete getirir. Süheyl Bey'in dikkat tavsiyesi de, onların be- ğenmeyecekleri bir hareketiniz var demektir. Çok konuşmayın, ağır ve mütebessim olun, askerlerin sert ve âni bir hürmet halleri vardır, ama öyle olun. Âmirlerin hoşuna öyle bir ciddilik daha iyi tesir eder. Âmirler memurlarının sık sık işten ayrılmalarını hoş görmezler. Cümlenize selam eder, gözlerinizden öperim yavrum, refikanızın, kızınızın, hele o Reşat Bey yok mu onun gözlerini gölgeleyen kirpiklerinden öperim. Şimdi gele- lim sohbet-i cânâna:

"Keşke benim sevdiğimi sevse kamu halk-ı cihan

Gece gündüz sözüümüz kıssa-i cânân olur."

Size bin küsur sene evvel fahr-ı âlem Efendimizin seher vakti tenef- füs ettikleri havayı gönderiyorum. O nefes ki bülbüller ötme nefhalarını o nefesten alırlar. Bütün çiçekler kokularını o nefesten alırlar. Ağaçlar tah- ta olur, fakat tahta cinsinden bir de "ney" vardır ki ondan inleyen de o nefestir. Mâdenî teller o nefese uymak, o cümbüşe lâayık olmak için ihtizâz eder dururlar.

O nefes rûhları sûretin şekillerinden kurtarıp öze, makâm-ı ehâdiyete çeker. Aşıkların göz yaşları o nefesin gelmekte olduğunun müjdecisidir.

O nefes dervişlere füyûzât ve fütûhât va'd eder. Değil insanlar, bütün mevcudât hayatı o nefeste bulur. Gökte yıldızlar, ay, güneş o mukaddes nefesin âlem üzerindeki an be an tesirini el pençe divan ve kemâl-i ta'zîm ile seyrederler. Bu sırrı anlayanları da tebrik ederler.

Cenâb-ı Hakk'ın esmâü'l-hüsnâsından birisi de "Ya Sabûr"dur. Cenâb-ı Allah sabredenlerle beraberdir. Zamânı gelince sabır penceresinden Vech-i dîdârı temâşa edebileceksiniz inşaallâh-u Teâlâ. Zirâ size o ismi¹² veren, baba ağzından ilhâm tarîkiyle âleme her şey verendir. Âlem kurulduğundan beri peşrevler başlamış olup fahr-ı kâinât Efendimizin teşriflerinden sonra da büyük fasıl başlamıştır. Lüzûmsuz gibi olan âletler ve insanlar da bu koroda mevki almışlardır. Mü'min, kâfir bu meclise dahildir. Fakat âşıklar bu cümbüşte dönerler, ârifler de bir kenarda göz kulak kesilmiş dinlerler. Zevk ve neş'e onlardadır. Mâlum ya bu iş göz ve kulak işidir. Bu uzun fasılları Cenâb-ı Hakk, sevgilisi için kurmuştur. Sevgilisini sevenler için hazırlamıştır, halk buyurmuştur. Sevgililer de bu cümbüşü dinlerler. Dinlerler ve can teline değdiği bir zamanda da kısa bir "ah!" çekip kalıbı dinlendirirler... Vesselâm.

M. Nusret Dede

5. MEKTUP

27/12/1961

Huzûr-u birâderlerine

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Ey âşık-ı Hak! Ey tâlib-i Vücûd-ı Mutlak!

Mektubunuz geldi. Mektub, kitap nedir? Yazanın hüviyetidir. Siz eserinizde, yazınızda gizlisiniz. Veyahut gönlümüzde iken karşımıza geldiğiniz yazınızla âşikâr oldunuz. Bir ricâamız olup olmadığını anlamak istemeniz de fakiri söyletmeye kâfi geldi. Evet kardeşim, kâfi geldi. Sabri isimliler kazâya, belâya, mihnete, zulme her şeye sabır etmelidir. Ama aşk ve ilim husûsunda sabır olmaz hamle lâzım. Durgun sular kokar, hareket ister tâ ki denize mülâki olup antiseptik oluncaya kadar. Nitekim aradınız, bir dert ortağı buldunuz. Bizim de memelerimiz ağrımaya başlamıştı. Süt annelik yapacak bir yavru arıyorduk. Genç irisi bir yavru azmanı ihsan etti Cenâb-ı Hak, fakat mesele nereye gelecek bak!

Kur'ân-ı Kerîm Hakk'ın kelâmı, bize nâzil oldu. Cenâb-ı Hak onda gizlidir. Aynı zamanda onda âşikârdır da. Hattâ çok yakın, çok âşikâr olduğu için onu göremiyoruz. Beş on metre ileriden gördüğümüz parmağımızı veyâ kâlemimizi tam göz bebeğini örtecek kadar yaklaştırırsak görmez oluruz.

İnsân-ı kâmiller de birer Kur'ân-ı nâtık, yani konuşan Kur'ân olduklarına göre, Cenâb-ı Hak onlardan da görülebilir. Fakat sûrete bakarsanız,

o da bizim gibi herhangi bir insan dersiniz. Böyle düşünülünce, hemen Hak onlarda gizlenir. Mektupları saklamak gibi iyi bir âdetiniz olduğunu bildiğim için, biz göçtükten sonra da her dem taze, çiçeği burnunda ve her sofrada ortaya konup da kendisinden bıkmayan ekmek gibi özlü zannettiğimiz yazılarla kârşınıza arz-ı endam ediyorum.¹³

Bizler âciz, fakîr, alîl kullarız. Kavun, karpuz gibi nereye iterlerse oraya gider, nereye de çekerlerse geliriz. Cenâb-ı Hak bize lâzım olan şeyleri istemeden verdiği için pek istemeye dilimiz varmıyor, gönülden geçirdiğimiz zuhûr ediveriyor. Fakat kul olduğumuz için istemek de lâzım, sonra kibirli derler. Biz de “Yâ Rabbe'l-âle- mîn! Bizi sevenleri sen de sev, bize gönül bağlayanları mahrum bırakma; sen cümlemize selâmet, saâdet, sıhhat ve idrâk yani seziş kabiliyeti ihsan eyle; ilim ve fehîm lutfeyle ve daima bu altıncı his artsın, yükselsin, genişlesin *yâ erhamerrâhimîn!* diyoruz. Siz de ağlamayın, göz yaşlarınızı silin; “*amin yâ Rabbe'l-âlemîn bihürmeti seyyidi'l-mürselîn*” dedikten sonra gözlerini sil. Yengenizin çok selamları var. Diğer avene ellerinizden öper, fakir de yaşlı gözlerinizden öperiz.

el-Fakîr,

M.

Nusret.

6. MEKTUP

Sevgili kardeşim, nûr-u aynım Sabri Bey,

Bir arkadaşınız geldi, selâm getirdi. Neş'em arttı. Allah râzı olsun. O tenha, kimsesiz illerde nasılsınız, iyi misiniz? Malum ya her olay Hak'tandır. Sizin çoluk çocukla bulamadığınız huzûr, terakkiniz için muhtaç olduğunuz çileler ve yalnızlıklar böyle tecellî gösterdi.¹⁴ Tebâreke Sûresi'nde her gün okuduğumuz veçhile “*Ahsenü amelâ...*”¹⁵ yani “en iyi hareket ve iş olarak Hakk'ın istediğini tercih ediniz” ma'nâsı ile tefsir ettiğimiz bu ayet-i şerîfe mûcibince hareketinizden Hak razı olacak ve siz de Hak'tan razı olacaksınız. Gerçi sıkıntılı devreler gelip geçmektedir. Ama av avlamasını bilmeli. Denize olta hazırlanır, atılır; ama gelen balığın cinsi bilinmez. Oltayı boş atarsanız boş çıkar, ekmeği çiğneyip iğnenin ucuna bağlarsanız, denizin suyu o yemi dağıtır; topu topu beş dakika sonra bir şey kalmaz. Siz de yukarıdan, niçin balık vurmuyor dersiniz.

Mevlâ size ev verdi, çalışmaktan yorulunuz. Sefere gönderdi, bir ay çok geldi dediniz. Arızalar yıldır, rahat edemediniz. Bu defa daha yakınlarda, birkaç aylık evden uzaklarda, zikrine neş'eniz artsın diye lüzumu olan sevgi alametlerini gösterdi. Siz yanınıza misafir çağırarak onların neş'esine hizmet ettiniz. Rüyalarınızda sizi oyalayan manevî keyfiyetler kemâlê ulaşmak için lazım olandan ziyade, aklî seyahatler, meslekî hallerdir. Fakat insan melekten de üstündür. Namaz kılmanız iyi ise de ya başı yok, ya sonu yok. Kur'ân-ı Kerîm okumak güzel. Sûre ve ayet-i şerîfleri tamam olursa çok iyidir. Yalnızlıktan korkma; onda peygamber-

lik ve evliyâ neş'esi vardır; insan ne kazanırsa yalnız iken kazanır. Misâfirlikten zevk aramaya kalkışma. Yarın bir gün ölmeden evvel ölme zevkine alışmalı. Allah'a âit ne düşünürsen düşün. "*Fefirru ilallah*"¹⁶ demişlerdir. Yani "*Allah'a fîrar ediniz*"

Yedi iklim dört bucak hep Allah'ın vahdetini söyler; içinde bulunduğun hâlâtı bırakıp başka hâlât arama. "Yar ile tenhâ ne güzeldir ne güzel" sarkısını söyle, dinle ve ağla, gönlün ferahlar. Haydi yavrum bu bir fırsattır. Fırsatı ganimet bil rahat ve huzûra kavuş. Kendine üzüntü mevzuu yapma.

el-Fakîr,

M. Nusret

7. MEKTUP

Esselâmü aleyküm ve rahmetullah Sabri Bey,

Bugün Ramazân-ı şerifin ikisi. Ulunay Konya'da. Milliyet Gazetesi'nde "Dinin Türk Milletine Etkisi Nedir?" diye bir sual sordu. Fakir ona cevap hazırlıyordum. Sizin mektubunuz ve sıhhat haberiniz gelince sevindik. Yazılar daktilo ile olacak, inşallah berâber yazarız.

Burada lodos çok şiddetlendi, hep sizi düşünüyoruz. Mevlâm selâmetler eylesin, amin... Belki Ramazan'ın 10'undan sonra hemen gelebilirsiniz. Bilirsiniz ki çok defâlar biz de Karadenizin ayandon fırtınası ile karşılaştık. Teknenin küçüklüğü, denizin açıklığı, lodosun şiddeti hakikaten güç ve tahammülfersâ bir şey. Sizden sonra bir kandil günü idi, galiba Berat kandili. Bahriye Hanım ihtiyar hanımla beraber bize geldiler. Denizde çalışanları Rabbimiz karadakinden çok sever; inşallah siz de bu sevgililer arasındasınız.

Geçen gün ihvâna anlattığım bir hikâye aklıma geldi. İmâm-ı Hasan bir meclis kurmuş. Bir mesele üzerinde Hazreti Ali'nin haklı hareketini haksız bulanlara karşı müdafaaya geçmiş. Nihayet karar verilmiş: "En bîtaraf hakem, dağlarda gezen Mecnûn'dur. Çağırıp onun hakemliğine müracaat edelim." demişler. Çağırılmışlar; derinden derine meseleyi ona açmışlar. Anlatmışlar, karar bekliyorlar. Mecnûn etrafına bakınmış: "Vallahi demiş, bu meselede Leylâ haklıdır.". Gülmekten katıldım. O hep Leylâ'sı ile meşgul imiş. Hep alışverişi Leylâ'sı ile. Aşıklar böyledir yavrum. Bir an gelmiş, âşık "Vallahi bu gamhâne bir ahhh etmeğe değmez." demiş. Hazreti Mevlânâ, "Hayvan otla semirir, insan da yüceliğini anlarsa gelişir." demiş. Tanrı, velîlerini arza göndermekle, kullarına olan sevgisini ispat etmiş ve rahmetini yaydırmıştır. Bir meclise bir Bektâşî'yi davet etmişler, bakmışlar ki gömleği kirli. Birisi demiş ki: "Yahu şu gömleğini bir yıkasana". Cevap vermiş: "Yıkıyorum yine kirleniyor." Öteki "Yine yıka" demiş. Bektaşî de "Yine kirlenecek" demiş. Öteki "yine yıka" deyince, "E birader! Biz bu âleme boyuna gömlek yıkamaya gelmedik ya, yapacak başka işlerimiz de var" demiş.

Hakikaten bu âleme biz de boyuna denizde gezmeğe gelmedik; yiyip içmeğe, yatıp kalkmağa gelmedik. Bu âlemde bir de huzûr ve aşk neş'esi var; onu tatmadıktan, ona devam edip sevmeyi, sevmeyi öğrenmedikten sonra dünyânın ne kıymeti var, değil mi yavrum? Her sıkıntının bir ferahlaması, her gecenin bir gündüzü vardır. Elhamdülillah, bu âleme mahsus olan her şeye, çoluk çocuğa mâliksin. Gönlünü geniş tut bizi de orada göreceksin; biz de sizleri gönlümüzde görmeğe alışıyoruz. Gözlerinden öperim. Divânlarımızın, validenin ve diğer hane halkının selamları vardır.

el-Fakîr,
M. Nusret

8. MEKTUP

Esselâmu aleykum ve rahmetullah Sabri Bey, yavrum!

Yâhu, bu seferki zuhûrâtlara ne oldu? Askerden dayak yiyorsun, bir iş yapayım diyorsun, ama çok büyük zorluklar ile yapıyorsun. Neyse ki Hz. Muhammed'e sarılmanız çok iyi. Kendini aynada görmek iyi, ama daha vakti var. Şimdi benlik alâmeti. Sıra ile Bahriye Hanım'ın namaz kılması çok iyi.

Ayın beşi cuma ve kabul günümüzdü. Kalabalık çoktu, ilâhiler ve sohbetler çok iyi idi. Gündüzki toplantıya Bahriye Hanım da gelmişti. Akşam yabancılar da vardı. Aşureler yendi bugün pazartesi. Gazetede bizim yazı çıkmadı. Çok iyi oldu; kimisi açık yazıyorsun sırlar fâş oluyor diyor, kimisi de kapalı oluyor anlayamıyoruz diyor. Orada birkaç yazı vardı, nedense yazmamışlar. Memnunum, mevzu bulmak da mesele oldu zaten. Çok şükür sıhhatteyiz. Belki eğlenirsin diye müsvedde bir iki yazı vardı, onları gönderiyorum. **Şimdi Necdet'le konuşuyoruz, onun da çok selamları var,** hanımın da çocukların da. Elektrikçi Ali'den mektup aldım; iki iskele arasında çalışıyormuş. Tamir zamanını bekliyor. Eve haber vermememi söylüyor. Ben de sitem yaptım. Himâyesiz gemilere düştü. Sabri Bey'in gemisine tenezzül etmedi de onun için sıkılıyor dedim. Hasretle gözlerinden öperim, sevgili yavrum.

el-Fakîr
M. Nusret

9. MEKTUP

Esselâmu aleykum ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Sabri Bey yavrum!

Şimdi bizim yazıları Yeni İstanbul Gazetesi yazıyor. Aynı pazartesi günleri. Milliyet Gazetesi solcu, dini az, Halk Partisi taraftarı imiş. Gazete müdürü bizim yazıları istemedi. Ulunay¹⁷ çok mütessir olmuş, üzülmüş. Sonra Yeni İstanbul ile anlaşmış, bizim yazıları memnuniyetle kabul edi-

yorlar.¹⁸ Kaç gündür gelen misafirler, mektuplar, yazılar başımı döndürdü. Bugün yine misafirler vardı. Bizim evrakın bulunduğu odada namaz kılıyorlardı. Hemen kitabın arasındaki yapraklardan acele sana bugün şu mektubla cevabımı yetiştireyim dedim, kusura bakma. Sizlerden sonra havalar düzeldi, ısındı. Perşembe günü Nevzat'larda idik, hastalanmıştı. Cumartesi Kasımpaşa'da bir hacı namzedi vardı, onlarda idik. Pazartesi günü bizim hemşirede idik binaenaleyh çok gelenler geri dönmüşler.

Şimdi sana az kelime ile çok konuşma yapayım:

“Eğer bir tek nefes aldım sa sensiz

Huzurunda şermsârım¹⁹ efendim.”

“Bağban²⁰ bir gül için bin hâra²¹ hizmetkâr

Ateş kesilir geçse sabâ güdenimizden.”

“Bende Mecnûn'dan füzun²² âşıklık istidadı var

Âşık-ı sâdık benim, Mecnûn'un ancak adı var.

Şeb-i Yeldâ'da²³ uzar fecre kadar kıssa-i aşk

Ta ki Mecnûn bitirir nutkunu Leylâ başlar.”

Cümleten selamlar, gözlerinden öperim.

M. Nusret Tura.

10. MEKTUP

Merhaba Sabri ve Kadem Bey evlatlarım!

Ve aleyküümüsselâm ve rahmetullahi ve berekâtühü.

Mektubunuz dün akşam saat 5'e yakın elime geçti. Bu sabah cevaba başladım. Kandil-i şerîflerinizi tebrik ederim. Bu kandil-i şerîfte rûhunuz da mi'râç yapabildiyse ne mutlu! Yoksa ortada tebrik edilecek bir şey yok. Sene-i devriye geldi geçti. İnsan doğdu, birkaç zaman yaşadı, öldü. Yine bir şey yok.

Dünyâ döndü döndü ateş bir halde iken soğudu. Hayat başladı, âlem birbirine girdi yine bir şey yok. Zâtî gözle kendi cemâlini görüp, Zâtî kulakla gizli sözleri işitmek, rûh ile âlemleri ihâta etmek keyfiyetine erenlere ne mutlu!

Şükür ki her ikiniz de varlık binasının üst katına çıkmışsınız. Alt katları üsttten idâre eden, aydınlatanı, konuşanı görmüşsünüz. Yalnız üst

katta helâ yoktur, bu binâda. Kadem²⁴ Bey'in radyoda Kur'ân-ı Kerîm sesi duyması güzel, fakat kardeşinin duymaması ise o kadar da garip bir hissizlik. Zelzele yüksek bir zuhûrâtıdır. Kimi tarafı yıkar, kimi tarafı ise âbâd olarak bırakır. Haline terk eyler. Yıkılan yerleri imar ve tâmir bir kabil olsa...

Rabb-ı Teâlâ'nın on iki yaşındaki çocuk şeklinde tecellî etmesi rabîta-nın zayıflığına delâlet eder. Hayâlî fikirleri bırakmalı, kuruntu olmamalı. Cenâb-ı Allah çocukları sever, ama babaları daha çok sever. Kadem Bey'in gittiği yolu takip etmedin, köpeklerle karşılaştın. Köpeklerin gittiği yoldan gitmemeli. Sen insansın, olgun insanlara dâhil oldun. Demek Ka-dem Bey'in hayâlinde başka kimse var, düşünce var, şeytan var.

Teşbihi, dersi de az yapıyor. Bacağını kaptırması bunları anlatıyor.

Fakir artık gazeteye yazıları kestim.²⁵ Size son mi'râç hakkındaki bir yazıyı gönderiyorum. Gözlerinden öperim. Birkaç defa Bahriye Hanım'la buluştuk. Güzel seyahatler, muvaffakiyetler dilerim evlâdım. Hane halkı-nın da selamları vardır.

el-Fakîr,

M. Nusret
Tura

11. MEKTUP

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Aziz Kardeşim!

Zuhûrâtlarınız geldi. Sıhhat haberinize memnunum. Cümlemiz de cümlelizin kandil-i şerifinizi tebrik ederiz. Zuhuratlarınızdan anlaşıldığına göre, hedefe varılacak bir yol üzerinde değilsiniz. Mesela: Denizden balık çıkar. Başka bir şey oldu mu tahayyülât ve nefsâniyetin galebesi demektir. Filvaki bütün mevcûdât insana musahhar olmuşlardır, yani insan on-ları sihirlemiştir. Peki bu nasıl olmuş? Çünkü Cenâb-ı Hak habîbine yani Âdem cinsine ve dolayısıyla Âdemin en şerefli olan Resûlullah Efendi-mize "Kâinatı senin için seni de kendim için yarattım." buyurmuşlar. Hakk'a en yakın olana nisbeten uzak olanlar gayri tabii farkında olmadan hürmet ederler saygı duyarlar. Çünkü onlarda Hakk'ın nûru vardır. Bu yüzden o nûru taşıyanlara daha doğrusu sîmâsında ve sözlerinde o nûrun lem'aları olanlara dûn mertebedekiler müsahhar olmuşlardır. Çocukların büyüdükçe Hak'tan uzaklaştıkları gibi, çok ihtiyarların da Hakk'a yaklaşmaları kendilerine olan sevgiyi artırır. Balıklar da insana musahhardırlar, vahşi hayvanlar da. Fakat insanlar vahşilere iltifat etmemelidir.

Bir velîye demişler; "Falanca zat uçuyor". Cevap almışlar; "Sinekler de kuşlar da uçar." "Filan zât bir anda Bağdat'a gidiyor demişler". Cevap: "Şeytan da göz açıp kapayıncaya kadar maşrıktan mağribe gider." demiş, sonra izah etmiş: "İnsan, meleklerden de yüksektir. Ma'rifet, hiç bir kerâmete iltifat etmeden halk arasına karışıp sûrette onlarla arkadaşlık edip, evlenip, yiyecek, içecek mâneden de Hak'la beraber olmaktır."

Dervişlikten maksad; Cenâb-ı Hak bizi sevdi, halk etti ve hâlen bizimle beraberdir ve biz de O'nun sevgisine mukabele ediyormuşuz gibi zikir ve tesbihle O'nda fânî olmaya çalışmaktır. O bize kendi varlığından, hazînesinden ne lütuf ederse, teşekkürle ve secdelerle kabul edeceğiz. Hak'ta fânî olmak yolunda bulunanlar herhangi bir hayâle kapılmamalıdır. Uyur uyanık hâlât ekseriya tahayyüldür. Meselenin özü râbıtada kaybolmaktır. Pervânenin ateşte ğaib olması gibi. Biz üç er idik; ikisi intikal etti, biri kaldı. Zaten kâinat bir üzerine duruyor ve O'nun üzerine devir ediyor.

Bize yarayan zuhûratlar ise daha başka. Sakın iyi ya da fenâ diye seçmeyiniz. Ummadığınız sizi terfi ettirir. Manidar bir husus daha var. Efendi babamızın tesbihten sonra iki tarafa tükür demesi şu demektir: lââyıkı ile, yani tam râbıta ile, şevk ile, aşk ile yapılan zikirlerden sonra tükürük yutulur; çünkü nûrludur. Eğer gönülde ve kıblede ağyâr ve masiva varsa ki bunlar maddi ve manevî perdelerdir, o zaman tükürük vücuda karışmasın diye sağ ve sola tükürülür; çünkü artık o yılan zehiri gibi olmuştur. İşte buna işarettir.

Şimdi size deftere geçilmek üzere ve yıllarca sonra idrak edebileceğiniz bir yazı gönderiyorum. Cenâb-ı Hak feyizler ihsan buyursun cümlemize. Reşat Bey'in gözlerinden öperim. Yavrularıma selamlar, size de muvaffakiyetler, sabırlar, cezbeler temenni eylerim sevgili kardeşim.

el Fakîr,

M.Nusret Tura

12. MEKTUP

1/3/1962

Esselâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berakâtühü,

Sevgili kardeşim!

26'sında Fransızların bir damgası var mektubunuzda, buraya 28'inde geldi. Hayret ettim. Gazetede okumuştum; İstanbul'dan uçakla gönderilen bir mektup ise Ankara'ya 10 günde gitmiş!

Mecnun Leylâ'ya mektup yazacak olmuş; kâlemi eline almış, düşünmüş düşünmüş ve nihayet "ismin ağzımda, sevgin gönlümde, hayâlin gözümde" demiş. "Öyle ise ne yazayım?" demiş, yazdığını yırtmış atmış. Sizin evdekiler de öyle yapmışlardır. Üzülme elbet cevap gelir.

Fakir de özlü cevap yazayım diye perşembe günü sahura saat 2'de kalktım, bir çay yaptım; içerken de sizi karşıma aldım. Zuhûrâtlarınız için diyorum ki: Refîkanız demek, nefsiniz demek; yatması demek vaktin gece olması demek; çünkü gece yatılır. Gece demek sıkıntı, gündüze nazaran karanlık demektir. Baldız demek, sizin nefsinizle arkadaşlık eden, selâmını aldığınız verdiğiniz kaptan bey demektir. Şu halde bir müddet daha seferinizin uzaması demektir. Gelelim menekşeye. Bizim arkadaşımıza "Acemce bilir misin?" demişler. "Evet" demiş. "Bize Acemce bir şey söyler misin?" demişler "Kâfir soğan kat kat uruba giyerest,

mor menekşe boynunu bükmüş dururest" demiş. "Peki hocam bu Türkçe oldu, Acemceliği nerede?" demişler. "Görmüyor musun sonundaki "est"leri" demiş. Hakikaten Farsçada "est", Türkçede "dir" manâsına gelir. Demek ki sonunda Farsça bir kelime olsa, bütün cümle Farsça sayılıyor. Biz Türküz, fakat hayatımızın içinde. Arapça bir kelime öğrensek de söylesek, bize Arap diyorlar. Efendimizin bir kölesi varmış, Zeyd. Bir gece efendimizle sohbet, zikirde, namazda bulunmuşlar, yatmışlar. "Nasılsın Zeyd? Sabahı nasıl ettin?" deyince efendimiz, Zeyd de "Emseytu kürdiyyen ve asbahtu arabıyyen" demiş. Yani akşamdan Kürt idim, Arap olarak sabahladım demek süreriyle, Efendimize intibak derecesini anlatmış. Menekşe anlatırken bak nerelere geldik, nerelere gideceğiz.

Mâdeniyât, kâinâtın ilk ana mertebesidir. Onun kemâli camilerde taş olur, altın, gümüş ziynet olup vücuda takılır. Tuz olur, doğrudan vücuda girer. Nebatâtın kemâli meyve ve sebzelerde insana gıda olur. Kokusuz otlar ve çiçekler hayvanlara yarar. Pis kokuluların yüzüne bakan olmaz, koparıp atarlar. İnsanlar da öyle değil midir? Kimisinin vücudunun varlığı ile yokluğu müsavidir. Kiminin de vücudu zararlıdır. Fakat bu âlemde bir vazifesi vardır. Bir kâmil insana hizmeti dokunacaktır. Bir de kokusu güzel çiçekler yok mu? İşte saltanat onlarındır. Elde, vazoda, göğüste daima insanın karşısındadırlar. Hele kokulan! Bir nefeste insanın ruhuna kadar yükselip gönülleri istila ederler. Hele o menekşe, karanfil, leylak, zambak ve nihayet gül. Yazılarımızın içerisinde böyle bir manâyı taşıyan satırları görmüşsünüz, fakat lüzumu kadar kıymet verip koklamamışsınız. Papatyaya gelince bunların da kokusu azdır. Manzara itibariyle ortada güneşin sarı şuaı tulu' ve gurup zamanına mahsus bir renktir. Etrafında kendi tabirleriyle bir duruşu vardır ki niyazda ve Rabbin emirlerine amade dururlar. Papatya bir taraftan da sabahlara kadar ibâdetle yanan aşıkların, sararmış rengini gösterir. Gelelim ramazân-ı şerife. Namaz mü'minin mi'râcıdır. Yani kullar yükselerek Hakk'a misafir olurlar. Oruçta ise Hak kullarına misafir gelir. Onun teşrifi için midemizin abur cubur şeylerle dolu olmaması lazımdır; idrâk kösemizin, gönül evimizin de herhangi bir düşünceden temiz olması lazımdır ki dost misafir gelsin, yoksa gelmez. Hem ramazan, hem zikir, hem gurbet, hem mahrûmiyet halinizi göz önünde tutarak Cenab-ı Hakk'a yalvarıyorum: "Ya Rabbe'l âlemin! Senin Sabûr ism-i şerîfini taşıyan Sabri kuluna da uğra, ona misafir ol. Oruçludur sabreder, gurbettedir sabreder, denizde dalgalarla boğuşur sabreder; sende, senin muhabbetinden ve sana giden yoldan bahseden yazılarımızı makineye çekmek²⁶ için gece gündüz emek sarf eder, yine sabreder. Böyle bir kulunu, böyle bir arkadaşımı mahrum bırakma; ona akıl ver, fehim ver, idrâkini artır, dersini artır, geçmiş günahlarımızı af eyle. Biz denâ, sende atâ Bizleri sana lâıyk bir kul, habîbine lâıyk bir ümmet eyle, ey benim ve âlemlerin büyük Allah'ımız."

Âmin.

Elhamdülillah cümlemiz sıhhatteyiz. Sizler için de selâmet niyâz eyleyiz. Gözlerinizden öper, arkadaşlarınca selamlar. Yengeniz de çok selam eyleyler. Küçükler ellerinizden öperler efendim.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

13. MEKTUP

Gözümün nuru Sabri Bey,

Esselâmu aleyküm ve rahmetullahi ve berekâtühü,

Gıyâben fakîri Hak erenlerle tanıştırdığınıza memnun oldum. Nedense Cenâb-ı Hak ve Tekaddes hazretleri fakîri gizliyorlar. Hiç kimse ile muarefeye müsaade edilmiyor. Yanımıza mahremlerin tenezzülen teşriflerini kâfi görüyorlar.

Zuhûrâtınızı dikkatle okudum. Ufak bir kabahatiniz olmuş, sendelemişsiniz. Malum ya, kedi nankör bir hayvandır. Fare gibi mağrurdur. Nankör demek veli-i nimetinin lütûflarını küçümsemek, hatta inkâr etmek demektir. Peygamber Efendimizi de küçümsenmişlerdi. "O da bizim gibi yiyen, içen, çiftleşen bir insandır." demişlerdi. Efendimiz de zaten bunu inkâr etmiyordu. "Evet ,ben de sizin gibi bir ben-î beşerim. Yalnız bize Cenâb-ı Allah melek göndererek emirler veriyor. Farkımız bu kadar" buyuruyorlar. Efendimizin tuttuğu ışık üzerinde yürüyen velîler de gönülden gelen vâridât-ı İlâhî kaynağından âb-ı hayat dağıtırlar. Esasen hiç kimseyi hor ve hâkir görmemeli. Cenâb-ı Hak kiminden cemâlini, kiminden celâlini gösterir. Ârifler bunu görür, geçer. Sohbet, idrâk nimeti, olgunluklar, feyizler; cemâl sahihlerinin gözünden, elinden, sözünden dağılır.

("Resil" ile "Cibazol" ismindeki ilaçları isteyen ve fakire telkin eden hanım geldi, fiyatlarını soruyor. Bildirirseniz parasını ondan tahsil edelim).²⁷

Fakir, bu perşembe yine hastahaneye gittim. Öğleden sonra üçe kadar çile doldurdum. Sonda soktular, ilaç şırınga ederek taşları mesânenin ağzına getirdiler, ikinci bir ilaçla taşları parçalamayı tecrübe ettiler. Taşı dağıtan o ilaç idrar yollarımızı bir saat yaktı kavurdu. Şimdi taş kamışın tam ortasında. Saat üçbuçukta eve gelebildim. Hepsi merakta idi. Mürşide Hanım, iffet hanım, Zekiye Hanım bekliyorlardı. Onlar da hep hasta idiler. Cenâb-ı Hak kelam-ı şerîfinde en büyük belaları önce peygamberlerine, sırası ile hafifleşerek velîlerine, âşıklarına, sâdıklarına... verirmiş diyerek, sevgililerden olduklarını onlara tebşîr eyledim.

Bize ve sizlere gelecek illetlerin tahfifi temennisiyle huzûr içinde halimize şükür etmekteyim. Çok çok selamlar. Reşat Bey'in de gözlerinden öperim. "Pâdişâhın atı bana güldü" gibi olmasın; her görüştüğünüz ârifin gönlünden bir ders ve himmet almağa bakın.

el-Fakîr,

M. Nusret

14. MEKTUP

18/8/1962

İki gözüm Sabri ve Reşat Beyler,

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü,

Mâlum ya, göz ikidir. Ama görme keyfiyeti birdir. Aynı şeyi iki göz görür; ama gören nurdur, görünen de nurdur; alışveriş olsun diye çoğalmıştır.

Görme ve idrâk etme nûru Hak'tan gönüle, beyne, beyinden gözlere gelir ve gider. İki gün evvel bizim hanımla görüşüyorduk. Sabri Bey'den mektup gelmedi, seferde aksaklık mı var derken; hanım, çocuğun imtihanı olduğundan, İskenderun'dan yine bir tren yolculuğu ihtimalinden bahsetti. Fakir de gemi ufak, hava sıcak, çok rahatsız olacaklar keşke gitmeseydiler diye düşünüyordum. Öyle ya hava sıcak olunca sizinkiler denize gidip serinlemek isteyecekler. Halbuki "ma'sukaya mestûrelik yakışır" diye bir söz vardır.

Ma'sûk-u hakîkî kâmil ve ârif kimselerde gizlenmiştir. Onlar da halk içinde gizlidir. Definelerin toprak altında oldukları gibi kadınlar da Hazreti Allah'ın hâlikîyet sıfatına mazhardırlar. Gizlenmeleri lazımdır. Resûlullah efendimiz Hristiyanlara benzememek için ezan tarzını, namaz vakitlerini hususî ayarlamış. Her hususta onlara benzememek lazım. Onlar içki mi içiyor, biz de çay, kahve, meşrubat içeriz. Onlar dünyâ ilmine mi çalışıyor, biz de sûretin îcablarını yaptıktan sonra manâ ilmine çalışırız.

İnsanın aklına her şey gelir. Uсталık bunun Hak'tan mı nefisten mi geldiğini anlamaktır. Nefis kendini mazur göstermek için sebebler îcat eder. Dertler ve bu dertlere derman yolları gösterir. Dervişler bin sebebi bir sebebe, bin derdi bir derde indirirler. O da Hak muhabbeti. O'ndan uzaklaşmamak için bir tek sebep nefisle mücâdele. Ârif olanlar bu vesveselerle karşılaşınca gönüle girerler, dosta danışır, şerîat ölçüsüne uygun mudur değil midir, düşünürler.

Çok hastalar bilirim, sıhhatine dokunan ve hattâ ölümüne sebep olan yemeği nasıl ihtirasla yerler. Ecelleri geldiği zaman koşa koşa gezmeğe giderler. Tayyare, vapur kazalarında ölenlerin ve hatta Efendi babamızın Mısır seyahati ibret alınacak şeylerdir.²⁸ Sizler can ve gönülden bu seyahati istediniz ve yoruldunuz. Hatta Zeynel kaptandan daha da geç kalktığınızı öğrendim. Fakat bu seyahati biz istememiştik. Kulun arzusu Hakk'ın arzusuna paralel olursa o iş husûl bulur. Çok sevinmeniz icab eden bir nokta var. Cenâb-ı Hakk'ın böyle bir sevgi tarzına, terbiye şekline, irade-i ilahiyenin tecellisine bir sahne oldunuz. Herkes bu sûretle terbiye şekline mazhar olamaz. Sevgili kulum dedikleri kimselere bu bir maiyettir. Muvaffakiyetlerin neticesi hayırlı değilse, sevgili nasib etmez. Ateşin ortasında bulunduğunuza dair zuhûrâtınızı hatırladınız mı? Şükür ki orada yalnızdınız, hanımınız yoktu. Firavun'un ateşine atılan İbrahim peygamber gibi idiniz. Hak erenler yakmayacak başka. Bu seyahat hususunda işkenceler bir ateşti. Nefsin ateşi idi, geçti gitti.

İnşallah bundan sonra bir mum gibi etrafa nur saçan bir çerağ olursunuz da herkes aydınlanır. Şimdi tersine olarak benliğiniz ateş ortasında kaldı. Bu da geçer ya Hû!

İlaçlara gelince, alâkanıza teşekkürler ederim. Bedelleri kabarık bir şekil aldı zannederim. Doları veyâ lireti Türk parasına tahvil etmenizi rica ederek gözlerinizden öperim. Daktilo ile çalışırken Reşat dedemi çok

yorma, bizler sizin gibi genç değiliz; onun da gözlerinden ayrıca öperek cümlenize selametli seferler dilerim..

“Kırıp bin pâre eden şişe-i kalbi Celâlidir

Yine her pâresinden görünen rûy-i Cemâlindir,

(Niyazî Mısırî)

el-Fakîr el-Hakîr,

M. Nusret Tura

15. MEKTUP

15/10/962

Gözümün Nuru Sabri Bey,

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Gönül ve Aşk isminde bir kitap daha yazmaya başladım. Altmış sayfa kadar oldu. (Tabii daha bitmedi). Öğleden bir saat olmuştu ki merhum Reşad Bey’in damadı geldi. Kara haberi verdi. Beşiktaş’ta cenaze namazına çağırıyordu. (!) Reşad Bey şeb-i arus’a ait zuhûrâtını fakire de okumuştur. Birkaç zaman içinde vuku bulması Hüday-ı lemyezel hazretlerinin emri îcabı idi, malumumuz idi. Buna rağmen çok üzüldüm. Fakir kolay kolay ağlamam. Onun için ağladım. Sabah ve akşam her gün beraberiz, ruhu şâd olsun. Son derse kadar yükselmesini; de Cenâb-ı Kibriyâ’dan niyâz ederken, sizin de bu âlemde gayeye varmanızı, huzûra kabul olunmanızı temenniden fâriğ değilim.

Mektuplarımın bazılarında meyhoşluk, ekşilik belki nazar-ı dikkatinizi çeker. Müteessir olmayınız. Ebeveynin cezası olan çocuklar uslu olurlar. Elâlemden dayak yemezler, tenbih almazlar. İlaçlar da acıdır, fakat devası vardır.

Hemen yazmakta olduğum kitabın o sahifesine öyle birkaç satır ilâve ettim: “En sevdiğim kardeşlerimden Reşad Bey²⁹ ismindeki zâtın ufûl haberini şimdi almış bulunuyorum. Mevlâ rahmet eylesin. “*Gurbette felek açtı yine sineme yare/Elden ne gelir ağlamadan gayri bu hale*” gibi bir şeylerdi. Evdekiler de çok müteessir oldular.

Fahr-ı âlem efendimizin irtihallerinde “Muhammed öldü” diye ağlayanlar da vardı; İslâmiyet’in söneceğini bekleyerek içlerinden gülenler de. Ya Ömer, ya Ali hazretleri, “Efendimiz için kim öldü derse boynunu uçururum. Peygamberler ölmez kalıp değiştirir” diye bağırmış.

Yıllarca Allah Allah diyen, gözyaşı dökten, iyi de menzil alan ve herkeşe kendini sevdirmiş olan ve hatta hayat-ı ebediyeye kavuştuğunu “Hay” ism-i şerifiyle isbat eden dervişler, Hak yolcuları hiç ölür mü? Aman yav-

rum. Macid Bey de böyle³⁰; bizler horul horul uyurken, o seccâde üzerinde kim bilir kaç saat inliyordu gece yarıları? Ona yan gözle bile bakmak bize hiç yakışmaz; her kabağın sahibi var derler.

Müteessir olma yavrum. Herkes Hakk'ın bir sıfatına mazhardır. Ona ayna düşmüştür. Gönül âleminde, zat deryasında Peygamber efendimizle beraber. Herkes bu ölüm çeşnisinden tadacaktır. Ehlullah "misâfirân-ı vücûd-u mutlak" derler. Bu fânî âlemin zahmetlerinden kurtuldu. Yattığı yer pür nûr olsun. Evvelce siz beraberiniz bize uzaktı. Şimdi biz beraberiz, siz vapurdasınız. Filvaki, o kara demir tekne içerisinde yalnız kaldınız. Ne gam çekiyorsunuz! Vücûd teknesinde, gönül evinde beraber değil miyiz? Hem orada kimler yok ki. Tasavvuf âleminden kuş dili ile konuşursak bu âlemde yokluk yok. Hep var O. Bizler şuûnât tahtalarıyız.

"Kırıp bin pâre eden şîşe-i kalbi Celâlidir,

Yine her pâresinden görünen rûy-i Cemâlidir"

buyurmuş Mısırî Niyazî hazretleri.

Göremeyenler vara yok derler. "Lâ" kelimesi de onlar için zaten. Bir zât-ı şerif varmış, tevhîd çekmeğe utanırmış. Nasıl "lâ" desin ki Allah varken inkâr etsin? Tesbih çekerek zikir etmeğe utanırmış. Zikir gaibdekini anmak ve çağırmak demektir. Her an her yerde hazır ve nazır olana seslenmek ahmaklık ve gaflet değil midir? Namazdan sonra duâ etmeğe utanırmış. Çünkü lütuf ve keremi bol ve umumî olan Hazreti Allah (Celle Şânuhu) istemeden vermeye alışmış. Bizim tahmin edemediğimiz lütufları O bize vakti geldikçe bahşetmede. "Ne isteyeyim?" diyor. Yaradan hayırlısını verirken, yiyeceğimizi, içeceğimizi hatta nefesimizi bile sayıp tahdit etmişken, kul ne istesin?

Fakat yalvarmak da şart. "Benden kibirli misin? Bana hiç ihtiyacın yok mu? Müstağni misin?" diye muhtemel sualler gelmesin. Hayırlı olmak şartı ile her şeyi istemeli.

Mektubunuza tam da hasret çekmekte olduğumuz zaman sahip olabildik. Erenlerin eyvallahı, gözyaşları, inlemeleri boldur. Hele bakalım Mevlâm neyler, neylerse güzel eyler. Gözlerinizden öperek selâmetle avdetinizi temenni ederiz. Hane halkının ayrı ayrı selamları vardır. Yavrularına da selamlar ve muvaffakiyetler. Elbâkî Hû!

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

16. MEKTUP

Nûr-u aynım Sabri

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü bi's-sihhati ve'l-afiye.

Mektubunuzdaki sözlere sırasıyla cevap veriyorum. Bilirsiniz ki Cenâb-ı Hakk'ın Cemâl ve Celâl sıfatları vardır. Birinden nûr, diğerinden nâr peyda olur. Biz efendi babamızdan gördüğümüz veçhile Cemâl sıfatı-

nı göstermek ve herkesten de Cemâl yüzünü bulmak ve görmek yolunu tutmaktayız. Bizler hilkaten iyi yaratılmış olduğumuz için kimseye sert davranamayız. Şayet öfkelensek de biraz ileri gitsek, karşımızdaki daha edebsiz davranır bizi mat eder. Çünkü edebsizlerle yarış etmek âdetimiz değildir. Koyundan hiç kurtluk beklenir mi?

Kendinden aşağıdakileri güzellikle idare ettiğin ve kendinden üstünleri de düşündüğün gibi emsâl ve akrânını da idare et. Yani kaptanlıkta samimi ol. Şerefinden, mevkiinden düşmeden, ağır başlılıkla, güleç bir simâ ile, öfkelenmeden... Arkadaş olursan, ona bir adım yaklaşırsan, o sana daha çok yanaşır ve her şey için senden fikir almağa kalkar. Dobra bir siyâset kullanma. Hanımın hatırı için kedisini sevmeyi bil. Kimseyi küçük görme, kendini büyük görmediğin gibi.

Neyi, kavalı sarhoşlar da çalar çobanlar da; serseriler de çalar aşıklar da. Zaten ney'in şikâyeti de bundandır. Ama kimi kime, hangi varlığı hangi varlığa şikâyet edeceksin? Ehlullah belâlara gönlümü aşîyân yaptım diyor. Su, kömür, mazot v.s. hakkında dâima ihtiyatlı bulun. Deniz hali belli olmaz.³¹

Sevmediğin sohbetlerden uzaklaş. Rabbine iltica et. Onun da hoşuna gider, sen de huzûra kavuşursun. Kimseyi incitme, kimseden de incinmemeğe çalış. Şeriatı aşan fedakârlık yapmamak şartıyla herkese kendini sevdire.

Bugüne kadar bütün perşembeler sizinkileri bekledik gelmediler.³² Zararı yok; ne zaman gönüllerinin seslerini duyarlarsa o zaman gelsinler. Bizler, bizi sevenlerin ve sevdiklerimizin her zaman emrindeyiz.

Mesela anlatayım; fakir yatarken bize nisbeti olan ihvânımızın üzerlerine birer melekî's-sıyâne³³ gönderiyoruz. Biraz vücûd dinlendi de gece saat 3-4 oldu mu onlara yine gönül kapılarımızı açıyor ve bekliyoruz. Ama bundan ihvân farkında değilmiş, ne zararı var. Dualarımız umumîdir.

Cenâb-ı Hak ve Tekaddes hazretleri şahdamarınızdan yakınım buyuruyor.³⁴ Bizler de ihvânımızın ve sevdiklerimizin göz kapaklarının içindeyiz. Onlar sabah mahmurluğu ile gözlerini aralar aralamaz, "Gününüz hayırlı olsun" diye ilk hitap eden biziz. Ama onların gönül gözleri kapalı imiş, bizi göremiyorlarmış ne yapalım; biz onları görüyoruz ya! Biz de üzülmüyoruz bu gafletten, ama elden ne gelir? Onların dâfia (itme) kuvvetleri bizim cazibe (çekme) kuvvetimizi yok ediyor. Eğer idrâk etseler ki, pek az ehemmiyetli olan sûret hayatından başka bir de zât'ın, özün bütün feyizleri, saâdet ve huzûru bizdedir; perşembe değil, her gün gelirler. Fakat ne çare üzülmemek. Resûlullah efendimiz (s.a.v.) amcalarının İslâm olmaması yüzünden kederlendiler de Cenâb-ı Hak "Ey Habîbim! Sen üzülmek; her ne kadar şefâat senden ise de hidâyet bizdendir. Dilediğimize hidâyet ederiz."³⁵ buyurdular. Ah bir bilseler ki gün bugün, saat bu saattir, Hak sevgisini ferdâya³⁶ bırakmamalıdır. Kaçan fırsatlar bir daha ele girmeyebilir. Bugün varız, yarın yok olabiliriz.

Tasavvur etsinler, dünyânın işi bitmez. Onu bitti diye Hakk'a dönenler kazandı davayı. Bu âlemin meşgalesinden ayrılamayanlar, cehen-nemden çıkmak istemiyorlar demektir. Gerek sizin telkinleriniz, gerekse

bizim temennilerimiz onların iyiliği içindir. Bir gün gelecek vücut kuvvetten kesilecek. El tutmaz, ayak yürümez, göz görmez, kulak işitmez olacak. Bugün ne kazanırlarsa o gün, yarın onu yiyecekler. Bugün âmâ olan, yarın haydi haydi âmâdır.³⁷ Biz aşk sofrasında onlara nadide yemekler ikram ediyoruz. Onlar lisan-ı halleriyle Hazreti Mûsâ'nın kavmi gibi soğan, sarımsak istiyorlar. Biz onlara gül koklatmak istiyoruz, onlar kösele kokusu arıyorlar. Aman Allah'ım! Biz ettik sen af et, kusurumuza bakma diye ciğerler paralayan feryatlarına Hak erenler de kulaklarını tıkarlarsa kendileri bilir. Ağaçlar genç iken eğrilir, doğrulur, kartlaşınca nafiye. Bizim evde dolabın üstünde bir saksı çiçek vardı. Onlar bile boyunlarını güneşin ve ziyanın geldiği pencere tarafına uzattılar. Kasden mukabil tarafa çevirdik; yine nûra, güneşe döndüler, Biz aşk ateşi ile yanan bir soba başına çağırıyoruz; onlar biz buzdan, soğuktan haz duyarız diyorlar. Halbuki o şiddetli iklime kalori dayanır mı? Nihayet çiğ balık yemeğe mecbur olacaklar, eskimolar gibi. Halbuki insanlar çiğ et yer mi? Her ne ise yavrum, siz kendinize bakın, her koyun kendi bacağından asılır, öbür tarafta kimseden kimseye fayda yok. Zalimler "nefsî, nefsi" diyerek feryad edecekler, ama nafiye; olan olmuş, vuslat demi geçmiştir. Kendi düşen ağlamaz. "El için yanma nâra, yak çubuğunu sefânı ara" derler, bir söz vardır. Biz vazifemizi yapmış sayılabiliriz. Onlar bilseler de bilmeseler de biz babalık, siz kocalık, Cenâb-ı Hakk da rablık vazifesini yapmaktadır. Yâlnız bir an kulaklarınızda çınlasın ki Cenâb-ı Hakk'ı evvela ve en çok seviniz. Araya hiçbir sevgi sokmayınız zira ondan başka her şey size perdedir. Hakk'la aranıza kim girerse, Cenâb-ı Hakk sizi onunla terbiye eder. Âdet-i ilâhî böyledir.

Sabahın 6'sında başladım. Şimdi 8.45. Buraya geldik. Şimdi zuhûrât kâğıdını karalayalım:

- Mevsimsiz haberler alıp biraz kederleneceksiniz.
- Bu âlemde insan ne ile iştigal ederse orada da öyledir; işte Reşad merhumun gezdiği dükkânlar sizi ikaz için gösterilmiş, şükür ki siz dükkânın dışında yani caddede imişsiniz.
- Üzüm bağları ve belki de kiraz tabağı bu mektubum olsa gerek.

Kiraz sizi me'yusiyete işaret ise de üzüm çok güzel. "Şarab mahzende yıllanır, aşkın gönlümde yıllanır, inan içim yanıyor" diye bir şarkı var, radyoda rastlarsan benim kulağımla dinle. Üzüm şarabın aslıdır. Onun yıllanması lazımdır ki gönlünüzde kuvvetli bir şarap olsun da kudsi ve İlâhî aşk sarhoşluğunu tatmış olun; yenen şeyler vücuda gıda olduktan sonra posalarının çıkacağı tabiidir.

- Nefsi Yunus balığı olan bir yüksek derviş ile mülakatınızı gösteriyor.

Ha!., bak Mâcid Bey'i³⁸ unutuluyordum az kalsın yavrum! Eksik olmasınlar buraya kadar teşrif edip zahmete girdiler. Bir saat kadar konuştuk. Öğle namazını kaçırmamak için erken ayrıldıklarını tahmin ederim. Bu yolda çok emek vermiş, Arapça bilen, zeki ve muhterem bir zat. Zamanımızın Bayezîd-i Bistâmîsi. Her adımı şeriat üzerine, bizim gibi illetli olanlar da işi kalenderliğe vuruyorlar, bilmeceburiye. Meselâ; o, "Aman namaz vaktini geçirmemeli" der, çok doğrudur. Biz deriz ki: "Nerede

muhabbet orada Muhammed. Namazın kazâsı vardır; ama muhabbet kuşu kaçarsa bir daha ne vakit avdet edeceği bilinmez, kazası yoktur." O der ki: "Hakkı daima zikir etmeli, on bin, yirmi bin..." Biz de deriz ki: "Gönül hoşluğunu beklemeli. Bir defa Allah demeli, bütün vücûd ağız olmuş gibi: bir defa demeli ve kendinden geçmeli sonra 101'e tamamlamalı." O der ki: "Hiç günah yapmamalı ve kabilse beş vakit namazı kazaya bırakmamalı; çünkü Allah'ın emridir." Ne kadar doğru! Biz de deriz ki: "Bazan namazı biz-zarûre mecburiyet tahtında geciktirdiğimiz de olur, ehven-i şer olarak kabahat yaptığımız da. İbâdetimi yaparım, hiç kusurum yok" diyerek benlik ve gurura kapılmamak için "Aman yâ Rabbe'l-âlemin" diye yalvarmak, ağlamak ve bu sûretle de rahmet meleklerini toplamak için belki kabahat da yaparız. Hatta erenlerden biri, orucunu toptan beş on dakika evvel bozarmış. Sebebini sormuşlar: "Oruç tutuyorum diye nefesine haz ve gurur vermemek için Hakkın huzûruna bomboş gitmeli. Aman Allah'ım! Ben âcizim, fakirim; bu âlemde senden başka kimsem yok ki güveneyim; senin kapından başka bir kapı da yok ki rahmet dileneyim. Ne namazımdan, ne de orucumdan benlik kisvesi giyebilecek bir şeyim yok. Sen beni seversen, her vaktim ibâdet, sana kendimi sevdirememiş isem, her hâlim şirk" dermiş. Vesselam.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

17. MEKTUP

Esselâmu aleyküm ve rahmetullah

Sabri Bey yavrum!

Geçenlerde bizim hanım çamaşır yıkıyordu. Fakîr de kandil tebriki için kızlarıma³⁹ gideyim dedim, isâbet olmuş. Tam bir teessür içinde idiler. Bize gelmek üzere imişler. Onları yolculuk zahmetinden kurtarmış oldum. Sizin de mektubu almadığınızı, merakta olduğunuzu öğrendim.

Mektubumu almadığınız isâbet olmuş. Denizdeki acaib mahlukları⁴⁰ görmekliğiniz dolayısı ile celâllenmiş idim. Öyle ya, denizde balık var, inci var. Sen tut da acaib mahluklarla uğraş. Fena halde kızmıştım.

Saf ve temiz bir kalble zikir yapılmazsa; hayalde tahayyül edilen şekillere gönülde yer vererseniz böyle olur. Hem de şehirden uzak, dedikodudan, ev gailelerinden uzak olduğu halde kendi hâzinesine varamamak, kendi kendine yetmemek, kendini bulamamak ne kadar garip ve kızılacak şey.

Âkil namazdadır.....Âşık niyazdadır.....Ma'sûk nazdadır.

Âkil söyler.....Âşık inler.....Ma'sûk dinler.

Âkil münakaşa ister..Âşık gönlü ile konuşur.....Ma'sûk aşığı konuşturur (bi-hurûf bi-lafz-ı savt)

Âkil saatlerce konuşur....Âşık az konuşur ağlayarak....Ma'sûk hikmetli sözleri tasdik eyler.

*Âkil ağlamaz ve gülmez, düşünür.... Âşık ağlar ve gülmesi azdır.....
Ma'sûk mütebessimdir ve âşıkını tâkip eder.*

Âkil yürür.....Âşık koşar.....Ma'sûk gönüllerde gezer.

Âkil "Ben'im der.... Âşık "Sen"sin der.....Ma'sûk "o"dur der

Âkil işaretle elleriyle de konuşur....Âşık hareketsiz fakat hararetlidir.... Ma'sûk aramalı der.

Âkil paradan bahseder.... Âşık yâreden bahseder.... Ma'sûk gönül yapar.

Âkil saray yapar.... Âşık kulübeyi tercih eder.... Ma'sûk âşıkının huzûrunu ister.

Âkil yer içer.... Âşık az yer ve az içer.... Ma'sûk yedirir içirir.

Âkil çok düşünür.... Âşık dünyâyı az düşünür.... Ma'sûk temaşadadır gönülde hüküm eder.

Âkil dünyâ ilminden söyler....Âşık sevgiden bahseder...Ma'sûk her şeyi bilirim demez.

Âkil güzeli sever....Âşık her şeyi sever....Ma'sûk âşıkını sever

Âkil gezip eğlenmek ister....Âşık zikreder....Ma'sûk zikir edeni sever

Âkil mutedil havayı sever....Âşık yanmayı tercih eder....Ma'sûk yakmayı sever.

Acele oldu kusura bakma gözlerinden öperim yavrum.

el-Fakîr,

Mehmet Nusret Tura

18. MEKTUP

6/12/1962

Gözümün nûru Sabri Bey,

Ve aleyküümüsselâm ve rahmetullahi ve berekâtühü

Bugün çarşamba. Akşamüstü iskeleden avdet ettim. İki zarf görünce fakir de evdekiler gibi hayret ettim. Derhal açtım hepsini bir yudumda içtim. Hararetim giderilmiş oldu.

(Empermiyabl⁴¹ su ve hava geçirmesin, boyu boyuma olsun da nasıl olursa olsun. Maksadım, paltonun ağır geldiği zamanlar onu kullanırım. Palto yağmuru çekiyor ve kolay kolay kurumuyor.)

1. Dikkat:

Mü'minin kalbi Cenâb-ı Vacibü'l-Vücûd hazretlerinin iki parmağı arasındadır (Celâl ve Cemâl). İsteddiği tarafa istediği zaman terbiye zımnında çevirir. Ehlullah hazerâtı "Hüznünle pür et kalbimi ta kalmasin inkâr"

diye bu hâli davet ediyorlar. Çünkü o zaman Hakk'a yaklaşılr. Bahriye Hanım hem dünyâlık, hem cennet ve âhiret istiyor. Aşk ehli için bu hâl mekruhtur; hatta haramdır. Müdhiş ve kalın iki perdedir. Takunya ile namaz kılınmaz. Manâsı, bu eşinizle manâ âleminde münâkaşanız, rûhunuzun nefsinizle mücadelesi gibi çok iyidir. Yeni ev de inşallah istikbalde sahip olacağınız evdir. Eğer mangır lazım olursa, sene başında bin hatta iki bin lira verebilirim. Kürk satmaya belki lüzum kalmaz zannederim.

2. Dikkat:

Mûsâ aleyhisselam, yeni bir teknenin dibini delen, bir çocuğu öldüren, yıkılmak üzere olan bir duvarı üstünkörü yalancıkdan tamir eden Hızır aleyhisselamın bu hareketlerini doğru bulmamıştı. Hazret sebepleri izah etti ve nihayet ayrılırken şu sûretle konuştu: "Sen şeriat üzerine yürümeye mecbursun; çünkü peygambersin. Benim aklım senin işine ermez; fakat benim de öyle işlerim vardır ki ona da senin aklın ermez. Ben geleceği görürüm, Hakk'ın eliyle işlerim sen ise, O'nun emri ile hareket edersin." Yani bir paşanın huzûruna girmek isteyen albayların, kapıdaki paşanın hususî emir neferi ile şakalaşması gibi.

Bir müdürün kapısındaki hademenin de şube müdürlerini nasıl atladığı ve müdüre şikâyet ederek kale içinden fetih edildiği çok görülmüştür.

Âşıkların vaziyeti de böyledir, mahremiyettir. Zâhir uleması ilimlerinden geçemezler. Fakat âşıklar her an can verirler, bin can alırlar. Bir âşıkın zındık diye başını kesiyorlar. Fetva veren de oradadır. "Bunun kanının değdiği yeri bile kesmek lazımdır" diyor. Derken kendi eline sıçrayan kanı da aceleyle cübbesine silmeye başlar. Orada bulunan diğer bir âşık bunu görünce "Hoca efendi! Biz Hakk'ın ve Habîbinin fermanı için baş vermekten kaçmıyoruz, siz bir parmağınızdan vazgeçemiyorsunuz" demiş.

3. Dikkat:

Denizde beş metre yüksekliğinde dalgalar var. Bu fazla dalgalı tecellili zamanlarında rahatsız oluyorsanız, altı metre aşağıya inin orada dalgadan eser yoktur. Dalga büyüdükçe dibe doğru inmeğe devam edin, orada sessizlik var, asudelik var, huzûr var. Biraz daha aşağıda fakiri göreceksiniz. Rabbimin hizmetindeyim. Arkadaş bekliyorum, gelen yok. İşte gönül âleminin iç yüzü, daraldı mı oraya gir.

Onun bir adı da gönül kâ'besidir. Oraya giren emniyettedir. Orda harp, kavga da yoktur. Nitekim dünyâ yüzündeki Kâ'be-i Şerif de öyledir. Orası Dârü'l-eman'dır.

İşte bugün ev günüm... Sabahın yedisi oldu. Bu sahife de burada sona erdi. Üzülme âlem bizim âlem, devran bizim devran. Hem tren yolculuğu yapan bir seyyahız. "Baktı da geçti, yaktı da geçti." diye bir türküsü vardır. Hem de hizmetteyiz. Siz bize biz size. Âlem bize, biz Hakk'a. Hak bize, biz halka...

Evet Reşad'ın yokluğu ile bir gurbet hayatı yaşıyorsunuz ama, dost böyle istedi. Eğer lazımsa bir arkadaş ihsân eder.

“Kesreti vahdette bulmak vahdeti kesrette hem

Bir ilimdir ol ki cümle ilim ve irfan andadır.”

Haydi bakalım gönlünüz şen, dîdeniz rûşen, geminiz gülşen, her taraf şen olsun. Vâlidenden selamlar. Küçükler ellerinizden öper, fakir de gözlerinizden öperim efendim.

Elbâkî, Hüvellâhulehad

el-Fakîr,

M. Nusret

19. MEKTUP

Ve aleykümmüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Sabri Bey yavrum,

Geçmiş olsun. Burada yağmur ve lodos fırtınası var. Tabii oralarda daha ziyâde. Hele açık denizlerde, tekne de ufak olursa... Hak ve erenler yardımcınız olsun, amin.

Biz burada kâh ziyarete gidiyoruz, kâh geliyorlar, kâh da dinleniyoruz. Nerede ise şimal rüzgarları başlar ve Akdeniz sakinleşir. Bu defa da soğuklar başlar. Sizin kalorifer borularınız kâfi gelmez olur. El-hamdülillah cümlemiz sıhhatteyiz. Sizlere de şihhat ve selametler temenni eyleriz.

Hatırımdan çıkmadan söyleyeyim, bir elbise askısına ihtiyacım var. Üç tanesinin de lastikleri gevşemiş, eğer kabil olursa?

Zuhûrâtlara gelince, hiç beğenmedim. Rabitasız. Zâbit ve râbitsız. İlâhî âlemde kendinden geçerek şevk, zevk ve neş'e içinde değil. Bir yük taşır gibi, altı cihetin kapısını kapar gibi değil, murakabaya varmış bir peygamber gibi, Allah'ın azameti karşısında erir gibi değil, kendi yaptığı puta tapan bir marangoz gibi bir hal arz ediyor zuhûrâtlar. Elinde bir tabanca var adam öldüremezsın. Denizden balık değil de olmayacak hayâller bekliyorsun. Eline çiçek verirler koklamazsın. Dikkatli bakmaz yere düşürürsün. Zikirlerimizle ibâdetimizle Hak kapısında boynu bükülmüş bir fakir gibi değil de, varlık iddia eden içi boş bir soba borusu gibi durmak feyiz vermez yavrum. Ya sen varsın, ya Allah var. Aynı zamanda bir gönülde iki varlık olmaz. Aylar geçiyor. Bir gemi dahilinde âsude olan bir amir. Elinde kitaplar, bir elinde tesbih, gözünde rabita. Karınca kadar bile bir hareket yok. Biliyorum ki çok güzel zuhûrâtların da var. Aferin diye pohpohlasam nefsiniz size memnuniyet ve varlık bahş edecek. İp-lerle arza bağlı olan bir balon yükselebilir mi? Haydi bakalım bu sözlerim bedbinlik, benlik, hodbinlik uykusundan uyandırсын. Ve bu mektubum da sağdan gelen bir ber'at makamına kâim olsun. Gözlerinden öperim. Hak erenlerden yardımlar, Hazreti Allah'dan feyizler, sizden de mütevazî çalışmalar intizar eylerim efendim.

M. Nusret Tura.

20. MEKTUP

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Nûr-u aynım Sabri Bey,

Bilmukâbele ramazân-ı şerifinizi tebrik ederiz. Bizim damat Adana'da Recai'ye misâfir gittiler, karı koca. Fakir de Gedikpaşa'da dükkânlarını bekliyorum. Her günkü hâsılâtı alıp akşam 7'de eve dönüyoruz.

Aman yavrum, bu ay mağfiret ayıdır. Mağfiret ise "Fakirim, acizim, günahkârım, lütuf ve keremine muhtacım" diye boyun bükene, intizarda olanlara verilir. Af ve kerem O'nundur. "Benim" diyenlere bir şey verilmez. Zengin rolünde olanlara bahş ve atâda bulunulmaz. Kuvvetliyim diyenlere yardım edilmez. Akıllı rolü oynayanlara da nasihat kâr etmez; onlar deli oldukları halde kendini akıllı sanan zavallılardır. Aklınızın size Cebrâil olabilmesi için kemal sıfatı ile, râbıtaya dikkat ederek yokluk kapısında beklemeli. Zikri ve tesbihi saf olmayanlara, hayâl deryâsında yüzenlere manâ âleminin incileri verilmiyor. Rüsvâ olmamak için Mekke'de dilenip Medîne'de sadaka verenlerin parasız kalmaları tabiidir.

Gönül küpünü tevhîd ile yıkayıp çamurları attıktan sonra rahmetin yağmasını ve dolmasını beklemelidir. Hortumun ucu denizde olmazsa, depodaki sular bitmeye mahkûmdur. Önünüzde siyah bir öküz yatıyor da ona bir bıçak darbesi vurup öldüremiyorsunuz.⁴² Bu hal zikir esnasında coşarken, sallanırken, feryad ederken ruhunuzun biganeliğine, başka hedeflere teveccüh gösterdiğinizde delâlet eder. Düz bir asfaltta otomobil ile seyahat iyi bir şey. Ama sakın deniz bulan su aşıkları hemen soyunup yüzerler. Denize girmekten, uçmaktan korkma. Zikir ederken coşmaların manâsı kalmaz o zaman.

Bir dede, zikir esnasında coşmuş, coşmuş da etraftaki arkadaşları "Maşallah ne kadar da aşklı derviş" demişler. Zikir, devran biterken, coşan derviş ayılmış; bir de gönlünü yoklamış ki tekkeye gelirken, pence-reden halı silkeleyen yarı çıplak bir komşusunun hayâli gönlünde dolaşıyor. Hatâsını anlamış. Demek zikir esnasında coşması, zıplaması, feryadı Allah için değil, komşu kadın içinmiş. Hatasını anlamış çileye girmiş; günlerce oruç tutup halvetten çıkmamış ve kimse ile konuşmamış.

Gündüzün ne yaparsan yap, hiç olmazsa tesbih çekerken ağyârı gönlünden çıkar. Bir an için altı kapının kapılarını kapa. Rabîta ile yalnız kal ki öküzü kediye v.s. görmeyesin, görsen de öldüresin; sırf hayvanları değil, insanları bile kırıp geçiresin.⁴³

Hamama girenler; oraya kendi rızaları ile temizlenmeye girerler. Bu âlemde tarikat mektebi de dünyâda kirlenenleri temizleyen bir hamamdır. Giren temizlenmeden çıkarsa neye yarar. Boşuna emek sarf etmiş olur. Bilhassa gözünü kör, kulağını sağır edenler, dedikoduya katılmayanlar derviş olsa da rahat eder olmasa da.

İbrahim Hakkı Hazretleri ne güzel söylemiş: "Dost ararsan dost odur; kim senden ayrılmaz müdâm" demiş. O dost da râbıttır.

Züleyha Mısır'da ince ve dekolte bir elbise giymiş. Yûsuf Peygamberi

tam perişan edeceği bir zaman babası Yakub aleyhisselam hayâlinde belirmiş "Sen peygamber oğlu peygambersin, nefsine uyma" diye ihtar da bulunmuş. O da hemen oradan kaçmış, kadını yalnız bırakmış.

Bir derviş de, kendisine izdivaç teklif eden bir kadını peşin peşin öpeyim diye hazırlanırken, şeyhinin kolu araya girmiş ayırmış. Kadın da bu kolu görünce sormuş: "Bu kimin elidir?" "Şeyhimin elidir, bizi nikâhsız birleştirmek istemiyor" deyince, kadın merak etmiş. Tâ Hindistan'dan vatanını terk etmiş, bir dervişle beraber İstanbul'a kadar gelmiş. Şeyh Efendi'yi bulmuşlar, dergâhta düğünleri yapılmış.

Yağmur güle koku verir. Sebzelerin, meyvelerin hayatlarını temin eder. Bir taraftan toprağa girer, diğer taraftan da yılanlar ve haşerat susuzluğunu giderir. Herkese mübah olan çok şey vardır ki dervişlere ve aşıklara haramdır. Mesela herkesi görmek, hatâları görmek, tenkid etmek, "Ben böyle değilim" diye öğünmek, kendinden câhil olanların yanında böbürlenmek, fakirleri, cahilleri hatta orospuları bile küçük görmek... Bunların manâsı, kendisini onlardan iyi, alim, zengin, marifetli görmek gelir ki kibir ve benlik iblisin ahlâkındandır... "*Heman seyrancısının seyranın eyle. Deme şu şöyledir bu böyle*" diyerek her şeyle alâkamızı hoş görmüyorlar hak erenler. Elbâki hû..."

el-Fakîr.

M. Nusret

21. MEKTUP

Aleykümiüsselâtn ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Nûr-u aynım Sabri Bey,

Her ikinizin de sıhhat ve afiyette olduğunuzu bildiren mektubu ve kartı aldık. Ailece memnun olduk. Siz sefere giderken serbest bıraktığımız gönül yumağını, dönüşte geçince sarmaya başlıyoruz.

Ali Bey'in⁴⁴ mektubunu iki gün evvel aldım demekteki maksadım, sizinkinin yollarda takılıp kalma ihtimalini araştırmak içindi. Fakir de biliyordum ki avdet ve muvasalat tarihlerini kat'î olarak öğrenmek, zuhûrâtı defterden temize çekmek, ikinci bir zarf hazırlamak vakit yer. Onun mektubu esasen daktilo ile evvelden hazırlanmıştı. Burası sabit ve değişmez bir yer olduğu için ne zaman gelirse gelsin düşünülmez idi. Siz de karnı acıkan bir çocuğun meme emme iştiyâkı vardı ki yakında o da böyle olacaktır.

Şunu unutmamalı ki, biz sizleri bütün günah ve kabahatlerinizle kabul ettik, bağrımıza bastık ve bir ana şefkatiyle emzirmektediriz. Biz de unutmuyoruz ki siz de beşeriyet libası ile halk arasında dolaşan bir sevgiliyi teşhis etmek ve elini bırakmıyarak, sadakatten ayrılmıyarak bağlanma kabiliyetini gösteren, muhabbet yolunda ısrarla çalışan birer istidatsınız. Sondajda muvaffakiyet demek petrol ile dolu bir kuyuyu keşfetmek demektir.

Her gönülde muhtelif derinliklerde bu vardır. Fakat sahipleri gafildir.

Kimisi de gönlündeki bu aşk petrolünü bilir. Azlık ve çokluk husûsunda hayâllere kapılır da çok zannederse çalışmasını azaltır gururlanır, az zannedince de ümitsizliğe düşer.

“Âdem kemâle erince vücûd-pezîr⁴⁵ olur” derler. Hakk’a varmaya en büyük engel kişinin kendinde varlık bulmasıdır. Bu yol, yokluk yoludur; ibâdet esnasında geçen huzûr saatleri, dakikaları ilimden, fikirden, tasavvurlardan, hayâllerden hatta vücûddan öyle bir soyunmalıdır ki dost kendi kendini zikir etmiş olsun. Buna; zikir, zâkir, mezkûr bir oldu derler; işte bu yokluğa uçmaya, kendinden geçmeye terakki diyebiliriz. Halbuki dünyâ ehli ve zâhir ehli bilmek, öğrenmek, çoğaltmak, yolundadır. Bizler zıddına, gönül makberine girip öyle bir namaza duracağız ki üzerimizdeki toprak tabakasında ne olduğunu bilmeyeceğiz, düşünmeyeceğiz. Gece mi, gündüz mü, ağaç mı, gül bahçesi mi, bizi alâkadar etmesin. “*Li-meni’l-’mülkü’l-yevm*” diyerek bu an kimin içindir diye soran Mevlâ “*Lillâhi’l-vâhidü’l-kahhâr*”⁴⁶ Vâhid ve Kahhâr olan Allah içindir diyerek yine kendisi buna cevap verir.

Şeyh efendilerden biri camide vaaz etmiş. “Bunu hepinizin anladığına eminim” demiş. Vaaz devam etmiş, “Bunu da şu sütunun arkasına gizlenmek isteyen anladı” demiş. Vaaz daha da devam etmiş; bu sefer “Bu söylediklerimi de ne siz anladınız, ne de o saklanan” demiş. Meşhur hikâyesidir. Sünbül Sinan hazretleri Fatih Camii’nde cuma namazından sonra vaazında şöyle demiş: “Ey cemaat! Cenâb-ı Allah cehennemin bekçisi, cennetin kapıcısı değildir. Kullarının sevap ve günah defterleri ile meşgul bir muhasebeci de değildir. Hepimizi yarattı. Cennet ile cehennem ile, aşkı ile, ilmi ile, gafleti ile... Bize kuvvetinden, kudretinden bahşeyledi. Ne tarafa gideceğimizi tayinde serbest bıraktı. Cehenneme gidenler boyuna odun topladı iyice yanmak için. Cennete gidecekler sevapları ile, hûri, gılman, çiçek, su, saray, yiyecek, içecek topladı. Ehlullah, Hak aşıkları bunlara ibretle bakarak devresini tamamladı, huzûra vardı. Cenâb-ı Hak size bir tek soracak: “*Ve hüve meaküm eynemâ küntüm*”⁴⁷ diyecek yani “Ömrünüz boyunca ben sizinle idim, peki siz kiminle idiniz?” Camide bir galeyan başlamış, bir aşk havası esmiş. “Hak”, “Hû”, “Hay”, “Allah” diye coşan coşana. Nihâyet hazret zikri idâre etmeye başlamış “*Lâilâhe illallah*” sedalarıyla camii inlemiş. Zahir uleması ve aveneleri de hazreti müşkil vaziyete getirmek için gelmişlerken, bütün adamları da Sünbül Efendi tarafına geçerek devrana iştirak etmesinler mi? Başlarındaki Sarı Gürz ismindeki câhil yaka paça dar atmış kendisini sokağa..

İşte yavrularım, bu dem de böyle geçti. Aşk olsun âşıkların içtikleri şerbet size de. Maşallah bu sefer çalıştığınızı gösteriyor. Fakat bu nefisle mücadele ederek, varlıkla bir çalışma, yoklukla değil; gemide bir çalışma, denizde yüzerek değil; toprağın üzerinde bir çalışma, kabirde değil. Ruh kuşunu vücûd kafesinden kurtarmak lazım. Tevhîd kılıcı ile önüne geleni devirmek lazım, okşama değil; altı cihetin kapısını kilitlemek lazım, anahtar deliğinden etrafa bakmak değil. Her tarafı kapalı odayı yani gönlü, nûr-u Muhammedi ile aydınlatmak lazım, ampul ile değil, pencereden güneşin doğmasını beklemekle değil. Daha nasıl anlatayım bilemiyorum. “*Bütün bu sıfatlarımı perdelerinden soyundum. Nurum güneşi mum ışığı gibi sönük bıraktı*” diyor erenler.

Ali Bey'e de çok selam, gözlerinizden öperim. Selâmetler dilerim sevgili ve manevî evlatlarım.

el-Fakîr,
M. Nusret
Tura

22. MEKTUP

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü ve bisıhhati ve'l-afiye

Mektubunuzu Tekirdağı'na getirdiler. Biz de tahmin ediyorduk ki yolunuz buraya düşecek ve çokluk çocuk otobüsle giderken fakir de İstanbul'a kadar size misafir olacaktır.⁴⁸ Mukadder değilmiş. Biz İstanbul'dan Muratlı'ya tren ile geldik. Oradan otomobil ile karşıladılar yirmi dakikada Tekirdağı'na geldik.

Bugün pazar, bir hafta oldu. İnşallah bir-iki gün sonra da yine aynı yoldan döneceğim. Bizimkiler otobüsü tercih ediyorlar. İki saatlik yol 5 lira. Bizimki üç buçuk saatlik yol 7.5 lira.

Bahis ettiğiniz bazı aksilikler olağan şeyler midir, yoksa ihmal neticesi midir bilemem. Fakat iyi bir şey değil. Hiç olmazsa yaşlıların tekâüt oldukları şu devrelerde büyük gemiye nakil ihtimali azalır. Amirler sessiz sedasız, zararsız, tamiratsız, gürültü yapmıyan kimseleri tercih ederler. Bütün varlığınızı gündüzün işinize, gece de boş kalan zamanınızı yalnız Hakk'a hasr ediniz. Birbirine karıştırma devreniz henüz gelmemiş.

Zuhûrâtlara gelince; aşk ve zât deryasında yüzmek de iyidir, vücut teknesinde gezmek de iyidir, fakat fazla sür'at vermeyin. İlhami Bey doğru hareket etmiş. Siz birden coşan, cemâl tecellîleriyle ağlayan, celâl tecellîleriyle de herkese çatan bir meşrebe sahibsiniz; idrâkinizin itidale, kanınızın sükûnete varması lazım. Mesela camide bile vahdeti bulamamışsınız. Sizin hep dikkatinizi çeken herkesin gürültüsünü işitip ona buna çatacağınıza, tam huzûru ya- kalasanıza. Cami huzûr yeri, vahdet yeri, gönül âlemdir. Huzurda olan hatâ görmez, kimseyi görmez, kendi vahdetinde râbitasından başka bir şey görmez. Gürültüleri duymaz bile.

Efendimiz (s.a.v.) sabah namazlarından evvel vahdet, sonra sohbet ve nasihat, öğleden sonra istirahat, ikindiden sonra zikir ve tilâvet, akşamdan sonra temaşa, yatsıdan sonra uyku gıdası alındıktan sonra da tefekkür halinde imişler. Sizde, merdivensiz duvara çıkmak isteyenlerin acelesini, tırmanma heyecanını görüyorum. Halbuki önünüzde çivi var, tahta var, keser var, merdiven yapsanıza. Duvara delik açarak çıkmak istiyorsunuz. Vakitleriniz israf oluyor.

Bebek'te Veli Dede'nin oğlu Deli Baba varken, boğazdaki Telli Baba da nereden çıktı? Dağınıklığını görüyorsun ya. Vücûd odasında, gönül yatağında köpeğin işi ne? Hareketinin tebellür etmiş şekli olduğuna göre yine bir tenezzül var.⁴⁹

Temiz bir gönül, şaşmaz bir rabıtaıyla zikir ve tesbih, yarım saatlik bir zaman dahi olsa kâfi size. Ama mânâsız düşüncelere verdiğiniz istikamet hedeften ayrı. Eskiden bizim dergâhta bir dede, "Âlem yahşî ben güman; âlem güzel ben çirkin; âlem buğday ben saman" dermiş. Yani âlem, kıymetli, ben aciz ve değersiz dermiş.

Siz ise, "Şöyle mi ola böyle mi ola? Acaba kim ne hatâ yapıyor? Ben onlardan daha iyiyim" diyerek kendinizi yoldan alıkoyan bir mücadelede-siniz.

"Hû" diyen "Hû" olur. Ve her yerde "Hû"yu görür. O zaman çatacak, tenkid edecek kimse kalır mı? Sûrette ne hatâ yaparlarsa yapsınlar, sen içlerindeki "Hû"yu gör. Dışlarındaki nurda hayret deryasına ulaş. Vahdet sırrında tek baktığın yer rabıta olsun.

Bu sözleri fakir söylemiyorum. DİKKAT ET!

Senin özünden Rabbimizin konuştuğu sözleri bir vahiy gibi izah ediyorum. Gözünü kapayınca gönlünde bizi gör. Gözünü açınca ilk gördüğün nur bizim nûrumuzdur. Her delikte, her çivi yerinde, her budakta size bakan bir göz var. Esen her rüzgarda Kâ'be'den size vâsıl olan bir nefha var. Bizden bir selam var. Güneş de diyor ki: "Gölgede beni göremezsin. Güneşe çıksan da baksan gözün kör olur, aya bak ayın aksini suda görürsün; ama sen başını yukarı kaldır, ayı orada gör." O da fakirin yüzüdür. Yani onu gör, sana kâfi beni görmüş olursun, diyor. Deniz ise, "Yaşadığın âlem zaten bir denizdir. Hakkın zâtının denizidir. Vücut teknesiyle yüz ve yol al" diyor. Onu gören göz, başka bir şey görmez. Başka şeyler gören göz, göz değil çam budağıdır. Gökteki nur göz kamaştırır. Ay gibi olan kâmil insandaki nur ise insana yolunu gösterir karanlık gecelerde.

İşte sevgili yavrum Sabri Bey! Kusura bakma, yine seni iğneli fıçıya soktum. Her tarafın delik deşik olacak, ama her iğne deliği de göz olacak. Hacamat esnasında akan kanlar pistir. Şifâ bulmak için onların akması lazımdır. Yokluğa uçmadan varlığın esası anlaşılmaz.

Vâlideniz selamlar eyler. Fakir de gözlerinizden öperek perdelerinizi yırtmaya çalışıyorum. Vesselâm.

el-Fâkîr,

M. Nusret

23. MEKTUP

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Sabri Bey yavrum!

Günler geçtikçe merak ediyordum. Nihayet Bebek'ten mektup geldi. Geminizin tamire girdiğini öğrendim, ferahladım. Bahriye Hanım, Necdet Bey ve yavrular nasıllar, iyiler mi? Peşin peşin cümlenize selamlar ve gözlerinizden öperim. Aile efradımızın da selamları vardır. Armağan hepinizin ellerinden öper. Havalarda serin gittikçe bizim de İstanbul'a gitmemiz gecikecek galiba. Korkumuz sıcaktan idi. Siz nasılsınız? Maddî ve

manevî keyfiniz yerinde mi? Aslına bakıp Esmâü'l-hüsnâ'nın⁵⁰ noksanlarını buldunuz mu? Fakir tahmini olarak noksan zannettiklerimi ilişik olarak gönderiyorum. Bir de bu isimlerin "El"⁵¹lerini nazar-ı dikkate almadan alfabe sırasıyla baş harflerini sıraya koyup yazarsanız çok iyi olur. Mesela, "Âlim", "Bârî" gibi. Tabii "el"ler yazılacak. Arayıp bulması kolay olsun diye böyle diyorum. Eğer yazdınızsa tekrar uğraşmayın yalnız bir iki üç diye yanlarına numara koyarız basarken. Sırası takip edilsin. Beyaz Saray Çarşısı'ndan bir zât eve gelip kitaplardan alıyor ve satıyor. Artık bu kitap yetişmeyecek zannederim bu seneye. "Tasavvufta Gönül ve Aşk"⁵² kitabını düşünüyorum. Mevlâ isterse her şey olur. Aman acele etmeyin, günde bir sahife çıkarın hatâsız olsun. Mesela "bazı" olacağına "bağzı" yazılmış. "Cenâb-ı Hak" olacağına "Cenâbu hak" olmuş. Aman Sabriciğim, mümkün olduğu kadar dikkatli yaz. Bir daha fakiri uğraştırma. Hak erenler yardımcınız olsun. Mevlâm kolaylıklar ihsân buyursun, sıhhat ve ariyette neş'ede daim olasınız, gözlerinizden öperim.

el-Bâkî Hû!

el-Fakîr, M. Nusret

24. MEKTUP

Ve aleykümmüselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü,

Azizim, Sabriciğim!

Filvâki arada mesâfeler var. Fakat her toplandığımız cumartesi günleri yakınımnda senin de yerin vardır. Tâ ezelden ebede kadar gelen geçen ervâhı konuşturacak olsak; sevgili olsun, olmasın, güzel, çirkin, ahlâklı, ahlâksız, fakir, zengin bütün sıfatları cami olan varlıklar hepsi doğmuşlar, bu âleme gözlerini açmışlar, bir neş'eyi kible edinerek yürümüşler, yorulmuşlar ve nihayet gözden gâib olup gitmişlerdir. Bir nesil sonrasına kalan ufak ve güzel hatıraları var. Daha sonra onlardan da haber kalmaz. Hatıra da yok. Bu âlem böyle bir âlem. Kimseden kimseye fayda yok. Bir şairin dediği gibi: "Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sedâ imiş." Süratle geçmek isteyen şu zamanımızı güzel ve yeni neş'elerle tamamlamak muradımızdır. Bilmukabele kandil-i şerifinizi tebrik ederim. Bu hafta kandil münasebeti ile gelenler arasında Bahriye Hanım da vardı. Maşallah hepsi sıhhatte imişler. Mevlâ sıhhat ve afiyette daim eylesin, amin. Olanca düşünceleri, mahrumiyetleri siz imiş. Ne çare ki vuslat zamanlarında insanlar perdeler ve geçimsizlikler ederek "der Yemeni pîş-e menî"⁵³ dedikleri gibi firkat ve hicret açığını yaşatırlar. Şükürler olsun sizin aile de kâfi miktarda firkat acılarından tatmışlardır. Artık huzûr günleri gelmektedir, yaklaşmıştır inşallah. Gelelim zuhûrâtlara:

1- Hamamda yıkanmak iyi; tepeden akan su ile yıkanmak tam yıkanmaktır, temizlenmektir. Tepeden ziyâ gelmesi de iyidir. Fakat düşmeğe dikkat etmelidir.

2- Sonra eline geçen nimetleri israf etmemeli. Ötekine, berikine dağılmamalı, yerlere düşürmemeli.

3- Erkek ve kadın birbirlerini üryan görmeleri iyidir. Fakat bu sefer

vücuttaki arızalar, nâ-hoş hadiseler meydana çıkar.

Onun için ayıp ve kusurları örtmek için setr-i avrete dikkat etmelidir.

4- Tasavvufta da, zuhûrâtta da hasta olmamağa dikkat etmeli. Bronşit hafif bir hastalıktır. Şiddetlisi yorucudur. İnsan kendini dinler ve hastalığın sebeplerini ortadan kaldırmaya çalışır. Mürşidin çalıştığı yerde siz de çalışmalısınız.

Hazreti Mevlânâ'nın bir Fâtihâ hikâyesi vardır. Onu söyleyeyim de istediğiniz cepheden mütalaa ediniz. Bir gün hazret hastalanmış. Ziyaretçiler, taziyeciler gelmekte. Birisi demiş ki: "Yâ Mevlânâ! Size bir Fâtihâ okuyalım da hastalığınız geçsin." Mevlânâ cevap vermiş: "Ahhh!" demiş, "zaten bu Fâtihâ değil midir ki beni bu hale getirdi?" Öyle ya, manâ âleminde fütûhât olunca, neş'e kapıları açılınca sûret harap olmaktadır. Sûret ve manâ arasındaki kapının serbest ve çabuk açılıp kapanması lâzımdır. İşte sevgili kardeşim, sizin de bu kapınız dâima aralık bulunsun. Âmin.

el-Fakîr,

Mehmet Nusret Tura

25. MEKTUP

Aziz kardeşim Sabri Bey!

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Mektubunuzu ve Esmâ-i ilâhî'yeyi⁵⁴ teslim aldım. Sıraya koydum. Yalnız ricam bu seferki yazıları acelesiz ağır ağır yazmandır ki hatâsı az olsun. Okuyamadığın yerleri boş bırak veyâ el ile hafif yaz tashihi kolay olsun.

Bu yazacağımız kitab herkesin, yani müslümanların dört gözle beklediği bir kitaptır; inşaallah biz gelecek ayın dördüncü cuma günü trene binip cumartesi akşam üstü İstanbul'a varacağız. Senin gemin bizden evvel giderse bizi karşılarsın. Daha olmazsa, fakirhânede buluşuruz. Burarlarda daha şimdiye kadar sıcaklar başlamadı. Hak muhafaza ediyor. Fındık büyüklüğündeki dolular bugün üçüncü defadır ki yağıyor. Karıkoca "Âmenerrasûlü"yü⁵⁵ okumanız çok hoşumuza gitti. O kadar meşguliyetiniz arasında kuvvetli bir şimşek çakmış, etrafı görmüşsünüz.

Asıl mektubu yazdım. Sizden bu mektubunuzu bekliyordum. Şimdi onu da zarfa koyuyorum, iyi ki bekledi. Hayırlı seferler dileriz. Tekrar hâne halkımızın selamlarını, duâlarını bildirirken, hane halkınıza ve damat beye de mukabil selamlarımızı söyleyiniz.

Çok şükür bizler sıhhatteyiz. Sizlerin sıhhatte, selâmette olmanızı niyaz eyleriz. Aman yavrum, acele yok; hatâsız bir kitap çıkaralım. Bir defa müsvedde yazıyorum, bir defa da tashih ediyorum. İki defa da matbaanınkini tashih ediyorum, bıkıyorum artık, elime kitap almak istemiyorum. Bir taraftan da yazmak arzusu geliyor. Hangi bahsi hangi kitaba yazdım unutuyorum. İhtiyarlık iyice Nusret'in vücûdunu, aklını, fikrini yıprattı, bunattı. O'nun varlığı ile zinde gözüküyorum. Görülecek işler var

ki daha almıyorlar. Hazret-i Allah, gerek bizim ve gerek sizin vazifelerinizde muvaffak eylesin. Amin.

İyi biliyorum ki, biricik teselliniz, ziyânınız olan fakirin kandili de sönerse karanlıkta kalacaksınız. Mevlâm yardımcınız olsun. Ama sizleri manâ âleminde de rahatsız edeceğim. Resûlullah efendimizin vefatlarında herkes feryad ederken, Hazret-i Ömer kılıcını çekmiş, "Kim ki Muhammed öldü derse boynunu uçururum" demiş; "O ölmedi, diridir, bizimle beraberdir" diye ilâve etmiş.

Tekrar gözlerinden öperim. Hayırlı seyahatlerle avdetinize muntazırım yavrum.

el-Fakîr,
M. Nusret Tura

26. MEKTUP

Nûr-u aynım Sabri Bey,

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü,

Siz sefere çıktıktan sonraki haftanın salısı vâlidinizi Allah kavuşturmasına size gönderdim. Aynı hafta perşembe günü de kızımızın kayınvalidesi ile Bahriye Hanım bize teşrif ettiler. Çok memnun oldum. Hepinizin sıhhatte oluşunuzun sevinci içindeyim. İhvandan Ayşe Hanımın kızı da fakiri candan özlemiş o da kızını göndermiş. Ayşe Hanımın torunu olan çocuk bile bizi giyaben severmiş. Hayretler içinde kaldım.

Sanki onlara min tarafillah; "Gidin; sizin şifanız, derdinizin dermanı Bebek'tedir." diyorlar gibi. Fakir zaten gönlümüzü Hakk'ın tecellisine karşı tutmuşuz. Onların o arzusu, sevgisi, rica ve niyazlarının esasen kabul edildiğini anlatıyor. Onları sıkmadan nabızlarını yokladım. Şerbetlerini verdim.⁵⁶ Sizinkiler de memnun. Bir hafta için krokimi gönüllerine naksettiler. Sonrasını bilmem.

Yavrularımızın sıhhatte olduklarına da çok memnun oldum. Seferde iken eş dost hasreti, İstanbul'da iken mütemadi rahatsızlıklar, yorgunluklar, üzüntüler. Dolayısıyla sefer hasreti bu sefer şekil değiştirir. Gönüllerin beraberliği zaman ve mesafe mefhumlarını ortadan kaldırıyor.

Cenâb-ı Hakk ve Tekaddes hazretleri de, "Ben mekânların mekânıyım. Benim sevgimden başka sevgi olmayan gönüllerde mekân kurarım. Ben kırık gönüllerde hazır ve nazırım."⁵⁷ buyuruyor. Hatta bir velî de "Hüznünle perde et gönlümü, tâ kalmasın efkârım" buyurmuş. Âşık olanın gözü de ma'sûktan başka varlık görmez. Gördü mü o âşık değildir. Okuyacaksan diriye oku ki aks-i sedası çabuk gelsin, sen de diri olasın. Ölülere okumakla geçecek fazla vaktimiz yok. Hem nöbet tutar, titremeler yapar.

Taşdelen suyunu dışı kirli bir şişeye korsanız rağbet bulmaz. Terte-miz bir şişeye kirli su korsanız yine rağbet görmez. Hem şişe, hem su

temiz olmalı. Fakat içecek olanlarda şüphe uyandırmaması için de "Taşdelen Menba Suyu" diye bir de etiket ister.

Su rûh gibidir. Haddi zâtında temizdir. Kabdan kaba geçerken ve temiz olmayan şişelere konursa, suda içilme kabiliyeti kalmaz. Ağzını kapalı tutmalıdır ki şişenin içine bir şey gitmesin. Şişenin dışı yani vücûd, kirlense de çabuk temizlenir. Daha evvel de arz ettiğim gibi tecessüsten vazgeçmek lâzım. Altı cihetin kapılarını kapamak lâzım. Kâ'be yolcuları, yani hacı namzedleri o niyetle yola çıksalar da, kafilenin konakladığı şehirlerde fazla eğlenseler, gaflet uykusuna dalsalar, kervan hareket eder. Onlar kalır. Oysa hedefe vardıktan sonra, her tarafın zevki muhterem hacılarındır.

*Fâtihâ-i Şerife'*ye gelince. Hazret-i Mevlânâ diyor ki: "Ben hastayım diye gelip, iyi olmam için Fâtihâ okuyorlar. Bilmiyorlar ki ne yaptı ise bana Fâtihâ yaptı. Beni bu hale koyan Fâtihâ'dır."

Mâlum ya! Hazreti Mevlânâ dost sevgisiyle yemedi, içmedi, uyumadı. Hâlden hâle, makamdan makâma yükseldi. Vücûd zayıfladı, takatten kesildi.

Fâtihâ ise Hakk'a giden yolların açılması, perdelerin kalkması, rûhun yükselmesi ve dolayısıyla cesedin çile doldurması demektir. Gönül halinden anlamayanlara Fâtihâ, cesedlerine sıhhat verir. Fakat gönül ehlinin de yollarını açar.

Ruhun Kâ'be yollarından kolayca geçebilmesi için vücud ağırlığından kurtulması lâzımdır. Yani nefsin ruha isyan etmemesi lâzımdır. Köpekler gibi saldırmaması lâzımdır. Köpeğin ahlâkı sahibine sadâkat göstermesidir. Ama nazarlarını kemiğe diken bir mahlûktur. Başını gönül semasına kaldıramıyor. Hep süfliyâta bakıyor demektir. Dünyâyı bize verseler, bir fil kadar yiyemeyiz, içemeyiz; bûlbûl gibi ötemeyiz, gül gibi kokamayız. Horozlar kadar da cinsî kuvvetimiz yoktur. Nihayet öteki tarafa da bir şey götürecek değiliz. Şu halde bir an için yokluğu, aczi kabul etmek lâzım. Bir müddet sonra bütün varlıkların bizde son bulunduğunu müşâhede edeceğiz.

Neye yarar ol namaz ki niyâzı yok

Neye yarar ol gönül ki râzı yok.

Boyun bükerek, yaş dökerek yapılmayan ibâdetler kilisede yapılan saf ibâdetten de aşağıdır. Puta tapar gibi bir şeydir. Gönülde aşk ve muhabbet olmazsa orası bir kilisedir; cami değil, kible değil, nazargâh-ı İlâhî değil. "Herkes gider Mersin'e biz gideriz tersine" olmasın. Cenâb-ı Mevlâ'dan gönül temizliğinde size zâhir olmasını niyaz eyleyerek gözlerinizden öperim.

Kesâfet âleminde şimşek çakacağına, güneşli havada birkaç bulutun gözücüp kaybolması daha iyi değil mi? Maamafih Sarıyer'den avdet de manidar; çünkü renklerin de delâlet ettikleri makamlar vardır. Artık şehrin dedikodusu bitmiştir. Aşk deryâsı ruhunuzu doldursun. Esâsen yazılar da ona dâirdir. "SEN ÇIK ARADAN KALSIN YARADAN" benim aceleci yavrum?⁵⁸

el-Fakîr
M. Nusret

27. MEKTUP

Gözümün nuru Sabri Bey,

Esselâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü ve's-sıhhatü ve'l-âfiye

Ehlullah Hakk'a tevekkül ve rızâ bahislerinde herkesten ileri gitmişlerdir. *"Külle yevmin hüve fî şe'n"*⁵⁹ sırrı her an çeşit çeşit tenevvüler, zuhurlar gösterir. Ârif olanlar neyin nereden geldiğini bilirler, boyun bükerekler ve sabrederler.

"Heman seyrancısın, seyranın eyle.

Deme şu şöyledir, bu böyle."

Ârifler gibi karpuzlar da öyledir. Elden ele atarlar, iterler, çekerler, kavun, karpuz meyyit gibi ses çıkarmazlar, itiraz bilmezler. Bu defa da Hak erenlerin böyle bir tecellîsi cilve-nümâ oldu.

Size şimdi vahdet, sessizlik ve dağdağadan uzak bir hayat lazım. Dalgın olmamalı, uykuda olmamalı, uyanık olmalı ki görülecek şeyleri görmeli, okumalı. Sahnenin içinde bulunmaktansa seyri daha güzeldir. Hep Kâdir-i Mutlak'ın emrindeyiz. Bunu bilip idrak edince mükâfat muhakkaktır. Geçirdiğiniz kazadan müte'essir olduk. Mevlâm bir daha böyle tecrübelerde bulunmaz inşallah.⁶⁰ Sen düştüm deme, attan indim de ki yine binmesi, yükselmesi kabil olsun. Merdivenden düştük; fakat arş-ı âlada yükseldik. Her kahrın sonu lütuftur. Meleklerle seni kollatırlar. Ta-sarruf Hakk'ındır. Hep hikmet tahtındadır.

Kadem ile gönderdiğin defterleri aldım. Senin ayrılığın esnasındaki hüznünü fakir de çok tatmıştım. Zafer Allah'ındır, Hak erenlerindir. Biraz dinlenmen lazım. Kendine gel. İdrakini topla. Huzurdan ayrılma fakat dalgın da olma.

Senelik izin hakkındır. Yazı ile mürâcaat et ve bekle. On beş gündür bizim hanım kalp kifâyetsizliğinden hastalandı. Kendini bilmez haller geçirdi. Kalp rahatsızlığı şükürler olsun şimdi geçmiş bulunuyor. Oturduğumuz kat dahilinde yürümesine izin verildi, eve doktor geldi. Kalp grafiğini aldı. Neticede iyi buldu. İyileşme ümidi kuvvetli dedi. On-on beş gün kadar istirahat ve ilâca, perhize dikkat lazım imiş. Bu varta da geldi geçti.

Zuhûrâtla'nızı okudum. Çok güzel memnun oldum. Artık "Kahhâr" ism-i şerifinden sonra "Yâ Fettâh"⁶¹ ism-i şerifine devam edebilirsiniz.

İhlâs ile açılmıyan kapı yoktur. Elverir ki tam bir kalp temizliğine sahip olunsun. Namaz kılmak ve kıldırmak, dersinizin ve terfiinizin îcabı ve icraatı cümlesindendir. Abd-i mahz⁶² olmak neş'esi tecelli etmiştir. Bu da

tecrübeli, tehlikeli bir imtihandır. Sonu lütuftur. Vesselam...

el-Fakîr,
M. Nusret Tura

28. MEKTUP

Ve aleykümüsselânt ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Nûr-u aynım Sabri Bey,

Bugün eylülün üçü. Dün Sivas'tan geldik. Şükürler olsun sıhhatteyiz. Sivas'ta iken sizin eski adresiniz yanımda idi; eve mektup yazmayı düşündüm. Fakat çıkıp yeni evinize geldiğinizi ve emek vererek yazdığım mektubun elinize geçmemek ihtimalini düşündüğüm için, sarf-ı nazar ettim.

Mektubunuzu, zuhûrâtı, lütuflarınızı aldım. Teşekkür ederim. Hazmî Babamızın sözlerini aynen tekrar edeyim.

"Cenâb-ı Hak misilleriyle mükâfâtını ihsân eyleye. Kişi yaktığı ateş üzerine pervane gerek." Mürşidlerin ahlâk ve adetlerini vecîz bir sûrette ifade eden bir cümledir bu. Bir çiçek diken, ekin eken çiftçilerin hâlidir bu. İlâhî bir vazifedir bu. İlâhî bir sevginin îcâbâtıdır bu.

Meşhur İskender'in makâmına bir gün babası gelmiş. "Buyurun babacığım!" diye diye ona hürmet ederek, elini öperek yer göstermiş. Bir gün de hocası gelmiş. Daha büyük bir hürmet ile karşılamış ve onu oturduğu tahta oturarak huzûrunda el bağlamış. Daima yanında bulunan veziri, babasına yapılan hürmetin hocasınınkinden az olduğunu görmüş ve dayanamıyarak sormuş. Aldığı cevap şu: "Babam beni gökten arza indirdi, bıraktı. Hocam ise arzdan göğe çıkarıyor."

Diğer bir misal: Meşhur İmam Gazalî hazretleri bir ormanda hikmet ve kudret temâşâsında imiş. Bir karga ile bir tilkinin yan yana oturduklarını ve arkadaş olduklarını görmüş. "Bu haşerî hayvanların birbirleriyle, dost olmalarında muhakkak müsterek bir vasıf olması lazımdır ve acaba bu vasıf ne ola?" diye oturmuş, onları gözlermiş. Bir müddet sonra önlerine bir dilim ekmek atmış. Ekmeği yemek için yan yana yürüdüklerini görmüş. Fakat ikisi de topal imiş. Birbirlerine muziplik yaparak kaçacak halleri yok. İşte onları arkadaş yapan müsterek vasıf bu topallık imiş. Bizlerin müsterek vasıflarımız ise İlâhî aşk, gönül hoşluğu, Rab huzûru, çokluğu tek yapan ve böyle olmasından zevk alan Tanrı'nın tevhîd arzusu.

Maşallah zuhûratlarda mücadeleniz pek aşikâr gözüküyor. Yalnız gönül kuşu daldan dala konuyor. Gönül duvarında delik açılacağına pencere yapılırsa idi, secdeye değerdi. Hazret-i Mevlânâ'ya oğlu: "Aziz babacığım! Sizin Şam seyahatine çıkarak bizi ve Konya'daki sizi sevenleri kedere boğuyorsunuz. Yalnız kalıyoruz. Sizin olmadığınız yerde hayatın da tadı yok." demiş. O da: "Oğlum! Bizim yalnız sûretimizi, dışımızı görenler kedere boğulabilirler; fakat bizim içimizi, özümüzü görüp ruhumuzla

haldaş olan, ayrılıkların sûrette olduğunu, manâda beraber olduğumuzu bilirler. Ötekiler ise aynı karpuzun çekirdekleri, aynı deryânın katreleri, tek güneşin zerrelere olduğunu idrâk edemeyenlerdir” buyurmuştur

Filvâki, insan bile bile sûrette de berâberlik istiyor. Hasret ve iştîyak bizde de var. Bir zuhûrâtımızda (on sene kadar evvel) Fâtih'te ki dergâhın bir makber sessizliğine büründüğünü görmüştüm.⁶³ Bu; efendinin intikalini, devrini tamamlayan bir dergâhın sonuna işaret ediyor. *“Li-meni'l-mülkü'l-yevm”* “Bugünün hâkimi, sahibi kimdir?” Bu sözü, kudret, kuvvet sahibi olan misilsiz, eşsiz tek varlık soruyor. Yine kendisi cevap veriyor. *“Lillâhi'l-vâhidi'l-kahhâr”* yani “Vâhid ve Kahhar olan Allah'ındır.”⁶⁴ İnsan bu sözü masivaya arka döndüğü her zaman duyar, bir vuslat demidir. Çalışmalı, kıymet bilmeli. Dem geçer, devran döner. Hemmen bâkî Allah kalır. “Size ne yapayım, daha nasıl çalışayım, ne yapayım?” der gibi karşımda duruyorsunuz

Fakiri bir anda arş-ı âlâyâ çıkaran İlâhî bir söz hatırıma geldi: “Secadeye oturduğunuz zaman kâinâtı unutun. Benim bulunduğum yerde yer bile yoktur” diyerek râbıtada “illâ” sırrını düşünün. Dersinizi bu halde bitirin; ilâhî isimlerin ve sıfatların bir vücudda, bir gönülde zuhûru o vücudun, o gönlün, o idrâkin istidâdına, sâfiyetine göredir. Hatırınızda kalsın Yavuz Sultan Selim'in:

“Cevr-i dilber, ta'n-ı düşman, söz-ü firkat, za'f-ı dil

Dürlü dürlü dert için halk etmiş Allah'ım beni.”

dediği gibi bu kederli sıfatları lütuf bilerek yüz derdi bir derde, yani derdi aşta toplamalı, ümitsizliğe düşmemeli.

Ey yavrum! Hatır sormadan, selam sabah demeden bu saatimiz de böyle geçti. Rabbim ilminizi, fehmınızı ziyade eylesin. Bu duâyâ hepimiz de muhtacız, âmin... Rabbimiz korusun, selâmetler saadetler..

el-Fakir,

M. Nusret Dede

29. MEKTUP

Ve aleykümmüselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Ey Nûr-u dîdem!

Sizin bizim gişenin önünden geçtiğiniz gün, fakir istirahatli idim. Mesâne röntgeninde ufak taşlar gözükmüş. Onları düşürmek için sulara gitmek üzere doktor üç gün istirahat vermişti. Perşembe kendi izin günündü. Cuma günü Anadolu Kavağı'na, cumartesi günü de Vaniköy'deki sulara gitmiştim. Tabii bir netice alamadık; on bardak suya mukâbil zorla bir-iki bardak içilirse ne olacak? Hiç!

Asûde olarak seyahatinize tabii memnunuz. Evdekilerin hep selamları var, küçükler arz-ı niyâz ederler. Ankara'dan bir ihvân hanım gelecekti

de ay başına doğru romatizmaları için vâlidinizle beraber Yalova'ya gideceklerdi. Bahriye Hanım⁶⁵ gitmek isterse ve müsaadeniz de olursa mektubunuzda ona bildiriniz; bizimkilerle ay başında temasa geçsin.

Birinci kitaptaki sahife içindeki atlamaları hâlâ düzeltemedik.⁶⁶ Eski Türkçe olandan birer birer sıra ile takip ediyorum.

Zuhûrâtlarınıza gelince, terfiiniz yaklaşıyor. Fakat şu var ki Resûlullah efendimiz mi'râca giderlerken etraftan birçok teklifler ve hitaplar olmuş, onu oyalamak ve yoldan alıkoymak için. Siz de bunların tuzağına düşmüşsünüz; bir defa tren kaçtı mı çabalamak para etmez. Olmayacak bir keyfi arzu için, yani bir hiç için trenden inip bocalamışsınız. "*Mâ zâğa'l-basar ve mâ tağâ*"⁶⁷ yani göz açıp kapayıncaya kadar geçen bir zamanda hedefe, huzûra varabilmeli. Ömürlerimiz trenden çok hızlı geçip gitmektedir. Zamanla her şeye muvaffak olunur. Hatta te'ennî iyidir de fakat ömrün yerine ömür almaya imkân yoktur. Bir gün gelir hazan olur, yaprakların döküldüğünü görürsünüz. Gülü koklayamadığınıza yanarsınız, ama fayda yok. Bülbül papatyayı beklemeyiz. Gül ağacından bitmeyen güller sahtedir. Kâğıttandır. Kokusuzdur. Ma'rifetnâme'de İbrahim Hakki Hazretleri çocukları misal olarak ele alıyor. Bacaklarının arasına bir sopa alıp koşar dururlar. Ata bindiklerini temsil ederler, evcilik oynarlar, birbirlerine sarılırlar; velhasıl kendi kendilerini aldatır dururlar buyuruyor.

Az, öz tesbihe daha sıkı sarılmalı. Çok öz olursanız, yanınıza şeytan bile gelmekten utanır, korkar. Hele o bir de aşk sarayına varsanız cûş ve hurûşunuzu, enin ve figânınızı gören ve duyan melâikeler ellerindeki tesbihi bırakıp peşinizden koşarlar. Cemâlinizi görmek için gül fidanları gönlünüzde biterse, biz ihtiyarlar da gelip gelip koklarız. O fidanlar ki Efendimizin yaptıkları ilk aşı ile vahşi bir orman çiçeği olmaktan kurtulmuştur. Bugün ağlayan yarın güler, bugün yorulan yarın rahat eder.

"Zerresi zâhir olaydı ger beni yakan od'un

Yer ve gök inler idi,, ağlardı hep o yoldaşlar."

Mısri Niyâzî Hazretleri ne güzel konuşmuşlar.

Ne yapalım? Bir nebat gibi suyu topraktan siz çekeceksiniz. Bizden de güneşin ziyâsı ve harâreti, yani olgunluk verecek ılık sözler.

Kâinatta ve içinde bulunan her zerrede hareket yani çalışmak ve mücadele vardır. Terakki ve tekâmül vardır. Durmak yoktur. Durmak gerilemek demektir. Ölünceye kadar mücâhede lazım. Ölürsek de bu yolda mücâhede ile ölelim ki ebedî dirilik onun içindedir.

Sihhat ve afiyetler, saadetler, hayırlı seyahatler, iyi günlerde gidiş ve nihayet feyizler temennisiyle gözlerinden operim nûr-u dîdem.

el-Fakîr el-Hakîr,

M. Nusret Tura

30. MEKTUP

Nûr-u aynım Sabri Bey,

Bugün cuma sabahı. Kızımın⁶⁸ şansına radyoda okunacak Kur'ân-ı Kerîm'i dinledik. Tercümesinde "Gün doğmazdan ve gün batmazdan evvel kalk, Rabbine yalvar."⁶⁹ derken, vapur geldi. Fakat ben alacağımı almıştım.

Malum ya, insanların en temiz oldukları zaman sabahtır. Vücut yorulduktan sonra yani akşam, gündüzün hareketlerinin hesaplarını yaptıkları ve evde çoluk çocuklarının saadetini görerek bunları halkeden Rabbü'l-âlemin hazretlerini düşündükleri zamandır. Biz âhir zaman ümmeti ancak kendimizi sabah serinliğinde, her taraf sessizken, gönlümüzü ve gözümüzü harekete getirerek niyaz etmekle bir kafilte teşkil edelim ve böylece selâmete vâsıl edip kurtulalım. Âşık ile ma'sûkun mahrem konuştukları saat bu saattir. Hiç olmazsa sabah namazından bir saat evvel... O zaman Cenâb-ı Hakk her duâyı kabul edeceğini vaad buyuruyor. Dertlilerin, aşıkların niyaz saati olan bu vakti kızlarım da kaçırmassınlar. Füyûzât-ı İlâhiyenin, rahmet-i Rahmâniyenin yağmur gibi yağdığı saat bu saattir.

Kızlarımın sıhhat ve afiyetleri için fakir bu saatte gözyaşı dökerken, onların uykuda olmaları tabii revâ değildir. Hanım kızımız erken kalkınca, hayâtı intizama girer; ibâdetle Hakk'a yalvarırsa rûhu kuvvet bulur, îmânı artar. Kahvaltı olarak da bol zeytinyağına ekmek banarak birkaç zeytin ve birkaç diş de sarımsak yesin. Sarımsak birçok dertlere devadır. Damarları da açar. Zeytinyağı ise vücuttaki dahilî azaları yumuşak tutar. Hazmı zor olduğundan bol limon da sıkabilir. Kışın da kara turpa devam etsin, inşallah bir şeyi kalmayacaktır.

Hepinizin gözlerinizden öper, sıhhat ve afiyetler temenni eder ve hayatta ve imtihanlarda muvaffakiyetler dilerim, yavrularım.

el-Fakîr, el-Hakîr,

M. Nusret Tura

31. MEKTUP

Bu yazıyı da bu sabah seherde yazdım. Karşımda dervişliği küçük gören bir mektep müdîresine hatıra olsun diye yazdım.

M. Nusret

*Dostlar bir sofrâ kurdum sînem üzre bir makamdır bu
Ehl-i aşkı davet ettim bir makâm-ı Mustafa'dır bu
Davetim Hak davet, ümmetim Muhammed ümmeti yâ hû
Gelmeyenler kendi kendin yer rıdvan cennetidir bu
Gel, ey dünyâ ilmin bilmek ve bildirmekle zevk almış
Bu bir ilm-i ledüündür kim Resûl'ün armağanıdır bu
Eğer bir can verir olsan, sana bin can verir Allah*

Buna olmak yolu derler, bilip susmak yolu değildir bu
Bu ilmin mektebinde diz çöken bir tıflı ebcedhan
Yarın başlar üzerinde gezen bir pâdişâhtır bu
Eğer bir damla yaş verirsen, sana derya verir Cânân,
Yarın arş üstüne tahtın kurar can ve cihândır bu
Bu bir Hak ilmidir, kim diğerân toprakta kaimidir.
Seni davet eden gönüle Ezân-ı Nusretâdır bu
İşit artık Bahriye Hanım seni davet eden kimdir
Habîbinin nutkuna sahip niday-ı Murtezâ'dır bu
Ne alimler, ne başbuğlar bu yolda, yolda kalmışlar
Hüdâ mihmanıyız anlar isen zevk-i visaldır bu
Bu dünyâ ilmine mağrur olan başlar yarın mahzun
O bir gün ateş düzahte dâr imtihandır bu
Seni dilhâneye davet eden bil hubb-u mevlâdır
Halas ol sen sanemlerden Samed'den bir nidadır bu
Senin gönlünde bir kaşane kurmak istiyor Nusret
Harâb etmek gerek emin ol adetullahtır bu
Kabul oldun ise Hakk'ın huzûruna sevin şükreyle
Ve illâ her seher ağla sanırsan emr-i Hak'tır bu
Bütün ihvân seni gözler yanında saf saf olmuşlar
Heman bir el tut abdest al makâm-ı aşk-ı Hakk'tır bu
Kâ'be'dir herkes tavaf eyler o yer bil ki mekânımdır
Ehl-i dil derler bize, fehmet makâm-ı evliyâdır bu
Yok olup girdi, giren var oldu da çıktı bu menzilden
Ne türlü arz-ı hal etsem bilinmez Beyt-i Hudâ'dır bu
"Leyse fi'd-dâr gayre yâr" demiş âşık ve sâdıklar
Cümle âlem emre ferman bir makâm-ı "künfe-kân"dır bu
Anlamış olsan gerek ey duhter-i pâkize geç kalma
Bildiğin, cümle nevadır bir makâm ki terk-i terktir bu.

32. MEKTUP

Nûr-u aynım Sabri Bey,

Ve aleykümmüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Geçmiş olsun. Hak erenler dünyâ işleriyle (ev, vazife vs.) fazla yorulanları bu sûrede hizmete alırlar. Sûrette dinlendirirler. Gönül kapılarını açarlar. Mesela, Cânân ilinden kaynakayan hayat ve ilim suyu Nusret çeşmesinden akıyor da yıkanarak temizlenmek, içerek ölmez bir hayata kavuşmak için hiçbir teşebbüs görülüyor. Bir zât kurban bayramında sevgilisine şöyle bir beyit yazmış:

“Âdet olmuş, cümle âlem yılda bir kurban keser

Gün be gün, saat be saat ben senin kurbanımın. ”

Yalakta kum olması da, galiba Refika Hanımın dünyâ emelleriyle kumlanan gönül yalağı olsa gerektir. Her ne ise bu da bir andır, gelir geçer. Şuûnâta bağlanmamalıdır. Gönül kuşuna sahip olmak, onu nâ-mütenâhî geniş iklimlerde uçurmak zordur.

Cesedin muhtelif mertebeleri vardır, sıfatları vardır. Ruh zinde olmalıdır. O hasta olmasın.. Cenâb-ı Hakk'ın lütuf ve keremi, rahmet-i sübhâniyesi etrafınızı çerçevelemiş, kıymetini bilin. Herkes ne yaparsa yapsın. Yavaş da olsa hakikat yolcusu yolunda gerek. Kervandan geri kalmamalı. Okur zevk alırsınız diye kitabın son sahifesini gönderiyorum.

Vâlideniz şimdi on beş günde bir çıkıkçıya gidiyor. Bu defa da büyük torun Betül kızamık çıkardı. Diğer çocukları ayırmaya mecbur olduk.

İnşallah bu defa gelişinizde Mesnevî-i Şerif'in beş cilt tercümesinden birincisini size vereyim. Bizim gönül kapılarımızın açılmasına yarayan bu eserden sizin de faydalanacağınızı, Arapça ve Acemce'yi ilerleteceğinizi tahmin ederim. Size yadigârım olsun.

“Yürü kim meydan senindir bu gece,

Sohbet-i cânân senindir bu gece. ”

Sizin ve etraf-ı ailenizin refah, saadet, terfî ve ev arzularınıza her gün niyazda olduğumu arz ederek gözlerimden öperim evladım.

el-Fakîr,

M. Nusret

33. MEKTUP

Ve aleykümmüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtuhu

Sabri Dede ve Nebioğlu ailesi;

Mektubunuz geldi. Fakat bundan evvelki mektubu alabildiniz mi? Onu yazmamışsınız. Onu bulsanız iyi olurdu. Venedik'te mi Trieste'de mi? Bilmem. Seyahat iyidir. Hava tebdili iyidir. Peygamber efendimiz bile hicretle emir olundu. Birkaç zaman için makâm değiştirdi. Ruhlarımız

bile sonsuzluk âlemindeki hürriyetlerini, Cenneti bırakıp yola düştüler, iklim ve memleket değiştirmek için hazırlanan şu kafese girdiler, şu libas-ı beşeriyeti giydiler. Nur iken, isimleri Sabri, Bahriye, Nusret, Rahmiye oluverdi. Yalnız her gidilen yere dostu ile gidenler bilgili, neş'eli, mes'ud döndüler. Gaflette olanlar da koyun sürüsü gibi olmaksan kurtulamadılar. Çobanlar konuşur, onlar bel bel bakarlar. Yağmur ve kar yağar, sel kendisini götürecektir yine bel bel bakarlar. Kasap kendilerini kesmeye götürecektir bî-haber. Yanındaki semiz arkadaşlarını topluyor yine bî-haber. Sıra kendisine gelmiş yine bel bel bakar. Bir bakıma da ne kadar güzel tevekkülün son mertebesi. Hakk'a teslim olanlardan da bu hareket beklenir. Esâsen takdiri bozmaya kimde kudret var. Ne kadar çabalasak yine Hakk'ın dediği olur. Mesele vücûd kaydından, etraf kaydından kurtulup seyirci olmak, nerden geldiğini, nereye gittiğini bilmekte.

Merhum efendi babamız da gezmeyi çok severdi. Bursa, Arabgir, Konya, Mısır, Yalova... Fakir onun mertebesine erişemediğim için pazarı gönlümüzde kuruyoruz. Kimi gelir kalır, kimi alacağını alır gider, alâkadar bile olmaz. Halbuki evveli de orası, âhiri de. Ama varaka-i mihr-i vefâyı kimi okur kimi dinler.

Sivas'tan bizim hemşire geldi, cesed tedavisi için on beş gün Yeşilyurt'ta kalacak. Gönül tedavisi için de on beş gün fakirhâneye gelecekmiş. Anlaşılan bu ayın sonuna kadar gelebilerseniz tanışmış olursunuz.

Nilüfer'in ateşi de geçer inşallah, bir şey değil. Onun da bünyesi çok zâif; biraz idmana, çalışmaya, el işlerine, koşmaya, yüzmeye alıştırmak. Okumak ve düşünmek sonra olacak şeyler. Namaz bile her yaşta olanlar için adeta bir idman yerine de geçer. Avdette bana anlatın bakayım. Buradaki insanlardan, sulardan, yeşilliklerden, topraklardan, binalardan başka bir şeye rastlıyor musunuz? Buradaki nesnelerin belki orada daha mükemmelleri var fakat; maneviyat yok, ruh yok. Papazlar diyarında ne olur ki? Bir taraftan a'mâlar göz isterler, diğer taraftan gözlü olanlar "Yâ Rabbi! Keşki gözlerim kör olaydı da senin cemâlinden başka bir şey görmeseydim de bu perdelerden kurtulsaydım" diye teessür demleri yaşarlar. Kemâl-i huzûr ile geziniz, eğleniniz. Bir sene evde kapalı kalmamanın acısını çıkarsınlar yavrularım. Cümleminizin gözlerinizden öperim. Tabii küçükler de ellerinizden. Gelelim o bir tek zuhûrâtınıza ki elli zuhûrata bedeldir. İncir mevsim meyvesidir. Tecellîsi size gönderdiğim mektuplardır. Yalnız şunu iyi bilin ki yediğiniz, içtiğiniz her şey size fakirin elinden sunulmaktadır. Kudret ve inâyet kâlemi böyle yazmış. Lütuf ve keremin yegâne sahibi olan Rabbimiz fakiri bu işler için yaşatmaktadır. Maksud kanatlanıp uçmayı öğrenmenizdir.

Neş'e, sıhhat ve afiyette daim olarsınız yavrularım.

el-Fakîr, el-Hakîr pür kusur,

M. Nusret Tura

34. MEKTUP

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü ve bi's-sıhhati ve'l-afiye.

Bugün 20.6.963 Perşembe. Evde dost gönüllerinden haber bekliyorum. Öğleyin mektubunuz geldi, çok şükür sıhhatinize memnun olduk. Gittiğinizin haftasına da Bahriye Hanım gelmişlerdi, gönlümüzün arzula-dığı sohbet olmamıştı. Fakir dinleyici mevkiinde kalmayı tercih ettim. Yetkililerden müsbet cevap gelmiş; istediğiniz katı alabilmek için avdeti-nizi bekliyorlar. Tabii daha mufassal malûmat Bahriye Hanımın mektu-bundadır. Mevlam hayırlı ve mübarek eylesin. Amin...

Vâlideniz kolu için on beş günde bir Topkapı'ya gidiyor. Hamd olsun ve Cenâb-ı Mevlâ daha beterinden muhafaza eylesin, cümlemizi de. Kol biraz hareket kabiliyetini kazanabildi. Betül'ün kızamığı şimdi de Gönül'e sirâyet etti. En küçük alt katta bize karantina işareti çekildi. Bir yirmi gün de onun için ayrılık çekiyoruz, ilaçlar için sizi meşgul ediyoruz. Bu-lunmazsa aramak için yorulmayınız.

Zuhûrâtınızı okudum. Onun için de şükürler olsun, normal vaziye-tini almış. Mesela: Erik veyâ domates, hem de olgun. Yemesi tabii çok iyi; esasen rengi kırmızı olan hamr da bu gibi meyvelerin yıllanmış değil mi? Tavuk, nefsinde birçok yumurtaları toplamış olan bir varlıktır. Mi'râci için kesilmek ve pişmek sûretiyle kendisini feda etmesi lazımdı, o da olmuş. Dünyâdaki yemelerin, içmelerin fazlası zararlıdır. Hatta adamı öldürür. Fakat manevî yemekler, içkiler hayat verir, öldürmez, diriltir. Deryâya ne vererseniz kabul eder; doydum demez, dokundu demez. Ma-nevî vücûdunuzdaki hayvânî ve yırtıcı olan bir kuvvetin ifnâsı, bizlerde kemâle ermesi tabii iyi bir şeydir.

Bir diğer zuhûrâtınız, gemi yolda gerek yolcu yolunda. Geminin dur-ması manevî seferden geri kalmaya delâlet eder. Bu da ya haylazlıktan, ya hastalıktan, veyâhut da masivaya (Hak'tan gayri her şey) iltifat et-mekten tecellî eder. Bahriye Hanımın hâlâ eski evden ayrılmak isteme-mesi dünyâya rağbetten ileri gelir. Bu âfâkîsi; enfûsîsi de rûhunuzun ileri hamlesine nazaran nefsinizin gerilere olan nazarıdır. Bizler İstanbul'dan kalkıp Hopa seferi yaparken, bir kişi tam boğazdan geçerken "Şimdi biz İstanbul'a mı yakınız, Hopa'ya mı?" diye sormuştu. İstanbul'un içinde olduğumuz halde bize Hopa yakın idi. Çünkü vapurumuzun burnu, hedefi oraya müteveccih idi. Şimdi size "Mürşid mi yakın aile mi veyâ Hak mı yakın dünyâ mı?" deseler, cevabınızı biliyorum. Söylediğinizi duymuş gibiyim. Halbuki dervişleri evlerinden, eşlerinden ayıran yok. Bu gönül âleminde bir yolculuk ki itibarî bir keyfiyettir.

Tramvay da vapur gibidir, otomobil de, araba da, tayyare de; ama kaplumbağa gibi yavaş gidiyormuş. Durmuyor ya, gerilemiyor ya. Kâh hızlı, kâh yavaş. Hakikat yokuşu olmuş ya, gidenlere ne mutlu! Vasıta-dan inerek yolda kalanlara da ne yazık! Kervan gözden gâib olduktan sonra başlarını taşlara vururlar, fakat heyhât! Bu geçen sohbet, muhab-bet, vuslat saatleri her zaman ele geçmez. Kâmil bir insanın sohbeti Peygamber efendimizin şefâatı gibidir; insanlarda anlama kabiliyeti Hakk'ın hidâyeti gibidir. Onun için Resûlullah (s.a.) efendimiz, "İlmimi, fehmimi ziyâde eyle ya Rabbi! Allah'ım bana eşyânın hakikatini göster"

diye duâ ederlerdi. Onun ilmi, fehmi, hakikat-ı eşyâyı görmesi noksan mı idi? Bizlere yol göstermek için, siz de böyle yapın diye böyle yaptı ve konuştu.

Mevsimi geçmiş meyvelere, modası geçmiş elbise ve eşyaya, kemâle ermemiş noksanlıklara, alâka göstermek akıl kârı değildir. Ma'nâda da öyle devresi geçmiş kimselere teveccüh etmemelidir. Tâ ki ma'nevî ve rûhânî bir varlığı olmuş ola, yani ondan feyiz almak kabil olabilsin. Evvelce tahliye ettiğiniz bir eve girerseniz bu bir hastalığa, noksanlığa gidiştir. Tâ ki onu yıkıp yenisini yapabilesiniz.

Sükût herkes için ve bilhassa da dervişler için altındır. Çünkü insanın rûhu sözünün peşinden gider. Hatâ yaptım mı? Doğru söyledim mi? Karşımdakini incittim mi? diye. Câhil susarsa hem kendi cehlini örter, hem karşısındakinden bir şey öğrenebilir. Eğer konuşursa cahilliğini, ahmaklığını, hamlığını ortaya koymuş olur.

Ârif ve kâmil kimselerin konuşması altındır. Herkes isti'dâdı kadar alır. Fırsat bulunca onları söyletmeli, memesini emerek ilim sütünden istifâde etmeli. Çocuğuna meme emdiremeyen annelerin memelerinde süt toplanır; hastalık yapar, ameliyat îcâb eder.

Orta derecede olan kimseler de küçüklerine yol göstermek için onları terbiyeye kalkarsa, kendisi yoldan kalır. Öğreneceklerini öğrenemez, hepsi birer perde olur. Herkes kendi küpünü doldurmaya bakmalıdır. Kâmil ve ârif insanlar feyizlerini ilim deryâsından almışlardır. Bir ucu denizde olan hortumun motoru çalıştıkça suyu eksilir mi?

Haydi bakalım saadetler, selâmetler, feyizler temennisiyle gözlerinizden öperim Sükûtî dede.

el-Fakîr,

M. Nusret

35. MEKTUP

6/8/63

Ve aleykümmüsselâm Sabri Pehlivan, ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Uzun zamandan beri merâkımı tahrik eden mektubunuzu aldım. Üç günden beri de bekliyordum. Meğerse siz yazmaya başlarken geldi veyâ yaz emrine uydunuz.

Seyahatlerden beklenen sıhhattir. Şükür o da yerine gelmiş, çok memnun oldum. Peşin peşin, unutmadan Bahriye Hanım'a selam yollayayım, Nilüfer'in de gözlerinden öpeyim de ne olur ne olmaz belki dalayım unuturum. Sahifede yer kalmaz da beni ayıplarsınız. Çok şükür ailece iyiyiz; temennilerimiz sizlerin hoşlukta dâim olmanızdır.

Denizde ekmek parası kazananlar kestirme yoldan Hakk'a çok yaklaşıyor ki bu husûsî bir lütuftur, kıymetini bilmeli. Yahut tam manâsı ile baştan çıkar. Allah muhafaza buyursun. Bir tarafın eğlencesi içki, kumar,

çapkınlık; diğer tarafın zevki ise ibâdet, zikir, tefekkürdür. Mesela ayın doğmasını, batmasını, güneşin fecir, tulu', gurûb ve nihâyet vakitlerini bol bol temâşâyâ vakit bulabilirsiniz. Üstünüzde gökkubbe, altınızda deniz derya, gönlünüzde Allah sevgisi ve iman. Karşınızda da bir pîr-i fânî, elinizin birinde tesbih, diğerinde Kur'ân-ı Kerîm oldu mu, artık siz bu âlemin adamı değilsiniz. Gökten inip bir feneri aydınlatan nûrsunuz. Vücutla, yani toprak ve süfliyâtla alâkanız bilmeceburiyedir. Cesedi yaşıtmak içindir. Esas cevelangâhınız ehadiyet âleminde huzûrda bulunmaktadır. Gökte yıldızlar arasında yaşamaya alışanlar, bu toprak âleminde hapis olmak isterler mi?

Gecenin sonlarına doğru şu sonsuz semâyâ bakınız. Gökte ve yerde her şey Hakk'ı zikir etmekte. Gönül semâsında, hakikat şemsine yaklaşsanız, her şey secdesini size karşı dönerek yapar. Hikmeti nedir? İnsan da ne görmüşlerdir ki zavallı insan kendini görmez, bilmez, taş toprak peşinde koşar. Ona da nâil olamaz. Ancak kudret el verirse, İlâhî müsaade olursa ayrı.

Ah çocuklar! Zaman gelecek, boş geçen, laklakayla sarf ettiğiniz ömür dakikalarını arayacaksınız. Heyhât! Hava veren hava alır. Oduncu odun keser, satar para alır, karşısındaki "Hay" diyen de paranın sesini alır. Gecenizi, gündüzünüzü değil, her nefesinizi değerlendiriniz ki gönlünüz daima aydınlık olsun. Bizimki gibi arada sırada kararmasın. Nefes alışta "Allah", verişte "Hû" dersanız, ilim ve irfan güneşinden dâima nûr alırsınız.

Kafes olmadan kuş muhafaza edilemez. Kuş sahibi olmak isteyen, muhakkak bir kafes tedârik etmelidir; insanın vücut kafesi de milyonlarca sene zarfında hazırlanmış ve rûh kuşu içine konmuştur. Kuşun kafeste uçuş sahası gâyet dardır. Yemini, suyunu o kafesin içine korsunuz, her tarafı kapalı bir odaya da kafes korsunuz. Kafesin bir çubuğunu kırar veyâ bir kapı yaparsınız ki kuş kafesten ara sıra çıksın, odanın içinde uçuşun dursun, kanatları kuvvet bulsun ve karnı acıkınca da yine kafese girsin. Eğer odada bir delik olur da kuş çıktığı bu deliği bulup odaya giremezse ölüme mahkûmdur.

Kafesin çubuğunun birisi kırılırsa yani insana bir dert, bir hastalık gelirse Hak tarafındandır. Rûh kuşunun kafesten dışarıya çıkabilmesi uçuşmayı öğrenmesi içindir. Hızır aleyhisselâmın yeni bir kayığın tahtasını kırmaktaki maksadı, fakirin malını hırsızların çalıp istifâde edememeleri içindir. Rûhun Hakk'a ilticâyı öğrenmesi içindir. Dert ve hastalık lâzımdır ve bir şifâdır. Kafes kuş içindir. Vücudumuz rûhumuz içindir. Kafesi altın olmuş ne çare, kuş olmazsa kıymeti yoktur. Yalnız maden bakımından olan bir kıymet, kuşun değerine nazaran bir hiçtir.

Kafesten başka odadan da dışarı çıkan ve geri dönmeyen kuşlar gibi olan rûhlara meczûb derler, mecnûn derler. Kafesi istediğiniz renge boyayabilirsiniz, fakat rûhu boyayamazsınız, elbise giydiremezsiniz. Halbuki kuş beslemekteki bu kadar külfetten maksat sesini duymaktır. Allah-u azîmüştân da kendi isminin zikrini duymak için insanı, insan için de kâinâtı yaratmıştır. Ötmeyen kuş, zikir etmeyen insan leş olmaktan kurtulamaz.

Sultan, tebdîl-i kıyafet etmiş aramızda geziyor. Şahsen tanıyanlar hürmette kusur etmiyorlar. Tanımayanlar bakıp geçiyorlar. Âlem halkı Sultanı sırmalı elbiseler içinde, binlerce maiyyeti arasında görmeyi tahmin ederler. Halbuki bu maiyyetin ortasında arabada bulunan Sultanı görmek yine onlara nasip olmaz. Haydi uzaktan gördüler ve o da pence-reden herkese el salladı. Bu bir kıymet ifade eder mi? Onun sarayında, sofrasında, sohbetinde, halvetinde bulunmazsa ne faydası var? Bu hayatın ne kıymeti var? Netice itibariyle size iki aylık sözlerimi söyledim. Bakalım siz de bunlara mukabil ne zuhûrâtlar getireceksiniz. Bu seyahatler ibretle doludur. Bugün âmâ olan yarın da âmâdır.⁷⁰ "Ey insanlar size birçok nimetlerle beraber ömür verdim, sıhhat verdim. Siz de orada ne kazandınız? Bana ne getirdiniz?" diye kulağınızda çınlayan vicdanınızın seslerine kulak veriniz, cevap hazırlayınız.

el-Fakîr,
M. Nusret Tura

36. MEKTUP

10/9/1963

Ve aleykümmüselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Nûr-u aynım,

Ali Bey'in mektubu sizinkinden iki gün evvel geldi. Cevâbım yazdım. Sizin adresli zarfı bekliyordum; şükürler olsun o da yerini buldu. Malumunuz ola ki her gönülde bir petrol kuyusu vardır. Bazılarında petrolün yüksekliği fazla olur, adeta kova ile alınır. Bazılarında derinleşir. Onun seviyesi de yükselir, ama yanlardan daha çukur yerlere sızdığı için zâyî olur. Sondaj bunu gösteriyor. İnsanlar 10-15 sene ekmek parası için çalışır. Evvela o lâzım. Gündüzün yorucu vazifeleri bitip de huzûr vakti gelince bildiklerini, zevklerini, kederlerini hep unutmak lazım. Hattâ o vuslat anında kendini de unutmak lazım. Aşk odasına girerken akıllı kapıda bekçi olarak bırakmalı; o odada iş bittikten sonra akıl lazım olur. Hazret-i Mevlânâ'nın "Altı cihetin kapılarına kilit vur" dediği işte budur.

Zuhûrâtlarınızın manâlarını aşağı yukarı siz de anlayabilirsiniz. Mesele: Otomobilde şoförün refikanız olması doğru değil. Kumanda sizde dahi olsa ani kazalar vardır, iş işten geçmiş olur. Nitekim bacaklarınızdan yara almanız maddî ve manevî zararları gösterir; şükür ki ölüm yok hem de direksiyona geçmeniz şayânî şükürdür. Bî'l-iltizâm uçurumdan atlamak şuursuz bir harekettir. Bile bile kabahat yapıldığına delâlet eder. Olmamalı. İstiğfâr ve salâvat-ı şerifeyi fazlaca çekmeli. Hatta namazlardan sonra kabilse bir tesbihde "Yâ Dâfi" "Yâ Mu'in", "Yâ Selâm", "Yâ Hâfız" okumalısınız. Hamamda yıkanmak güzel; biraz aklınızın başınıza avdet ettiğini gösteriyor. Peştemalların da beyaz ve temiz olması iyi.

İnsan bu âleme temiz gelir, kirlenir. Temizlenmesini bilirse, huzûra da temiz olarak gider. Kirli olanlar huzûra giremez. Kabir âleminin sonsuz senelerinde hep mücâdele ile vakit geçirir. Bir adam ölüm döşeğinde can veremiyormuş. Mütemâdiyen boğuşma, çekişme, heyecan... Günler

böyle devam ediyor. Dostlar baş ucunda hepsi kederli, mahzun, müte'essir, ürkek. Ârif bir komşuları gelip soruyor: "Hayatta ne iş yapardı?" "Fabrikada ustabaşı idi." diyorlar. O zât eğilip hastanın kulağına "Paydos" diye bağıyor. Adam huzûra kavuşuyor ve rûhunu teslim ediyor. Biz de öyle, ibâdete ve kıymetli eserler okumaya başlarken uzun bir paydos çekmeliyiz. Gözlerinden öperim. Hak erenler yardımcınız ve muhafızınız olsunlar. Cümlemizden selamlar. Tanrıya emânet olunuz efendim.

el-Fakîr,
M. Nusret Tura

37. MEKTUP

22/10/963

Ve aleykümmüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Sabri Bey dedemiz!

Şükürler olsun aynı saatte sıhhatinize delâlet eden mektubunuz geldi. Sefere giderken uğramadığınız için üzölmeyin. Dervişler de herkes gibi sevdikleriyle berâberdirler. Son ziyâretinizde bile Cenâb-ı ve Tekaddes hazretlerinden selâmetler ve saâdetler temenni eylemiştim.

Sizi sizden daha ziyâde seven, düşönen Azîz, Kerîm, Rahim olan Allah'ı ve velîsini unutmamak kâfi. Zuhûrâtınız birinci dersten dokuzuncu derse kadar olan sahalarda inip çıktığınızı gösteriyor. Şükür ki gösteriyorlar. Görmemek daha fenâ.

O pis hayvanı öldürdüğünüz çok iyi. Nefsler öyle zâlim ve hâindirler ki meydanı boş bulurlarsa yine dirilirler. Her günkü tevhîdden başka onu izâle edecek diğör bir silah yoktur.

Göreyim sizi! Kırık bir numaranız varmış, inşallah o da düzelir de Hak erenler de füyûzât ihsân ederler; bir de güzel bir tenbih var. Ağzında meme ile uyuyan çocuklar gibi uyumanızı istemiyorlar, yani ağzınızın söylediğini gönlünüz de söylesin istiyorlar. Gönöl gaflet uykusunda olunca ağzın "Ya Hû!" demesi bir yorgunluktan ibaret kalıyor. Galiba eksik olan numara da bu olsa gerek. Gönölü başka şeylerle meşgöl olup da namaz kılan, Kur'ân-ı Kerîm okuyan kimselere Hazreti Mevlânâ, "Bir fırın ekmeği çiğneyip çiğneyip tükörmek gibi, boşuna zahmet" diyor.

Size dâima az ve öz demekten maksadım budur ki "Yâ Allah!" derken ağzınız; gönlünüzün derinliklerinden de bir ses, kan damarlarınızdaki alyuvar ve akyuvarlar da "Yâ Allah!" demeli. "Yâ Hû!" dediğiniz zaman da bütün kâinât da size "Yâ Hû!" demeli yani "Hû" biz değıl sensin diye hitap etmeli, idrâk kulağımız bunu duymalı. Esmâ-i İlâhiyenin çok geniş manâları vardır. Zâta kadar dayanır. Mesela: Hüve'l-evvel, Hüve'l-âhir, Hüve'z-zâhir, Hüve'l- bâtın isimleri baştan sona, içten dışa her şeyi kaplamış oluyor.

Her ne hâl ise, Hak ve erenleri yardımcınız olsun efendim. Gemilerin seyri esnasında "inhirâf-ı tabii" nasıl zararlı ise, Hak yolunda da öyle.

Hareket noktasından bir milimetre hatâ hedefi şaşırtır.

Buralarda havalar soğudu. Pardesüleri giymeye başladık. Sevgili kullar ise Akdeniz'in mutedil ikliminde gezerler de kıymet bilmezler(!) Denizler, ufuklar, tulu', gurûb vs. hepsi "Ben buradayım de" derler insana. Hayırlı yolculuklar, güzel rüyalar, parlak istikballer temennisiyle gözlerinizden öperim. Hane halkımızın da ayrıca selamları vardır...

el-Fakîr,

M. Nusret.

38. MEKTUP

Huzur-u fehimânelerine

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü ve's-sthhatü ve'l-âfiye

Bacağınızın rahatsızlığından müte'essir oldum. Cemâl-i perverdigârın kendisinin unutulmamasını istemesinden ileri gelmiş bir nesnedir; inşallah acilen şifâsını ve delâlet ettiği manâyı da ifham eder.

Zuhûrâtı okudum. Şüphesiz "Her derdin olur bir çaresi, her inleyen ölmez" dedikleri gibi, inşallah bunun da bir çaresi vardır. Sebebi vardır. Devası da vardır.

Ah yavrum! Zât âlemine teveccüh esnâsında cümlemizin kusurları vardır. Ayniyet ve beraberliği ekseriya temin edemiyoruz. Sevincimiz nerede? O'nun bizimle daima beraber olmasında ve bu dilekte bulunmasında şüphesiz bu esmer ve üzücü günler de geçer. Bu tecelli de yerini bir başkasına terk eder. Fakat kul bir şey beğenmez ki, daima yeni yeni ve muvâfık tecelliler bekler.

Mesela: Sizin okuduğunuz ders hangisi idi? Eğer tahminim idi ise inşallah fütûhât vardır. Eğer daha evvelki ise, bir sefer sonra gelecektir. Lütfen devam ettiğiniz dersi bildiriniz. Çile dediğimiz yorucu demler bir müddet daha devam edeceğe benzer. Elhamdülillah cümlemiz sıhhatteyiz ve sıhhatinize duâcıyız. Bu da geçer ya Hû!

el-Fakîr,

M. Nusret
Tura

39. MEKTUP

Muhterem Sabri Bey,

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Mektubunuzu okudum. Size daha neş'eli bir şeyler yazmak istiyordum. Evvela zuhûrâtlarınızdan müte'essir oldum. Çünkü ezân-ı Muhammedi bir camide ve caminin minaresinde okunur; insanlar, bilhassa hak sevgilileri dinler gaşy olur. Dağın tepesinde kale ve tepelerinde okunan

ezân-ı Muhammedi dinleme kabiliyetini azaltır. Siz değil, imamlar değil, dağlar taşlar Allah'ı zikrediyor, tesbih ediyor.

Daha tanışmadığımız adama kurbandan bahsedilir mi? Niçin aç gözlü sıfatını üzerimize havâle ettirecek tarzda konuştunuz. Onun ne lüzumu vardı? Sizden evvel onun mektubu geldi bize, gelmek istediğini bildirdi. "Buyurun maa'l-memnûniye" dedim. İki gün sonra da sizin mektubu okudum, hayrette kaldım ve utandım. Yolumuz hiçlik yolu, tevâzu yolu. Hazreti Allah âlimlik taslayan kulları yerden yere vurur, esfelden kurtarmaz. Ne olur nokta-i hiçte bir müddet için kal. Mevlâmızın ne kadar hoşuna gidecek, ne ilimler verecek; sükût sizin için altındır. "Lâilâhe illallah" deyip benliği, ilmi, gevezeliği, ağyârı, özünden, başka her şeyi inkâr etmek lazımdır; her şeyi terk edeceksin, en sonunda terk ettiğinin de farkında olmıyarak terki de terk edeceksin.

Şimdi adam o kadar yerden zahmet edip gelecek. Ona ne söyleyeyim? Kendimi medh edemem, sizi küçültemem. Belki dervişliğe lâıyk olmıyan bir adamdır. Onun gelmek istemesi derviş olmak içindir. Muharrem olması, kabul günü olması dolayısıyla zihnim karmakarışık. Misafirler de dolu. Bir de bu iş fakiri üzdü.

Hayırlı, temkinli seferler dileyerek Kadem ve Niyazi Beylere selam eyler, gözlerinizden öperim.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

40. MEKTUP

Ve aleykümmüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Aziz ve muhterem kardeşlerim,

Regâib kandil-i şerif tebriklerinize çok teşekkürler ederiz ve ailece selamlar ederiz. Yalnız şunu arz ve ifhâm etmek isterim ki regâib demek, rağbet etmek demektir. Sultân-ı zîşânımız küçük bir insan değil. Rûh-u mübarekleri arz ve kâinâtımızı kaplamış. Zerrât-ı cihân "Ya Muhammedi" diye feryat ederek zikr-ü tesbihlerde bulunurken, insân-ı kâmilin gönlünde duyulan bu cûş ve hurûş azametli bir haldir. Ve bütün sûretlerin fenâ buldukları bir andır. Alâkasız kalblerden duyulmaz. Sereyanî bir neş'esi vardır. İşte Cenâb-ı Kibriya'nın buyurduğu gibi: "Ey Habîbim! Sen olmasaydın bu âlemi yaratmazdım" kelâm-ı kudsîsi bu an için söylenmiştir. Mesele zevkîdir. Nutfe-i Muhammedî bu âlemin mihrak noktasıdır. O da insân-ı kâmilin gönlüdür. Zikir ve tesbihler hep bu ânı, bu neş'eyi idrâk için yapılmaktadır.

Artık sonrasını sizin Kadem Beyin ve hanım kızımın zevklerine havale ediyorum. Cümledenize sıhhat ve afiyetler ve neş'eler dileriz.

Mesele bigânelerin bildikleri gibi değildir. Cümledenize ailece şifalar dileriz. Güle güle gidin ve gelin; elhamdülillah hiçbir dileğimiz yoktur. Neş'e-i Muhammedî'nin gönlünüzde tecellisini bekleriz evlatlarımız.

el-Fakîr, el-Hakîr,

M. Nusret Tura

41. MEKTUP

Muhterem kardeşim Sabri Bey,

Dersiniz "Yâ Vâhid"dir⁷¹, başka isimler karıştırmayın.

Zuhûratlarınızı okudum. Çalışmaya devam ediniz, neş'enize devam ediniz. Sizi bekletmemek için şu kısa mektubu yazıyorum. Bahriye Hanım, Tülin, damat bey kandil tebrikine geldiler. Cümlelizden Allah razı olsun; hep aynı sözleri söylemeye, yazmaya utanıyorum. Kitapların, yazıların hepsini siz yazdığınız için, bilmediğiniz şey yoktur. "Fefirrû ilellâh"⁷²; yani daraldığınız zaman Allah'a kaçın, firar edin kelimesini hatırlamakta çok yeni zevkler vardır. Maşallah, dersiniz epey ilerledi. Kemâl-i sâfiyetle, hüsn-ü zan ve sabırla çalışırsanız yüksek mevkilere, neş'elere sahip olabilirsiniz inşallah. Hak ve erenler yardımcınız olsun sevgili kardeşim.

el-Fakîr,

M. Nusret
Tura

42. MEKTUP

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Yâ Sabri Beyciğim! Dünyânın hâli bir türlü, ahiretin hâli diğer türlü, muhabbetten sonraki vuslat hâli de bu türüdür. Bir ay evvel hazırladığım mektubunuzu size sunmak zamanı bugünmüş.

"Derman arardım derdime, derdim bana derman imiş

Burhan arardım aslıma, aslım bana burhân imiş"

Mısrî hazretleri ne güzel buyurmuş değil mi? Denizlerde gezmek bize dert gibi geliyordu; halbuki dermanımız bu denizlerde imiş.

Cenâb-ı Mevlâ aşkını, ilim ve irfânını ziyade eylesin. Bu sıcaklarda fakiri aramanız, Arnavutköy'e kadar da zahmet etmeniz Rabbimizi ve aciz kulu Nusret'i çok memnun ve mütehassis etti. Emekleriniz zayî olmasın. Her ziyaretinize bin mükâfât ihsân buyurmasını Cenâb-ı Hak ve Tekaddes hazretlerinden niyaz eylerim.

Artık terfiler kolaylaşmıştır. Aşk ile devam; sabır ile, neş'e ile intizar lazımdır. Bir gün gelecek, bu sıkıntıların mahza lütuf için olduğunu idrâk edeceksin.

Biz artık Arnavutköy'deki kahvede toplanıyor ve sohbet ediyoruz. Fakat sen de zararda değilsin; hepsinden kârlı çıktın.

Müteakib mektubu Deniz Yolları'nın Karadeniz Ereğlisi acentesi Ali Bey eliyle Rize vapur başmakini Sabri Bey'e demek lazım; fakat acente kimdir, ismini yazmamışsın.

Hane halkımızın, bazı ihvân arkadaşların selamları vardır. Maddî ve manevî yolun açık ve neş'eli olsun.

Her an beraber karşı karşıyayız. Gözlerinden öperim sevgili yavrum.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

43. MEKTUP

Sabri Bey yavrum,

es-selâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtüühü

İstanbul'dan ayın dokuzunda hareket ettik. Eksik olmasın Bahriye Hanım trene kadar geldi, bizi teşyi etti. İklim itibariyle çok güzel, her şey soğuk, burası 20 derece. Yağmurlu ve bulutlu, fakat yine de güzel. Biz sizi üç günden beri bekliyoruz. Nimet sizi buraya gelirken manâda görmüş; nihayet mektubunuz gelince, bizim haber alma cihazı yanılmamış. Birkaç zaman sonra onunki de tahakkuk eder inşallah.

Yalnız buralarda sıcak olduğuna göre, yazlık şapka isteyecek. Bir de zahmet olmazsa bir miktar çay istiyoruz; bizim hanım buranın çaylarını beğenmiyor. Biz burada güya sevdiklerimizden uzağız; ama gönül âlemine girince mesafe mefhumu çok azalıyor, hatta el ele tutacak kadar yaklaşıyoruz. İşte ruh âlemi; arzın etrafını bir buçuk saatte tamamlayan füzelerden. Daha korkma sevgili yavrum korkma! Evvelallah daha dört beş sene fakire dayanabilirsin. Sizlere yedi sekiz sahifelik bir hatıra hazırlıyoruz Recâi ile; fakir söylüyorum, o temize çekiyor; siz gelinceye kadar da hazır olur.

Mersin'den Adana'ya tren de geliyor galiba otobüs de. Yalnız düşündüğüm, geleceğiniz gün evde bulunmak. Ne ise... Belediye binasının karşısında park var; biz de ekseriya parkta bulunuyoruz. Vakit müsait olursa, gece de kalabilirsiniz ya.

Her ne ise yavrum, zuhûrâtınızı okudum. Biraz nâ-hoşluk varsa da umumiyet itibariyle güzel. Zaten dostan gelen her şey güzeldir. Dostluk yolunda zahmet yoktur. Huzurda olmak şartı ile. Bir dersi atlamaya bir parmak mesafe kalmış; aman bu usûlü, bu safiyeti, bu çalışmayı bozma. Dokuzuncu basamaktan da bir şimşek çıkmış, ama zıplamak yok. Hiç üzülmeyi, telaş etmeyi, emin adımlarla yürü. Efendi Baba derdi ki: *"Yürü kim meydan senindir bu gece; sohbet-i cânân senindir bu gece"*. Evet, yolcu yolunda gerek. Resûlullah efendimiz mi'râca çıkarlarken, dünyevî ve nefsânî kuvvetler yolundan alıkoymak için "Yâ Resûlallah! Biraz bekle, biraz beni dinle, biraz şuraya bak, biraz bizi şereflendir" diye ricada bulunurlarmış. Efendimiz yolcu yolunda gerek diye, bunlara göz ucu ile bile iltifat etmezlermiş.

İnsanlar çeşit çeşittir: kimisinin ağzı söyler gönlü susmuş; kimisinin gönlü söyler ağzı susmuş; kimisinin ağzı ve gönlü susmuş; kimisinin de ağzı ve gönlü konuşur. Kumandan ise karşısındakini konuşturur, kendi konuşmaz. Fakir biraz geveze soyundanım. Elverir ki ağızımız gönlümü-

zün sözlerini söylesin, kafamızın değil.

Gönülden, gönül semâsından gelen söze Kur'ân-ı Kerîm derler. Hep yol gösterir. Dostun medhini yapar, nasihat verir. Dervişlerde çok ustalık olmalı, gözün gördüğünü, kulağın işittiğini işe yaramadıkça gönüle sokmamak. Bir delikten gireni diğer delikten çıkarmalı. Yediğimiz şeyler bile hazmolduktan sonra kan olan kısmı pek az, ilik olan kısmı daha az, nur olan kısmı daha da az.

Mihnetleri yıllarca bizler çektik. Size verdiğimiz enerji hapları günlerce acıktırmayacak mahiyette, ama çeşit bozulunca mide fesadı başlıyor. Balık ile süt ve tereyağ imtizâç etmez. Piring ile sirke de imtizaç etmez vs. Haydi yavrum, hoşça kalın.

"Dest be kâr, dil be yâr"⁷³ olarak aynîleşmekten başka çare yok.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

44. MEKTUP

Ve aleykümmüsselâm ve rahmetullâbi ve berekâtühü

Zuhûrâtlarınız güzel. Demek huzûr için yalnızlık istiyormuş. Namaz kılmak ve kıldırarakla "Fettâh" ism-i şerifine, portakal, kavun gibi meyveleri görmekle de "Vâhid" ism-i şerifine terfi ettiniz. Mevlâm muvaffak eylesin, tecellîsi daim olsun. Şimdi dersiniz "Ehad"⁷⁴ ism-i şerifi olsun.

"Yürü kim meydan senindir bu gece

Sohbet-i cânân senindir bu gece"

dediği gibi Cebrâil'in Resûlullah efendimize; haydi bakalım meydan-ı gazanız mübarek olsun. Heyecan, kibir ve gurur gibi hareketlerden sakınmak lazım.

Kâinât hiçbir zaman biz âcizlerin arzuları veğhile dönmez.

*"İnnemâ emvâlüküm ve evlâdüküm fitnetün"*⁷⁵ buyurulduğu gibi, bu neş'eli fitnelerin neş'elerine uymak icab etmez. Herkes haddini bilmeli, mevkiini bilmeli; iş işten geçtikten sonra söylenen "Aman Allah'ım, aman yâ Resûlallah! " sözleri fayda vermez.

Yüreği titreyerek Cenâb-ı Kibriya'ya mülâki olmak için sabahın seherinde "Allah Allah!" diye Mevlâ'yı çağırarakla binbir vesvese ve korku içinde ömür tüketen zavallılar arasında ne derin farklar vardır.

Zafer, Hak ve erenlerindir; inşallah geçmişi değil, geleceği değil, ân-ı daimin neş'esinde rahatâ ve teselliye kavuşmalıdır.

Haydi yavrum! Yediğiniz bal ve yağ olsun; içtiğiniz şarâb-ı hakikat olsun, gördüğünüz cemâl-i kibriyâ olsun da baka baka biz de nurlanalım. Gözlerinizden öperim. Hâne halkının selâmları vardır; izin zamanı yaklaşıyor gibi.

el-Fakîr,

45. MEKTUP

Ve aleykümüsselâm ve rabmetullâhi ve berekâtühü

Bilhassa size epey zaman alıştığımız için bu sefer pek uzun geldi. Maşallah vücudunuz Nûh'un gemisi olmuş, karadan denize iniyor; içindeki filler zekâyâ ve iştihânın çokluğuna delâlet eder. Rakkaslar hevaya, hevese ve dünyâ ziynetlerine delâlet eder. Damadın silahını kaybetmesi bir zarara uğrayacağına delâlet eder. Denize silahsız ve elbisesiz girilir. Yoksa insan batar yüzemeyiz, helâk olur. Hele tasavvufta, aşk denizine çıplak veyâ bir donla girilir. Huzura pabuçsuz girildiği gibi.

Dünyâyâ hatta âhirete ait düşünceleri de terk etmek lazım. Denizden karaya çıkan topraklar; aşk âleminde sûrete gönderilen topraklar, tedbirler, tavsiyeler demektir. Râbita ise; "Üzüm üzüme baka baka kararır" dedikleri gibi, rabıtada dervişte benlik, ukalâlık, beşeriyet sıfatları, hatta mülkiyet bırakmayacak bir manevî keyfiyet.

Sûrette de kurt ile kuzuyu yedeğinde gezdirebilecek. Kurda teslim olursa helake gider. Kuzuya teslim olursa çok gülünç olur. Ne ise, bu defa kediler gözükmüyor. Onlar İstanbul'a gelince gözükecek galiba. Davranışa göre bakalım neler tecelli edecek? İnsan başlı başına bir âlemdir, kâinâttır. Hayvanlar, nebatlar, çiçekler onda gizlidir. Harekâtına göre onlar canlanır, âyân olur. İnşallah ümit ederim ki biraz dersinizi arttırın, biraz da gönlünüzü ve fikrinizi boşaltın. Helvâî Bacı⁷⁶ validemizin rûhuna da üç İhlâs bir Fâtîha okuyun öyle yatın. Her şeyi görmeyin, alâkalanmayın. Herhangi bir hususta nefsinize dost olmayın. Fakat ahvâl, nizam, âdât bozulmasın. Zikir ve tesbih kılıcı ile hayvan, insan kimseye baş kaldırtmayın. Rabıtayı yalnız derste değil, her zaman sizden ayrılmayan bir kuvvet, sizi saran bir nur, sizi Hakk'a götürecektir bir rehber, size Hak'tan haber getiren bir Cebrâil farz edin. Cümlemizden selamlar, iyi yolculuklar, muvaffakiyetler...

el-Fakîr,

M. Nusret
Tura

46. MEKTUP

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Çok sevgili büyük oğlum Sabri Bey,

Hakikaten epey zaman oldu. Yakub aleyhisselama oğlu Yûsuf'un gömleği; geldiği zaman şükretmişti. Bu hayatta olmasının bir delili idi, gözlerine sürdü, körlükten kurtuldu. Biz de birkaç gün bu kokuyu letâfet âleminde almıştık. On beş günden beri nezlem ve öksürük devam ediyor. Bugün yine evde idim ki mektubunuz geldi; çok şükür sıhhatte olduğunuzu öğrendik. Rabbim, Hak ve erenler cümlemizi sıhhatte ve gönül

hoşluğunda dâim eylesin. Amin.

Selâmlarınızı yerlerine teslim edeceğim. Hattâ peşinen onların da saygı ve sevgi, selâmlarını söyleyebilirim. Kızımın [Sabri Bey'in hanımı] zuhûrâtındaki ölüm hadisesi kedi köpek gibi huyların ölmesine delâlet ediyor. Eğer derviş olsaydı da kendi öldürseydi, ders bile atlardı. İkincisi, sizin tevhîd denizinde kayıkla gezmeniz ne kadar tabii ise, onun size imtisâl etmeyip karada kalması da o kadar üzücüdür. Vücutlarınız bir yatak içinde de olsa ruhlarınızın ayrılığına delâlet eder. Sizinkilere gelince; karşınıza yaralı adam kanları akararak geliyor da onu öldürmeye teşebbüs etmiyorsunuz; anlayamıyorum. Bu hal, mücadeleden kaldığınıza delâlet eder. Manâda mücadele ve öldürmek, kan akıtmak lazımdır. Nefsin son hilesidir. Haydi göreyim artık, bu mücâdeleye girişin ve kazanın. Hayvan gördüğünüz zaman istiğfârı bir-iki gün arttırın. Salavât-ı şerifeyi gezerken de söyleyin. Ömür takvimimizden her gün bir yaprak daha koparıp atıyoruz. Bu vakitleri, gemide, denizde geçirmek daha iyi. Çünkü düşman ve perde yalnız nefsiniz olduğu için bir kişi ile mücadele başka, beş-on kişi ile mücadele başkadır. Denizciliği ganimet bilin. Eski devirlerin çobanları da evvela vahdete erip kesreti bulmuşlardır. Bir iki zuhûrâtınız var ki adeta müjdeci. İnşallah bu defa fütûhâtı bekliyorum. Yatsıdan sonra Helvâî Bacı validemize de üç İhlâs bir Fâtihâ okuyup yollamayı unutmayın.

Âlemin neresinden baksanız, hep o âlem. Âlemi nûrunla tenvîr edersen kendini görürsün. Gönül aynan temiz olursa, âlem kendisini sende görür. Her ne tarafa dönsen hep O. O'dur işte sende olan da, başka biri değildir.

Gürül gürül dereler, nehirler akar. Arnavutköy akıntısı akar. Hep aynı zikirdir, fakat su aynı su değildir. Bakana selam verir, geçer gider. Sen de O'nunla beraber ol da hepsinin selâmını al, mukabil selâm söyle. Sen geminin içinde geri de gitsen, uyusan da O yine yolunda gidiyor. Ebediyet yolcuları da böyle. Umûmî nizama tâbiyiz. Gönülüne gir, O'nunla temaşa et âlemi. Göz ol! İki âşık sohbet ederlerken birisi demiş: "Rab isen taayyünâtta ve takâzâdan âzâde ol. Cebrâil isen Rab'dan haber getir. Habîb yani peygamber isen Hakk'a giden yolu göster. Bunlardan biri olmaya dikkat et. Kul isen kulluğunu bilip namazdan, niyazdan, hüzün kapısından ayrılma."

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

47. MEKTUP

Ve aleykümisselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü ve's-sıhhatü ve'l-âfiye

Sabri Bey yavrum,

Mustafa Kemal "yurtta sulh, cihanda sulh" demiş. Tasavvuf ehli bu

sözleri kâfi bulmuyor. "Gönülde sulh, hanede sulh" sözleri daha olgun bir ifâde taşıyor.

Gemideki noksanları ecnebî limanlarda yaptırmak icab ediyorsa peki dersin olur biter. Yalnız İstanbul'a kadar yol ortasında arıza yapmak ihtimali olan yerleri de sizin bilmeniz lazım. Muâvinlere bırakmayın. Hakikaten alâkasızlık aşikârdır. Başlık burada belli olur. Evvela çalışabileceğiniz bir kadro kurmak lazım. Bu olmadı mı her şeyle sizin alâkalanmanız lâzım. Fakir de şeflerime ve kamarotlara itimad ettiğim yerlerde çok defa mahcûb olurdum.

"Her derdin olur çaresi

Her inleyen ölmez"

demışlerdir. Bir müddet daha dişini sık. Hak erenler yardımcın olsun. İnşallah kurtulursun. Dünyâ ve manâ işlerinde tasarrufunu kullanmak, gayret etmek ve çalışmak lazım; söz söylemek, çalışmak, sabretmek, istirahat etmek, ibâdet etmek zamanlarını iyi tayin etmek lazım. Birbirine karıştırmamalı. Hareket etmek icab ettiği yerde sabır etmeğe meskenet derler. Sabır edecek yerde konuşmağa ukalâlık derler. İstanbul'da nasıl olsa huzûrun olmuyor, bari kendini dünyâyâ veren pürüzleri hallet ki seferde rahat edip huzûru bulasın.

Mektup yazdığınız zaman yavrulara ve hanıma selam yazınız. Her ne kadar kulağımızı arkadan göstermek gibi oluyorsa da öyle olsun.

Şimdi sizin derdiniz icabı gördüğünüz her şeyde hayat ve dirilik görme zamanınız; hatta her varlıkta size bakan bir göz tasavvur edin. Bu gözler mürşidin gözleri de olabilir. Ders zamanlarınızda da mürşidin gözü gönlünüzde olsun. Hiç olmazsa bir taraf harab olurken, diğer taraf marmur olsun. Dünyâ işleri noksan kaldıkça onları düşünmekten râbîta elde edemezsiniz. Evvela dünyâ işleri yolunda ceryan ederse bir "oh!", manâ vazifesi de tam olursa iki "oh!" çekerseniz. Hepsi olur üç "oh!" Üç "oh"=bir "Hay" demektir. Dediğimi yap, keyfine bak, gönlüme ak. İlişik notlarla da keyfini yerine getirmeğe çalışıyorum. Hakikatli yavrum. Gözlerinden öperim. Evdekilerin de selamları vardır. Hoşçakal. el-bakî Hû.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

48. MEKTUP

Esselâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Sabri Bey yavrum,

Mektubunuz yine cumartesi geldi. Pazar günü postahaneler kapalı, göndermek yine pazartesiye kaldı. Biz sizi bir hayli yol almışlardır sanıyorduk.

Nilüfer'in zuhûrâtını okudum. Görüyorsunuz ya, şüpheniz veyâ şüp-

hesi varsa zâil olmalı. Zuhûratların aynı kaynaktan geldiğini bilirsiniz. Saltanatın genişliğini akıllar nasıl idrâk etsin. Birbuçuk milyar insan aynı tasarrufla idare ediliyor. Milyonlarca seneden beri.

Avamın sürüne sürüne gittikleri yolu tarikat ehli araba ile, hakikat ehli motorla, vapurla, otomobillerle katediyor. Hakikat ehli uçak ile füze ile gidiyorlar. Nereye? Hazreti Ma'sûk'un huzûruna. Çünkü bu makamda kendisine gitmek için bir yer, bir yol yok. Belki bütün yollar onda son buluyor. Gidenlerin son, gelenlerin yani dönenlerin ilk merhalesi.

Bahriye Hanımın zuhûrâtı da çok mânîdar. Ah ne olaydı da o zuhûrâtı siz alaydınız. Çok güzel bir mücadele safhası ki zaferle bitiyor. Zaferinizi o görüyor da siz görmüyorsunuz. Gece yatarken Helvâî Bacı validemize üç İhlâs ile bir Fâtihâ okumayı unutmazsanız, belki zaferden siz de âgâh olursunuz.

Yalnız hanım sultan ekmeği kaptırmış. Ne ise; sonradan Nuriye'nin verdiği nûrânî tatlıyı yemiş. Bilmukabele regâib kandil-i şerifinizi tebrik ederim. Manâsının gönlünüzde de cilvegeer olmasını temenni eylerim, malum ya regâib; rağbet demek. Nûr-u İlâhî olan fahr-i âlem efendimizin rûh-u şerifleri gökten inip beden-i şeriflerini idâreye, tasarrufa, Kur'ân-ı Kerîm'i ifşâya, esrâr-ı ilâhiyyeyi, aşk hazretlerini bu âleme gün gibi doğdurmuşlar. Bu rûh-u akde- sin rağbeti ve tezâhürü tabii her gönlünde vâki olmuyor. Eşsiz, misilsiz, benzersiz, doğurmaz ve insan gibi anadan doğmaz olan O varlığa "lâ" yokluk kapısından girilir. Benlik, ukalâlık kapısından girilmez. Ma'bûdun huzûruna abdiyyet, Ma'sukun huzûruna âşıklık, ilmin karşısına tam bir ümmîlik kapısından girilir. Ganînin huzûruna fakirler girer, zenginler giremez. Üç beş binini kâfi görenlere de zengin denmez, aptal derler. Çünkü muhtaç olduğu halde daha zenginlere iltifat etmez, kendisini birlerden sanır. Cümlemizin gönlüne o sevginin nuru rağbet eder inşallah. El-bakî Hû.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

49. MEKTUP

Ve aleykümüsselâm ve berekâtühü

Bugün dört mektup birden alınca şaşırdım. İstanbul'dan ayrılalı yirmi gün olmuş.

Efendim gönül sıkıntısı fakirde de olur bazen. Fakat Efendimizin buyrudukları gibi: "Mü'minin kalbi Rahmân'ın iki parmağı arasındadır, onu istediği tarafa çevirir" diyerek huzûra kavuşuruz.

Sizin sıkıntınız da bu fânî âlemde yegâne sevdiğiniz ve saydığınız fakiri uzaklaşmış gördüğünüz içindir. Şeytan da "gidip de gelmemek var" deyince büsbütün kasvet bastı size.

Üzölmeyin yavrum. Daha vakit henüz erken. Hoş hepimiz bir nefis-i vâhide'den yaratıldık. "Her nefis de eceli tadacak". Emir böyle ama bir

gün hazreti Mevlânâ'ya Konya dar geliyor. Şehid edilen Şems hazretlerini arıyor ve nihayet Şam'a gitmeye kalkıyor. Bu defa oğlu Bahâeddîn Hazretleri "Babacığım" diyor, "Konya'da sizi sevenler çok, onları nasıl bırakıp gideceksiniz? Çok üzülecekler." Babası da cevaben: "Oğlum! Bizim varlığımızı et ve kemikten ibâret zannedenler üzüleceklerdir. Onlar üzülsünler. Halbuki kafesin içindeki kuş gibi diğer bir iç varlığımız daha vardır. Ona zevâl gelmez, bâkîdir. Beni râbıtaya alarak, sözlerimi hatırlayarak zevk ve heyecan duyanlar yüzümü görmeseler dahi gönüllerde mekân kurduğumuzu hissederekler. Sen, ben, Şems hep böyleyiz. Bütün çoluk çocuğumuza ve akrabalarımıza, komşularımızın mevcûdiyetlerine rağmen biz tekiz, yalnızız" demiş.

Yavrularımız nasıllar? İnşallah sıhhattedirler.

Gelelim zuhûrâtlarınıza:

1. Beyaz giyimle insanlar arasında bulunmanız, dördüncü kat semâda dolaşan İdris ve İsâ peygamberlerin mertebesinde dolaştığınıza, yani yakında terfî edeceğinize delâlet eder.
2. Yine birisini sohbetinizle irşâd etmeğe kalkmışsınız, fakat çağan-oz çıkmış. Halbuki denizde aranan balıktır, incidir.
3. Gökten inen hafif yağmurlar rahmettir, berekettir; hızlı ve selâsâ olursa âfettir.
4. Vücut gemisinde çok melek vardır. Kadın, erkek, güzel, çirkin, beyaz, kara... Gönüldeki odaların siyahlar tarafından silinip temizlenmesi biraz sıkıntılı olursa da, bunların zuhûru da sevgi neticesidir. Gönülün kirli bulunmasından iyidir.
5. Elinizdeki yazmakta olduğunuz kitapta, dört rekatlı namazların delâlet ettiği manâ dört unsurun şükrü manasınadır, demiştim. Birisi noksan kalmış acaba hangisi? su, ateş, hava, toprak.
6. Tur Dağı'na çıkarken nalınları çıkarmak icab ettiği gibi aşk denizine girerken de elbisesiz olmak lazım. O da iyi, ama gulyabani olarak denize girip insan olamayan noksan bir arkadaşınıza delâlet ettiği gibi gönlünüzde kemâle ermeyen bir sıfatı da, aşk âlemine ulaşabilen bir kuvvet, bir ahlâk farz etmeniz manâsı çıkar. İyi olmayan bir hareketle de aşk deryasına dalınabilir diye yanlış bir hüküm vermişsiniz, gibi.
7. Umûmiyetle kafes vücuttur. Kuş da ruhtur. Ruh kuşunun hürriyetine kavuşması için kafesin bir yerinden kırık olması lazım. Siz bunu tamir etmekle bir kriz geçirmiş olacaksınız.
8. Pederin sizi kovması iyi olmuş. Ölüler, devrini tamamlamış kimselerdir. Fakat görülen ölü ebedî diriliğe kavuşmuş bir kimse ise, bu iyidir. O ölü değildir. Tecessüm etmiş bir nûr-u İlâhîdir.
9. Kedi, haşladığınız ehlullah düşmanı bir arkadaşınıza hücum ettiğinize, susturduğunuza delildir.
10. Çocuk mertebesinde olan bir arkadaşınıza yanlış bir gıda, mekruh bir mama, mevsimsiz bir nasihat vermişsiniz.
11. Allah diye bir cisim yoktur diye konuşurken sizi görmeli. Nasıl

heyecanlı bir haliniz vardır kim bilir? Size Muhyiddîn Arâbî hazretlerinin şümullü bir sözünü söyleyeyim de günlerce düşünün: "Cenâb-ı Allah'ı putlara, ateşe, güneşe, insana tahsis etmek ne kadar hatâlı ise, onlardan ayrı görmek de o kadar hatâlıdır." Çünkü o nurdan feyizlenmeyen yoktur. Gece karanlığından sonra yine gün doğar, nur saçar. Tanrı kuvvetinin temizliği her şeyi temizler. Mürşid çeşmesinden akan su ile abdest alıp temizlenmek, şüphesiz daha iyi. Elbiseler ıslanmaktan ve lekelenmekten kurtulmuş olur.

İşte yavrum, bütün bu kiyl u kâller bir kişinin kalbinde de nûr- u Muhammedi doğarsa o vücudda da cehl karanlığı kalmaz. *Bî-hurûfi'l-lafz ve's-savt* bir hâl alır.

Sizin ve aile halkınızın gözlerinden öperim. Vâlidenizin aynı derecede selamları var. Şükürler olsun ki cümlemiz sıhhatteyiz. Sizlere ten ve ruh sıhhati temenni eyleriz. Bir zarfa üç mektup koyacağım için, böyle ince kâğıtlara yazdım kusura bakma. Belki buna da ilâveler yapmak icab edecek.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

50. MEKTUP

Sabri Bey'e,

Bazı kimseler Cenâb-ı Hak'tan dilediği şeyleri yerken, içerken, otururken, yataırken söyler, isterler. Bunlar avam ve câhil kişilerdir. Ya da zâhir ehli ve sûret ulemâsıdır. Halbuki isteme vakitleri namazlardan sonradır. Dervişler bilirler ki bir kaza, kader sırrı vardır. Hak dilediğini yapar, şerhlerden O'na sığınır. O bilicidir, görücüdür, vericidir. O'na karşı isteklerini nâzikâne dile getirirler. Mesela "Yâ Rabbe'l-âlemîn! Hâlimiz sana malûmdur. Dünyâ nimetlerinden hepsini bana verdin; ne olur ilminden ve aşkında da lütfediver. Âzâd kabul etmeyen bir esirimim, fakiririm; çok kuvvetli olan nefsimle mücadelede, mâşivâ ile alâkalanmamda bana yardımcı ol. Sevgililerinin arasına dahil eyle" derler.

Bir de çok sevenler ve sevilenler vardır ki Cenâb-ı Hakk'ın sıfatlarını zat gözü ile seyredenlerdir. Onlar Hak'tan razı olmuşlardır. Ne gelirse gelsin Hak'tan bilirler. O da kullardan razı olmuştur. Çünkü aynaları hiç kararmaz. Temizdir, daima huzûrdadırlar. Hak sevgisinin yanında dünyâ ve âhiret sevgisine yer vermezler. Güneş doğunca gece kalır mı? Lamba yanınca bütün ufak mumlar söndürülür. Bu kimselere Cenâb-ı Hak "İste, kulum benden ne dilersen dile. İstersen âlemleri sana altın yapayım" buyuruyor.

Onlar isteyen ve istediği şeylerin cinsini ve miktarını söyleyen fakirlerden değil, gönlünden geçen şey hâsıl olanlardır.

Hatta isteyenlere verici olmuştur. Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı Kerîm'de "kötü hizmetçiler gibi olmayın" buyuruyor. Yani birkaç rekât namazın peşinden hemen dünyâyı isteyen arsızlar gibi. Mesela, gemilerde bir yol-

cu tek bir küçük bavulunu almış yolculuğa çıkarken, arsız bir kamarot adamın eline yapışır, bavulunu çeker, alır. İskele başına götürür, bir de orada durur bahşış bekler; işte bunlar kötü hizmetçilerdir. Herkesi tiksindirirler. Dilenci var, "Bana 50 kuruş versene" der; kimisi mendilini açmış bir şey istemez; kimisi de karnı aç olduğu halde gönlünden, Hakk'ın lütfunu, imdadını bekler, kendinin fakirliğini kimseye bildirmez. Rabbim benim hâlimi bilicidir, görücüdür, dilediği zaman vericidir der ve sabır eder. İşte siz de bu isme ve sığata mazharsınız. Bu isim üzerinde kemâle erdikten sonra hoşnûdiyyet-i Muhammedi hâsıl olacak ve siz Hakk'tan razı, Hak sizden razı olduktan sonra artık gönül oynayacaksınız inşallah.

Karşınızda iki çeşit insan vardır. Birisinin gözlerinden Hakk'ın nuru, ağzından aşk şarabı akıyor. Onunla huzûru yakaladınız mı başka bir şey görmez gözünüz. Orada adeta erirsiniz, cenneti dâdarsınız ve başka bir şey istemezsiniz. Bir grup insan da var ki onların gönüllerinin içerisinde Hakk'ın temâşâsına koyulur, Zât deryasında yürürsünüz. Bir de son mer-tebe var ki, burada âlemleri ve envâr-ı ilâhiyeyi kendi gönlünüzde bulur-sunuz. Her kafeste bir kuş bulunur. Kuş adedi arttıkça mâsivâ istekleri tezâhür ediyor. Kısmetse nasıl olsa olacak. Değilse ne kadar uğraşılsa olmayacak. Mesela, karşınızdaki eğer hidayete mazhar olmuşsa, muhak-kak onu buluncaya kadar araması lazımdır. Eğer hidayete mazhar değil-se, ona hocalık etmek sizin zararınızdır.

Kâ'be-i hakikat yokuşu vaktinde hedefe yetişmesi için hayvanlarla, hastalarla, define dahi olsa uğraşmayıp yoluna devam etmelidir. Kervan yürüyor, vakit pek geç, yollar harâmilerle dolu.

Fakir maddî ve manevî yardımlarla isminin ve Hakk'ın bu sıfatının kemâli yolunda yürümen lazım. İyi ve kötü her tecelli karşısında Rabbi-mizin cilvesini temâşâ etmek sizin için en kestirme yol. İrşad vazifesi verilmediğine göre⁷⁷ boşuna yoldan kalmayın, her varlığın sahibi vardır. *"Ey Habîbim! Sen üzülme, ben o kuluma hidayet vermedim. Şefâat sen-dense hidâyet benden"*⁷⁸ buyurulmuş. "Dest be kâr-Dil be yâr"; yani el işte, gönül dostta olmalıdır.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

51. MEKTUP

Ve aleykümmüselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü bi's-sıhhati ve'l-afiye.

Nûr-u aynım Sabri Bey,

Evvela size ve Ali Bey'e selâmlar ve derin sevgiler. Sonra dertlerimize gelelim:

1. Mürşîdi görmeyi şöyle tefsir edelim, hayırlı olsun. Mürşid sizi o kadar seviyormuş ki daima yanınızda bulunuyor. Çünkü mir'ât-ı hidâyette ken-

dinizi mürşidle beraber karşınızda görüyorsunuz. Şu halde bazı inançlarda siz de mürşid şeklinde görünebiliyorsunuz. Bu hâl, mürşid için tenez-zül, sizin için terakkidir. Bu halden sonra elinizdeki zımpara taşı, yanınızda bulunan ve sohbetinizle ikaz ettiğiniz bir şahıs ki onun da yüreği aşk ile parça parça olmuş ve terfi etmiş, taş iken toprak olmuş.

2. Biraderiniz tarafından bir müşkiliniz hal olacak.

3. Hazreti Mûsâ'ya da hitâb-ı izzet nûrânî bir ağaçtan gelmişti. Aşk ile yandığınız bir ânı göstermişler size.

4. Deve kinci bir hayvandır. Kedi nankör bir hayvandır. Hayvan gördüğünüz gün istiğfârı ve salâvat-ı şerifeyi 500'e kadar çıkarın.

5. Yıkanmak, yangın görmek, makine işletmek nihayet Hakk'ın huzûrunda dünyâ ve âhiret arzularından soyunmaya delâlet eder. Çıplak ayak da çok iyidir.

6. Başkalarını irşad ve ikaz ile uğraşmak, insanı yolundan alıkor. Balık tutmak zevki de sizi ibâdetten alıkoyacak.

7. Sabah ezanı her ne kadar altıda okunuyorsa da fakir, aşıkları dört buçukta uyandırıyorum. Yalnız sizleri değil, Ka'be'de uyuyanları da, imamları da, müezzinleri de, horozları ve bülbülleri de.

8. Fenersiz kalmadığınıza çok şükür etmek lazım; ibâdette de rabîta ile dervişlerin çıkamayacağı tepe yoktur, yalnız bu esnada her şeyi unutmak lazım.

9. Çıplaklık şeriatimizde gûnahtır. En büyük sırrı, saklanması icab eden ilmi açıklamamalıdır.

10. Gelelim en mühimmine. İnsanların iki sıfatı vardır. Birisi kendisini terbiye edene karşı olan vaziyeti, diğeri kendisinden küçüğünü terbiye sıfatı.

İnsanın eşi, sûretteki mahremidir. Mürşidi ise manâ âlemindeki mahremidir. Bundan nûr peyda olur, diğerinden nâr (ateş). Yani biri rûhânîdir, biri zulmânîdir, hayvânîdir. Nefsinizin yahut eşinizin nankör bir hayvana iltifatı, himayesi süflî bir harekettir. Ruh olarak ona hücumunuz da iyidir. Fakat bunları görmemek daha iyidir, gördüğünüz anda kanını akıtmak en iyisidir. Bu nankörlük sıfatı acaba nedir? Bu zuhûrâtlar enfûsî olarak nazara alınırsa kabahat nefsinizindir. Âfâkî olarak nazara alınırsa eşinizin nankörlük ve inkâr huylarına yarım yamalak itirazdır. Size iyiliği dokunana fenâlık yapmak değil. Böyle bir şeyi hatırlamak bile kâfi bir kabahattir.

Kendinizden küçüklerle çok meşgul olursanız, büyüklerinizin neş'esinden mahrum kalırsınız. Nefsiniz vücut verir de daima onunla mücadelede olursanız, karşınızdaki aydan, üstünüzdeki güneşten mahrum kalırsınız. Eğilip de nefsinize bakmayın; onu terbiye edeceğim diye vakit zâyî etmeyin; insanın gölgesi ile meşgul olması demek, güneşe, nura, arka dönmesi demektir. Siz hakikat güneşine dönerseniz; gölge, nefis, dünyâ zaten peşinizden gelir, merak etmeyin. El-Bakî Hû.

el-Fakîr,

52. MEKTUP

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Çok sevgili Sabri kardeş,

Kardeş demekliğimden manâ çıkarma. Allah'ın "kulum" dediği insanlara sen "kardeşim" dersen ne olur diye bir nasihat aklıma geldi. Ne olacak, insan kardeşi için fenalık düşünür mü? Onu öldürür mü? Onun hakkına tecâvüz eder mi? Hayır, hayır; melek gibi bir geçim olur. Bayramınızı tebrik ederim. Ailece selamlarımızı sunarız. Şu mektubumu bayramın ikinci günü sabahı yazıyorum. Birinci günde sizin kederli mektubunuzu almıştım. Adresinizin geldiği gün cevap hazır olsun diye hemen yazıyorum.

Âlemleri yaratan kudret, kuvvet sahibi Allah'a; hayatın, lütuf ve keremin ta kendisi olan Mevlâma sonsuz şükürler olsun ki son zuhûrâtınızla her şey aydınlanmış oluyor. Söz yumağını da fakire vermiş oluyor. Şöyle ki:

Pişirmek üzere tencereye yerleştirdiğiniz maddelerin içinde yeşil birer gibi turfanda ve yakıcı bir madde var; o da mektubunuzdaki "çalışma var, netice yok" cümlesi. Yani hazırlanmakta olan yemek bu ve bundan sonraki mektubunuz.

"Niçin herkes bu yolu tutuyor da sen yapamıyorsun?" sorumuz, ümitsizliğe düşmekten kurtulmanızı temin için söylenmiştir. Hak'tan ümit kesmek küfürdür, şirktir. O'nun kapısından başka diğer bir kapı yoktur. Bütün iyilikleri Hak'tan bilip kötülükleri kendimize havale etmemiz lazım. Şeytan secde meselesinde "sen, ben" dedi, matrud⁷⁹ oldu. Hazret-i Âdem'e buğday meselesinde, "Yâ Âdem! Niçin benim yemeyin dediğim meyveden yedin?" dendiği zaman, Cenâb-ı Hakk'a karşı ağız açamadı, önüne baktı. Edeb kaidesi öyle icab ediyordu. Hakk'ın rahmeti gazabını örttükten ve ihatâ ettikten sonra sohbet esnasında Hazreti Allah, "Yâ Âdem! Benim iradem olmadan bir sinek bile kanadını kımıldatamaz. Bilmiyor musun ki 'yeme!' diye sizi tahrik eden de Ben'im" buyurduğu zaman Âdem aleyhisselam dayanamayıp boşandı. Uzun bir ah dan ve göz yaşından sonra "Bilmesine biliyordum ey âlemlerin Rabbi! Fakat senin huzûrunda nasıl söz söyleyebilirdim ki? Sana karşı bulunmaktan korktum. Senin varlığın karşısında her şey muzmahil olur, ben nasıl kendime varlık verebilirim? Gazabını tahrik etmekten korktum. Çünkü beni yoktan yaratan Sen, günahlarımı da yok edebilirsin. Sana karşı konuşmak, beni büsbütün harap eder." diye cevap verdi.

Bu sözler bârigâh-ı kibriyâda hoş karşılandı. "Ey benim hayâlî, edebli Âdemim! Ben de sana bir çok zürriyet verdim ve ilk peygamber yaptım. Sen benden razısın, ben de senden razıyım. Senin zürriyetinden öyle kullar yaratacağım ki sen de onlarla iftihar edebilirsin. Korkma artık, daima seninle beraberim" hitâbına mazhar olmuştur.

Bizim vazifemiz ne? Allah ile kullarının arasını bulmak, anlaştırmak;

ara bozmak ve uzaklaştırmak, ümitsizliğe düşürmek değil.

Görmez misin ki çakal eriğine bir aş yapıyorlar, kayısı oluyor, türbe eriği olup kızarıyor ve ekşiliği azalıyor, kokusuz güllere kokulusunu ve yedi vereni aşıyorlar. Korukları üzüm ve helva yapan, üzümleri küplerde hapsederek barut gibi şarap yapan, ipek böceğine yeşil yaprak yedirek beyaz ipek elbise yapan insan elini görmüyor musun? Hakk'ın kanunları! Günde bin bir çiçek dolaşıp da mumdan odacıklar yapıp içerisine balları yerleştiren hayvan ağzına ne dersin? Taşların kimisi helalarda, kimisi saraylarda sultanın karşısında, camilerde Allah, Muhammed levhalarının karşısında yer almışlardır.

Atların kimi yük altında ezilir, kimisi sultan binecek diye sarayda beslenir durur. Birisinin öğünmeye hakkı olmadığı gibi, diğerinin de kederlenmesi yersizdir. Hepsî şu vâhidiyet âleminde birer vazife almışlardır.

Hazreti Mevlânâ'nın "*Evliyâra hest kudret...*"⁸⁰ sözü ne olacaktır; boşuna mı söylenmiştir? "insanlar kaderini kendileri çizerler" diye bir söz vardır. Yalnız hastalığın teşhisinde ustalık lazım olduğu gibi verilen ilaç ve tavsiyelere de riayet lazımdır. Mesela şişe hikâyesini bilirsiniz. Gönülünüzden muzahrafât-ı dünyeviyye çıkarıldıkça yerine ilim ve aşk dolar.

Altı kapıyı kapatmak demek, tecessüsünüzü arttıracak her şeyden çekinmek demektir; hatta eğer öyleyse camiden bile, gazete ve roman okumaktan da. Gemi sizin için güzel bir çilehane olarak biçilmiş kaftandır. O hususta müşterek çilelerimizin mevcûdiyeti inkâr edilemez. Zuhûrâtınızdaki seccâde nedir? Kâinâtı temsil eden o işlenmiş yün parçaları huzûr-u İlâhî de üzerine basılmak için son mertebesini ve vazifesini göstermektedir. Aslımızı gösterdiği için aynı zamanda üzerine secde de ediyoruz.

Müstesna bir yaradılıştâ, Hakk'ın sevgili kulu olarak, rahmet meleklerinin üzerinde her an tur yaptıklarını düşünmeniz lazım. Görmeniz icab eder ki 40-50 seneden beri okuduklarımin, gittiklerimin ve gönülden aldığım, haberlerin hepsi elinizden geçiyor. O manevî feyizlerin sizin gönülünüze akması için oranın çok temiz olması lazım. Tenekenin dibi delik olursa yine olmaz. Hakkın varlığı yokluk aynasından temâşâ edilir. Hem sen var, hem O, olmaz. Bizim yolumuz yokluğa gidiştir. Mektepteki hayat dünyâ varlığına götürür insanı, meslek ve sanatlar da öyle. Onlar da insanı dünyâyâ bağlar, yaşamak için o da lazım. Fakat gecenin herhangi bir saatinde dost ile öyle bir vahdete ermeli ki; gönülde gündüzki hâlattan bir şey kalmasın. Ârifler öğle güneşinde de sabahın seherini yaşarlar. Kullukta kemâle ermeli, yok olmalı ki Hak güneşi zâhir olsun. "Ma'sûk yüzün tutmuş sana, sen bakarsın gayri yana" dedikleri gibi olmamalı. Dost şirk istemez. Bir gün bir dede "Hak, Hak" diye zikir yapıyormuş. Şeyh efendi bir saat uzaktaki o dervişe gece yarısı haber göndermiş, "tak tak" yapmasın diye. Zuhûrâtınızda ayan beyan gözüküyor. Namaza durmak için elleriniz yağlı imiş, fakire uyamamışsınız. İki gün üst üste aynı halde geçen kimse zarardadır. Çünkü terakkî etmemiştir. Ellerin yağlı, kirli olması dünyâ ve âhiret arzularınıza delâlet eder.

İbâdet ederken karşılığında Hak'tan bir şey istemek için değil, kulluk vazifesini yerine getirmek için olduğunu unutmamalı. Çünkü ibâdetimizin

hatâsız olmadığını, duâmızın kabul edilemeyeceğini bilemeyiz. Dünyâ yıkılsa kılınız kıpırdamasın. Bu can bu tende iken hizmetinizde olduğumuzu unutmuyoruz. Siz de unutmayın kâfi.

Mahzun ve kederli halinizde Hakk'ın tecellisini görüyorsunuz ya, ne manâlı bir zuhûrât! Bunu da herkes alamaz. Bundan sonraki mektubunuz gelinceye kadar yazıma ara veriyorum sevgili kardeşim, sabret ve çalış.

Bayramın dördüncü günü akşam eve vardığımda bayram tebriğinizi aldık; içindeki zarf pek kalın olup nazar-ı dikkati çekeceğinden kalın zarfa koydum. Mevlâm daha birçok bayramlara erişmek nasib eylesin. Amin.

Merhum efendi baba:

“Bayram ol gündür bana kim göz göre dîdârını

Görmesem bir gün seni ol gün kara gündür bana.”

derdi.

Aşk suyu ve istigfâr sabunu ile ellerini temizle bakalım. Rabbim ne gösterecek? Kâ'be yolcusu olduğumuz için etrafta oyalanmağa gelmez. Kervanı kaçırsanız sonra, iyi kötü hiçbir şeye iltifat etmemek lazım.

Yarın perşembe. Bakalım Bahriye Hanımların işi zuhûr edecek mi? Geleceklerini tahmin ederim. Gözlerinden öperim yavrum.

“Dilden gamı dûr eyle

Rabbinle huzûr eyle

Deme şu şöyle bu böyle

Mevlam görelim neyler

Neylerse güzel eyler.”

İbrahim Hakkı

el-Fakîr, pür taksîr,

M. Nusret

53. MEKTUP

Ve aleykümselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü ve's-sıhatı ve'l-âfiye

Sabri Bey yavrum,

Hasretle beklediğim mektubunuz şükürler olsun geldi. Niyetimize göre haziran başında dönmek istiyoruz. Epey zamandan beri sizdeki evlamlardan haber alamadığımız için buluşma zamanınızın yaklaşmış ol-

duğuna sevindim. Suale ve cevabına gelince herkes kendi zevkine göre cevap vermiş, doğrudur. Filin kolu da fildir, hortumu da, kuyruğu da, dişi de, ayağı da.

Zât her an vardır. Onun için yokluk yoktur; âlem O'nun şuûnâtıdır. Tecellisini arif insan görür, bilir, zevk eder. İşte o zâtî bir makamdır; her şey değişir, doğar, ölür. Şimdi biz zât mevkiinde olursak doğan, yaşayan, ölen, değişen şuûnâttan haberimiz olmaması lazım. Çünkü sultanın huzûrunda olan sarayın dışındaki açlarla, toklarla, satıcılarla, kavgacılarla alâkalanır mı?

Zâtı gören zât olmuş demektir. Onun neş'esi tamdır. Orada aklın da hükmü yoktur. Tam vahdettir. Gören bile zâttır; bundan maada her şey sıfattır, şekildir, renktir, kesrettir. Zuhûr ve tecelli O'ndandır, O'nundur, O'dur.

“Kendi hüsnün arifler şeklinde ilan ve peyda eylemiş. Şekl-i ârifden bakıp hüsnün temâşâ eylemiş.” Bunun sonu yok yavrum, etraflı yazılsa kâğıtlar kâlemler aciz kalır, yine de lâyıkiyle ifade edilmiş olmaz; “Ben O muyum?” der. Gel bunu düşün, zevk et, neş'elen. Gönül güneşini merkez yapıp oradan hareket etmeli ki etrafta neler yok biline; veyâ merkeze doğru mi'râc yapmalı ki o zaman gözler O'ndan başka bir şey görmez. Gözbebeğini O'ndan ayırırsan yine neler yok ki?!

Kâlemlere teşekkür ederim. Borçlarımız çoğaldı. Niyetim Makbule Hanım'ın oğlu Nezih Bey'e, torunu Melih Bey'e, Hüseyin Bey'e, oğlu Aşkın Bey'e, kiracısı Nevzat Bey'e, **Necdet**'e, Üner'e, Cemal Bey'e vermek idi. İster sen ver, ister fakir. Adet galiba tecâvüz etti. Bu defalık hani Bebek'te yokuştaki Makbule Hanım'ın oğluna, torununa birer; Hüseyin Bey oğlu ve kiracısına da birer olmak üzere beş adet peşin lazım. Diğerleri diğer sefere kalsa da olur. İnşallah buluşmamızda bu kâlemlerin ve resimlerin bedellerini takdim ederim. Makbule Hanım kardeşiyle beraber Adana'dan İskenderun'a giderken trafik kazası atlatmışlar, vücutları yara bere olmuş, inşallah yarın oraya gideceğim. Bahriye Hanım'a, Necdet Bey'e, Tülin ve diğer yavrulara çok selamlar, gözlerinizden öperim. Hane halkının da selamları vardır. El-bakî Hû.

Zuhûrâtlar: Günlük hâlât.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

54. MEKTUP

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi,

Beklediğimiz zamanlar gelmedi de tuttu ummadığımız zaman bir mektubunuz geldi. Hatırladığınıza teşekkür ederim. Zaten arayıcılığınızdan emin ve müsterihim. Hele kart ile kandil tebrikinize hayranım. Allah razı olsun, kandiliniz mübarek olsun, biz de burada vilâyetlerden gelen yeni ihvânla meşgulüz. Selâmetle gidiş gelişinize acizâne duâcıyız, bu

sefer Bahriye Hanım da geldi ona da memnun olduk.

Zuhûrâtlar pek bir manâ ifade etmediler, ama tekrar okumaya başlıyorum. İmtihanda suali bilmediğinize göre ve onlara sual sormanız da bir şey ifade etmemiş. Sadra şifa vermediğine göre 10 numarada iltimas etmişler; iltimasta da iş var, demek siz bilmediğiniz halde sizi sevenlerin hatırını saymışlar. İkinci zuhûrâta gelince bir arkadaşınızla yine kaçamak sohbet yapmışsınız, o da o sohbe lââyık değilmiş. Çünkü insan misafiri-ne çiğ değil, balığı pişirerek ikram eder. Hem kendi karnın doymadan başkasına niçin ikramda bulunuyorsun?

Karnını temizlemek sûretiyle ellerini pisletmişsin. Yıkamak lazım. Şükür ki gökyüzüne bakmayı hatırlamışsınız. Artık lütuflar gönül semâsından gelecek. Uzun boylu düşünmeye gerek yok. Safiyetle beklemek kâfi. Râbitayı kaçırmamak kâfi. Aman yavrum! Evvela ekmek yediğiniz yerdeki dünyâ vazifesi için, ikinci olarak da gönüldeki safiyeti temin için çalışmalı.

Hepimizden selamlar, duâlar. Sıhhat ve afiyetle ve sabırla zikre devamda daim otunuz. Gözlerinizden öperim.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

55. MEKTUP

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Sabri Bey yavrum!

Ne ise meraktan kurtulduk. Zuhûratlarınızın değeri artmaya başlıyor. Gönül semâsında Zât güneşinden bir huzme size de aksetmiş. Şimdi size manâda da okumaya muvaffak olduğunuz ayet-i şerîfenin manâsını dilim döndüğü kadar anlatayım.

Gerek peygamberlere ve gerek mü'minlere Hazreti Allah tarafından rahmet gibi gökten indirilen bir emir vardır. Peygamberler arasında bir fark yoktur. Hepsi zât dâiresinin içinde olan kimselerdir. Beşer kisvesini örtünen herkes Hazreti Allah'a, meleklerine, kitaplarına iman etmişlerdir.

Bu ayet-i şerife nazil olduktan sonra ashab hazerâtı, "Duyduk, inandık; senin af ve mağfiretin, lütuf ve keremin sonsuzdur. Hayat ve ilim ve diğer sıfatların Senden başlar, Sende son bulur. Ey Rabbimiz! Bize takatimizin fevkinde yük vurma, yani yapamayacağımız emirleri verme. Senden yine af ve mağfiret dileriz. Seni inkâr edenler üzerine muvaffak olmamız için bize yardım eyle" diye mukabelede bulunmuşlardır.

Fatma vâlidemiz, Resûlullah efendimizin vefatlarında müteessir olmuşlardı. Ağlamış, ağlamış ve nihayet şöyle yalvarmış:

"Yâ Rabbi! Ya bana tahammül edebileceğim kadar yük vur veyâhut da fazla yük vurmak istiyorsan tahammül kuvvetimi arttır."

Zuhûratınızın enfüsî tabiri; ruhunuzla, nefsinizle, can ve gönülden sıkıldığınızı ve Hakk'a iltica ettiğinizi gösterir. Âfâkî tabiri ise, bu yalvarışta

Bahriye Hanım'ın da sıkıldığı ve beraberce Hak erenlere iltica eden sohbetlerde bulunduğunuzu gösteriyor.

Yolumuzda yorulmak, bitkin bir halde kalmak, acz içinde kalmak, düşmanlarla çevrili olmak da vardır. Sonunda zafer Hak erenlerindir. *"Men sabere zafere"*; yani kim sabır ederse zafer onundur. Bir gün cenâb-ı peygamber düşünmüş: "Yâ Rabbi! Ben ihtiyarladım. Şu kadar kişi müslüman oldu. Ben öldükten sonra ümmetimin hali acaba ne olacak?" Rabbimiz buyuruyor:

"Ey habibim! Sen gücün kuvvetin yettiği kadar çalış, dermanın kesilinceye kadar devam et, sonrasını bana bırak. Bak ben neler yaparım." Birkaç gün sonra Efendimiz son hastalığında yatağa seriliyor. Manâda görüyorlar ki sağ tarafında duvar kalkmış, takım takım insanlar resmi geçit yapar gibi geçiyorlar. Her geçen "es-selâtü ve's-selâmu aleyke yâ resulallah" diyor. Bu hal saatlerce, günlerce devam etmiş. Bunların kıyamete kadar İslâmiyet mertebesini kazananlar olduğunu tabii anlamışsınızdır.

Efendimiz bu hali gördükten sonra hamd ve senâ ederek ve "Yâ Refîke'l-a'lâ" diyerek âlem-i manâya göçmüşlerdir. Mü'minler ve bilhassa sadık dervişler de ne kadar sıkılırlarsa sıkılsınlar, yorurlarsa yorulsunlar, Refîk-u A'lâ denilen aziz bir arkadaştan uzak değillerdir.

Manâda su dökmek, abdest etmek, vücudunuza inkılâb eden maddelerin posası, kirlisi ve fazlalarıdır ki o da iyi. Yani hevesli, az uyanık bir arkadaşla sohbetinize delâlet eder. Altın istavroz size faydalı olmayacak bir kismet ki red etmişsiniz.

Üst kattan gelen sular kirli ise de sahibinin manevî rütbesi hayvan olması hasebiyle sizi irşâd etmiş. Hak erenler demek aleyhinizde dedikodu yapmışlar biraz, fakat o da hayvan imiş, hayvanlığını yapmış. Şimdi sana yazmakta olduğum nottan pasajlar vereyim.

- Bazı sîmalara sevmek, bazı sîmalara da sevilmeğe yaraşır. Ariflerin gözlerinden bakan bir nur vardır ki onun tahtı gönüldedir. O, "Ben bir gizli hâzineyim. Bu vücudun gönlünden ve gözünden bakan benim bu tahtgâh-ımdır. Aradığınız benim; ben birçok âlemleri burdan idare ederim." demektedir.

- Yakınlık ile uzaklık arasında acınızla başbaşa kalabiliyor iseniz aşıklardansınız; içini, dışını, ruhuna çizmiş bir baş bulursan sen de onu her zerrene nakşet.

- Mantığın tehdidi ile tekâmül yolunda, sevgi yolunda bir tek adım atamazsın. Biraz ilerlediğini tahmin etsen dahi bu bir seraptır. Ta ki bir aşk rehberinin izinden gidesin.

- İnsan, kalıbının ve hislerinin yularını rûha, idâre ipini de aşka teslim edebilmişse bu bir ferasettir, muvaffakiyettir; işte o zaman o insana müşkil ve muhal yoktur.

- Âdem heykelinin yüzü nikâhtır. Nikâhı o yüzden kaldır ve secde et. Biz o secdelerin kıblesiyiz diyen Hazreti Mevlânâ'nın coşkunluğu ile kendi kendine sefer etmenin, kendi sözünün kendi tarafından dinlenme-

sinin hayranıyım. Kâlemin uçundan kâğıt üzerine aksedinceye kadar bu hisler, bu ilimler azametlerinden ne kadar kayıplara uğruyor bir bilseniz. Bir damla bir pınarın evsâfını taşıyor mu? Bir katre denizin esrarını fâş etmiyor mu?

- Okuduğun ilimleri, gönül sevgileri, bahr-ı aşka at. Her gördüğün hayalleri, işittiğin masalları sünger ile sil.

- Gidenleri inkâr ettim, geleni tasdik ettim. Şimdi de gönül ve huzûr ilmi bana yetti.

- "Gelen, giden hep bu tenmiş. Kalan billah öz benmiş. Beni bildim, her şey bitti" demiş bir velî-i kâmil. Şimdi herkese sorduğum bir sual var. Âlem halkı varı yok, yoğun da var görürmüş. Siz hangi taraftansınız? Bunun cevabı ile idrâk derecenizi ölçeceğim. Validenizden, Recâi'den, Nimet'ten, Armağan'dan çok selamlar, gözlerinden öperim. Sevgili yavrum.

"İnnellâhe ma'a's-sâbirîn"⁸¹

el-Bakî Hû

el-Fakîr,

M. Nusret

56. MEKTUP

Nûr-u aynım Sabri Bey,

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullahi ve berekâtühü ve's-sıhhatu ve'l-afiye

Mektubunuzu aldım. Zuhûrâtılarınızı okudum. Sabah namazı için uyandığınızda bir camii minaresi şerefesinden parlayan bir ateş görmüş-tünüz. Hazreti Mûsâ'nın Tûr Dağı'nda Rabbimiz ile konuşurken gördüğü ateşe benliyordu. Elhamdülillah vâlidiniz tamamiyle iyiliğe dönmüştür. Ayrıca Bahriye Hanım'ı da götürmeniz iyi bir şey olmuştur. Halbuki Mevlâ, Tûr Dağı'nda Efendimizin kaldığı yalnız bir âlemdeki zikir ve tesbih gibisini daha hoş karşılardı. Şimdi sizin eski neş'enizi bulmanız için yine uzunca bir ibâdet serisi lâzım; inşallah yine terfi yoluna girersiniz.

İfade tarzlarınız da hep dobra dobra. Mahviyetkâr bir şive olsa daha iyi olurdu. Hakk'a ve kulluğa ultiatom ile girilmez. İştîyak ifadeleri başka bir tarzda oturdu, ifadeleriniz kuvvetli bir benlik kokuyor.

Tabii bunlar talim ve terbiye harici şeylerdir. Mahviyetkâr olan bir aşkın zuhûrâtı da, nakli de, ifadesinin tarzı da daha mülâyim olurdu. Olgunluğa dair adımlar arasında kullar çok incelmelidirler. Selamlar eder, muvaffakiyetler dileriz, sabır ve temenni dileriz, efendim.

el-Fakîr,

M. Nusret

57. MEKTUP

Esselâmu aleyküm ve rahmetullah

Sabri Bey yavrum,

Mektubunuzu aldık ve memnun oldum. Cümlemizin selamı var. Bahriye Hanım, Kerime Hanım'la beraber nasıl olduysa(!) bugün teşrif ettiler, tabii çok memnun oldum ve olduk.

Ayın ilk cuması bizim günümüz olmuştı. Mürşide Hanım ve şeyhlerimize kırk Yâsîn ile yetmiş bin tevhîd çekildi. Çok neş'eli oldu, nurlu oldu. 3-5 kişi ders değişti. Üç kişi yeni derse başladı. Aşıklar çöktü. Giderken bıraktığınız zarfı açtım, mahcub oldum. Sizi de mahcub etmemek için, dersi geçenlere mahsus dergâhta bir adet vardı ki o da ihvâna ziyafet, biz de ona mahsûb ettik. Bir ders daha geçinceye kadar böyle bir şey tekrar etmemesini dilerim. Para işi hediyenin mübtezel şeklidir. Şükürler olsun Hakk'ın takdiri bize yetiyor. Üzülmeyiniz.

Zuhûratlarınız pek mütenevvi. Bin türlü işin içinde kafa, düşünce, nihayet akıl. Ölü manzarası teslimiyet arz etmiyor. İnip çıkmalar var; şöyle mi olsa, böyle mi olsa fikirleri var. Halbuki ne o ne de öteki.

Ev halkından ve Makbule Hanım'dan selamlar. Gözlerinizden öperim sevgili yavrum.

el-Fakîr,

M. Nusret

58. MEKTUP

6/1/964

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Nûr-u aynım Sabri Bey,

Sıhhat haberiniz şükürler olsun nihayet gelebildi. Tahminimiz doğru çıktı. Zuhûrâtınızda böyle tahakkuk etmiş bulunuyor. Bir gaflet size cehennem hayatı yaşatmakta. Sizin ikinciniz var, üçüncünüz var, lostromunuz var. Bunlardan hangisi vazifeli idiye size haber vermesi lazımdı. Bunun farkına varıp da hainlik dolayısıyla haber vermemiş olabilirler de. Her ne hal ise; biraz maiyetinizde biraz da sizde olan hatâ, mes'ul şahıs olmanız dolayısıyla sizde toplanıyor. Belki amirleriniz siz avdet edinceye kadar unutmuşlardır bile. Yalnız "dikkatsiz" ve "alâkasız" damgasıyla büyük gemilere nakliniz belki gecikebilir. Herkesle iyi geçinmenin lüzumu, şimdi bir kat daha tebarüz etmiş oluyor. Burada idarenin ufak bir zararı var. İstimbot vasıtasıyla mazotunuzun geminize kadar gönderilmesi masrafı. İsterseniz bunu öder, amirlerinizi ikna edebilirsiniz. Maiyetinizden kabahatliyi değiştirebilirsiniz. Bir taraftan su birikmesi, diğer taraftan fırtına dolayısıyla fazla denizde kalmak. Bir de Yunanistan'a uğramama emri olduğu şeklinde müdafaa yapabilirsiniz.⁸²

Ne ise, "Bu da geçer Yâ Hû!" Hak erenler yardımcınız olsun. Âmin. Bihürmet-i seyyidi'l-mürselîn. Gelelim mane'î tarafa; her işte hakikî fâil

Cenâb-ı Hak'tır. Açılan cehennem kapısı bir kabahatin, bir günahın neticesidir. Bunu da hecelemeğe lazım. Sonra Sabri Bey! Dünyâ işlerindeki ilişkilerle dervişliğini karıştırmamak lazım. Kendi küçüklerinize karşı alçakgönüllülük ahmaklıktır. Mertebelere riayet şarttır. Her makâmın sahibinin hakkını vermelidir. Amirlerinizle temas ederken bile çok küçülmeğin, vakarınızı muhafaza edin. Esfel-i sâfilîne gönderilen bir beşersiniz. Fakat üzerinizde Hakk'ın nazarı var, Hakk'ın libası var. Yahut beşeriyet libasına bürünmüş "Hû". Gönünüzü dağınıklıktan kurtarın. Her şey olacağına varır. Her ne gelirse yahşidir, zîra o dostun bahsidir. Her anda çeşit çeşit tecellileri vardır. Mir'ât-ı tecellîye toz kondurmayın. Konmuşsa temizleyin. Râbitaya dikkat edin.

Ali Efendi ne âlemde? Bir adam Hazreti Mûsâ'ya, "Git Rabbi'ne söyle ben O'nun kulu değilim. O'na ibâdet de etmeyeceğim, seni de tanıımıyorum." diyor. Hz. Mûsâ huzûr-u Hakk'a çıkıyor. Bu kulun küstahlığını söylemeyi münasib görmüyor. Fakat Hazreti Allah cevap veriyor: "Ya Mûsâ! O kuluma söyle; o kulluktan vazgeçtiyse, ben Rabliğimden ve Rezzâk-ı âlem sıfatımdan vazgeçmedim. Ona daha ne ceza vereyim ki? Kalbinden bana ibâdet etmek, seni tanımak nurunu aldım" buyuruyor.

Biz fakirlerin adeti bîgânelik gösterenlere alâka göstermektir. Zehirlenenlere ilaç vermektir. Mi'râc-ı şerifi yapabilmek için esfele red olunmuş bulunuyoruz. Resûlullah efendimizden başka kusursuz kul yoktur.

Koşucular geri çekilerek hız alırlar. Bir vali polisliğe kayıt yaptırırken tövbekâr olmuş sabıkalıları tercih edermiş, genç ve tecrübesiz mektep mezunlarının yerine. Çünkü onların acemilikleri vardır. Halbuki sabıkalılar arkadaşlarını, kabahatlerin cinslerini, saklandıkları yerleri bilirler ve daha çabuk yakalarlar. Her ne ise, son pişmanlık faide vermez. Peygamberin hazerâtı da insanları dine davet ettiler. Bunu kabul edenler huzûra ve Hakk'a kavuştular, kabul etmeyenler ise helâk oldular.

Halbuki onun ne kadar manidar bir zuhûrâtı vardı. İmam-ı Ali hazretleriyle karşılaşmışlar ve ondan su istemişler. O da bir bardak vermiş ama içip içmediğini hatırlayamıyor. Fakat içtiği yolunda hareket ediyordum. Şimdi anlıyorum ki içmemiş, kısmet değilmiş. Bazı yılanların zehirleri kuvvetli oluyor. Efendimiz için de "O da bizim gibi bir beşer" diye ona bazıları iman etmemişlerdi. Mevlam ıslah eylesin.

İmâm-ı 'Azâm'ı bir akrep zehirlemiş. Herkes endişe içinde iken hazret, "Korkmayın; bizim etimiz zehirlidir, onu öldürecektir." demiş ve bir müddet sonra da akrep zehirlenip ölmüş. Kıbrıs meselesi de yürekler yaradı. Bizim itikadımız "zâlimler cezasız kalmaz" şeklindedir.

Elhamdülillah cümlemiz sıhhatteyiz. Vâlidezinin de selamları var. Küçükler de ellerinizden öperler. Ali Bey'e de sıhhat ve afiyetler ve cümle nize selâmetler temenni eyleriz. Gönül âleminden ayrılmayın. Hepsî gelir geçer. Hak erenlerin ufak bir ihtarı var, sizi tecrübe ediyorlar. Bu gibi ufak işler maneviyâtınızı sarsmasın. Sizi Hak'tan ayırmasın. Hayır ve şer Allah'tandır. Metin ve sabırlı olun. Hayatın nizamı böyledir. Geceleri gündüz takip eder. Saadetler ve selâmetler temenni ederek üzülmemenizi tavsiye ederim efendim.

el-Fakîr,

M. Nusret

59. MEKTUP

10/4/965

Sabri Bey yavrum!

Her âşıka ma'sûk libası giydirilmez. Fakat âşık olarak ölmeninde başka zevki vardır. Pervâne bile âşık olarak dönmekten usanmış, ma'sûkun ateşinde yanıp yok olmayı son zevk olarak bilmiş. Bu onun halini görenlerin idrakidir. Ben de böyle yandım. İstersen sen de yan. Nitekim yanıyoruz.

Dünyamız da bir ateşti. Milyonlarca sene sonra soğudu, bu hali aldı. Sen de soğuktan sıcağa, sûretten manâya, kesretten vahdete, cesetten gönüle hicret et, devrini tamamla. Aslına vâsıl ol.

Sen de O olduğunu anla da huzûrunu bozma. Gönül kitabını okumuyorsan bunları oku. Kemâle ersen dahi oku da bu zevkten ayrılma. Çünkü hepsi senin makamların idi. Demini bul. O zaman sen de "Ben gizli bir hâzineyim." diyebilirsin.

Evlat ve iyâlinizle beraber saâdetinizi diler, bayramınızı tebrik ederim efendim.

M. Nusret Tura

60. MEKTUP

24/1/1966

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Dün gece yine bir sohbetide idim. Fazlaca pasta masta yedik herhalde, çok tatlı geldi. Sık sık küçük suya çıktığım için bugün evde, çok su içerek ve portakal yiyerek vücuttaki şekerleri azaltmaya karar verdim. Sizden bir haber gelmesi için birkaç gün daha lazım diye düşünüyordum ki mektubunuz yetti.

Zuhûrâtınızı okudum. Normal. Hayvan avlamakta tereddütünüz yok. Evden alacağınız münasebetsiz bir habere de eyvallah dersiniz. Karadulların hükmü de böylece geçmiş olur.

Sizin kumpanya birkaç şilep alacakmış; inşallah onlara geçebilirsiniz de yeni gemilerde biraz rahat edersiniz.

Ah yavrum! Bu âlem öyle bir âlem ki kimisi varı yok görür, kimisi yoku var görür, yokluğu inkâr eder. Zalimlerin "eyvah!", mazlumların "ooh!", gafillerin derin derin "ah!", ariflerin de "çok şükür boşuna vakit geçirmemişim, elhamdülillah" dedikleri zaman elbet gelecektir.

Hazreti Mevlânâ, "Cemadlıktan öldüm, nebat olarak dirildim. Yine öldüm, hayvanlıkta dirildim. Yine öldüm, insan olarak dirildim. Fakat artık ölmedim, ebediyete kavuştum, ezelfi olduğumu anladım." buyurmuşlar.

Arifler ölmez ma'rûf olur. Aşıklar ölmez, ma'sûk olur. Haydi bakalım hoş-
ça kal, gözlerinden öperim.

el-Fakîr,
M. Nusret

61. MEKTUP

18/4/1966

Merhaba Necdet oğlum⁸³,

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü.

Beklediğim mektubun geldi. Hatırıma şöyle bir hikâye getirdi. Bir ho-
ca camide "Cenâb-ı Allah ne yeredir ne göktedir, eşi benzeri yoktur,
görülemez, bilinemez... v.s." diye vaaz verirken, cemaat arasında bulu-
nan bir Bektaşî dedesi dayanamamış; "Hocam!" demiş, "maksadını anlı-
yorum. Nerede ise Allah yoktur diyeceksin, ama utanıyorsun" demiş.
İşte sen de onun gibi, "Sen varsan ben yokum; ben varsam sen yoksun"
diyeceksin, ama diyemiyorsun.

İstanbul'dan sürgün bir paşa Erzurum'a gönderilmiş. Bağdat'taki va-
zifesine dönmekte olan bir diğer paşa arkadaşı da, şu eski arkadaşı bir
ziyaret edeyim demiş. Şuradan buradan konuşurlarken sürgün olan: "Ee,
Paşa hazretleri! İstanbul'dan haberler nasıl, ne var ne yok?" diye sor-
muş. Bağdat'a giden paşa: "Paşam! Bâb-ı âli'de sizin isminiz geçiyor.
Galiba başvekil olacakmışsınız." deyince sürgün paşa: "Paşa kardeş! Bili-
yorsun beni buraya sürgün gönderdiler. Sultanımız beni sevmez ve de
istememez. Bundan eminim. Ama sen yalan yanlış da olsa söyle, anlat;
hoşuma gidiyor" demiş.

Senin de fikirlerin, görüşlerin doğruya yakın, ama heyecana kapılı-
yorsun. Ömer de böyle, hatta daha heyecanlı. Sizleri söyletmekten mak-
sadım; sizi söz söylemeye alıştırmak, kabiliyetinizi öğrenmek, emekleri-
mizin boşa gidip gitmediğini anlamak ve idrâk derecenizi bilmek istedi-
ğim içindir. Gördüm ki hepinizin neş'esi başka. Mesela Ömer bir bakıma,
"Ancak ve ancak Resûlullah Efendimizin neş'esine varanlar Hakk Teâlâ
hazretlerini görebilirler. Âlemde İlâhî bir saltanat vardır. Bunu ilk idrak
eden fahr-ı âlem efendimizdir; diğer varlıklar da onu geliştirmeye me-
murdurlar ve onun hizmetindedirler" demek istemiş ve Fazlî Efendi'nin
ağzını kullanmış.

Evet, vahdet-i vücûd'da "her varlıkta Hakk'ın zuhûru vardır; en ufak
zerre dahi bu saltanat sahibinden uzak değildir ve Hazreti Allah da tam
manâsiyle Efendimizden zâhir olmuş ve yine onda gizlenmiştir; ama
mertebelere vâkıf olmak ve riayet etmek de lazımdır. Her varlığın kemal
noktası, nûr-u Muhammedî'den hissesine düşen miktar kadardır. Güneşi,
doğunca görürüz. Seher vakti olunca, onun doğacağı vaktin yakınlığı-
nı anlarız. Karanlıkta da arzumızın güneşe arkasını döndüğünü idrâk ede-
riz. Gölgede olanlar göremez, fakat anlar, hissederler. Beşeriyette kala-
rak gözü toprağa, tasa, ete, kemiğe bakanlar, onlardaki aslî nuru göre-
mezler. İnsanların bunu idrâki, kokulu çiçeklerin koku verme zamanları-

nı, meyve ve sebzelerin olgun ve yenecek hallerini, kıymetli madenlerin işlenerek parmağımızda, kulağımızda takılır hallerini bilmeleri gibidir.

Şu halde, bu âlemde yokluk yok. Hep var. Yokluk cehâlette, karanlıkta ve körlüktedir. Var olan, bizleri görür gibi Hakk'ı görür-yani görülen bizden hariç değildir- o olur. Kendinde kendini nur olarak görür ki o zamanda zaten kendi kalmamıştır. Denizdeki balıklar denizi bilmezler ve bundan başka bir âlem yok derler. Sudan çıkınca nurlu âlemi görürler ve canları pahasına derhal can verirler, insanda (yenilmeleri suretiyle) fânî olurlar. Mi'râcın başı yokluk, sonu tam olanla, Hakk'la var olmaktır.

Bu mektuplaşma sûretiyle boşa ve sohbetsiz geçen zamanlarımız bir anda telâfi edilmiş oluyor. Bu bir ilimdir, neş'edir. Olmak demektir. Hamliktan kurtulmak demektir. Derslerinizi yeniledikçe daha iyi anlayacaksınız.

Biz Hz. Mevlânâ gibi 73 fırkayla da beraberiz. Yani hepiniz idrakiniz açısından haklısınız.

Gönlünüzde olanı lisana getiremiyorsunuz. İzin olunca o da olur. Her ağıza, her kâleme bu sırları ifşâ hakkı verilmemiştir. Her sarraf bu kasanın şifresini bilemez. Hâsıl-ı kelâm, şu halde Hakk ve Hakikat vardır, âşikârdır. Yokluk ise bizim cehlimizde, hamlığımızdadır. Yanmalıyız ki nurumuz meydana çıksın. Nur ve ateş zatımızdadır. Vücûdumuz ise odun mesabesindedir.

Şimdi sana biraz da atalar sözlerinden birkaç tane vereyim, istersen Ömer'e de ver:

-Dünyâyı dünyâ isteyenlere, âhireti de âhiret isteyenlere bağışlayan vecdî bir huzûr ve sükûn içerisindeyim.

-Kendi kendine yeten başka dost aramaz. Bu hale erinceye kadar da bizim gibi ihtiyarları aramak lazım.

-Varlık, eseriyle belli olur. Hz. Allah'ın azametiyle kâinâtı, âlemi yaratması, yaşatması sonsuz kuvvetine ve saltanatına delâlet eder.

-Bu âleme nereden ve ne için geldiğini bildinse, gideceğin yeri de bileceğinden eminim.

-Câhillerle, avamla sohbet eden hamlaşıp. Her kapıya başvuran sürünür.

-Bir lahza avam ile oturdum, bir hafta aşk hamamında temizlenemedim. (Hz. Mevlânâ)

-İnsanın zâtı gizli bir hazinedir. Sıfat aynasının nurudur.

-Nûr-ı sıfatın zât-ı Hakk'ta ifnâsı vuslat demektir.

-Kendi özünü bilene atasının kanı helâl olsun. Kendi özünü bilmeyene anasının sütü haram olsun.

Hepinize, soranlara cümlemizden selamlar.

M. Nusret Tura

Not: Şimdi size şöyle bir tasavvufî suâlim olacak. Cevabınızı bir aya kadar yazıp gönderin. Soru şu: **İnsanların kimisi varı yok görürler, kimisi de yoku var görürler. Siz bunlardan hangisindensiniz?**

62. MEKTUP

21/4/1966

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Hakikatli yavrum Sabri Bey,

Elhamdülillah mektubunuz geldi.

İki gündür mektubunuzun rüzgârı gönül ahizesinde oynamalar yapıyordu. Bakalım kendisi mi, mektubu mu? Yanı zâtı mı, yoksa nefhası mı? diye düşünüyordum. Bugün geldi. Hemen yazıyorum. Zaten işim gücüm gönülle, kâlemlle. Nazarla onları İlâhî âlemle birleştirmek, ilişik kurmak, Cebrâillik yapmak.

Resimleri aldık, teşekkürler. Kitapları da aldık, teşekkürler. İslâm dünyâsını gezmişsiniz. Hamd ve senâlar.

Ezân-ı Muhammedi deyince fakir de elektriklendim. Bizlerin de çalışmaları hep o ezanın devamıdır yavrum. O ezan ile dinsizler dine, farklı din sahipleri İslâmlığa, İslâmlar tarîkate, tarîkat sahipleri de gönül haline davet edilmektedir.

Fakir her gece üçte dörtte, seherden biraz evvel Rabbimin huzûrunda sizler için niyazla meşgulüm. Seher yıldızı, pırıl pırıl halimi, niyazımı, yaşlarımı seyreden tek göz; çünkü gözün biri gönülde.

Âlem halkı ne yaparsa yapsın, biz dervişler her an huzûrda, mi'râcda, neş'edeyiz. Bu güzellik yani hüsn-ü mutlak'ın karşısında ayak tırnaklarıyla, bacak kıllarıyla meşgul olacak değiliz ya. Güneş, nûru nereye değse, orada göreceği kendi nûrudur. Toprak, leş, gübre gibi şeyler nazarımızda gaib olur, gözükmez bile.

Fakir de buralarda Arap türkülerini, Arap hafızların Kur'ân tilavetlerini radyodan takip ediyorum. Birdenbire gönlümün üst kapağı açılıyor sanki. Semâlara, sonsuzluğa doğru. Görüyorum ki kainatı ihâta etmişim, içeriden gönlüme bakıyorum, her yerde sâri olan nûrânî zerreler bir köşede sıkışmış. Zikir ve tesbih ile bilerek bilmeyerek, mü'min, kâfir hepsi zikir ve tesbihde.

Zuhûrâtınızda temiz bir odada yatmanız, -nefsinizle, kalb çocuğunuzla beraber- çok iyi. Onlar uyurken sizin uyanık olmanız daha iyi. Gönül aynasındaki lekeleri silmeniz de çok iyi. Manâda yemek ve içmek de çok iyi. Hele ekmek gibi buğdaydan, peynir gibi sütten yapılan maddeler de güzel. Şimdilik bu kadar.

el-Fakîr,

M. Nusret

63. MEKTUP

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü Sabri Bey yavrum!

Hele şükür üç günden beri beklediğim mektubunuz geldi. Yalnız mektubunuz değil; hayâliniz, ruhunuz, gönlünüz de geldi. Her ne kadar burada kardeşlerinize de daimi bir meşguliyet ve ünsiyet halinde idiysek de sizin gönüldeki yeriniz mahfuz bulunuyordu. Zuhûrâtlarınızın bir kısmı manidar, bir kısmı da havaî. Mesela "Hay" ism-i şerifinin tecellisi ile fakir şöyle düşündüm: "Hay"= diri. Kâinatta diri olmayan yok. Her şey, her zerre "Hay" ism-i şerifiyle diridir. İnsanların diriliği de kendi zâtî istidadı kadardır. Mürşidlerin vazifesi, bu diriliği azamî nisbete ulaştırmaktır; kabiliyetinin sonuna kadar varmaktır, vardırmaktır. Çünkü diriliğin ve ölmezliğin sembolü "fenâfillah" olan insan-ı kâmillere mahsustur. Mürşidde fânî olanlar da bu dirilikten müstefîd olurlar. Bir makâm vardır ki kâinat diriliğini bu tek ve münferid insan-ı kâminden alır. Çünkü onda İlâhî dirilik vardır. Kendi yok, O vardır.

Kenarda kalmış bir avuç toprakta bile otlar vasıtasıyla hayat fışkırmaktadır. Zâtî olan bu tecelliye sahip olanlar her an diridirler. Uykuları bile ibâdetdir. Sabahın seherini denizde idrâk etmenin büyük bir neş'esi, huzûru vardır. Âlem uyurken dervişin uyanıklığı ne güzel şeydir. Ruhu kibleye, Kâ'be-i şerife kadar götürür.

Yeni bir sandalda gezmeniz, kürek çekmeniz iyi. Fakat gönül evinizde dünyâ arzuları bulunmasına delâlet eden suları, tamamiyle temizlemek lazım. Çoğalırsa tekneyi batırır. Ehlullah için günah kadar sevap da yüküdür. Huzurda pabuçları bile istemiyorlar.

Şükürler olsun ki bu defa kediler gözükmediler. Biçimsiz deniz aygırları kayboldular. Ölmeden evvel ölmek, ibtila ve ihtirastan, istikbâl düşüncelerinden soyunmak lazım ve de akl-ı cüz'ü akl-ı küllî'de eritmek ki ebedî hayata ulaşılsın. Akıl fânî vücutta, toprakta değil, arş-ı Rahmân'da olsun. Mi'râç yaparak vücudunuzda gizli olan mertebelerin zirvesine çıkmak lazımdır.

Zikir yalnız ağız ile değil, akıl ile, hatta gönül ile, bütün azalarımız dile gelerek, mesâmeleriniz ürpererek olmalıdır. Sen değil adeta kâinât "Hay" ism-i şerifini okumalıdır. Ağız, akıl, gönül ayrı ayrı havalar çalmalıdır. Zikirde insan söylediği gibi olmalıdır.

Validenizin, kardeşlerinizin, Recai'lerin selamları vardır. Gözlerinden öperim hakikatli yavrum.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura.

64. MEKTUP

12/11/1968

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Sabri Bey evlâdım!

Güzel, iyi ve neş'eli seyahatler temennisiyle. Bu sefer biraz üzgünüm ve Rabbimin tecellilerini temâşâ ediyorum.

Üzgün olmama sebep olan şey ise; ayrıldığımız akşam yani Beylerbeyi dönüşü, Rahmiye'ye battaniye bedelini size vermesini söylemiştim. O da hazırlamış, fakat siz yolda vedalaşınca şaşırılmış, unutmuş. Recâi'nin ilaç bedeli de zimmetimizde kaldı. Onun da fiyatını bilemiyorduk. Galiba bir kilo da çay vardı. Haydi onu ihvân kardeşlere pişirmek için bir niyaz telakki etsek de yine size borçlu kalıyoruz. Valideniz sırtımdaki muşambayı beğenmiyor. Kâbilse onu yenileyelim. Kolları iki parmak kısa olsa daha iyi.

Biz Allah razı olsun dedikçe Hakk'ın imtihanları tecelli eyliyor. Kaya gibi sert ol yıkılma, bunlar gelip geçici şeylerdir. Sabırlı ol.

"Hak şerleri hayreyler, zannetme ki gayreyler. Mevlâm görelim neyler, neylerse güzel eyler." Galiba bir de "âkil onu seyreyler" vardı birinci satırdan sonra. Gayb âleminin takâzâ taşları hiç eksik değil yavrum. Şükürle erenler hep sabır tavsiye ediyorlar. Esasen isminiz de Sabri olduğuna göre böyle tecellilere sahne olan gönlünüz "*innellâhe ma'assâbirîn*"⁸⁰ mucibince daima Hak'la beraber olmanızı istiyorlar. Mevlâ ile "Ey Sabri kulum! Benden ayrılma, daima benimle ol. Hayatın boyunca tecrübedesin. Korkma ben sendeyim. Sen bendensin" diye gizli konuşmalar yap. Mesela şu fakîre olan tecelliye bir bakınız. Bir taraftan uzak vilâyetlerden gelip şapur şapur öperler yanaklarımı, diğer taraftan da oturduğumuz evin 30-35 derece meyli var, yıkılmasından bahsederek. Bizi telaşa düşürürler. Hepsi Hak'tan. Recâi evi sigorta ettirmeye kalkar. Mühendis gelirse ve ev de eğri ise belediyenin yıktırma emri vereceğinden, üç gün zarfında bu yıkma keyfiyeti olmazsa kendi harekete geçerek yıktırır. Bizde bir cumartesi toplanmıştık. Albay Mustafa Bey, "Bu iş bizim işimiz." dedi. İmar müdürlüğüne müracaat ettik. 86 metre-kare ev yola gidiyormuş. Beş metrekare bize kalıyormuş evden. Şimdi yenisini bıraktık, vazgeçtik, tamir için müracaat etmeye karar verdik. Bakalım nasıl olacak işler. Bir iki ay için yakın bir kira evine çıkmak lazım. Bu defa evi yıkmaya kalksalar, bedelini verip satın alacaklar. Şehrin kenarında olduğumuzdan, bir tamir müsaadesi alsak da 20-30 sene daha şu muhitten ayrılmasak. Belki beş sene bile Mevlâ müsaade etmez; ama kulluk hüküm sürerse telâş ve heyecan duymamak kabil değil. Ne ise... Bahriye Hanım ile bu sefer bizden başka komşularda da buluşmak kabil olmuş. Gözlerinden öperim, hane halkının ve bazı ihvânların selâmları vardır.

Selâmetler dilerim Mevlâ'dan yavrucuğum, hoşça kal.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

65. MEKTUP

12/1/1968

Nûr-u aynım Sabri Bey

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Bayramın birinci ve ikinci günleri evde misâfir bekledim.

Üçüncü günü büyük valideden⁸⁴ işe başladım. Hazır Kasımpaşa'ya gitmişken, Hazreti Pîr'i de ziyaret edeyim dedim. Oraya kadar uzanmışken, Efendi babaların yan yana olan kabirlerini ziyaret ettim. Hava soğuk, kapalı, rüzgârlı idi. İki gün sokağa çıkmaklığın tesiri ve hamlık neticesi çok terlemiştim. O yokuşlarda da terim kâh soğudu, dondu, kâh daha ziyade çıkmaya başladı. Tabî netice vücud da soğukta idi. Kabristandan dönmeye takatim kalmamıştı. Otobüse en kısa yol Kurtuluş imiş; on beş dakikada o yokuşları tırmandım. Nihayet eve vasıl olabildik ve yatağa düştük. Ateşimiz 39.3° oldu. Karı-koca kendimizden geçtik. Zaten hayâl gibi kendimizde olmayarak dolaşmaya alışmıştık; ama derecemiz normaldi. Bugün onuncu gün oluyor, hâlâ doktor sokağa izin vermiyor. Şükürler olsun, tansiyonumuzun da 21'den 18'e düştüğünü bugün öğrendim, memnun oldum ve size cevaba başladım. Rabbime sonsuz şükürler olsun. Sevgiliden gelen her şey sevilir ve sevilmeye lâyıktır. Lütfü da hoş, kahrı da hoş. Hayat sofrasında daha bilmediğimiz ne çeşit yemekler vardır ki bizim yememizi bekliyorlar, ihtiyarlıkta hayatın kıymeti kalmıyor. Hastalanınca insan ölümü hâhişle bekliyor. Bizler için de 1966 senesi ki henüz iki senemiz var. Çünkü velîler, 63 sene ömürleri olan Resûlullah efendimizden daha fazlasını yaşamak istemezler.

Gökte nasıl yıldızlar birbirlerinin etrafında kümelenerek peyk halinde dertop dönüyorlarsa, biz de şu fânî varlığı yokluğa yani ebedî varlık fezasına doğru fırlatıyoruz; elbette bir Hak sevgilisinin cazibesi yakalar da bırakmaz. Sıcak, soğuk, açlık, tokluk, gam ve şâdisi olmayan birlik âleminde döner dururuz. Vücutlar alabildiğine ihtiyarlıyor, kemâle doğru koşuyor. Ömür hâzinesi her gün azalmakta, rûhânî terakkiler, idrâk hızı huzûr ve asûdeliğe kavuşamıyor. Ağır develer gibi, ne kadar güç. "Nefsî, nefsi!" diye bağrışan, inleşen nefislerin ağlayan hallerini görür gibi oluyorum. Dünyâ bizi terk etmeden biz dünyâyı terk edebilmek dirâyetini bir gösterebilsek, bir gün bu misafirliklerin de bir sonu gelecek. Eski Kasımpaşa dergâhı ne idi ne oldu. Sonra Fatih dergâhı ne idi ne oldu. Araplar "Şerefu'l-mekân bi'l-mekân" derler. Yani bir mekânın şerefi içindeki adamın şerefiyle, varlığı ile kaimdir. O, o muhitin ruhudur. O çekilince orası cansız kalır. Birinci dersteki dervişlere yapılması lâzım gelen tenbihâtı tekrar eylemek icab etti. Mürşidin elinde dervişin, ölü yıkayıcı elindeki bir ölüye benzemesi lâzım. Merhum efendi baba da bize, "Âlem yahşi ben gûman, âlem buğday ben saman" dedikleri gibi; herkes iyi, dervişler fenâ; herkes buğday danesi gibi, dervişler ise saman çöpü gibi. Varlık sahibi bile olmamalıdır.

Dervişlerin birinci dikenleri kendi nefisleridir. Diğer dikenler de evde beraber yaşamaya mecbur oldukları kimselerdir. Sizde bunlardan kâfi

miktar varken, bir de rûhen ve cismen ma'lûl olan bir biraderinizin ayaklariyle boynunuzu sıkması, bilhassa böyle bir fırsatı ele geçirmesi çok hayret edilecek bir şey.

Herkes Allah diye feryad ediyor; dinli, dinsiz, mü'min, kâfir. Bu hususda, sabahlayan dervişler arasında bizim ismimiz bile okunmaz. Bursa'dan bir mektup aldım, 70.000 rakamını okuyunca hayretler içinde kaldım.⁸⁵ Demek ki iş güzel ahlâkta imiş.

Az konuşmak, mülâyim konuşmak. "Kalb mevr-i tahtigâh eyle, Süleymanlık budur" dedikleri gibi olmak, bir din ve tasavvuf yoksununa câhilliğini söylemek, kendi hamlığını itiraf etmek demektir. Karınca aya-rında olanlara, "Beyefendiciğim" diye hitâb edenleri çok gördüm.

Suları görmez misiniz ki deryâyâ kavuşmak için en aşağı mertebeleri ararlar, bulurlar, oradan akarlar. Dervişler Hakk'ı her an görürler. Mürşidi de râbitaya almakla fakîr olduklarını söylerler, sözleri doğrudur. Karşı-sındakini küçük görerek câhil saymak ve sonra da "Biz de fakirlerdeniz, âciziz" demek riyânın, ucb denilen hastalığın ta kendisidir.

Güzel huy tahsili için, dem bu demdir; an bu andır.

el-Fakîr,

M. Nusret Tura

66. MEKTUP

Merhaba Nûr-u aynım Sabri Bey

Ve aleykümmüselâm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Geçen defa hastalıktan yeni kalkmıştım. Mektubunuza da acele cevap vermiş olmak için bir şeyler yazdım durdum. Bugün cumartesi. Ali Bey'den adressiz mektup gelince köşemizde otururken ikinize de mektup hazırladım.

Aklımca bir temsil hazırladım; kısacık, fakat kuş dili ile. Bir adam evlenme çağına gelmiş. Giydirmişler, kuşatmışlar bir odaya sokmuşlar; otur burada demişler, sevgilin gelecek. Genç adam oturmuş, gözü kapıda bekliyor. Halbuki kendi etrafındaki tül perdeleri açsa, çepeçevre geniş bir yatak kuş tüyünden, arkada hamam ve lavabolar aynalı. Dilber, gencin tam arkasında hafif bir perdeyi itmesini bekliyor ki boynuna sarılsın. Firkat ve iştiyâk sona ersin, vuslat tahakkuk etsin. Heyhat! Beş vakit namaz kılar, orucunu tutar ve bekler, yıllarca bekler. Bir başka adam daha var. Bu adam evlenme çağına gelmiş. Dilberin vuslat odasına koymuşlar, fakat câhil genç, hem kılığını kıyâfetini cânânın istediği gibi düzenleyememiş. Bir tulumbacı haliyle sultanla evleneceğini, sıra beklediğini rastgele söylüyor. Kendi hâli düzgün değil, ötekinin berikinin tıraşına, sakalına, elbisesine, pabucuna bakarak tenkitlerde bulunuyor. Onlara da yanlış öğretiyor. Çünkü etrafın hatâsını görmekten kendisinin şeklini tanzim edemiyor. Heyhat, o da kaybetmede.

Diğer üçüncü, dördüncü gençler de bahse lüzum yok. Onlar saâdeti abonozda veyâ galatada arıyorlar veyâ günlük mâişetlerini teminden

âciz, pis ve süflî kimseler.

Bursa'da derslerini bitirmiş yaşlı hanımlar var. Şeyhleri ve rehberleri Hakk'a yürümüş, fakire soruyorlar: "70.000 çekiyoruz. Râbıtaya sizi alalım mı? Misafirlikte iken farzları yarıya indirelim mi?" diye. Onlara biraz çıkıştım. Allah ve Resûlüne muhabbetiniz varsa, beşe beş katın. Yoksa dört rekati ikiye indireceğinize hiç kılmayın. Huzurunuzu yetmiş binde değil, yüz binde yani her nefeste bulmaya çalışın. Yoksa yetmiş bin, seksen bin dersden aklınızı oynatırsınız, olur biter.

Birinci hikâyeyi onlar için tanzim etmiştim. Yirmi yaşında gelinliklerini giymiş, süslenmiş, tellenmiş, pullanmış zâhir kaydında bekliyor, cânân gelecek diye, duvağını açsın diye. Kendi duvağını bir açsa, tül perdeyi bir aralasa, genç ve güzel bir erkeğin kolları arasında can vermeye razı olacak; fakat heyhat, 40-50 sene böyle geçmekte.

Vesselâm.

el-Fakir,

M.

Nusret.

67. MEKTUP

Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühü

Sabri Bey, Nûr-u aynım.

Epeydir mektubunu alamadım. Bugün pazar, saat sabah 6. Tefekkür ediyordum. Namazdan sonra, gönlümde harekete başladınız.

İşte Hakk'ın tezâhürleri adamına göre değişir. Fakat zafer Allah'ındır. Hak ve erenlerindir. Şuûnât-ı ilâhiyye sonsuzdur. Türlü tecellîler olabilir. Fakat sonu hayırdır inşallah.

Dün Kadıköy'e telefon ettim. Maşaallah hepsi iyiler. Bahriye Hanım karşıma çıktı. Boya mı yapıyorlar imiş badana mı, bilmiyorum. Yorgun ve heyecanlı idi. Tabii siz de gurbet illerde açılıp kapanmakla cem ve tefrik halindesiniz. Fakat gönül beraberliği olduğu için, her ne kadar ayağınızda ufak bir yara varsa bile tam bir neş'e içerisinde aradığınız huzûr ve yalnızlığı bulduğunuz için mesrur olmanızı temenni ederim.

Kul sıkılınca rûh huzûra koşar ve gıdalanır. Gurbet ayn-ı vuslattır, ama derin olan o neş'eye girmek lazım. Kadem'den mektup aldım; o da Hollanda'da imiş. Sıkıldığını yazıyordu.

İnşallah yine ufakık odamızda toplanmak ve konuşmak nasip olur. Sizleri kime bırakıyorum biliyor musunuz? Hilkat-ı âlemden kıyamete kadar bir eşi ve benzeri gelmeyecek olan, sevgiye ve irfâna en lâıyk, ve en müstaid, en güzel ahlâklı olan Hazret-i Peygamberimize (s.a.v.) bırakıyorum. Onu düşünün, şâd ve hürrem olun.

Kazâ: Ezelde Allâhu Teâlâ'nın eşyada hükmüdür.

Kader: Kazânın tafsilidir.

Mahlûkât; saâdet ve şekavetten, gayret ve bîgânelikten, iman ve küfürden, ikbal ve idbardan, kemâl ve noksandan ne sûretle kısmetli ve ne hadde iseler; Hakk'ın kısmeti, vergisi de o kadardır. Bütün bunları geniş bir gönülle kavramalıdır.

Bunlar hakkında Hakk'ın ilmi; eşyanın isti'dad-ı zâtiyyeleriyle Hakk'a îta eyledikleri had ve malûmât üzerinedir. Yani mahlukların nefslerinde gizlenmiş olan ahkâm; herkesin kabiliyeti kadardır. Bunu azamî olarak elde etmelidir. Bu âlemde her şey geçer, iyiye, müsbet'e doğru gider. Neticede siz zâtınızla başbaşa kalırsınız. Mesrûr ve mes'ûd günler temenni ederim. Gönlünüzdeki neş'enizi bozmayınız. Kederlenmeyiniz. Bir müddet de böyle çileli geçer, inşallah sonunda rahatâ kavuşursunuz efendim.

el-Fakîr,

M. Nusret

68. MEKTUP

Muhterem Sabri Beyciğim

Bayranımız mübarek olsun. Birçok fırsat ve bahanelerle Cenâb-ı Hak size artık yeter diyor. Hâlâ cîfe demek olan dünyâya rağbet artıyor. Birinci ihtar, hanımın hastalığı. İkinci ihtar, senin hastalığın. Daha sonrası daha iyi olur inşallah. Hâlâ sen müşahede ve tekaütlük neş'e ve kâmlığını bırakıp da bir hiç için boşa debelenmelere takılıp kalmışsın. Bundan böyle bizler de birer birer çekiliyoruz, gidiyoruz. Başını döveceksin, ama faydası yok.

Hastalıklar bir ihtar-ı manevîdir. Sen uyanmazsan Mevlâ ne yapsın? Fakire yardım bahsine nice şükürler olsun. Birçok yardımlarınızı gördük. Biraz da başını dinle.

Kazâ ve kader sultanını gücendirmeye gelmez. Son pişmanlık faide vermez. Gemilerin de işi bitmez.⁸⁶ Bizler bitiririz, dünyâ işi bitmez. Sen de bizden ibret al. Gözlerinden öper selamlar eyleriz.

M. Nusret Tura

Not: Bak benim sağ tarafım artık tutmuyor. Yarın ne olacağımız şüpheli. Gafleti bırak artık, akıllı ol!

69. MEKTUP

Sabri bey'in şahsında tüm dervişlere hususî mektup 1,

Ey sevgili kardeşlerim,

Bizlere bu mektubu ibretli bir hikâye olarak naklen ve anladığıma

göre yazıyorum. Fakat yazma saatim sabah namazından bir saat evvel aç karnına yâr ile ülfette iken, aramızda perde yok iken olan zamandır. Siz de öyle bir zamanda okursanız, cangâhınıza işler, sonsuz zevke erersiniz.

Sene on altıncı asrın ortaları, Macaristan'da bir hudut köyü. Köyün yarısı Türklerin, yarısı Macarların. Yan yana iki ev var. Birisi Macar köylüsünün evi, diğeri Türk sipahilerinin evi. Yiğit Türklerle asil Macar beyleri kendi hallerine kalsalar, kardeş kardeş geçinecekler. Fakat arada kılıç var. Kılıcın olduğu yerde insan, insanın olduğu yerde de sevda olacağı muhakkaktır. Her sabah seher vakti sipahi beyi uyandığında, ara yerdeki çitin öbür tarafında ihtiyar dadısı ile oturan bir Macar asilzadesinin kızı İncil okumaktadır. Sipahi beyi bu yanık sesi hayran hayran her sabah dinlemektedir. Kız da bir taraftan okuyor, ama yan gözle de beyi süzüyor. Vakit gafillerin uyku vaktidir. Âşıkların ma'sûklarına itirafta bulundukları saattir. Ma'sûkların sînelerini de kulakları gibi dikkat kesilerek sessiz sessiz yaşlarını içine akıttıkları hengâmedir. Ellerini uzatsalar birbirlerini tutabilecekler. Sipahi beyi temkinlidir. Dilber ise sabırlıdır. Bey ocaktan ayrılma emrini alıncaya kadar bu temkin ve sabır devam ediyor. Aralarında koca bir dünyâ var ki perde oluyor. Tıpkı Kur'ân-ı Kerîm'deki **"marece'l-bahreyn yeltekiyân, beynehü-mâ berzahun lâ yebğiyân"** ayet-i şerîfesini, Hazreti Mevlânâ'nın şerh ettiği gibi; acı su, tatlı su yan yana. Sipahilerin köyü terk edecekleri haberi yayılıyor. Gün ışığına çıkmamış bir aşk, nerede ise doğmadan ölüverecek. Olur mu ya! Son gece bahçenin incecik çiti bu hâle takat getiremiyor, sökölüyor, eriyor, isyan ediyor. Bey "Bunca kaleler aştım da şimdi bu kadar ufak bir maniadan mı korkacağım?" diyor. Öte tarafta Macar güzeli de "Diğer geceler gibi bu gece de bitip gidecek; artık gelse de beni alsa, kaçırsa" diyor. Sipahi beyi bir anda çiti aşıyor. Birbirlerinin ellerinden tutuyorlar. Kız yalvarıyor; "Al beni, götür beni, sev beni" diye. Yalvarmaya ne hacet? Sipahilerin en güzeli olan o bey, aylardan beri çitin beri tarafında beklemiş. Neden? Aşkta, hasretten çılgına dönmüş. Ama onu nasıl alsın kaçırsın? "Dillerimiz ayrı, dinlerimiz ayrı, törelerimiz, usûllerimiz, ananelerimiz ayrı" diyor. "Sen İncil okuyorsun" diyor, "ben Kur'ân..." Macar dilberinin de diyecekleri var. İş yalnız ağlamak değil; aşkın dili, dini, töresi sırası olur mu? Aşkın bir tek kanunu vardır. Vuslat ister, başka ne olursa olsun ferman dinlemez. Zamana, mekâna göre değişmez. Kız, bir bey kızıdır. Ananın babanın tek kızıdır. Ama her şeyi sipahi için terk edecektir. Türkler hakkındaki malûmâtına göre, haremde başka kadınlar bulunsa dahi razıdır. Sipahi beyi anlamıştır ki bu kız dünyâyâ onun için gelmiştir. Bu ana kadar onun için beklemiştir. Başka türlü olamaz diyor, sen benim kaderimsin, insanların kaderi bir defa yazılır diyor. Bey, kızın İncil okuduğu dilden değil; aşk dilinden, gözyaşlarının akışından anladığı gizli ve mahrem dilden dilberinin sözlerini, maksadını anlamış, kendi ocağına uçurmuştur. Sipahi beyi ile Macar dilberi evlerini kurmuşlardır. Maksadlarına nâil olmuşlardır. Saâdet onlar içindir. Kızın babası atlılarla, silahşörlerle kızını araya dursun, olan olmuş, kazâ ve kader hükmünü icrâ etmiştir. Her sevda seherinde sipahi beyi sevgilisinden hayretle soruyor. Sormadan edemiyor. "Nasıl oldu bu iş? Nasıl oldu bu?" diyor. "Beni bu kadar sevmeni bile kıskanasım geliyor. Sen hiç kendi kendini kıskanmanın ne demek olduğunu biliyor musun?" Macar dilberi mes'ud,

mahmur ve yorgun. "Ben" diyor, "kendi kendimi çok seviyorum, ama çok. Çünkü senin sevdiğin her şeyi çok seviyorum. Ben kendi kendimle dost oldum, ben. Sen beni benimle barıştırdın. Ben beni bilmiyordum. Sen beni benimle tanıştırdın. Benden içeri bir ben daha varmış. Bana bunu bildirdin."

İşte sevgili kardeşlerim, âfâkî ve enfüsî bu maddî ve manevî aşkı, garblıların yanlış olarak "*amore platonique*" dedikleri aşkı, fakir otuz beş seneden beri yaşıyorum. Sizler de manevî olarak noksan kalan tarafı yaşayınız diye yazıyorum. Aşk âleminin belli bir başı veyâ bir sonu yoktur; insana bağlı olan her şey böyledir. Her şey bize nisbet edilmiştir. Bu âlemde ne başlayan bir şey vardır, ne de nihâyet bulan bir şey; her şey su gibi akmaktadır.

Suyu, deryâyı görmez misiniz nura, güneşe doğru uçar. Nur onu tekrar arza iade eder. Çünkü vazifesi vardır. Nebatları, hayvanları sular, onlara hayat verir. Havaya uçtuğu zaman buhar derler, yağarken yağmur derler; ince olursa sis, kalın olursa bulut, çiçek, yaprak ve meyvelerdeki sabah damlalarına şebnem derler. Biz içeriz su insan olmuştur. Yediğimiz yemeklerle taşlar topraklar insan olmuştur. Hangi meyvenin, çiçeğin kökünden geçmişse onun ismini almıştır. Üzüm, çilek, vişne, fasulye, gül, karanfil vs. Bir na- mütenâhiliktir ki akıllar ermez, aciz kalır.

"Bu âlem katrelerin ben deryâyım, dedikleri bir âlemdir.

Bu âlem zerrelerin ben güneşim dedikleri bir âlemdir.

Bu âlem havanın ben rûhum dediği bir âlemdir.

Bu âlem âciz, fakîr Mansûr kılıklı insanların (Ene'l-Hak) dedikleri bir âlemdir."

Sevgili kardeşlerim! Cümlenize selamlar, sıhhatlar, iyi ömürler dilerim.

"Sabah seher vaktinde oturmuş İncil okur

Ben o dilden anlamam sanırım bülbül şakır

Sabah seher vaktinde görebilsem yârimi

Gül dalına bülbül konmuş, çeker âh u zârını"

el-Fakîr,

M. Nusret

70. MEKTUP

Sabri Beyin şahsında tüm dervişlere hususî mektup 2,

Yazılarımın içinde birçok yavan, tatsız sözlerle rastlayacaksınız; ama

bunlar mertebe icâbıdır. İnsan her zaman âşık ve ma'sûk makamında kalamaz. Alevin yanında durulmaz, yakar. Geçmek mecburiyetinde iseniz, yanından süratle geçiniz. Etrafınızı ateş sarmışsa, bir hamlede o dâireden dışarı çıkmak lazımdır. Aşk ateşi de böyledir. O da yakar. Yanında fazla durulmaz, üşüyenler bile ısınınca çekilmelidirler.

Size nasıl anlatayım kendimi bilemiyorum? Sînemde bazen dumandan eseri kalmayan bir kor yığını var. Beni o halde göremiyorsunuz. Benim benliğim odur. O'nun nûrudur. Ateşime ve topraktan olan şeklime, darmadağın olan hallerime ve sözlerime bakmayın. Yavan ise icab ettiği yerde tuz, icab ettiği yerde de şeker koyunuz; muhakkak gönlünüzün begeneceği bir yemeğe kavuşmuş olursunuz.

Yanımdan geçen iki kişinin benden garip ve zavallı diye bahsettiklerini duyduğum zaman mest olurum, serhoş olurum, kendimden geçerim. Çünkü garip denilince anasız babasız, kimsesiz, doğup büyüdüğü diyardan da uzak, belki de aç ve susuz bir kimse hatıra gelir. Böyle kimselerin gönülleri de Hak sevgisiyle, aşkın nuru ile doludur.

Aşksız olmuş da bütün akraba ve taallukatı hayatta olmuş kaç para eder? Zengin olmuş da ma'nâ fakiri olduktan sonra, yaradanla münasebetini göremedikten sonra kaç para eder? İki cihan serveri "Fakirlikle iftihar ederim." demiş; ne güzel demiş, ne derin konuşmuş. İşte benim için söylenen bu "garip" kelimesi böyle ma'nâlar taşır. Her şeyle alâkalar taşır. Her şeyle alâkamı keser, beni sevgilinin huzûruna uçurur.

Herkesin hürmet ettiği yüksek rütbeli, zengin, alim bir kimseden mi bahsedildi, hemen Tanrı'nın verdiği ömür hâzinesini hep bu fânî âlem için sarf etmiş, kendini beşeriyet için fedâ etmiş bir kahraman hatırıma gelir.

"Şu adam meczub, deli, âşık mıdır nedir?" diye alay mı ediyorlar? Bil ki o kimse Tanrı sevgisi için kendini unutmuş; herkeste Tanrı'nın nurunu görerek onlara köle olmuş; yediğinin, içtiğinin, tokluğunun, açlığının, fakirliğinin farkında olmayan bir insan demektir. Ne gam var o kimse için ki ölmeden evvel ölmüştür. Hesaplarını temizlemiş bir ruh gibi ayakta durmaktadır. Onun başka bir âlemi vardır. Belki de orada sultandır. O bilir ki sırtındaki paçavralar ile zenginlerin ipekli elbiseleri ebediyyen çıkarıldığı o gün aynı seviyede, aynı hizada bulunup Rabb'in emirlerini bekleyeceklerdir. Hatta Zât cennetinin baş köşesi onun yeridir.

İşte benim düşüncelerim bunlardır. Size derdimi anlatamıyorum, bizi anlamıyorsunuz. Bizi hakîkî varlığımızla göremiyorsunuz. Görülene bakıp şekillere kıymet biçiyorsunuz. Görenle beraber oluyorsunuz. Görenin nur deryasında yüzemiyorsunuz. Ateş görüp yanarım diye korkuyorsunuz, kaçıyorsunuz.

İsterseniz beş vakte beş katın, ömrünüzün her yılında hacca gidin, her gününüz aç olarak oruçlu geçsin, yine de ham kalmışsınız, Hak aşığı olamamışsınız. Sözüme darılmayın; zamanı gelecek haklı olduğumu anlatacaksınız. Elbet bir gün gönlünüzde aşk ve ilim nûru belirecek, Hak ve hakikat güneşi doğacaktır.

Can ve gönülden temennim budur. O zaman fani vücudunuzun Ka'be'de bir direk, idrâkinizin kiblede bir kandil olduğunu anlayacaksınız.

Kendinizi bütün ervâhın başlarının üzerine basarak arşın üstünde Fahr-ı âlem efendimizin avucunun içinde kaybolmuş göreceksiniz. Şems-i Tebrizî'leri, Mevlânâ'ları göremediniz ki beni göresiniz. Aynı nurdan, Muhammed nûrundan (s.a.v.) aydınlanan göklerimiz vardır ki kendiniz bile farkında değilsiniz.

Kâinatta bütün varlıkların insanları yetiştirmek için hizmette olduklarını; insanların da dinli dinsiz muhtelif putların ve peygamberlerin arkasına düştüklerini ama tâbi oldukları varlıkların da (Peygamber dahi olsa) Hazret-i Mustafa'ya (s.a.v.) müteveccih olduğunu bir bilseniz, geçmiş günlerinizden utanır ve tövbe edersiniz. Hele hele Hazret-i Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) cübbesinin altına girebilip etrafa bir bakabilerseniz, yani Ka'be-i muazzamadaki siyah örtünün üzerinden göz olup etrafa bakabilerseniz, ibâdetlerin nereye müteveccih olduğunu görürdünüz.

el-Fakîr, el-Hakîr, pür taksîr,

M. Nusret Tura

71. MEKTUP

Hakikatli evlatlarım,

Ve aleykümüsselâm ve rahmetullahi ve berekâtühü

Hazreti Peygamber'in vefatında Hazreti Ömer kılıcını çekmiş, "kim Hazreti Muhammed için öldü derse boynunu uçururum; çünkü o ölmemiştir, rûhu bâkîdir" demiş. Onun gibi, bir gün gelecek, bu vuslat ve bekâ şarabından biz de içeceğiz. Bu yazılarımla karşınızda oldukça yetimlik çekmezsiniz. Okur, düşünür, ferahlarsınız.

Hayatında gamlı günler geçiren kimselerin en tabîî temayülleri, kesret âleminden vahdet âlemine dönmeleridir. En nihayet Hak ile karşı karşıya kalırlar. Ressamın, muharririn, konuşan âlimin kafasında nokta halinde olan bir fikir harekete geçince genişler. Renkler ve şekiller çoğalır. Bir tohumun büyümesi de böyledir. Zeytinyağı veyâ gazın bir damlasının bile su üzerindeki yayılması böyledir.

Kutuplardaki cumûdiyeler, güneş görmezlerse taşlık mevkiinden kurtulamazlar. Gafil insanlar da âşıklardan hararet almazlarsa, yürekleri taş ve buz mevkiinden kurtulamaz. Bir buz parçası, suya atılırsa, yürekleri eriyinceye kadar "Ben taşım" diyebilir. Tamamiyle eridikten sonradır ki "taşım, buzum" diyecek hali kalmaz. Çünkü tamamiyle su olmuştur.

Yavrularım! Hayvanlarla müstereken sahip oldukları duyguların boyunduruğundan kurtulan kimseye "insan" denir. Bir kimse doktora "Hastayım, beni tedâvi et" diye mürâcaat ederse, ilaçlarla, nasihatlarla hastalığı geçer. Müracaat etmediği taktirde doktorun nasihatleri ve ilaçları kendisinde gizli kalmış olur. Böyle kimseler müz'ic ve müzmin olan hastalıklarına da derman bulamazlar.

Ma'nâ âlemi herkese aynı dersi öğretir. Mevcûdâtın diliyle insanlara hitab eder ve der ki: "Beni inceleyin. Ben kör ve sağır değilim. Ben şuur-suz ve iz'ansız değilim. Aklınızdan geçeni bile bilirim. Benim için ölüm

yoktur. Beni tanır, bulursanız, severseniz, siz de benim gibi olursunuz. Kendi içinizde olan asıl benliğinizle temâsa geçmeyi öğrenin. Ben size ancak o cevherden konuşabilirim. SİZ BENİ KENDİNİZ; KENDİNİZİ BEN bilmedikçe buluşamayız ve anlaşılamayız. Ben kendimi tohum olarak gönlünüze ektim. Fakat siz bana bakmıyorsunuz. Onun için tarlanız bomboş kalıyor. Bu idrâk tarlanızı çoraklıktan kurtarın. Aksi taktirde hasat zamanı mahsûl alamazsınız. Şurdan burdan rivayet rüzgârlarının tarlanıza bıraktığı tohumu da kibir, gurur, ukalalık azametlerinizle kuruttunuz, sararttınız. Hasat zamanı geldiğinde de ağlayıp yalvarıyorsunuz. Bana göre hava hoş; her yer benim tarlam, her nefesim bin tohumdur. Benim dilim ve sözüm tektir. Hep aynı sözü tekrar eder dururum. Benden başka her şey birer hayâldir. Her zaman için sizinle tek dost olan benim. Siz 'LÂ' diye kendinizi inkâr ederseniz, 'İLLÂ' olarak ben dostunuz kalırım. Ki asıl saltanat sahibi de zaten benim, "Kulhüvallah" ayetimi kendisine göndermiş olduğum Habîbimin habibi olursunuz. Şerîkim, nazîrim, eşim yoktur." Bunu iyi anla.

Vesselâm

M. Nusret Tura

DİPNOTLAR:

1. Sabri Bey ile aynı gemide vazifeli elektrik teknisyeni ve aynı zamanda da bir Kadiri dervişi olan arkadaşı (Haz).
2. Bu mektupların sahibi Nusret Efendi'nin şeyhi, Keçeciler'deki Mahmud Bedreddin Uşşakî Dergâhı postnişini, Süleymaniye Kütüphanesi eski müdürlerinden, Mesnevîhan Muhammed Hazmî (Tura) Efendi, (ö. 1961).
3. Hazmî Efendi'nin zevce-i muhteremesi.
4. Buradan itibaren Şeyh Efendi, müridi olan Sabri Bey'in zuhûrâtlarını tabir etmektedir. Seyr-i sülûk'te olan bir müridin o an içinde bulunduğu hal, rüya veya yakaza halindeyken gördüğü şeylerle remzî (sembolik) olarak ortaya konur. Mürşid bu remizlerin anahtarlarına sahip kimsedir. Bunları ona açarak manevî durumunu ve terakki etmek için neler yapması gerektiğini kendisine söyleyerek onu terbiye eder. Ve bu sadece ikisinin bildiği bir sır olarak kalır, kimseye söylenmez.
5. Müridin zuhûratları Mürşid tarafından 1. dersi geçmesi için yeterli görülmemekte ve o dersin usûlüne bir müddet daha devam istenmektedir.
6. Mürid gemi kaptanı olduğu için sürekli dış ülkelere seyahat halinde bulunduğundan, o yıllarda ülkemizde bulunmayan bazı şeyleri yurt dışından getirmesi için kendisinden talebde bulunmaktadır.
7. Sabri Bey'in görevli olduğu gemiden şikâyetlerine atıf yapılmaktadır.
8. Önsözde de söylediğimiz gibi uzun yıllar Nusret Bey, Devlet Deniz Yolları'nın Bebek vapur iskelesinde gişe memurluğunda bulunmuş ve oradan emekli olmuştur.

9. Kınakına bitkisinden elde edilen ve halk arasında özellikle sıtma tedavisinde kullanılan beyaz alkaloit. "Sulfata" da denilir. Tadı çok acıdır.
10. Yine Mürîd'in zuhurâtlarının te'vili yapılmaktadır.
11. Enbiyâ, 30.
12. Bu mektupların muhatabı olan Sabri Bey'in ismine atıf yapılmaktadır.
13. Nusret Tura Bey'in buradaki ifadesi bizleri bu mektupları umum ehl-i zevkin istifadesine sunmada cesaretlendiren kelimeler olmuştur.
14. Sabri Bey'in eşinden, dostundan uzak aylarca açık denizlerde oluştundan dolayı şikâyetlerine mürşidinin cevaplarıdır.
15. Mülk: 20
16. Zâriyat; 50.
17. Refi Cevad Ulunay (ö. 1968): Dönemin meşhur hakşinas, nüktedan ve tasavvufî yazılar yazan gazete muharriri. Rejime olan muhaleletinin neticesinde 150'liklerle beraber yirmi yıl yurt dışında sürgünde kalmıştı. 1938'de af üzerine memlekete dönmüş ve muhtelif gazetelerde köşe yazarlıkları yapmıştı. Bahariye Mevlevihanesi şeyhi Hüseyin Fahreddin Dedey'e müntesib bir Mevlevî dervişi de olan Ulunay'ın birçok basılı eseri de bulunmaktadır. (Bkz. Hilmi Yücebaş, Ulunay, Hayatı-Hatıraları-Eserleri, İstanbul, 1969).
18. O zamanlar Milliyet Gazetesi'nde çalışan R.C. Ulunay Bey, Nusret Tura Bey'in bazı tasavvufî yazılarının, haftalık olarak bu gazetede çıkması için tavassutta bulunmak ister. Fakat gazete yönetimi bu yazıları laikliğe ay kır (!) bularak reddeder. Bunun üzerine Ulunay, bu yazıları kendi sütununda sanki okuyucu mektubuymuş gibi yayınlar. Bir müddet sonra buna da engel olununca, Yeni İstanbul Gazetesine bu teklifi götürür. Bu gazete kabul edince 1961'li yıllarda bir yıla yakın bir süre bu yazılar neşredilir. Nusret Bey'in bu her iki gazetede yazılar tarafımızdan derlenmiş olup, Aşk Yolu adıyla İnsan Yayınları'na neşredilmiştir. (İstanbul, 1995).
19. Utangaç, mahcub. . .
20. Bahçıvan.
21. Diken
22. Daha fazla
23. Senenin en uzun gecesi.
24. Sabri Bey'in gemideki pîrdaş arkadaşı.
25. Yeni İstanbul Gazetesi'ne yazdığı yazılar.
26. Sabri Bey açık denizde bolca boş vakit bulabildiği için gönüllü olarak Nusret bey'in yazılarını daktiloya çeker, gelince de şeyhine bunları teslim ederdi.
27. Hatırlanacağı üzere o yıllarda ülkemizde bulunmayan bazı ilaçlar, hastalar tarafından yurtdışına gidenlere sipariş edilmekteydi.

28. Nusret Bey'in şeyhi, M. Hazmi Efendi Mısır seyahatinde rahatsızlanmış ve döndükleri zaman da vefat etmişlerdi. (1961)
29. Sabri bey'in arkadaşı Reşad Bey'in vefat haberi.
30. İbadete fazla düşkün bir derviş.
31. Sabri Bey'in bir şikâyeti üzerine mürşidi ona bu meslekî tavsiyelerde bulunmaktadır.
32. Sabri Bey'in ailesinin mürşid Nusret Bey'i ziyarete gelmemelerine sitem var. Nusret Bey hep Sabri Bey'in ailesinin de derviş olmasını istemiş, ama onlar bir türlü buna yanaşmamışlardır.
33. Koruyucu Hafaza melekleri.
34. Kaf: 16.
35. Bakara; 272
36. Yarın
37. İsrâ: 72
38. Amellere çok aşırı düşkün Bursalı bir derviş.
39. Mürid Sabri Bey'in ailesi
40. Sabri bey'in zuhuratında gördüğü şeyler.
41. İnce yağmurluk
42. Zuhûrâtın te'vili yapılmaktadır,
43. Bunlar hep zuhûrât remizleridir.
44. Sabri Beyin gemideki arkadaşlarından ve pirdaşı olan zat.
45. Vücut kabul eder. Var olur.
46. Gafîr: 16.
47. Hadîd: 4
48. Sabri Bey'in gemisiyle İstanbul'a gelinmesinden bahsediliyor.
49. Bunların hepsi zuhûrâtın te'vîlidir.
50. Nusret-Bey'in o sıralarda hazırladığı bir diğer kitabı. Hazretin sağlığında basılamayan eser, tarafımızdan yayıma hazırlanmış olup O'nun Güzel İsimleri adıyla İnsan Yayınları (İstanbul, 1995) tarafından neşredilmiştir. ,
51. Lâm-ı tarif.
52. Bkz. Gönül ve Aşk, İnsan Yayınları, 1995
53. "Yemen'de ama yanımda" manâsında, uzakta da olursa gönülde tutulan şeyler için söylenen bir Farsça ibâre.
54. Nusret Bey'in hazırlamakta olduğu kitabın adı. Bu eser önce de söylediğimiz gibi yeni yazıya geçirilerek İnsan Yayınları tarafından O'nun Güzel İsimleri adıyla yayınlanmıştır. İstanbul, 1995.

55. Bakara: 285.

56. Tasavvuf! intisab için kullanılan bir tabir.

57. Hadis-i Kudsî.

58. Sabri Bey bu söz ile ilgili olarak, pek herkesin bilmesini istemediği ilginç bir şey anlatmıştı. Hem kendisi ve hem de Mürşidi bugün için Hakk'a yürüdüklerinden, ben de bu mektupları neşrederken mürşidinin kerâmetine dair olan bu gerçeği nakletmekte fayda mülâhaza ettim. Açık denizde seyrederken Sabri Bey tarikat dersini gerçekleştirmeye başlar. Rabîta esnasında "Şeyhini çıkar aradan ona ne oluyor?" gibi bir fikir gelir ve diline "Sen çık aradan kalsın yaradan" sözünü nakarat eder. O hal ile dersini tamamlar. Bu hadiseden bir iki gün sonra şeyhinden aldığı bu mektupta aynı ibareler ile kendisinin ikaz edildiğini görünce, gerçeği anladığını ve çok utandığını nakletmişti.

59. Rahmân: 29.

60. Sabri Bey'in gemide düşerek bir kaza atlatmasına binaen söylenen sözler.

61. Takib edilen seyr-u sülûk yolunda 8. seviyenin esmasıdır.

62. Ubûdiyyet makamı.

63. Fatih, Keçeciler'deki Mahmud Bedreddin el-Uşşâkî Dergahı kastediliyor. Ahşap olan bu dergâhın yeri, son şeyh Hazmî Efendi'nin vefatından sonra bakımsızlıktan yıkılmıştır ve bugün boş bir arsa halindedir.

64. Gafîr: 16

65. Sabri Bey'in Hanımı .

66. Nusret Bey'in şiirlerini hâvi Hamdım, Piştım, Yandım isimli eserin baskısına işaret.

67. Necm: 17.

68. Sabri Bey'in o esnada hasta olan kızı kastediliyor.

69. Tâhâ: 130.

70. İsrâ: 72.

71. 9. ders

72. Zâriyât: 50.

73. "El işte, gönül yârda"

74. 10. derstir.

75. "Evlatlarınız da, mallarınız da fitnedir." Teğâbun: 15.

76. Helvâî Bacı: Hz. Pîr Seyyid Hüsâmeddin Uşşâkî'nin (ö. 1001) zevce-i muhteremesi. Rivayetlere göre Pîr zamanında kendilerine bir türlü fütûhât nasib olmayan dervişler, onun pişirdiği helvayı yemeleri neticesinde derhal buna nâil olmuşlardır. O günden beridir derslerinde terakki elde edemeyen müridlerin onun rûhâniyetinden istifade etmek için üç İhlâs, bir Fâtihâ ile istimdadda bulunmaları adet olmuştur.

77. Sabri Bey'in henüz daha tekmil-i sulûk edip irşad vazifesi almadığına işarettir.
78. Bakara; 272.
79. Tard edilmiş, kovulmuş
80. Allah tarafından velîlere bir kudret verilmiştir ki atılan oku geri çevirirler."
81. "Şüphesiz Allah sabredenlerle beraberdir." Enfâl: 46.
82. Burada kaptan Sabri Bey'e bazı meslekî tavsiyeler yapılmaktadır.
83. Bu mektup, bilâhire Nusret bey'in halifesi olan ve Tekirdağ'da oturan Necdet Bey'e hitaben yazılmıştır. Mektupların arasından çıktığı için onu da buraya almanın güzel olacağını düşündük.
84. Kasımpaşa, Uşşâkî asitânesi son şeyhi Mustafa Safî Efendi'nin zevce-i muhteremesi.
85. Zâhirî ibâdetlere çok fazla düşkün bir derviş grubunun günlük virdi imiş.
86. Bu mektup, şeyhinin Sabri bey'den artık emekli olup da maneviyâta tam vakit ayırmasını istediği son mektubudur. Zaten bu mektuptan yaklaşık on ay kadar sonra da mürşidi, âlem-i cemâle yürümüştür. Sabri Bey şeyhinin bu emrini o vakit yerine getirmediği için hayatının sonuna kadar hep vicdan azabı duyduğunu ve çok pişman olduğunu her defasında söylemiştir. Allah her ikisinin de sırlarını takdis etsin.

Yukarıdan beri takibedilip görüldüğü üzere, Tarikat Hakikat ve zaman zaman da Ma'rifet mertbelerinden bilgilerin olduğu ve gerçek bir tasavvuf eğitiminin ancak bire bir, olarak tahakkuk edebileceği açık olarak görülmektedir. Kalabalık olan yerde genel eğitim olur. Gerçek Tasavvuf/İrfan eğitimi ise çok meşakkatli çok sabır, gayret ve ince bir zekâ gerektirmektedir. Tarikat ehli bulmak kolaydır. Hakikat ehli bulmaksa oldukça zordur. Marifet/Tenzih-î ve Teşbîh-i birleştiren, gerçek Tevhid, ehli bulmak ise zordan da zordur, çünkü onları avam halk için tanıma imkânı yoktur.

O yüzden "*Hakk ehlinin olmaz nişanı*" denmiştir. "*Ne puşu abâ cem ol, ne puşu abâ fakrol, bir bilinmez sûret içre padişah-ı âlem ol*". Diyen muhterem kimse bu hakikati belirtmek istemiştir.

Yani (*Ne çok süslü elbiselerle âlemin içine çık, ne de çok derbeder olarak fakir halde yaşa, bu ikisi arasınada bilinmez bir surette, ancak kendi gönlünde âlemin padişahı olarak yaşa.*) demek istenmiştir ki, ender bir haldir. Rabb'imiz talipli olanlara yolunu kolaylaştırsın ve her iki bölümden de faydalanmayı nasib etsin İnşallah.

Gene bu vesile ile ikinci bölümde hizmetleri geçen sayın M. E. Kılıç sevgili kardeşimize bir daha teşekkür eder, hizmetlerinin Hakk Tealâ Hz. İndinde makbul olmasını ve bütün çalışmalarında kolaylıklar nasib etme-

sini dilerim.

Böylece epey bir çalışmadan sonra nihayet tamamlanmış olan bu kitabımızı da vakit bulup okuyan kardeşlerimizin akıl ve idraklerinin biraz daha açılmasına sebep olabilirsek ne mutlu bizlere demektir.

Kitabın oluşumunun her aşamasında emeği geçen bütün evlât ve kardeşlerimize tekrar teşekkür ederiz. Mevlâm onların her işlerini kolaylaştırsın. Âmiin.

Nihayet bu kitabımızda tamamlandı Rabb'imize şükrederiz.

Allah Hakk söyler Hakk'ı söyler, gayret bizden lütûf ondandır.

Onun Habibine ve ehli beytine de selât-u selâm ederiz.

Bu kitabın çalışmaları süresince hep o günleri tekrar yaşadım meğer irfan ehli yanında yaşamak nekadar güzeldir. Tabî Hakk'ın yanında da yaşamak çok güzeldir. Aslında ikiside aynı şeydir. T.B.

Tam bu kitabı bitirdiğim günlerde idi internetten şöyle bir zuhurat mail-i geldi gerçekten ilgisi olduğu için onu da kitabın sonuna ilâve etmeyi uygun buldum değerlendirme okuyucularımıza aittir.

From: mahmuderolkilic@hotmail.com
To: terzibaba13@hotmail.com
Subject: RE: Mektuplar
Date: Sun, 10 Nov 2013 21:30:26 +0200

Muhterem Efendim,

Çalışmanızın nihai halini teslim aldım. Kısım-ı a'zamını okudum. Ellerinize sağlık.. Her şeyiyle güzel olmuş. İnşallah okuyan rah-ı uşşak salıklarına faydalı olur.. Allah razı olsun...

Baki selâm ve muhabbet,

Mahmud Erol KILIC

From: terzibaba13@hotmail.com
To: mahmuderolkilic@hotmail.com
Subject: RE: Bazi Zuhuratlar, 10 kasim 2013
Date: Tue, 12 Nov 2013 21:30:05 +0200

Hayırlı akşamlar M.E.Kılıç sevgili kardeşim kusura bakmayın tekrar

rahatsız ettim ama, hizmetinizin geçtiği bu çalışmamız hakkında Hakk'tan manen bir haber geldiği için sizide ilgilendirdiğinden dolayı sizde ileteyim istedim tekrar vaktinizi alacağım için kusura bakmayın. Selâmlar hoşça kalın Terzi Baba.

From: terzibaba13@hotmail.com
To: paymurat@yahoo.com
Subject: RE: Bazi Zuhuratlar, 10 kasim 2013
Date: Tue, 12 Nov 2013 21:00:54 +0200

Aleyküm selâm Murat oğlum. Zuhuratların güzel 1 incisinde mertebeleri takib ettiğin gözüküyor. İkincisi ise sana yansıyan bir hal olmuş. Epey zamandır Nusret babamın bana gönderdiği mektupları var idi onları gün yüzüne çıkarmak istiyordum. Bu vesile ile epey zamandır bu mektupların üzerinde çalışmakta idim, nihayet bitti bu kitap iki bölümden oluştu birinci bölüm Nusret babamın bana gönderdiği mektuplar ve izahları. İkinci bölüm ise Nusret babamın Sabri beye gönderdiği mektuplarından oluştu.

Ancak ikinci bölümde yer alan mektuplar daha evvel (İnsan yayınları) tarafından basıldığı için onlardan (M.E.Kılıç bey kardeşimiz vasıtası ile izin alarak oluşturduk. Ön sözde bu hususa bilgi vardır. İşte bu kitap yeni bitmiş idiki! senin zuhurat mail-in geldi adeta kitabı tasdik edercesine. Zuhuratının aralarına özet yorumlarını yazacağım, koyu yazı ile zuhuratının bölümlerini yazacağım. Herkese selâmlar hoşça kal Efendi Baban.

Efendim selâmün aleyküm,

İyi olmanızı can-ı gönülden diliyor ve sizin ve Nüket annemin ellerinden öpüyorum.

İki zuhuratımı aktarmak istiyorum.

7 Kasım 2013

Rüyada birisi mertebelerle ilgili yanlış bir bilgi veriyor... Ben de 6 peygamber kitabınızı düşünerek düzeltiyorum. İlk önce Âdemiyet daha sonra Nûhiyet mertebesi geliyor diyorum. Başka bir bilgi aktarmıyorum.

10 Kasım 2013

Rüyada Nusret Baba'nın vefat yıldönümü dolayısıyla sizinle beraber Nusret Baba'nın kabrine gidiyoruz. Ve Nusret Baba'nın içinde bedeni de olan sandukasını mezarından çıkararak omuzlarımıza alıyor, sokak sokak dolaştırıp tekrar geri getiriyoruz.

Sanki bir anma ve hatırlama merasimi gibi. Hatta gezdirdiğimiz yerleri biraz önceden süslemiş idik. Nusret Baba'nın bedeni zayıfça, bozulmamış vaziyette ve kıyafetleri üzerinde düzgünce idi.

Sûretini rüyada görmedim ama bu şekilde bir fikir kaldı bende. Sizin

gözleriniz sürekli yaşlı idi. Ağlamıyordunuz ama gözleriniz doluydu. Omuzlarımızda iken 'Ya Hayy Ya Kayyum' şeklinde zikir yapıyorduk.

Nusret Baba'nın naaşını gezdirdikten sonra tekrar geri getiriyoruz. Siz Nusret Baba'nın naaşını gezdirme meselesine eskiden izin verilmiyordu şimdi artık bunu yapmamıza izin veriyorlar diyorsunuz. Rüyada ihvanınızdan Fazıl arkadaşımızı da yanımızda hatırlıyorum.

Hürmetlerimle.

10 Kasım 2013

Zuhuratı yorumlamak için evvelâ tarihine bakalım (10) "kasım" (11) inci aydır. (11) in batındaki (1) ini alır (2013) ün önündeki ikiyi onun arkasına koyar isek (12) olur ve geriye (13) kalır o halde çıkan sayı değerleri, (10/11/12/13) olur bunlarda.

(10) Mertebe-i "Îseviyyet /teşbih/Fenâfillâh."

(11) Mertebe-i "Muhammediyyet/tevhid/Bakâ billâh."

(12) Mertebe-i " Hakikat-i Muhammediyyet/tevhid-i kadîm/Bakâ billâh/İnsân-ı Kâmil/Seyri anillâh/Billâh-î ve minellâh-î. Hakk olarak, halka dönüş.

(13) Mertebe-i "Hakikat-ül Ahadiyyet-ül Ahmediyye/ Ferdiyyet."

Tarihi itibarile dahi daha baştan bu mertebelerin Nusret babamızda olduğu anlaşılıyor. Başkaları tarafından bunlar biraz abartılı gibi gözüksede kendi bağluları olan bizler için böyledir.

"Rüyada" Rû'ya/zuhurat'ların bilindiği gibi değişik kaynakları vardır yeri olmadığı için onları sıralamayalım, bu zuhurat Rahman-î "keşfi muhayyel/yorum isteyen" türden dir. Ahirete intikal etmiş kimseler ve hatıraları ile, ancak genelde zuhuratlarla ortaya çıkan mahal "misal" âlemdir ki burası bu âlemin hemen üstümüzde bize en yakın olan âlemdir. Hâdiseler burada kişilerin özel haline göre değerlendirilip resmedilip o resimlerin hareket halinde ma'nâ sûretleri olarak ilgili kişiye remz olarak gösterilmesidir.

"Nusret Baba'nın vefat yıldönümü." Yaklaşık bedenlen aramızdan ayrılmasının üstünden (34) sene geçtiği halde hâlen hatırlanması ma'nen ölmediğini göstermektedir. Zâten bilindiği gibi ölüm bir yok oluş değil **"tadıştır"** tadış ise hayatın ta'kendisidir, kendisi ve hayatı olmayan kimse neyi tadacaktır. Gözden uzaklaşan, zâhiren ma'nâ âleminde yüzen nefis teknesidir. Tekne ise bir yere gidilmek için kullanılır oraya varılınca tekne bırakılır.

dolayısıyla sizinle beraber Nusret Baba'nın kabrine gidiyoruz. Kabir ziyareti, orada bedenlen yatan kimsenin bedenlen ve ruhen en son görüldüğü yer olduğu ve bu yüzden mübarek bir yer olduğu ve bir işaret yeri olduğu için ziyaret edilir. aslında onların kabirleri değil yaşayan tahtları sevenlerinin gönüllerindedir. Onu hatırlamak onu ziyaret etmek ayrıca kendinde de bulmaktır.

Ve Nusret Baba'nın içinde bedeni de olan sandukasını mezarından çıkararak omuzlarımıza alıyor, İşte bahsini ettiğimiz kitap ile onu kendi varlığı olan yazıları ve yazılarının içinde bulunduğu sandukası olan "cilt kapakları" içinden çıkarıp omuzlarımıza yani gün yüzüne çıkarıp gönlümüzde taşımaya başlıyoruz.

sokak sokak dolaştırıp tekrar geri getiriyoruz. Sokak sokak dolaşması, bir bakıma o kitap, içinde kendi ma'nâ'larının bulunduğu sandukasıdır. Sokak sokak dolaşması her okuyan kişinin kendi gönül sokağıdır ve oralarda değişik gönüllerde değişik sokaklarda bu vesile ile de, dolaşacaktır. Okunması bittiğinde tekrar gene kendi sandukasına kitabına geri dönecektir.

Sanki bir anma ve hatırlama merasimi gibi. Bu kitap ve ona ait benzerleri okunduğu zaman kendilerinin değişik makamları ortaya çıktığından o mertebeden hatırlama ve merasim olmaktadır.

Hatta gezdirdiğimiz yerleri biraz önceden süslemiş idik. Gezdirilen yerler, Batın makamlarıdır. Gönül âleminde ma'nevi kitaplar okunmadan evvel oralarının evvelâ nefis ve hallerinden temizlenmesi lâzımdır. Oralarının tevhid ve ameli sâlihler ile süslenmesi gerekmektedir ki gelen misafir hüsnü kabul ile kabul görsün ve tekrar gelme sebebi olsun.

Nusret Baba'nın bedeni zayıfça, bozulmamış vaziyette ve kıyafetleri üzerinde düzgünce idi. Bedeni zayıfça, nefisle semirmemiş, bu yüzden aslı ve hakikati itibarile bozulmamış, kıyafetleri/makamları üzerinde sahibi olarak düzgünce/asli sistemi üzere aynen olduğu gibi devam etmektedir.

Suretini rüyada görmedim ama bu şekilde bir fikir kaldı bende. Zuhuratta zaten beden gözü birşey görmez, gören ve hissedenden kâlp gözüdür. Oda ancak İrfaniyyetle açılır.

Sizin gözleriniz sürekli yaşlı idi. Ağlamıyordunuz ama gözleriniz doluydu. Evet onları herhangi bir vesile ile ne zaman ansam hemen gözlerim dolar, zâten onları hiç unutmadım ki, gün geçtikçe azalacağına muhabbetim daha da çok artıyor. Sanki o günler halen devam ediyormuş şu anda da hayatta imişler, sanki hemen gidip gene aynı şekilde ziyaretimi bekliyorlarmış gibi geliyor.

Omuzlarımızda iken 'Ya Hayy Ya Kayyum' şeklinde zikir yapıyorduk. Kendisi zâten "Hay" isminin zuhuru ve tatbik mahalli idi ölü kalpleri nefesi rahmaniyyesi ile diriltirdi. Zaman gelir dervişinin Cebrail-i olur ma'nâ âleminde haber getirir. Zaman gelir dervişinin, Mikâil-i olur ilâh-î rızıklar getirir. Zaman gelir dervişinin, Azrâil-i olur, nefsinin öldürür. Zaman gelir dervişinin, isrâfil-i olur, sûru'nu üfler nefsi varlığını alır, yeri geldiğinde onun sûru'nu tekrar üfleyerek "ba'sül ba'delmevt" öldükten sonra tekrar diriltir. "*El ilmü hayyen lem yemüd ebeden*" "ilim ile diri olan ebeden ölmez" hükmünü tecelli ettirmekteydi. Kayyum isminde zikredilmesi zâti zuhur mahalli olmasından, başkasına ihtiyacı olmaması kendi, kendi ile kâim olmasıdır. Omuzlar üstünde taşınan bu özellikleri-

dir.

Nusret Baba'nın naaşını gezdirdikten sonra tekrar geri getiriyoruz. Bu hususiyetleri ile tanıtıldıktan gönülden gönüle gezdirildikten sonra gene kendi hafi makamına geri getirilmesidir.

Siz Nusret Baba'nın naaşını gezdirme meselesine eskiden izin verilmiyordu, Yani belirli seneler evvel bu husularda belirli sıkıntılar olduğundan onu hatırlatacak fazla bir şey yapılamıyordu, Onun hatıralarını pek gün yüzüne çıkaramıyorduk.

şimdi artık bunu yapmamıza izin veriyorlar diyorsunuz. Eskiye göre bu hususlarda epey ilerleme kaydedildiğinden onun hatıraları bu ve benzeri kitapları ile birlikte her yerde gerek yazılı gerek görsel ve internet kanallarında serbestçe ayan olduğundan bu tür çalışmalara fazla bir engel olunmamakta bu husuta izin verilme şeklinde ifade edilmektedir.

Rüyada ihvanınızdan Fazıl arkadaşımızı da yanımızda hatırlıyorum. Fazıl-ın orada olması bu hususun ne kadar faziletli olduğunun kanıtı olarak düşünebiliriz, Bu günlerde Fazıl oğlumuzda Nusret babamın divan/şiir, kitabını İnternet ve bilgisayar ortamına hazırlamakta bu yüzden yaptığı iş içinde kendiside Faziletlendirilmiş demektir.

Murat Pay. Zuhuratı gören Murat oğlumuzun ismi ma'nâ olarak hadiseye tam yakışmış, Demekki Nusret Babamızın muradı bunların zuhura çıkıp hayata geçirilmesini murad ediyordu, nihayet bu vesileler ve çalışmalar ile bunlar ortaya çıkmakta Nusret babamında böylece **muradı** yerine gelmektedir. İşte bu husularda kimlerin yardımları varsa hepsi katkıları kadar hisselerine düşen **(Pay)** larını alacaklardır. İnşallah. Aslında bütün bunların içinde en büyük **"pay"** gönül ehli olmaktır.

Yeni bitmiş olan (mektuplarda yolculuk) kitabımızın hemen bittiği bu günlerde böyle bir zuhuratın gelmesi ile yapılan işin bâtin âleminden tasdik gördüğü açık olarak anlaşılmaktadır. Hizmeti geçen bütün kadeşlerimizin **"Pay"** larını cenâb-ı Hakk amel defterlerine ilâve etsin İnşallah.

KAYNAKÇA

- (1)=Nusret Babamın fakire gönderdiği mektuplar.
(2)=Nusret Babamın merhum Sabri bey'e gönderdiği mektuplar.
İnsan yayınları (116/İrfan dizisi/5)
-

KAYNAKÇA

1. KÛR'ÂN VE HADÎS :

2. **VEHB** : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
3. **KESB** : Çalışılarak kazanılan ilim.
4. **NAKİL** : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'î şerif,
İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve
sohbetlemizden müşahede ile toplanan ilim.

"DAHA EVVELCE ÇIKAN KİTAPLARIMIZ"

(Gönülden Esintiler)

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri:
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):

9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nın seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.
18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
25. -1-Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. -2-Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr'ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:
31. Kehf Sûresi:
32. İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
34. -3-Bakara dosyası:
35. Fâtîha Sûresi:
36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
40. Âl-i İmrân Sûresi:
41. İnci tezgâhı:
42. 4-Nisâ Sûresi:
43. 5-Mâide Sûresi:
44. 7-A'raf Sûresi:
45. 14-İbrâhîm Sûresi:
46. İngilizce, Salât-Namaz:
47. İspanyolca, Salât-Namaz:
48. Fransızca İrfan mektebi:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
50. 76-İnsân, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
53. Hazmi Tura:
54. 95-Beled-Tîn, Sûresi:
55. 28- Kasas, Sûresi:
56. İrfan-Mek-Şer-Fransızca-Baba:
57. 20-TÂ HÂ Sûresi:

58. Mirat-ül-İrfan-ve-şerhi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)
61. -4-Bir ressam hikâyesi:
63. İnci mercan tezgâhı
64. Ölüm hakkında:
65. Reşehatt'an bölümler:
66. Risâle-i Gavsiyye:
67. 067-Mülk Sûresi:
68. 1-Namaz Sûrereleri:
69. 2-Namaz Sûrereleri:
70. Yahova Şahitleri:
71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:
72. İman bahsi:
73. Celâl ve İkrâm:
74. 2012 Umre dosyası:
75. Gülşen-i Râz şerhi:
76. -5-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
77. Aşk ve muhabbet yolu:
78. A'yân-ı sâbite. Kazâ ve kader:
79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
81- Hayal vâdîsi'nin çıkmaz sokakları:
82- Mektuplarda yolculuk-M.Nusret-Tura.
83- 2013 Umre dosyası.
84- Nusret Tura-Vecizeler ve ata sözleri.
85- Nusret Tura-Tasavvufta aşk ve gönül.
86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
88- Nusret Tura-Divanı.

Terzi Baba kitapları serisi:

- 1- 12- Terzi Baba-(1)
2- 39- Terzi Baba-(2)
3- 32- Terzi Baba-(3) İstişare dosyası.
4- 79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
5- 80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
6- 86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

Terzi Baba İnternet dosyaları:

91-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-1-
92-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-2-
93-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-3-
94-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-4-
95-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-5-
96-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-6-
97-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-7-
98-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-8-
99-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-9-
100-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-10-
101-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-11-
102-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-12-
103-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-13-
104-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-14-
105-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-15-
106-Terzi-Baba-Mek-ve-zu-Ke-Kara-bi-dosyası-16-
107-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -17-
108-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -18-
109-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -19-
110-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -20-
111-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -21-
112-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -22-
113-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -23-
114-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -24-
115-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -25-
116-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -26-
117-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -27-
118-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -28-
119-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -29-
120-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -30-

NECDET ARDIÇ

Büro : Ertuğrul mah.
Hüseyin Pehlivan caddesi no. 29/4
Servet Apt.
59 100 Tekirdağ.

Ev : 100 yıl Mahallesi uğur Mumcu Cad.
Ata Kent sitesi A Blok kat 3 D. 13.
59 100 Tekirdağ
Tel (ev) : (0282) 261 43 18

Cep : (0533) 774 39 37

Veb sayfası: Amerika: <**http:// necdetardic. org/**

Veb sayfası: Amerika: <**www.necdetardic.info**>

Veb sayfası: Almanya: <**www.terzibaba.com**>

Radyo adresi (form): <**terzibaba13.com**>

İnternet, MSN Adresi:

Necdet Ardıç <**terzibaba13@hotmail.com**